

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

“Sürükleyici ve çarpıcı. Mercy Wong daha ilk sayfadan kalbimi çaldı.”

—SABAA TAHIR, *Küller ve Kor* kitabının *New York Times* çoksatan yazarı

DÜŞLERİNİ YAKALA

Stacey Lee

Ücretsiz PDF kitapları için: www.yabanci.org

“1906 yılının San Francisco’suna can veren duygusal,
eğlenceli ve büyüleyici bir kitap!”

—CYNTHIA KADOHATA, *Mutluluk Sözcükleri*’yle Newbery Madalyası ve
The Thing About Luck’la the National Book Award kazanan kitapların yazarı

San Francisco, 1906: On beş yaşındaki Mercy Wong, erkek kardeşi Jack’i Chinatown’un sefaletinden kurtarmaya kararlıydı. Bu yüzden de St. Clare Kız Okulu’nda eğitim almayı kafaya koydu. Zengin ailelerin kızları dışında öğrenci kabul etmeyen St. Clare ulaşamayacağı kadar yükseklerde olsa da Mercy, kurnazlık ve rüşvet aracılığıyla kendini okula kabul ettirmeyi başardı. Fakat bu, işin en kolay kısmıydı. Çünkü Mercy dişini tırnağına takarak okulun öğrencileriyle başa çıkmaya uğraşırken bir felaket yaşandı.

Nisan ayının 18’inde San Francisco, tarihe geçen bir depremle sarsıldı. Mercy’nin evi ve okulu yıkıldı. Sıkıyönetime geçildiği için geçici bir kampta arkadaşlarının ailesini beklemeye zorlandı. Ancak alevler kükre ve şehir savaş alanına dönse de Mercy, yardım getirmesi için orduyu beklemeyecekti. Fakat gencecik bir kız, harabeye dönen şehrindeki çileye ve kayıplara şifa vermek için ne yapabilirdi?

“Kelime oyunları ile dolu! Tarihi kurgu severler kesinlikle okumalı: güçlü, dokunaklı ve düşündürücü.”

—KIRKUS REVIEWS, starred review

Çeviren: Elif Nihan Akbaş

YABANCI

9 786059 158597

34 TL

www.yabanciayinlari.com
facebook.com/yabanciayinlari
instagram.com/yabanciayinlari
internet satışı: ilknokta.com

“Lee, derinlikleri ve nüansları tarihi açıdan doğru ama yine de günümüz gençlerinin empati yapabileceği karakterler yaratıyor... Kaçırılmaması gereken değişik ve çekici bir roman.”

—**SCHOOL LIBRARY JOURNAL**

“Lee, o dönemde yaşanan ayrımcılığın yanı sıra epey ilgi çekici tarihi detaylar ekleyerek, yeryüzünü sarsan bir felaket sırasında birleşen bir toplumun yürek ısıtan, güçlü hikâyesini anlatıyor.” —**BOOKLIST**

“Fevriliğine rağmen Mercy epey inandırıcı bir karakter, okurları hayallerini kovalamaları için teşvik ediyor.” —**VOYA**

“Tarihi kurguda gerçek bir zaman ve mekân incelemesiyle sık sık karşılaşılmıyor.” —**PUBLISHERS WEEKLY**

“Mercy muazzam bir anlatıcı; cesareti ve mizah anlayışı, karşılaştığı yoğun ayrımcılığı daha sarsıcı bir hale getiriyor. Tarihi kurgu okurları bu kitabı ellerinden bırakamayacak.” —**BULLETIN OF THE CENTER FOR CHILDREN'S BOOKS**

“Stacey Lee'nin hayranlık uyandıran bir sesi var ve yeni çıkan kitabı *Düşlerini Yakala* ile kendisini bile geride bırakmış olabilir.” —**BUSTLE.COM**

“Kelime oyunları ile dolu! Tarihi kurgu severler kesinlikle okumalı: güçlü, dokunaklı ve düşündürücü.”

—**KIRKUS REVIEWS**,
starred review

Stacey Lee

DÜŞLERİNİ YAKALA

Stacey Lee Çin'den, kovboyların revaçta olduğu Amerika, California'ya göç etmiş ailesinin dördüncü neslindendir. Ruhunda hâlâ biraz kovboyluk taşıdığına inanmaktadır. Güney California'nın yerlisi olan Lee, UCLA'den mezun olduktan sonra UC Davis King Hall'dan hukuk diplomasını almıştır. Silicon Valley'de bir süre avukat olarak çalıştıktan sonra gün içinde kestirebileceği için nihayet eline kalem almıştır.

KAPAK İLLÜSTRASYONU: TRAVIS COMMEAU
KAPAK TASARIMI: THERESA EVANGELISTA

Düşlerini Yakala
Özgün Adı | *Outrun the Moon*
Stacey Lee

Yayın Yönetmeni | Tuğçe Nida Sevin
Yayıma Hazırlayan | Merve Özcan
Kapak Uygulama ve Sayfa Düzeni | Aslıhan Kopuz

1. Baskı, Şubat 2018, İstanbul
ISBN: 978-605-9585-97-2

Türkçe Çeviri © Elif Nihan Akbaş, 2017
© Yabancı Yayınları, 2018
© Stacey Lee, 2016

Sertifika No: 11407

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Yabancı™ Penguin Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
www.yabanci yayinlari.com - www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 40200

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://panfey.org>

DÜŞLERİNİ YAKALA

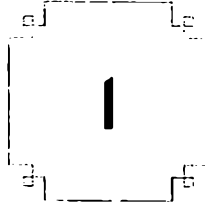
Stacey Lee

Çeviren
Elif Nihan Akbaş

Ebeveynlerimi Evelyn ve Carl Leong için.

Babam roman okumaz.

Anne, sen onu haberdar eder misin?

Geride bıraktığım on beş yıl içinde kolumu yılan balığı dolu bir fıçıya sokmuş, San Francisco’nun en yüksek tepelerinin hepsine tırmanmış, yüzlerce ruhun mezarı üzerinde usulca yürümüşüm. Bugünse havada yürüyecektim.

Tom’un sıcak hava balonu Yüzen Ada tepemizde dolaşıyordu. Ağa geçirilmiş tofu rengi ipeklerden oluşan bir bulut gibiydi. Tom, yalnız gerçekleştirdiği birkaç uçuştan sonra, nihayet beni de balona bindirmenin güvenli olacağına karar vermişti. Onu yere bağlayan kazıkların üzerinde gerilip duran bambu sepetin iç duvarında elimi gezdirdim. Balon da ben de havalanmak için can atıyorduk.

Sepetin dışında duran Tom da dilini uzatmış rüzgârı kontrol ediyordu. Neyse ki kafasındaki saçsız bölgede yeniden saç çıkmaya başlamıştı. Aslında saç tıraşı olmak istememişti ama babasının bir sonraki nakliyesinden bana pahalı bir *chuen pooi* soğanı* ayarlamayı kabul ettiğinde saçını kesmek için ben ısrar etmiştim.

Şüpheyle Presidio Askeri Bölgesi’nin ıssız tepelerine bakarak, “Hava tahminimden daha rüzgârlı,” diye mırıldandı.

* Öksürüğe iyi gelen, Çin’e özgü bir çay. -yılın

Alışkanlıktan, aramızda Kanton lehçesiyle konuştuğumuz için okulda uyarı alırdık.

“Bebek nefesinden bir parça daha güçlü sadece! Kararını değiştirmeyeceksin değil mi?”

“Hayır.” Pürüzsüz “talihli” alrı kırıştı. Tom’un, endişelendiğinde yahut kızdığında bile yakışıklılığundan hiçbir şey kaybetmeyen bir yüzü vardı. “Çoktan üç ya da dört kez değiştirdim.”

“Dört” dediğinde irkildim. Tom hareket etmeden dikilerek bana baktı. Ona, ömrüm boyunca bu rakamın dahil olduğu bir dizi talihsizliğe maruz kaldığım için dört rakamından hoşlanmadığımı hiç söylememiştim. Normalde annemin geleceğe yönelik batıl inançlarına dudak büktüğümü bilirdi. Bu sayıyla ilgili düşüncelerimi söyleseydim benimle dalga geçerdi.

Ama bugün bir sayı tarafından alt edilmeyi kabul edemedim. Kendimi zorlayarak gülümsedim. “O balonu şişirmek için iki saat harcadıktan sonra yerde kalmayacağım.”

Nisan ayının şafak öncesi serinliği, kapitone montumun altından bile ürpertiyordu beni. Hafif bir esinti olduğunu inkâr edemezdim ama biz de biraz yükselip hemen iniş yapacaktık. On dakikalığına ağırlığımız yokmuş gibi göğe asılacaktık, o kadar.

Taşınabilir, bacalı bir ocak, bir hortum aracılığıyla sıcaklığı balonun içine aktarıyordu. Balon gururlu bir anne baykuş gibi şişiniyordu. Ciğerlerimi doldurdum. Heyecanım bir kez daha dalgalandı. Uçmak!

Tom çömelerek *İngiliz-küreği* ile ocağa biraz daha kömür attı. İngiliz anahtarıyla bahçıvan küreği kullanarak kendi yaptığı bir aletti bu. Ocağın kapısını kapamak için anahtarlı kısmı kullandı. “Zıplamayı kes. Sepetimi kıracaksın.”

“Sen de endişelenmeyi kes. Bu bambuları kaplanlara kafes yapmak için kullanıyorlar. Ben kaplandan kötü olamam.”

“Kendini pek tanımıyorsun.”

Ha ha! “Kendi küresel işimi kurmak istiyorsam bir kaplana dönüşmem gerek.”

“Kimseyi ısıрма, yeter.” Dudaklarında küçük bir tebessüm belirince kalbim hızla attı. Annem geçen ay burçlarımıza bakıp uyumlu bir çift olduğumuzu söylediğinden beri Tom bana karşı tuhaflaşmıştı. Nadiren gülümsüyordu.

Ben de ona gülümsedim ama bakışlarını kaçırdı. Gazeteci çocuk şapkasını başına geçirip eldivenlerini taktı ve bir kez daha rüzgârı diliyle kontrol etti. Kalkışa geçmemiz yakındı.

İngiliz-küreği ile ilk birkaç odunu çekip çıkardı. “Çekme halatına dikkat et. Hiçbir şeye de dokunma. Bununla kastettiğim, seninle Ada arasında hiçbir şekilde temas olmaması.”

“Ayağım da mı değmesin?”

İnledi. Tom başka bir kazık çekince sepet sarsıldı. Son kazığı da çektikten sonra bir akrobat gibi yükselen balonun kenarına çıkacaktı. Bu bambudan kapsülde kıvrılıp yattığımızı hayal ederken tenim ısındı.

Başımın üzerindeki ipeğin bir köşesi hafifçe sönüyordu. Belki de rüzgârlar düşündüğümünden daha savaşıydı. Ellerimi arkamda kavuşturarak, balonun içine akan havayı kontrol eden hortumun üzerindeki anahtar şeklindeki vanayı inceledim.

Tom’un gözleri dikkatle bana döndü. “Bir şey unuttum. Hemen dönerim. *Hiçbir şeye* dokunma. Uçurtmayı hatırlıyor musun?”

“Unutmama izin vermiyorsun ki, hatırlatıp duruyorsun.” Geçen ağustosta, benim için şakayıklardan yaptığı uçurtmanın ipini bırakmamamı söylemişti. Ama ben fazla direnememiştım ve uçurtma doğruca Pasifik’e uçmuştu.

Hızla el arabasına doğru koştu. Az sonra çam ağaçlarının ardında gözden kayboldu. Ne unutmuştu ki? Her şeyi indirmiştik. Alet edevat, ipler ve mide bulantısına karşı zencefilli şeker.

İpek biraz daha çöktü. “Tom? Ada dağılıyor!” Sözlerim rüzgârda kayboldu.

Saçımı dalgınlıkla hafifçe çekiştirdim. Balonu şişirirken ipeği tutmaktan kollarım hâlâ ağrıyordu. Balon sönerse daha sonra

gelmemiz gerekirdi ve haftalarca yeni bir şans bulamayabilirdik. Babam, saat sekizde amaşırhane de olmamı bekliyordu. Babasıysa Tom'a nadiren aktardan izin verirdi.

Tom'dan cevap gelmedi. Hiçbir Şeye dokunmayacağıma söz vermiştim ama bunu anlayacağına emindim.

Balona sıcak hava akışını düzenleyen anahtara dokundum. Sıcaktı. Yavaşça döndürdüm. İpek saniyeler içinde yeniden şişti. İşte! Yağmur yakalamak kadar kolaydı.

Sepet aniden yükseldi. Çok fazla sıcaktı! Anahtarı az önceki konumuna getirmeye çalıştım ama bizi zeminde tutan dört kazıktan biri düşünce dengemi kaybettim. *Dört.*

"Ah!" Sepetin bir yanma tutunarak dehşet içinde kazıkların birbiri ardına devrilini izledim. Çaresizce yeniden anahtarı kavradım ama nasıl olduysa onu yuvasından çıkarmayı başardım. Kalbim küt küt atarken anahtarı yerine yerleştirip çevirmeye başladım ama hiçbir Şey olmadı. Son kazık da çürük bir diş gibi düştü ve Ada serbest kaldı.

Yükselmeye başladım. Yukarı ve uzağı...

Can havliyle sepetin kenarına sımsıkı tutundum. Bir an için aşağı atlamayı düşündüm ama balon çok hızlı yükseliyordu. Çok geçmeden ağaçların arasından Tom'u ve babasının atı Winter'ı görebilecek kadar yükseldim. "Tom!"

Tom beni görünce saçını başını yolmaya başladı. Ellerini ağzına siper ederek bir Şeyler bağıırırken bir yandan da koşuyordu. Rüzgârdan ne dediğı anlaşılmadı. Yumruğunu sıkıp salladı. Kızmış mıydı? Hareketlerinde panikten kaynaklanan bir sarsaklık vardı. Onu daha önce hiç böyle görmemiştim.

Balon bir yana devrilince midem boşalmış gibi oldu. Aşağı da giderek küçülen manzaraya baktım. Neredeyse otuz metre vardı aramızda. Örgüyü güvene alan halkadan ipler sarkıyordu ama onları kurcalamaya cesaretim yoktu. Bu yükseklikte yapacağım herhangi bir hata felaketle sonuçlanabilirdi.

Atalarım! Sizlere öbür dünyada katılmaya hazır değılim.

Hoşça kal katı toprak. Umarım ardında bıraktıklarımı temizlemek için her zaman uğraş verdiğimi ve yüzeyinde tek bir gereksiz delik bile açmamaya çalıştığımı hatırlarsın. Hoşça kal sevgili Tom. Chinatown'da çok az kız olsa da sen kıvrak zekân ve sıcak kalbinle içlerinden istediğini elde edebilirsin. Yalnız lütfen o zarif Ling-Ling'i seçme. Beşinci sınıftan beri sende gözü var.

Bir martı sürüsü cıyaklayarak sepetin yanından geçti. O an birden ürperdim. İpeği delik deşik edeceklerdi. "Kış! Uçan sıçanlar sizi!"

Ada sarsıldı, ardından sallandı. Martılar etrafımda dönüp dururken midemdekileri kusmamakta zorlanıyordum.

Daha önce inançlarım hakkında hiç düşünmemiştim. Çok geç kalıp kalmadığımı merak ettim. Babam Katolikti. Annem ise daha geleneksel inançları tercih ediyordu. Budizm, Taoizm, üzerine bir doz Konfüçyüs felsefesi serpilmiş bazı inançlar işte. Her neyse. Doğru inançlarında kimse kendinize has ahlaki çorbanıza hangi maddeleri kattığınızla ilgilenmezdi. Bir çorbanız olması yeterliydi. Özellikle de epeyce zencefil içeriyorsa...

Cebimdeki zencefilli şekeri hatırladım. Balmumlu paketi açarken şekerlerin çoğunu yere düşürsem de birini yakalamayı başardım. Sonra da o şekeri martılara fırlattım. Bir dizi kanat sesiyle cıyaklama duyuldu, sonra şekerin ardından uçup gittiler.

Öyle rahatlamıştım ki neredeyse ağlayacaktım. Bir sorunu aşmışım işte. Sırada ne vardı? Gözlerim, Tom'un çekme halatı dediği borda kancasına takıldı. Belki de gemilerdeki çapa gibi bir şeydi bu, olamaz mı? Onu bir kenardan aşağı bıraktım.

Kanca aşağı doğru inerken sepet sarsıldı.

Önce hiçbir şey olmadı ama bir dakika kadar sonra Ada nihayet süzülüp durmayı bıraktı. Alçalmıyordum ama yükselişim de durmuştu. Sepet yerden yaklaşık kırk beş metre yüksekte durmuş, hafifçe batıya doğru ilerliyordu. Uzakta St. Clare Kız Okulu'nun sarı binalarını görebiliyordum. Nihayet o okulun iç avlusunu, tam da son nefesimi vermek üzereyken

görecek olmam tam bir ironiydi ve ağzımda buruk bir tat bırakmıştı.

Yeni yeni doğmaya başlayan güneş, gökyüzünü pembe ve sarıya boyamıştı. Annem tam da şimdi *juk* ve pirinç lapasını karıştırıyor ve benim Tom'la mantar toplamaya çıktığımı düşünüyor olmalıydı. Erkek kardeşim Jack, Oriental Devlet Okulu'na doğru yola çıkmadan önce camlardaki sıvaları siliyordu kesin.

Bu maceradan sağ çıkmalıydım. O *chuen pooi* soğanı daha iyi bir yaşama giden biletimiz olacaktı.

"Hepimizi Chinatown'dan kurtarabilirim! Bir planım var!" İyice saçmalamaya başlamıştım. Bir balonla, sıcak hava dolu bir bezle konuşuyordum.

İpin biri başıma çarpınca dengemi bulmak için ona tutundum. Aşağı çektiğimde ipeğin havası biraz boşaldı. Derken sepet biraz eğildi. Anlık bir hafiflik hissi vücuduma bir şok dalgası gönderdi. Tom bu yüzden mi yumruğunu sallıyordu? Bana ipi çekmemi söylüyordu.

Balonun ağzına baktıktan sonra ipi dikkatle bir kez daha çektim. Sepet döndü, ardından birkaç metre alçaldı. Atın sallanan kuyruğunun etrafında dolanan bir sinek gibi sersemlemiş halde yığılıp kaldım.

Balon tekrar sarsıldı ama aşağı düşerim korkusuyla yana bakmadım. Başımın dönmesi geçince yeniden balonun ağzına baktım. Oradan üç ip sarkıyordu. Kendimi sıkarak içlerinden birini cesaretle çektim. Balon diğer tarafa doğru dönmeye başladı.

"Mercy, sağlam dur. Harika iş çıkarıyorsun."

Tom'un sesi uzaktan, sepetin altından bir yerden geliyordu.

Öylesine rahatlamıştım ki ağlamak istedim. "Tom?" diye haykırdım.

Bir dakika geçmemişti ki yandan bir bacağına atıp yanuma gelmiş, ustaca hareketlerle sepetin içindeki ipleri idare etmeye başlamıştı. Ayak bileklerine sarılmamak için kendimi zor tuttum.

* Uzakdoğu'ya özgü, tahıllardan oluşan bir tür lapa. -yhl

“İyi iş çıkardın. En azından borda kancasını yakalayabileceğim kadar indirdin. Bak, bu ip ana hava menfezini harekete geçirir ve doğruca aşağı inmeni sağlar.”

Göz açıp kapayana kadar yeniden yeryüzüne ayak basmıştık. İpek ise krem rengi bir okyanus gibi dalgalanıyordu. Tom inmemeye yardım etti. Tir tir titreyerek ona sımsıkı sarıldım. Onun sıcaklığı tüm korkumu eritip yok etmiş, yerini uçarı ve umutlu bir hisle doldurmuştu. Bu dehşetli uçuşun Tom’un kollarında sona ereceğini bilsem, gönüllü bile olabilirdim.

“Özür dilerim,” dedim. “Sözünü dinlemeliydim.”

“Hayır, asıl ben özür dilerim. Seni yalnız bırakmamalıydım.” Gözlerinde kaygılı bir ifade yanıp söner gibi oldu. Bir an için ilgisinin kardeşçe bir ilginin ötesinde olduğunu umut etmeye cesaret ettim.

Derken yüz hatları birden sertleşti. Beni nazikçe kendinden uzaklaştırdı.

Tepkisi yüzünden yanaklarım kızardı. Sesimdeki kırgınlığı gizlemeye çalışarak, “Ne için geri dönmen gerekti?” diye sordum.

Cebini karıştırıp buruşmuş bir soğan çıkardı.

Chuen pooi’yi görünce, “Birinin enerji kesesine benziyor,” dedim.

Kulaklarının ucu kızarınca kahkaham, altın madenine inen bir küreğin sesi gibi cınladı.

Daha iyi bir yaşam biletimiz çıkagelmişti.

2

Saat üçte sokak satıcılarının sesi, iki odalı dairemizin ince camlarından içeri doluyordu. "Joss kâğıdı! Kırmızı paketler! Şans şekerleri!" Chinatown'da birileri her zaman bir şeyler satardı.

Gün içinde bilmem kaçınıcı kez, ailem bu tür cenaze malzemelerine ihtiyaç duymaktan kurtulduğu için hem Tanrı'ya hem kendi atalarına şükrettim.

Tom, talihsiz maceramızı bir sır olarak saklayacaktı. Bunu hep yapardı zaten. Bayrak direğine tırmanıp orada mahsur kaldığımda ya da onu zorla okyanusa sokup da boğulmanın eşiğinden döndüğümüzde de kimseye söylememişti. Benden farklı düşünüyor olabilirdi ama hata olacak kadar sadıktı.

Erkek kardeşim Jack, hemen yanımda bir havlunun kenarlarını kapatırken gürültüyle nefes alıyordu. Annemin itirazlarına rağmen babam, Jack'in aile işini öğrenmesinin vaktinin geldiğini söylemişti. Küçük tadilatlar da çamaşırcılığın bir parçasıydı. Jack ipe bir düğüm atıp dikişlerden oluşan savaş alanını havaya kaldırdı.

"Güzel ama havluyu pantolonuna dikmişsin."

Başına vurdu. "Yine mi!"

* Çinlilerin cenazelerde yahut ayinlerde yakhtıkları yaldızlı bir kâğıt türü. -Ç"

Kucağımdaki *İş Hayatına Atılmak İsteyen Kadınlar* adlı kitabı kapatıp Jack'i üzerinde oturduğu eski sandıktan ittirdim. Sonra da kitabımı hazinelerimizi sakladığımız o sandığa geri koydum. Geçen Noel, mezarları süpürme işini kaybetmemden hemen sonra cenaze işlerini yürüten Bay Mortimer bana bu kitabı hediye etmişti. Laurel Hill Mezarlığı'ndaki kütüphaneden sürekli ödünç alıp duruyordum çünkü.

Sandıktan bir diğer hazinemizi, San Francisco haritasının en son çıkan 1906 edisyonunu çıkarınca Jack sessizleşti. Haritayı beton zemine yaydım. "Bu ay keşfe erkenden başlıyoruz."

Jack sandığı karıştırdı. Kızılderili kabartmalı demir paramızı çıkarırken çay tenekesi takırdadı. İki korsan, Korkunç Mercy ve onun yardımcı kaptanı Kara Jack her ay keşfedilecek yeni bir yer belirlemek için haritanın üzerinde bir bozukluk fırlattırlardı.

Jack, parayı tişörtüyle ovarak parlattı.

"Atma sırası *bende*," dedim elimi uzatarak. Normalde ısrar etmezdim ama dikkatli bir çaba ile parayı yavaşça atarak şehrin kuzey sınırına gelmesini sağladım. "Hey, şuna bak!"

"Ne, ne ol-oldu Mercy?" Heyecanlandığında ya da gerildiğinde kekelerdi.

Elimle işaret ettiğim noktaya doğru eğildi. "Görünüşe bakılırsa Çikolataçı Du Lac'ı ziyaret edeceğiz."

Bayan Lowry, *İş Hayatına Atılmak İsteyen Kadınlar*'da en büyüğü Texas'ta bulunan sığır çiftliklerinin başarısını yalnızca sıkı çalışmasına değil, Radcliffe Üniversitesi'nde aldığı eğitime de bağlıyordu. Bu şehirde yalnızca tek bir okul bana benzer bir eğitim verebilirdi ve o okul da çikolataçıya giden yol üzerindeydi.

Jack'in gözleri iştahla büyüdü. Kötü Fransız aksanıma rağmen, geçen ay ona Li'l Betties çikolata damlalarından aldığım-dan beri, çikolata sözcüğünü duyduğunda ne olduğunu anlıyordu.

"Hadi gidelim!" Jack, haritayı katlamaya yahut havluyu

pantolonundan sökmeye yeltenmeden kapıya atıldı. Müşterilerimizi ziyarete giden anneme bir not bıraktım.

Birkaç dakika sonra, ciğerlerinin izin verdiğiince hızlanmaya çalışan Jack, Chinatown'un dar sokaklarında beni çekeştiriyordu. Restoranları belirten üç köşeli sarı bayrakların altından geçerek nergis standındaki ezilmiş tomurcuklara doğru ilerledik. Dilek fenerleri binaların saçaklarında sallanıyordu. Tom'un Yüzen Ada'sına ilham verenler de aynı fenerlerdi.

Tom'un babası, ki ben ona *anica* manasında Ah-Suk dedim, onun bir bitkibilimci olmasını bekliyordu ama Tom başından beri uçan şeyler karşısında büyülenirdi: güveler, kâğıttan uçaklar... En büyük hayali ordunun balon kolordusuna katılmaktı ama birimin dağıtıldığını öğrenmişti. Wright Kardeşler, gökyüzünde yeni bir kuş uçurduğunda Tom, Orville Wright'a bir mektup yazmış, bir çırağa ihtiyacı olup olmadığını sormuştu. Ama Bay Wright asla bir yanıt göndermemişti.

Jack bana baktı. "*Faai-di!*" *Çabuk ol!*

"Kanton lehçesinde konuşma Jack." Bugün, en az başkan Theodore Roosevelt kadar Amerikalı olacaktık. İnsanlar, yabancısı gibi görünmeyenlerle iş yapmaya daha hevesli oluyordu. "Ayrıca zaten hızlıyım. Bu ayakkabılar beni yavaşlatıyor."

Belki de annemin bana oldukça büyük gelen botlarını giymek en parlak fikrim değildi ama Bayan Lowry, pazarlık yaparken uzun görünmenin önemini vurgulamıştı. Uzun insanlar, güven telkin edermiş. O botlar da beni hemen hemen 1.65 gösteriyordu. Şimdiden ayak tabanlarım su toplamaya başlamıştı, bizi Slot'a kadar tıngır mıngır götürecek bir tramvaya binmeyi çok istiyordum. Ama tramvaya binmek adam başı beş sentti, bendeysen ancak bir kişilik para vardı.

"Ne kadar beklersen tadı o kadar güzelleşir," dedim Jack'e.

Dudaklarını gül goncası gibi büzüştürdü. Yapışkan elinin elimdeki baskısı da azaldı. Parmak boğumlarındaki çürükler

kalbimi sızlattı. Öğretmeni kekelemeyi bırakması için ona vurma yolunu denemişti. Jack'in ciğerleri ve konuşması, birkaç yıl önceki Kara Ölüm esnasında şehir bizi zorla aşılatığından beri hiç düzelmedi.

Becerebilirsem her şeyi yoluna koyacağım... Günüün birinde kocaman bir dünya haritamız ve içi bozukluk dolu bir sandığımız olacak.

Fırıncının karısı, Dokuz Numara Fırın'ın kapısında durmuş, o şahane kokuları sokağa yaymak için bir yelpaze kullanıyordu. Dokuz numara ismi ses olarak Çince *ebediyen* anlamına gelen sözcüğe benziyordu ve o sayının kullanıldığı işlerin kalıcı olacağı umulurdu.

Biz geçerken kadının kaşları çatıldı. Arkamdan, "Buyurgan küstah," diye mırıldandı. Benim bağımsız hareketlerimi hiçbir zaman tasvip etmezdi. Kendi kızı Ling-Ling'den oldukça farklıydım çünkü. O kız dükkânda, kucağında bir sepet çörekle vazo gibi hareketsiz otururdu.

Kendimi tepki vermemek için zorlayarak Jack'i North Beach'e giden Montgomery Caddesi'ne doğru sürükledim. Yanaklar, kişinin otoritesi için bir ölçüt sayılırdı ve benim çıkık elmacıkkemiklerim de kendine güvenli ve hırslı bir kişiliği vurguluyordu. Elmacıkkemiklerimi annemden almıştım ve her ne kadar erkekler bu tip kadınlardan çekinse de onlarla gurur duyuyordum.

Tom bu yüzden mi garip davranıyordu acaba? Bir cevizin birlikte büyüyen iki yarısı kadar yakındık birbirimize. Bir araya gelmemizden daha doğal ne olabilirdi ki? En azından bana göre.

Belki ben daha ağırbaşlı olsaydım, Tom gelecekteki evliliğimiz konusunda daha az çelişkiye düşerdi. Saygıdeğer bir bitki uzmanının uygun bir eşe ihtiyacı vardı sonuçta. Seçkin okullara girmek için rüşvet vermeyen birine. Eğri büğrü sokakları arşınlayan birine değil.

Neredeyse bir su oluşuna çarpınca Tom ile ilgili düşüncelerim aklımdan uçup gitti.

Jack, bizi hedefe daha hızlı ulaştıracakmışçasına ona oldukça dar gelen ceketinin kollarını yırtma riskini göze alarak boştaki kolunu hızla sallamaya başladı. Havlu her adımında bacaklarına çarpıyordu. Biraz çekiştirerek yeniden yavaşlamasını sağladı. Ah-Suk, Jack'in içsel enerjisini, beş bitkili çayıyla güçlendiriyordu. Ama fazla dozdan kaçınmamız gerekiyordu.

"Sence onlar da Li'l Betties kadar güzel mi?" diye sordu Jack.

"Li'l Betties'i her köşe başında bulabilirsin. Bu çikolatalar özel."

Birbirine karışan sarımsak ve okyanus kokusu, North Beach'in az ileride olduğunu haber veriyordu. Babam hep, çocukken Latin Bölgesi'nde yirmi farklı insana tabut çivisi (sigaraya böyle derdi) sattığını ama aynı dili iki kez duymadığını anlatırdı. Artık Russkyler ve Paddyler* havası daha güneşli olan Potrero Hill'e, Almanlar Noe Vadisi'ne, *les Froggy'ler*** ise canları nereye isterse oraya taşınmıştı. Bugün o bölgede çoğunlukla İtalyanlar, biraz da Meksikalılar ve Güney Amerikalılar yaşıyordu. Her biri için, tıpkı Çinliler gibi kendi âdetlerine uygun Katolik kiliseleri tahsis edilmişti.

Meydan, aceleyle dükkânlara girip çıkan İtalyanlarla doluydu. Biz geçerken kimileri bakışlarını kaçırıyor, kimileriyse orada oluşumuzdan duydukları memnuniyetsizliği gizleme zahmetine bile girmiyordu.

Jack elimi sıktı. "Buradaki kaldırım taşları daha yeni. Belki de onlara çamur bulaştıracağımızdan korkuyorlardır. O yüzden *ıgok* davranıyorlardır." "Öfkeli" anlamına gelen Çince sözcüğü kullanmıştı.

"Bizim ayakkabılarımızın altında da onlarınkiyle aynı çamur var." Ara sıra sahil şeridinde uçurtma uçurmaya giderken bu mahalleden geçerdik ve semtin sakinleri bizi gördüklerine hiçbir zaman sevinmezdi.

* Sıraşıyla Ruslar ve İrlandalıları kasteden aşağılayıcı lakaplar. -çıı

** (Fr.) Fransızlar. -çıı

“Onlar bizim sokaklarımızdan geçtiğinde biz de kızıyor muyuz?” diye sordu Jack.

“Bazen.” Zayıf yüzünü bana çevirerek bir açıklama bekledi. Ama o beyaz hayaletler için bizim hayvandan farksız olduğumuzu, o yüzden de hepimizi on iki kırık dökük bloktan oluşan bir kafese kapatıklarını nasıl anlatabilirdim ki? Kesilip atılacak varlıklardık. Siyah hayaletlerden bile daha aşağıydık. Bir defasında broşürün birinde beyazların bizim “labirent pasajlarımızda” kendilerine “kâfirlere has tecrübeler” satın alabileceklerini okumuştum. Bu tecrübeler içinde idollerle dolu bir put evini gezmek, gerçek bir esrarkeş kahvehanesi görmek (daha maceracı ruhlar için barbarların çubuğundan bir fırt da dahil) ve domuz ayağı kemirmek (sanki her gün yiyoruz da...) gibi şeyler vardı.

İç geçirdim. “Bizim onların sokaklarını kullanmamıza *öfkelenmelerine* daha çok öfkeleniyoruz.”

İnsanlar, Batılı kıyafetler giydiğimizde bile bize dik dik bakıyordu. Babam, Oakland’de doğduğumuz için bize Amerikalı olduğumuzu söylemiş ve Jack’in pek de vatanperver bir hareket olmadığı için saçını örmesini istemişti. Beyazlar bunun barbarlara ait bir gelenek olduğunu düşünüyordu. Ben yine de bunun, insanların Edward dönemine has kabarıklığa ulaşmak adına, saçlarına at kılı tutamları tikiştirmalarından daha kötü olduğunu anlamıyordum.

Jack’i çekiştirdiğimi fark edince adımlarımızı yeniden yavaşlattım.

Koca şapkalı bir kadın ilerideki tezgâhın başında duruyordu. Herhangi bir hırsızlık suçlamasına maruz kalmamak için, akışı kontrol ederek Jack’i karşıya geçirdim. Karşı tarafa, üç İtalyanın, sokağın en gösterişli restoranı Luciana’nın kırmızı tentesinin altındaki sandıklara doğru eğildikleri yere ulaştık. Dişleri sarı mısır tanelerine benzeyen genç adam sigarasının külünü silkti ve yan gözle bize baktı.

Yeniden karşı tarafa geçmeyi düşündüm. Korkunç Mercy aptal değildi. Ama İtalyan adamın beni korkutmasına izin verir ve bunu ona ya da bizi izleyen herhangi birine belli edersem, onların istediği olurdu. Köpekler gibi itilip kakılırdık.

Dünya umurumda değilmiş gibi geçip gitmeye yeltendim.

Fakat biz geçerken adam kollarını açtı ve tulumundan fındıkabukları döküldü. Hemen önümde durarak bana yukarıdan baktı. "Pigtail Sokağı diğer tarafta." Tütün lekeli parmağıyla Chinatown'un bulunduğu tarafı işaret etti.

"Affedersiniz, yolumuzu kesiyorsunuz," dedim duygusuzca.

Şarap kokulu bir kahkahayla arkasında oturmuş havuç soyan adamlara baktı. "Şuna da bakın, dilimizi konuşuyor."

Ona dilini ne iyi konuştuğumu nasıl da göstermek isterdim.

Jack elimi çekiştirince ona güven vermek için elini sıktım. Hayatta yolunuza bir taş çıktığında en iyisi onun etrafından dolaşmaktır.

Jack'i sokağa doğru çektim. Serserinin yanından geçtik ama yeniden kaldırıma çıkarken hasır şapkamın başımdan çekildiğini hissettim. Adam şapkayı yağlı saçlarının üzerine yerleştirmiş, ellerini birbirine bastırmıştı. Başını eğdi. "Çekik gözlüler ücreti ödemeden sokaktan geçemez."

Yanaklarım yanmaya başladı. Boğazımdaki düşmanın kopmak üzere olduğunu hissediyordum. Şapkamı almak için uzandım ama ulaşamayacağım kadar yukarı kaldırdı. "Ücreti öde. Sen ve küçük çocuk için bir dolar. O zaman belki şapkayı geri veririm."

"Ödemeyeceğim. Bir dolarım olsaydı bile senin gibi bir pis domuza vermezdim."

"Vay vay vay! Demek sonunda acı biber var, ha *cugino*?" Yeniden dönüp ağızları kulaklarına varan arkadaşlarına baktı. Kızıl kahverengi bukleleri olan bir genç kız, pencerenin diğer yanındaki masalara kartopu şeklinde adaklıklar yerleştiriyordu.

* (İt.) Kuzen. -çn

“Ve-ve-ver,” dedi Jack. Yumruklarını iyice sıkırmıştı. Göğsü ise bir kuşunki kadar hızlı hareketlerle inip kalkıyordu. “Ve-ve-ver şunu...”

“Sorun değil Jack,” dedim ona Kanton lehçesiyle.

Adam güldü. “Sorun nedir? Ağzın işlemiyor mu bambino?’ Belki de bir tür geri zekâlıdır.” Jack’in başına vurdu.

Kendime adamın ağzına bir tane yapıştırmayacak kadar hâkim olabildim. Bakışları üzerimde pis banyo suyu gibi dolaştı ve bir mendile sardığım *Chuen pooi* soğanını koyduğum cebimde durdu. Beyaz kumaşın bir kenarı dışarı taşığı için siyah cenaze elbisemle tezat oluşturunuyordu.

Geri çekildim ama cebimdeki paketi kapı. “Ücretimi buldum bile.” Şapkamı havuç kabuklarıyla dolu bir gazetenin üzerine fırlattı. Yüzü bembeyaz kesilen Jack şapkayı aldı.

Adam mendili çözdüğünde umduğu gibi bozuk para bulamadı. Buruşuk soğanı burnuna doğru kaldırdı, sonra hızla geri çekti. *Chuen pooi* ayak gibi kokardı. “*Che cavolo!* Bu da ne?”

Arkadaşlarından biri bitkiye şöyle bir göz attı, sonra omuzlarını silktili. “*Cogliones’e*” benziyor.”

İlk adam yüksek sesle homurdandı ama sonra alaycı ifadesi yerini belirsizliğe bıraktı. *Aha!*

“Bir beçtavuğunu piliç olarak satmak isteyen bir çiftçinin enerji kesesi.” Bu sözler ağzımdan ben farkında olmadan dö-küldü. “Çinlilerin, kendilerini kızdıranlardan intikam almak için çeşitli yolları vardır.” Kendimi olabildiğince dik tutmaya çalışarak en mağrur ifademi takındım. “Neyse ki artık beş oğlu var da buna ihtiyacı kalmadı.”

Adamın simsiyah sakallarının altındaki teni soldu. O sırada kızıl-kahverengi bukledi garson başını kapıdan uzattı. Badem şeklindeki “ejderha” gözlerini adamların üzerinde gezdirdi. Bakışları, kararlılığını ele veriyordu. “Bir sigara içmek ne kadar sürer?”

* (İt.) Küçük, ufaklık. -çn

** (İt.) Taşak. -çn

Ânı iyi değerlendirerek eşyalarımı adamın elinden aldım. Şapkamı yeniden başıma geçirdikten sonra peşimize düşmeyeceklerini umarak Jack'i oradan uzaklaştırdım.

Çikolatacı Du Lac'a vardığımızda sürekli dönüp arkama bakmaktan boynum tutulmuştu. Yol boyunca ayağımdaki botları en yakındaki çöp kutusuna atmaya hazırdım ama vazgeçmek, bir sürü su kabarcığının boşa gitmesi demekti. Acıya bir süre daha katlanabileceğime karar verdim.

Dükkân, bütün bir bloğu kaplayan tuğla bir fabrikanın köşesindeydi. Cumbalı bir pencere, kek stantları üzerine düzgünce dizilmiş çikolata dairelerini gözler önüne seriyordu. Jack içerideki bolluğa gözünü kırpmadan bakıyordu. Her parçası, Paskalya ayını için şeker kuşakları, çiçekler ve küçük puantiyeli kumaşlarla giydirilmiş gibiydi. Eminim o minik süslere de iyi bir ücret alıyorlardı.

Jack ağzının suyu akarken, "Bu şimdiye dek gördüğüm en güzel şey," dedi.

"Gel o zaman."

Kapıyı açar açmaz yanık şeker kokusu sardı etrafımızı. Madam Du Lac biz girerken tezgâhın ardından başını kaldırıp baktı ve küçük ağzı iyice büzüştü.

Kolay olmayacağını biliyordum ama onun anında beliren memnuniyetsizliği de tuz biber ekmişti.

Yanındaki hafif balıketli müşteri, konuşmasını keserek bize bakıp kaşlarını çattı, sonra daha kısık bir sesle monoloğuna devam etti. Ne kötü ki mermer zemin sesleri güçlendirirdi.

"Eskiden onları yıkamak için iki dolar alırdı. Şimdi ise üç dolar istiyor. Beş koz helva, dört de bal alayım ben. Yetmezmiş gibi bir de onu alması için bir araba gönderilmesini istiyor. Slot'un güneyine hem de! Dışarıdan bakınca altınlar içinde

yüzüyormuş gibi mi görünüyorum? Kurdeleye gerek yok, hiç zahmet etme. Bu ödemeleri yaparsak ne yiyip içeceğiz?”

Jack elbisemi çekiştirince yüzlerimizin aynı hizaya gelmesi için iyice eğildim. “İstedğin birini seç ama hiçbir şeye dokunma.”

Jack ciddiyetle başını salladı, ardından kendisine güvenmiyormuşçasına ellerini ceplerine soktu. İçeride dolaşmaya başladı. Cam kâselere ve raflara dikkatle göz gezdirdi.

Madam Du Lac hemen hemen benim yaşlarımdaki bir kıza baktı. Kız tezgâhın arkasında öyle sessizce çalışıyordu ki başta onu fark etmemiştim. Pembe deniz kabuklarına benzeyen kusursuz kulakları, önlüğüne dökülen sarı örgüleri tutuyordu. Menekşe rengi gözleri, mezarlıkta *Garden of Purity*’yi çiğnerken yakaladığım ineğinki kadar cüretkârdı. Muhtemelen herhangi bir şeye dokunmadığından emin olmak için, gidip Jack’in yanında dikildi.

Ayak parmaklarım kasıldı. Tezgâhtar kızlar bile bizden üstündü.

Nihayet balıketli müşteri ardında bir parfüm bulutu bırakarak çıktı. Madam Du Lac çenesiyle beni işaret etti ve buz gibi bir sesle, “Kapatıyoruz,” dedi.

Jack, parmağıyla domino taşına benzeyen bir çikolatayı işaret etti. Tezgâhtar kız isteksizce önlüğüne uzanıp maşayı çıkardı.

“Bir dakika Elodie,” dedi Madam Du Lac. Sonra bana dönüp, “Ücreti yirmi sent,” dedi.

Yirmi sent mi? O paraya yirmi tane Li'l Betties alabilirdim.

Yüz ifademi gören kızın dudaklarında bir tebessüm belirince o gülüşü elimin tersiyle silmek istedim.

Dimdik durarak, “Beş sente ne var?” diye sordum.

Madam Du Lac, tezgâhın üzerinde duran çikolata kaplı yer fıstığı tabağını işaret etti. “İki tane *cacahouétes* alabilirsin.”

Caca-ne? Burada yer fıstıkları bile fiyakalıydı.

Bir tanecik Jack, hayal kırıklığını belli etmeden tezgâha doğru ilerleyip kararsızca elini uzattı. Kadın siparişi vermek için harekete geçmeyince ödeme yapmamı beklediğini anladım. Hemen bir iç muhasebesine giretim ve *İş Hayatına Atılmak İsteyen Kadınlar*'de insanın sıkıntılı durumlar karşısında, tıpkı bir fıçı suyun içindeki mantar gibi, insanın güçlük karşısında batmadan mağrur kalması gerektiğine dair söylenenler kendime hatırlattım.

Tezgâha doğru ilerleyip beş sentimi bıraktım. Neyse ki ayakkabılarım sayesinde dükkân sahibinden yaklaşık sekiz santim daha uzundum. Tezgâha koyduğum parayı eline almayıp kısık gözlerle inceledi. Belki de parayı çaldığımı ya da ona hiyarcıklı veba bulaştıracağını zannediyordu.

Bir süre daha tereddüt ettikten sonra parayı aldı ve pirinç kasasının içine koydu. Zevkle izledim. Gördün mü, o kadar da farklı değiliz seni bayat hamur. Senin yakanda daha çok dantel olabilir ama temelde ikimiz de soğuk ve sert paranın dilini konuşuyoruz.

Kaşığı sanki Jack'in kirletmesinden korkarmış gibi yüksekte tutan Madam Du Lac, iki küçük yer fıstığını kardeşimin avucuna bıraktı. Altın külçeleri neredeyse yere düşecekti ama Jack hızla yumruğunu kapadı. Birini bana ikram etti ama yüzüme bir gülümseme yerleştirerek reddettim. O fıstıkları alıp kadının burun deliklerine tıkmak istiyordum.

Birkaç saniye boyunca dükkânda duyulan tek şey Jack'in ağzından çıkan çiğneme sesleri oldu.

Hazırladığım cümleleri ve ayaklarımı bu işkence kafeslerine tıkma sebebimi hatırlamaya çalışarak boğazımı temizledim. "Madam, benim adım Mercy Wong. Acaba şahsım için çok önemli bir konuda kocanızla konuşmam mümkün mü?"

Kadının gözlerini buz gibi bir bakış kapladı. "Senin gibi biri kocamla ne hakkında konuşacakmış?"

"St. Clare Kızlar Okulu. Oranın öğrencisi olmayı çok istiyο-

rum. Kocanız da kurul başkanı olduğundan..." Bunu yanlışlıkla gelen bir broşürden öğrenmişim. "Düşündüm ki..."

"*Sen mi?*" Beni baştan aşağı süzdü.

En çok neye itirazı olduğunu merak ettim: Gözlerimin çekikliği, sahip olduğum tek elbisenin görünüşü ya da bazılarının deyimiyle "safra rengi" tenim mi?

"St. Clare ayaktakımından insanları kabul etmez. Belli standartları var." Elleri, tezgâhın üzerindeki nasırlı ellerime kayınca onları hemen çektim. Tezgâhtar Elodie sandalyesine dönmüştü ama gözleri benim üzerimdeydi.

Kendime bir kez daha *batmama* ilkesini hatırlattım. "Başarabilirim. Oriental Devlet Okulu'ndan en yüksek notlarla mezun oldum."

"*İmkânsız!*" dedi Madam Du Lac Fransız aksanıyla. "Artık gitmen gerek."

Jack bir yönlendirme bekleyerek bana baktı.

Duygularımı kontrol altına almak için mücadele ederek cebindeki bohçayı çıkardım. "Ne yazık." Mendili çözüp uçlarının, içindeki *chuen pooi* soğanını gösterecek kadar düşmesine izin verdim. "Bunu da onca yoldan getirmiştım."

Kadının kırışmış gözkapakları ardına dek açıldı. Derin bir nefes aldı. "Yoksa o?.."

"Evet, ta kendisi. Böyle güzel bir parçayla gelmek zor oldu." Bunun için Tom'a en az bir yıllık saç kesimi borçluydum.

Kadının duruşu, açılan bir parşömen rulosu gibi gevşedi. Yazma rolü yapmayı bırakan tezgâhtar kıza huzursuzca baktı. "Elodie, bizi yalnız bırak, *s'il te plaît*."

Elodie bir kaşını kaldırdı. Sonra kalemini bırakıp arka kaptan çıktı.

Sarı saçlarına aklar düşmüş, dudaklarının kenarları hafifçe kırışsa da Madam, narin elmacıkkemikleri ve inci kolyeler için yapılmış gibi görünen ince boynuyla çok güzel bir kadındı.

* (Fr.) Lütfen. -çn

Chuen pooi isteyen kadınların çoğu, zaten güzellikten paylarına düşenin fazlasına sahiplerdi ve bu, sonraki yıllarda başlarına dert oluyordu.

Öncelikli olarak öksürük için kullanılsa da *chuen pooi*'nin çilleri yok ettiği ve ten rengini açtığı da bilinirdi. Madam Du Lac, Tom'un babasından iki kez ona bu bitkiden satmasını istemiş fakat adam onu reddetmişti. Pahalı bitkileri sırf gösteriş uğruna satmak prensiplerine aykırıydı. Tom'un anlattığına göre Madam sahte öksürük numarasını bile kullanmıştı.

"Bunun gerçek olduğunu nereden bileceğim?" dedi mağrur bir edayla. Kartal gagasına benzeyen burun delikleri genişlemişti.

"Bilemezsiniz. Hadi gidelim Jack." *Chuen pooi*'yi cebime koyduktan sonra kardeşimi kapıya yönelttim. Elbette blöftü ama rolü müthiş bir zevkle oynuyordum. Bu ânın tadını sonuna kadar çıkarmayı hak ediyorduk, şimdiye kadar aşağılanmanın acısını çok çekmiştik.

Daha kapının koluna dokunamadan Madam, "*Arrêtez,*" dedi.

Sahte bir bıkkınlıkla iç geçirdim ve ona bakmadan kulağımı onun olduğu tarafa doğru çevirdim.

"Belki de bu konuyu biraz düşünebiliriz."

Pek büyük bir ilerleme sayılmazdı. Pirinçten kapı kolunu kavradım. Ayakkabıları bize doğru tıkırdadı.

Yürürken, sakatlığı olan insanlar gibi bir tarafa daha çok yükleniyordu. "Kocamın seni bu şekilde kabul etmesini beklemiyorsun herhalde."

"Hayır. Tek istediğim kendimi tanıtabileceğim bir görüşme."

Ben ayakkabılarım sayesinde ona yukarıdan bakarken Madam kollarını kavuşturup dikleşti. "Pazartesi günü öğlen saatlerinde okulda olacak. Ona seni beklemesini söylerim."

Çıkmak için hareketlenmişim ki yüksek sesle boğazını te-

* (Fr.) Dur! -çn

mizledi. "Bitki lütfen. Sana güvenmememi anlayacağını umuyorum."

Mendili gülümseyerek cebimden çıkardım ve açtığı avucuna bıraktım.

Bitkinin müstehcen şeklini ve görkemini görünce yanakları kızardı. "Peki onu nasıl hazırlayacağım?"

"Tarifi pazartesi günü eşinize veririm. Size güvenmememi anlayacağınızı umuyorum."

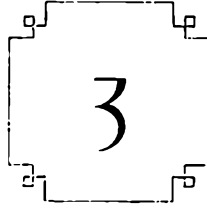
Ağzının kenarında kırıksıklıklar oluştu. Jack'e sanki suçlanması gereken oymuşçasına karanlık bir bakış attı. Sırf bu yüzden onu biraz daha kışkırttım. "Ayrıca kardeşim aslında şunu istiyordu." Domino taşına benzeyen çikolatanın bulunduğu tabağa doğru ilerleyip cam kapağı kaldırdım. "Sorun olmaz, değil mi?"

Madam Du Lac'ın kemikli göğsü şişti. Muhtemelen iyi bir püskürme için ciğerlerini dolduruyordu. Ama sonra dudaklarını sımsıkı birleştirdi ve başıyla onayladı.

Tam parmaklarımı kullanarak en güzelini alacaktım ki Jack, "Ha-ha-hayır, teşekkürler," dedi. Yakasını çekti. "Li'l Betties kadar güzel değiller."

Madam çilek gibi kızardı. Gülmedim ama bunun için gösterdiğim çaba karımı ağrıttı. Kapağı yerine bırakıp neşeyle, "İyi günler Madam," diye cıvıladım.

Bayan Lowry, iyi bir işkadınının bulunduğu yerden her zaman yüzünde bir tebessümle ayrılması gerektiğini söylüyordu. Karşısındaki onun yüzüne tükürmek üzereymiş gibi görünse bile.

Dönüş yolunda Jack'in ciğerleri hırıldamaya başlayınca onu sırtıma aldım.

"Yürümek istiyorum," dedi nefes nefese.

"Günün birinde ihtiyar bir kadın olduğumda beni taşıman gerekecek. Borcumu önden ödüyorum."

Jack üç, ben on iki yaşındayken annemin Jack'in çok yaşamayacağını söylediğini duymuştum. Babamı ilk ve son kez annemi tokatlamak isterken gördüm. Evden fırtına gibi çıkıp gitmeden önce, "Bir daha böyle saçma sapan konuşma!" diye gürlemişti.

Annemin bu konudaki namına rağmen, fallarının doğru çıkma ihtimali, popüler bir şans oyunu olan *fan-tan*'de kazanmaktan bile kötüydü. Ama onun bu beyanı, yeni yeni gelişen beynimin dağınık uçlarını sıkı bir yumruk içinde toplamıştı. Jack'e bir şey olmasına asla izin vermeyecektim. Büyümeye başladıkça ciğerlerinin gelişiminde sorunlar ortaya çıktı, onun bir çamaşırcı yaşamı sürmemesi konusunda daha da kararlı hale geldim. Böyle bir yaşamın gerektirdiği ağır çalışma koşulları, onu erkenden mezara götürebilirdi.

Ama tek başına bir kız, üstelik *Çinli* bir kız, ne yapabilirdi ki?

Bayan Lowry'nin kitabı bana aradığım cevabı verdi. Bu kitap yalnızca bir işletmenin nasıl yürütüleceğini anlatmıyordu; bu bir felsefeydi ve ona göre şartlar, nereye gideceğinizi değil yalnızca başlangıç noktasını belirliyordu. Kendisi ömrünün büyük kısmında kör olmasına rağmen on altı yaşına geldiğinde ailesinin tarla borcunu ödemişti. Kör bir kadın, Texas bölgesinin en zengin mülk sahibi olabiliyorsa, ben de babamın emekli olmasına ve ailemin refah içinde yaşamasına yetecek parayı kazanabilirdim.

Montgomery Caddesi'ne vardığımızda ayak parmaklarımı hissetmiyordum. Pus iyice çoğalmış, güneşin son ışıklarını da saklamıştı. Embarcadero'daki Feribot İskelesi'nin çan kulesi, alçaktan süzülen bulutlara meydan okuyan bir parmağı andırıyordu. Saat altıya yaklaşmıştı. Babam çoktan akşam yemeğine oturmuş olmalıydı. Annemin endişelenmeye başlamadığını umarak Stockton'a doğru aksayarak ilerledim. Gece oldu mu bütün kemirgenlerin deliklerinden çıktığını söyleyip dururdu.

Evimizin ön kapısı doğuya, bir kilometre kadar uzaktaki Feribot İskelesi'ne bakıyordu ve tahta elementini gizlememesi için boyanmamıştı. Nazarı savuşturmak için, kapının üzerine sekizgen bir ayna asılmıştı.

Jack kapıya yumruğuyla dövdü. "An-neeel!"

Annemin, kapımızı duvara bağlayan iple cebelleştğini duyduk. Üçüncü kattaki ihtiyar gözlerini kısıp 1904'ten beri yakmadığı purosunu emerek bize baktı. Annem iyi *feng shui* sebebiyle tam da bu dairede yaşamamızda ısrar ediyordu, bir de üst katlara su taşımak zorunda kalmamak için. Ama Katolik babamızın *feng shui*'yi pek taktığı yoktu. O zemin katta yaşamamanın hırsızların bize erişimini kolaylaştırdığını düşünüyordu. Burada yaşadığımız uzun yıllar boyunca hiç soyulmamıştık gerçi ama daha beterini yaşamıştık: barbarların nasıl yaşadığını merak eden turistlerin istilas. Bir keresinde annemi ayak tırnaklarını keserken yakalamışlardı da annem onları

baltayla kovalamıştı. Eminim bu durum, hakkımızdaki şüphelerini artırmıştır.

Kapı açıldı. Annem bizi her zamanki dil şaklatmasıyla karşıladı. Yuvarlak yüzü, çoğu falcınıninki gibi hiçbir duygusunu ele vermezdi ama dil şaklatmaları ruh halinin ölçütü sayılabilirdi. Bugün, bizi gördüğüne sevindiğini ifade ediyorlardı.

“Çok geç,” dedi Kanton lehçesinde. Elindeki mutfak havlusuyla alnında biriken teri sildi. Kullanılan dili biraz bilirdi ama bizimle asla konuşmazdı. Köyde kullandığımız dili unutmamızı istemiyordu.

Annemin hemen arkasında, babam metodik kaşık hareketleriyle sıradan ahşap masada yemek yiyordu. Tek bir masamız olduğundan, annem de onun üzerinde fal bakardı. Jack’le birlikte babamı selamladık. Babam homurdanarak karşılık verdi. Her gün birden beşe kadar çalışır, akşam yemeği için eve uğrar ve sonra akşam altıdan sabah altıya kadar sürecek on iki saatlik vardiyası için yeniden çamaşırhaneye dönerdi. Sabah altıdan öğlen bire kadar da uyurdu. Akşam altıdan sonra çamaşırhanenin çalışması yasadışıydı (Çinliler için hayatı ola bildiğince zorlaştırmak için çıkarılmış saçma yasalardan biri) ama babamın masrafları karşılayabilmesinin başka yolu yoktu.

“Çikolata nasıldı?” Annem bana yan bir bakış attı.

Cevap verdim. “Acı tatlı.”

“Kapıyı kapat.” Uzun süre açık kalan bir kapı odanın enerjisini boşaltırdı.

Kapıyı yeniden bağladıktan sonra ince sıraya çöktüm ve annem botları ayağımdan çıkardı. Lahana boyutundaki greyfurtumuzun turuncgil kokusu adak tezgâhının üzerinden odaya yayılıyordu.

Annem ayaklarımın durumunu görünce kaşlarını çatı. “Bunları giymemeliydin. Soğuk su lazım.” Suyu annemin getirmesini bekledim, zira soğuk zeminin tadına varan ayaklarımın daha fazla çalışacağından emin değildim.

“Ben acıktım.” Jack iştahla *juk* kâselerine baktı.

Annem, Jack’in ellerini inceledi. Kardeşimin mahalledeki tulumbada yıkadığımız elleri hâlâ nemliydi. “Bir inek yiyecek kadar mı açsın yoksa bir ayı yiyecek kadar mı?”

“Hem ineği hem de ayıyı yiyecek kadar açım.”

“Çok kötü, *dai-dai*,” dedi annem, “küçük kardeş” anlamındaki sözcüğü kullanarak. Bir bilek hareketiyle Jack’in ceketini çıkardı. “Sadece pilavımız var.”

Birkaç dakika sonra annem, babam ve Jack’le masada otuyordum. Ayaklarım bir tas soğuk suyun içindeyken yemeğimi kaşıklıyordum. Jack *juk*’unu karıştırarak içinden et çıkacak mı diye baktı. Yalnızca sebze olduğunu görünce alındaki kırışıklar belirginleşti. Yine de yemeğini kaşıkladı. Mezarlıktaki işimi kaybetmeden önce daha sık et yedik. Öküz kemiği çorbası her zaman ocağımızın üzerinde kaynar, midemizdeki boşlukları doldurmaya yarardı.

Babam Kanton lehçesinde, “*Acı tatlı* ne demek?” diye sordu. Sesi yumuşak ama ciddiydi. “O okula gidiyor musun, gitmiyor musun?”

Sesindeki onaylamadığını belli eden tonla biraz irkildim. “Henüz değil. Ama pazartesi günü okulun kurul başkanıyla randevum var. Endişelenme baba. Kapıdan içeri adım atmak en zor kısmıydı.” Hissettiğimden daha fazla özgüvenli görünüyordum.

“Dikkat et de ayağın sıkışmasın. Zümrüdüanka’nın tüyünü yakalamak o okula girmekten daha kolay.” Babamın gözleri küçüldü. Düşüncelerini anlamak imkânsızdı.

Oriental Devlet Okulu’ndan mezun olmamdan sonra babam bana içinde bir çeyreklik olan kırmızı bir zarf vermiş, “Artık okullu olmayabilirsin ama öğrenmekten asla vazgeçmemelisin,” demişti. “En az o beyaz hayaletler kadar akıllı olmalıyız.”

Mezun olduktan hemen sonra çalışmaya başlamıştım. Önce

* Çinlilerin Batılılar için kullandığı bir argo. –*yh*

mezarları süpürür, o işi bitirdikten sonra da yardımcısının olmadığı saatlerde çamaşırhanede babama yardım ederdim. Çalışırken bir yandan da Jack'i durulama, yıkama ve bunları durmaksızın tekrarlama döngüsünden nasıl kurtaracağıma dair planlar yapardım. Çok çalışmak zengin olmaya yetmiyordu. Yetse, şu an Nob Hill'de Leland Stanford ya da Mark Hopkins'inki gibi kristal camlı bir konakta yaşıyor olurduk. Bayan Lowry de şans kapınızı çalmıyorsa yeni bir kapı inşa etmeniz gerek diyordu.

"Bu süslü okulun parasını nereden bulacağız?"

"Bana burs vermelerini teklif edeceğim."

"Onların parasını istemiyorum. Ben, o beyaz hayaletlerden yalnızca *bizim* paramızı elimizden almayı bırakmalarını istiyorum. Her gün vergilendirilecek yeni bir şey buluyorlar. Mandal vergisi, çorap vergisi, çoraptaki delik vergisi." Babam çatlak çatlak olmuş kırmızı ellerine baktı.

Jack hiç kıpırdamadan oturmuş bir bana bir babama bakıyordu. Annem ise parmaklarıyla fal fasulyelerinin bulunduğu kâseyi karıştırıyor, olan biteni sükûnetle izliyordu.

Boğazıma bir kemik gibi batan öfkemi bastırdım. "Öğrenmeye devam etmemi söyleyen sendin."

"Evet, öğrenmeye devam et. Ama beyaz hayaletlerin okulunda değil."

"Chinatown'da lise yok ki."

Burnuyla ağzı arasındaki çukur düzleşti.

"Hayatımız boyunca burada sıkışıp kalalım mı istiyorsun?" diye bastırdım. "Broşür, St. Clare'in Wilkes Erkek Koleji'yle eş düzeyde olduğunu söylüyor. Öğreneceklerinizi bir düşünene..."

"Tabii kabul edilişen."

"Mezun olduğumda..."

"Mezun *olabilişen*..." Ellerini masanın üzerinde atılmaya hazır bir örümcek gibi birleştirdi.

“Mezun *olacağım*. Sonra da iyi bir şirket kuracağım.”

Tom, diğer fikirlerimin bazılarının aksine Amerikan piyasasına Çin bitkilerini getirme planımın sağlam olduğunu düşünüyordu. Onun bitkiler konusundaki uzmanlığının da yardımıyla, Amerikalıların seveceği bitkisel çaylar üretmek istiyordum. Tabii bu çayların ilgi çekici isimleri olacaktı. “Fil Kalbi Kadar Güçlü” ya da “Karahindiba Gibi Uçuşun” türünde şeyler. Her ne kadar Amerikalılar Çinlileri küçümseleser de ipeklerimizi, çaylarımızı, porselenimizi severdi. Ayrıca çok sayıda turist Ah-Suk’un dükkânına uğrar, Batılı doktorların her şeye yazdıkları afyon tentürünün alternatiflerini sorarlardı. “Benim işim oturduktan sonra annemle sana Nob Hill’den bir ev alacağız.”

Babam güldü. “Nob Hill’e taşınmamıza izin vereceklerini de nereden çıkardın?”

“Karides soyan adam başardı.” Annemin eski müşterilerinden biri, annemin ona geleceğinde metal gördüğünü söylemesinden sonra bebek ayağı boyutunda bir altın külçesi bulmuştu. Bu da bir Hollandalının üç katlı evini almaya yetmişti.

Babam homurdandı. “Karides soyan o herif kâğıtları imzalamadan öldü de başı fazla ağrımadı.” Adamın geleceğinde bu kısmı göremeyen anneme imalı bir bakış attı. Annem omuzlarını silkmekle yetindi.

“Neden?” diye sordu Jack. Narin kaşları soru işareti şeklini almıştı. “Neden Nob Hill’e taşınamıyoruz?”

Annem bulaşıklarımızı ahşap bir kovaya yerleştirdi. “Yatağa *dai-dai*.”

Jack tereddüt etti. Ama annemle babama şöyle bir bakıp, dudaklarının yengeç kısıkaçları gibi sımsıkı kapalı olduğunu görünce annemle birlikte yattığı odaya gitti. Düzensiz iş saatlerinden dolayı babam zaten Jack uyandıktan sonra orada yatabiliyordu. Bense ocağın yanındaki şiltede yatardım.

Kapı kapandıktan sonra babam, “Şu senin *iyi* şirket o okula gitmeden kurulamıyor mu?”

“Beyaz hayaletlerin en iyi okullarından birinden mezun olursam önümde bir sürü kapı açılır. İtibar kazanırım. Ayrıca bir sürü bağlantı kurmama yarar okul. Bayan Lowry, iş dünyasında bağlantıların ağacı ayakta tutan köklere benzediğini...”

“Bayan Low-ree.” Babam kadının ismini söyledi. “Çinceye benzemiyor.”

“Çinli değil zaten.

“Kesinlikle.” Babam annemin kırmızı fasulyelerinden birini alıp masanın üzerinde döndürdü. “O okula gidersen sahip olamayacağın şeyleri istemeye başlarsın. İleride aktarın oğlulla evleneceksin. Kadınların kocalarından daha iyi konumda olmaları pek iyi olmaz. İnsanlar onu gölgede bırakmaya çalıştığını, hatta daha da beteri, onun evi geçindiremediğini düşünüyor. Eşler uysal olmalı.”

Söyleyeceklerim dilimin üzerinde eriyip gitti. Tom’un bana karşı bu denli tuhaflaşmasının sebebi uysal bir eş *istememesi* olabilir miydi? “Nilüfer tomurcuğu” gibi zarif ayaklı, kendini evine adayacak, hamur yoğurup sırtındaki kulunçları açacak birisini?

Annemin yüzü bir karton kadar ifadesizdi.

“O okula gitmesi gerektiğini düşünümüyorsun, değil mi?” diye sordu babam. Çinli erkekler genellikle eşlerinin fikrini sormazdı ama babam, annemin falcılığına olmasa da bilgeliğine saygı duyardı.

Annem alev alev yanan yüzüme baktı. “Yeşim taşının yararlı olması için parlatılması gerektiğini düşünüyorum.”

Babam düşünürken gözleriyle etrafı taradı. Sonra başını iki yana salladı. “Fazla parlatırsan da çatlama riski olur, tamamen işe yaramaz hale gelir.”

Her hücremden öfke fışkırsa da kılımı bile kıpırdatmadan sandalyemde oturdum. “Bu önemli. Jack bir çamaşırcı olmaksızın fazlasını hak ediyor.” Sözlerimin yaralayıcı olduğunu biliyordum ama babamın beni duymasını sağlamanın tek yolu buydu.

Babam irkildi. Başında kalan birkaç parça tel saç titredi. Yüzü de ellerinin rengini almaya başladı. "Bunun yolu bu değil!" Yumruğunu masaya indirdi. Çorba kâsesi yere düşüp çatladı. Masadan kalkıp kapıya doğru ilerledi.

"Ay, şapkası!" Annem, babamın yün beresini masadan alıp ardından koştu.

Ağzımda acı bir tat vardı. Önümdeki ılık çorba bile bu tadı hafifletmiyordu. İç geçirerek bir bez alıp kırık camları temizlemeye başladım.

Benim gibi dik kafalı bir kızla uğraşmak babam için kolay değildi. Ayrıca bazı yönlerden şanslı bile sayılırdım. Sekizinci sınıfa kadar okula devam eden beş kızdan üçünün şimdiden hayırlı düğün tarihleri belirlenmişti. Oysa babam bir aile kurmam için bana asla baskı yapmazdı. Belki de ona yardım etmemden memnundu. Ya da annem onu evlilik için önümde zaman olduğuna inandırmıştı. Benimki gibi yanakları olanlar bile Chinatown'da her zaman evlenilecek kız aranırdı. Ama gelenekçi biri olmaması, babamın beyazlarla arkadaşlık etmemi istediği anlamına da gelmiyordu. Ne de olsa bizim bir paket sigara gibi sımsıkı biçimde Chinatown'a sıkışmamızın nedeni *onlardı*. Jack'in ciğerlerinin gelişmemesinin nedeni de.

Annem geri döndüğünde bere hâlâ elindeydi. Elindeki bereyi bir kancaya astıktan sonra çekmecedен başka bir bez alıp yeri ikinci kez sildi.

"Özür dilerim anne. Görüşmeyi iptal edeceğim."

Annem diliyle *cık cık* yaparak kendini sandalyeye bıraktı. Yemek çubuğunun küt ucunu avucundaki tetik noktalara bastırdı. "Baban okula gitmeni istiyor. Sadece senin için korkuyor."

"Korkmasına gerek yok. Başa çıkabilirim." Daha bu sabah gökyüzüne doğru otuz metre yükselip bir şekilde yeniden ayaklarımın üzerine inmiştim.

Annemin beni paylayacağını düşündüm ama beni şaşırtarak düşünceli düşünceli bakmaya başladı. "Evet, baş edebi-

leceğine inanıyorum. Bu yıl senin için iyi bir şeyler olacağını görmüştüm. Belki muhteşem bir şey başarıp atalarımıza itibar kazandırırın.” Çinliler, bu hayattaki eylemlerimizin, atalarımızın öbür dünyada sürdürdükleri yaşamın niteliğini belirlediklerine inanırdı. “Belki de o gördüğüm şey bu okuldur. Babanla konuşacağım.”

Babam da ben de annemin kehanetlerini ciddiye almasak da minnettarlıkla, “Teşekkürler anne,” diye mırıldadım. Yedi yaşındayken yemek çubuğumu yere düşürdüğümde annem bunun yeraltına gömülmüş atalarımızı rahatsız ettiğini söylemişti. Tam bir yıl boyunca beni takip etmemeleri için zikzak çizerek yürümüştüm.

Annemin yüzü aydınlandı. “Ya da belki Çin Telefon Santralinde işe girersin.” Anneme göre ben o çok istenen pozisyonlardan birini yakalarsam hepimizin yaşamı yoluna girecekti. Bana göreyse anahtar çekip takmak, ot yolmak kadar heyecan vericiydi. “Hangisi olursa olsun baban için güçlü durman gerektiğini unutma. Gözlerinde demir gibi bir bakış görmeye ihtiyacı var.” Metal grisi gözbebeklerime bakarak bende var olduğuna son derece emin olduğu gücü aradı.

“Neden? Ona bir şey mi olacak?”

Ne dilinden çıkan seslerin ağır ritmi ne de fasulyelerini te-reddütle karıştırması hoşuma gitti.

“Ona değil. Bana. Kendi ölümümü gördüm.” Bu sözleri sanki bir sepet mantarın fiyatını söyler gibi söylemişti.

“Böyle konuşma!” Batıl inançlarım olmayabilirdi ama bizi dinleyen ruhlar varsa bunu duymalarını istemezdim. “Ölüm tahmin edilemez. Müşterilerine her zaman bunu söylemez misin?”

“Onu insanlar Bay Yip gibi saçma sapan şeyler yapmasınlar diye söylüyorum.” Bay Yip, annem ona nihai uykusu için hazırlanmasını söyledikten sonra kendini bir Amerikan bayrağına sarıp Union Meydanı’nda koşmaya başlamıştı. Çinliler Yardım-laşma ve Dayanışma Derneği, yetkililere bu olayı görmezden

gelmeleri için yüklü bir ödeme yapmasaydı falakaya yatırılacaktı. "Her neyse, bu yıl kırk dört yaşına bastım. Uğursuz bir sayı."

"Anne," diye inledim. Sanki dört rakamına şüpheyile bakmam yetmiyormuş gibi bir de kırk dört çıkmıştı başıma, üstelik kulağa "Ölmek istiyorum." gibi geliyordu. "Ama dört artı dört sekiz eder ve sekiz de en şanslı rakamdır," diye karşı çıkmayı denedim.

Başını iki yana salladı. "Hayır Mercy. Bunu gördüm."

Bu sefer bir tokmağın gonga vururkenki ciddiyetiyle konuşuyordu. Bir falcının kullandığı tüm o aletler arasında (seyir kitabı, fasulyeler, doğum yılı, ayı, günü ve saatinden oluşan "dört ayak") annem en güvenilir olanın kendi görüşü olduğuna inanırdı. Chinatown'un en gözde falcısı olduğuna göre diğerleri de bu görüşe katılıyordu.

Yüzümü buruşturduğumu fark edince, "Ölüm korkulacak bir şey değil," diye ekledi.

"Ölümden korkmuyorum. Mezarlıkta çalıştığımı unuttun mu?"

Dilini onaylamadığını belirtir gibi şaklattı. Annem, mezarlıktaki işimi hiç onaylamamıştı. Aç ruhların beni eve kadar takip edeceğine, yıkım getireceğine inanıyordu ama kazandığım parayı gördükten sonra şikâyet etmekten vazgeçmişti. Son yıllarda falcılık işi durağanlaşmıştı.

Tom'un Yüzen Ada'sındayken duyduğum mide bulantısı kısmen geri dönmüştü. Sandalyemin kenarlarına tutunarak keyifli bir ses takınmaya çalıştım. "Dr. Gunn nabzının sağlam olduğunu, enerjinin bir nehir gibi aktığını söyledi. Ayrıca müşterilerine her zaman kaderlerini değiştirebileceklerini söylersin."

"Hayır, onlara kadere karşı *perspektifimizi* değiştirebileceğimizi söylerim."

Jack ona seslenince annem gözlerini kısıp yatak odasının kapısına baktı, sonra bakışlarını tekrar bana çevirdi. Küçük ama sert parmağım burun kemiğime değdirip oraya yerleşmiş

kırışığı düzeltti. “Tıpkı ay gibi. Bir dağa tırmandığımızda ayı çok farklı bir açıdan görebiliriz ama onu asla aşamayız. Olması gerektiği gibi...”

Bulaşıklarla dolu kovamızı, binanın hemen arkasındaki mahalle çeşmesine taşıdım. İnanmasam da aklımda hâlâ annemin sözleri vardı. İşi, *yaşamı* göremediği ya da hissedemediği, yalnızca şüphelenip korktuğu şeyler tarafından yönetiliyordu. Yine de onu suçlayamazdım. Çinliler inançlarını parlatmak için binlerce yıl harcamıştı. Üstelik bu inançlar Katoliklerin aziz ve şeytan sisteminden daha az tuhaf değildi. Yalnızca çok daha az öngörüyle ilerliyordu.

Kadınlar mahalle kazanının etrafında toplanmıştı. Pantolonları dizlerine, ceketleri dirseklerine kadar kıvrılmıştı. Birkaçı ahşap sandalyelere oturmuş, dedikodu yapıyordu.

Beni Çince adımla, “İyi akşamlar Won Mei-Si,” diyerek selamladılar. “Güzel düşünce” anlamına geliyordu.

“İyi geceler teyzelerim.” Saçlarına kırlar düşmeye başlamış, yüzleri kırışmıştı. Buradaki kadınların çoğu, tıpkı annem gibi 1882’de, Başkan Arthur’un Çinlilerin göçünü yasaklayan yasa-yı imzalamasından önce gelmişlerdi Amerika’ya.

Bana ekmek kııntısı atar gibi bir sürü sorup tongaya düşmemi umdular. “Ailen seni ne zaman verecek? Tom Gunn’la evleneceğin dedikoduları var.”

Kadınlar gülümseyerek baktı. Ben cevap vermeyince sorular devam etti.

“Annen nasıl? Artık onu pek göremiyoruz.”

“Babanla araları iyi mi? Neredeyse hiç görüşemiyorlar, zor olmalı.”

Kısaca, “İyiler,” diye geçiştirdim ve çalılıklardan oluşan bir çite doğru çekildim.

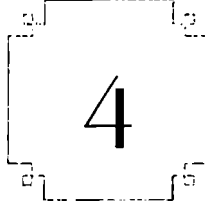
Daha fazlasını söylemeyeceğimi anlayınca, muhtemelen benimle ilgili olan kendi sohbetlerine döndüler. Çeneleri çok düşük olabilirdi ama dostluklarına gıpta ediyordum. Tanıdığım az sayıda kızın evden çıkmaması bekleniyordu. Herkesin kızını istediği yere gönderen bağımsız bir annesi yoktu.

Yere çömelip bulaşıkları elimden geldiğince hızlı ve sessizce yıkamaya çalıştım. Bulaşıkların içinde annemim soluk mavi desenleri olan kâsesini göremedim. Yine öğün atlamıştı.

İçimden dehşetli bir his gelip geçti. Öyle kaygandı ki yakalayamadım. Enerji akışımı yeniden başlatmak için derin bir nefes aldım. St. Clare'den mezun olmam en az üç yıl sürerdi. Sonra bitki çay işinden para kazanacak, ailemi bu zorlu yaşamdan kurtaracaktım. Jack de iyileşecekti.

Bulaşıkların düşmesini engellemek için kolumu kullanarak sepeti boşalttım ve gri suların ayak parmaklarımdan üzerinden akıp geçişini seyrettim. Belki annemin işleri yeniden açılırsa o kasvetli görüntüsü düzelirdi. Kadere kismete inanmazdım ama bizimkini bir şekilde değiştirecek, güzelleştirecektim. Talihsiz anneminkini bile.

Sadece Zümrüdüanka kuşunun tüyünü yakalamam gerekiyordu.

Pazartesi, omuzlarında gri bir şalla geldi. Monşer Du Lac'la görüşme ayarladığım saat geldiğinde bile şalı çıkarmayı reddediyordu. Annem siyah cenaze elbisemdeki ipleri temizledi. Tıpkı cuma günü gibi görünüyordum ama bugün ayaklarımda daha makul ayakkabılar vardı. Yün çoraplarla giydiğim düz, kumaş ayakkabılar.

Annem parmaklarını yalayarak çeneme kadar uzanan saçlarımı kulaklarımdan arkasına sıkıştırdı. Parmakları çıkık elmacıkkemiklerimde dolaştı. Otoriter tavırlarımı dizginlemem için pek de nazik olmayan bir hatırlatmaydı bu.

Ondan kurtulmayı denedim ama beni tuttu. "Bu yanakları benden almışsın. İşini kolaylaştıracak bir rüzgâr esmediğinde bile gemini yürütebileceğini vurguluyor."

Gri gözleri kısılinca midem kaygıyla pır pır etti. Bu sabah babamla tartıştıklarını duymuştum. "Babam bana hâlâ kızgın mı?"

Annem beni bıraktı. "Hayır. Seni başıboş bıraktığım için beni suçluyor. İsteddiği her yerden atlayabileceğini düşünen cırcır böceği bir kız yetiştirdiğimi söylüyor." Babam, anneme her zaman cırcır böceği derdi. O böceklerin kulakları yokmuş,

annem de babamı hiç dinlemiyormuş. Annem ise cırcır böceklerinin de kulakları olduğunu, sadece farklı bir şekilde dinlediklerini söylerdi.

“Üzgünüm. Onunla konuşayım mı?”

“Hayır, ona bir mandalina ağacından armut vermesini bekleyemeyeceğini söyledim. Yalnızca onun en iyi mandalinaları vermesi için destek olabileceğini...”

“Mandalina ben miyim?”

“Hayır, sen ağaçsın. Şimdi git ve güzel meyveler ver.”

İpten kilidimizi açtım.

“Bekle. Boş elle gitmek şanssızlık getirir.” Annem greyfurtumuzla odayı geçti. Büyük ve yuvarlak şekliyle aile birliği için önemli bir semboldü. “Bir hediye götürmelisin.”

Ellerimi arkamda birleştirdim. “Benim tuhaf biri olduğumu düşünürler.” Ayrıca o greyfurt, babamın bir günlük çalışmasına mal olmuştu. İş atalara adak sunmaya gelince, teknik olarak Katolik inançlarıyla çelişse bile, asla cimrilik etmezdi. Ailemin uzlaştığı nadir konulardan biriydi bu.

“Al hadi.” Üstdudağını altdudağına sımsıkı bastırdı.

“Onun yerine bir portakal götürsem?” En azından daha tanıdıktı.

“Portakal yeterince şanslı değil.” Meyveyi elime tutuşturup kapıyı kapadı.

İç geçirdim. Bir cırcır böceğiyle tartışmak faydasızdı.

Clay Caddesi’nden yokuş aşağı inip Dupont’tan, gündelik iş arayan adamların ve kalamarlarla çevrelenmiş açık hava balık pazarının yanından geçerken dizlerim titriyordu. Bay Tong sepetleri hâlâ kıpırdanan mavi ve kaygan uskumrularla doluyordu.

“Güzel Düşünce, iyi misin? Neredeyse bir aydır kaya balığı almaya gelmiyorsun,” diye seslendi. Çenesindeki beyaz sakal telleri kıpraştı. “Dokuz Parmak seni benim elimden almadı değil mi?”

Hemen yandaki tezgâhta ikiz kardeşi çıplak elleriyle yen-geçleri bir sandığa dolduruyordu. Bir parmağının ucunu bu yüzden kaybetmişti ama dokuzun ondan daha şanslı bir sayı olduğunu söylüyordu. Dokuz Parmak, “Belki de senin soğan-ları bile ağlatan çirkin suratın onu uzaklaştırmıştır,” dedi.

“Babamın deniz ürünlerine olan hevesi geçti ama yakında geri geleceğini düşünüyor,” diye salladım. Babam aslında balığa ba-yılırdı ama daha az maliyetli olduğu için yerine tofu alıyorduk.

Bay Tong’un dişleri arasındaki boşluklar bir böceğin geçebi-leceği kadar genişti. “Belki de annen pişirmeyi becerememiştir.”

Dokuz Parmak tısladı. “Belki de bu yüzden müşteri kaybe-diyorsundur. Annelerine hakaret ettiğin için!”

İki kardeşe başımla selam verdikten sonra onları kavgala-ryla baş başa bırakıp uzaklaştım. Yürümem gereken beş kilo-metrelik bir mesafe vardı ve St. Mary’nin saat kulesinin saat on biri çaldığını duyabiliyordum.

Birkaç dakika sonra Chinatown’dan çıktığımda zemin düz-leşti. Karanlık bir sokağın arkasından dolaştım, sonra dümdüz ilerleyip Union Meydanı’ndan geçtim.

Taş binanın bir tarafında silinmeye yüz tutmuş yazılar oku-nuyordu: *Gelin, hepiniz gelin! Teknenin saati 15 sent, Golden Gate Park.* Jack’in yaşlarındayken beni oraya götürmesi için babama yalvarmıştım. O gün babamın keyfi yerindeydi. Parkın ortası-ndaki Stow Gölü’ne kadar yürüyüp onlara parayı uzatmıştık. Bize kahkahalarla gülüp, *Maymunlar tekne kullanmaz*, demişlerdi.

Union Meydanı’nın ortasındaki beyaz bir figür, Kanatlı Za-fer, irkilmeme yüzünde saldırgan bir ifadeyle karşılık verdi ve üççatallı zıpkınıyla yoluma devam etmemi işaret etti.

Geary’ye dönüp Western Addition’dan geçerek doğruca St. Clare’e ilerledim. Şehrin eski batı sınırını oluşturan kısma tramvay banliyösü kurulmuştu. Bir torbaya koymayı akıl et-seydim keşke diye düşünerek greyfurtuma sarıldım. Keşke annem bu lanet meyveyi elime tutuşturmasaydı.

Oldukça işlek bir cadde olan Van Ness'i geçip beni soğuk karşılayan Viktorya tarzı evlere ulaştım. Mezarlığa giderken bu yoldan yüzlerce kez geçmiştım ama hiçbir zaman dostça karşılamamışlardı beni. Annem, tüm evlerin bir espri anlayışı olduğunu söylerdi hep. Ben de bu evlerin takılıp düşmemi beklediklerinden şüpheleniyordum.

Bir buçuk kilometrelik bir yokuşu çıktıktan sonra cenaze elbisem göğsüme yapışmış, greyfurtum elimden kaymaya başlamıştı. Karşımda dar çan kulesiyle St. Clare Şapeli, hemen ardından da okul belirdi. Saman rengi taşlardan yapılmış beş katlı bina, küçük pencerelerle süslenmiş eğimli bir çatıyla son buluyordu. Okul binaları bloğun yarısını kaplamıştı.

Şimdi, büyük bir fırsatın kapısında dikilmişken, içimde ufak bir şüphe kırıntısı kıvrılıp duruyordu. Sanki uyuyan bir kaplanın karşısında dikiliyordum ve onu uyandırmamak en iyisiydi.

Jack'in küçük eliyle beni ileri çekişini hatırladım. *Hadi gidelim Mercy!*

Başımdaki şapkayı düzelterek boyanmış verandaya doğru ilerledim. Kapıdan boğuk sesler geliyordu. Pirinç kapı tokmağını tutup bıraktım.

Konuşma kesildi ve sarkık yanaklı, saçları beyazlamış bir kadın kapıyı açtı. Hizmetçi üniformasının yakası, bir güvenin kanatları gibi bembeyaz olana dek kolalanmıştı. "Yardımcı olabilir miyim?" İrlanda aksanıyla konuştuğunu fark ettim. Bakışları greyfurtuma kaydı.

Birden arkasında buz mavisi elbiseli kızlar belirdi. Bana bir an yolda gelirken yanından geçtiğim usumru sepetini hatırlattılar. Hepsi aynı hayretle gözlerini bana dikmişti. Onları görmezden geldim. "Adım Mercy Wong. Monşer Du Lac'la randevum vardı."

Kızlardan kıkırtılar yükseldi.

"Çinli bir kız," diye fısıldadı biri.

"Babanla konuşmak istiyormuş Elodie," dedi başka bir kız.

Elodie mi? Hizmetçinin omzu üzerinden bir çift küstah göz bana bakıyordu. Çikolatacıdaki kız tezgâhtar değil, Du Lac'ların kızıymış. Annesinden aldığı, mağrur ve alaycı bir mizacı işaret eden gaga burnunu yeni yeni fark ediyordum. Gözlerim botlarına takıldı. Öyle parlıyorlardı ki onlarla ateş yakabilirdiniz.

“Bir dakika.” Hizmetçi kapıyı kapadı ve bir suyun kayna-
yacağı kadar süre geçmesine rağmen dönmedi.

Nihayet kapıyı tekrar açınca, “Lütfen beni takip edin,” dedi.

Başımı dik tutarak daha önce hiçbir Çinli kızın geçmediği kutsal koridorlardan geçtim. Yüz kadar beyaz hayaletin nefesi cesaretim karşısında kesilirken yüz kadar da sarı hayalet nefeslerini tutmuştu.

Bir zil çalıp da kızlar bir anda dağılınca rahatladım. Hizmetçi beni duvarlarına çok sayıda resim asılmış bir koridordan geçiriyordu. O kadar çok resim vardı ki neredeyse duvarlar çökecekti. Leland Stanford, Mark Hopkins, John Sutter, Charles Crocker. Ciddi suratlar listesi oldukça etkileyiciydi. Bir kız okulu için çok sayıda erkek vardı.

Ayakkabılarım kullanışsız bir krem rengindeki lüks bir yol-
luğa gömülünce, leke kaldı mı diye dönüp arkama baktım.

Hizmetçi durunca birden ona çarptım. “Ah, özür dilerim.”

Griye dönmüş topuzuna dokundu ve “Adımlarına dikkat et-
sen iyi olur. Burada çarpmak istemeyeceğin insanlar var.” Yeni-
den elimdeki greyfurta baktı, ardından ağır meşe kapıyı tıklattı.

“Girin,” dedi, emir vermeye alışkın bir erkek sesi.

Monşer Du Lac, pahalı bir masanın ardındaki sandalyesin-
den kalktı. Karısının erkek versiyonu gibiydi. Belki de yüzün-
deki memnuniyetsiz ifade bende öyle bir izlenim bırakmıştı.
Yine de her daim çikolatayla çevrili insanlar için ironik bir ifa-
deydi bu. Çenesi ve burnu iki tokmağa benziyordu. Minyon bir
insanın şapkasını ve paltosunu asabilecekleri kadar büyüktü
ikisi de. Yelek düğmeleri haricinde giyimi oldukça düzgündü.

Genişleyen göbeğinin üzerinden, ceketin iki yanını cesurca bağlıyorlardı. “Bayan Wong, değil mi?”

“Evet efendim.”

Birden hapşırdağında düğmelerin uçmasını bekledim. “O nedir?”

“Bir greyfurt efendim. Bolluk ve bereket için...”

“Bayan Tingle, şunu yok edin. Görünüşe bakılırsa alerjim var.”

Hizmetçi hareketlenip elini bana uzattı. Altın küremi iç çekerek ona uzattım.

Hizmetçi, “Çay ister misiniz?” diye sordu adama.

“Hayır.”

Hizmetçi selam verdi ve çıktı.

Monşer Du Lac delici bakışlarını yüzüme dikmişti. “Bana burada eğitim almak istediğini söylediler. Üzgünüm ama bu mümkün değil.” Cümleleri dilbilgisi açısından kusursuz olsa da Fransız aksanı, konuşmasını bozuyordu. “Karım seni bu konuda bilgilendirdiğinde ona inanmış olsaydın, bugün boş yere buraya kadar zahmet etmene gerek kalmazdı.” Sözüünün üstüne söz söylenmesini beklemeyen biri gibi konuşuyordu ama her zaman bu kadar önemli biri değildi. *Examiner*’e verdiği bir röportajda, bir kömür satıcısının oğlu olarak büyüdüğünü anlatmıştı. “Evet, karım ona özel bir bitki ya da o tür bir tılsım verdiğini ama yapılışına dair talimatları aktarmayı ihmal ettiğini söyledi. Bana o talimatları verip gidebilirsin.”

“O kadar kolay değil Monşer Du Lac. Devlet okullarının artık Çinli öğrencilerin kaydına izin vermesi gerekiyor. *Tape v. Hurley, 1885.*”

Ayak parmakları üzerinde yükselince ayakkabısından bir gıcırtı çıktı. “Sanırım eksik bilgilendirilmişsin. Eğitim İdare Heyeti, sizin insanlarınıza eğitim sağlıyor zaten. Oriental Devlet Okuluna gidebilirsin.”

Yüzümü ekşittim. Bütün Çinliler, Oriental Devlet Oku-

lu'nun bir ödün, yasadan bir kaçış olduğunu bilirdi. "Ders kitaplarımız eski. Sekizinci sınıftan sonra eğitimi olmadığından bahsetmiyorum bile. Elbette sizin gibi yoksulluğun içinden gelmiş biri bunun ne kadar adaletsiz olduğunu anlayacaktır."

Yay şeklindeki kaşlarından birisini kaldırdı ve diline gelen ilk yanıt yutkundu. "Bu doğruysa bile," dedi ağır ağır, "Biz özel bir kuruluştuz..."

"Devletten fon alan bir özel kuruluş. Bu da yasa karşısında sizi devlet okulu yapar." Belediye Sarayı'na gidip İdare Heyeti kayıtlarını bizzat incelemiştim.

"Sana oldukça yeterli bir okulunuz olduğunu bir kez daha hatırlatmak isterim."

"Zaten mezun olduğum bir okul. Ve pek çok insanın anayasaya aykırı olduğuna inandığı bir okul. Anayasaya ne kadar aykırı olduğunu tecrübe etmek zorunda kalmanızı hiç istemem."

"Beni tehdit mi ediyorsun?" Yumruklarını sıktı. Belki de boynumu kırmaya hazırlanıyordu. Bayan Lowry'ye göre, doğrudan gözlere bakmak bir saldırıyı ateşleyebilirdi, bu yüzden bakacak başka bir nokta aradım ve hemen gözaltlarındaki şişliklere yerleştim.

"Hayır efendim." Alçakgönüllü bir etki bırakmaya çalışıyordum ama kalbim çıldırması bir böcek misali koşturuyordu. "Sadece size bir fırsat sunuyorum. Siz bir işadamsınız. Elinde bir meyveyle gelse bile bir fırsatı hemen tanıyacağınızdan eminim."

"İş fırsatı mı?" Gözlerini kıstı.

"Oturabilir miyim?" Bayan Lowry, iş konuşurken rahat bir yere oturmanın her zaman daha iyi olacağını söylerdi. Bana bir sandalye göstermemesinin ne büyük bir kabalık olduğundan bahsetmiyorum bile.

İç geçirerek deri bir oturma grubunu işaret etti. Herhangi bir kadının bacakları için oldukça alçaktı. Koltuklardan birinin kenarına tünedim ve yıpranmış ayakkabılarımı elbisemin altına sakladım.

Monşer Du Lac tam karşımdaki sandalyeyi seçti. “Anlat.”

“San Francisco’da üç yüz elli bin insan yaşıyor. Bunların yüz-de altısı, başka bir deyişle yirmi bini Çinli. Eğer her biri tanesi beş sentten iki *cacahouétes* alsa, bu sizin için...” Hesabı önceden yapmış olsam da bir süre parke döşeli tavana baktım. “...fazla-dan iki bin dolar gelir demektir. Sadece yer fıstığı satarak hem de... Bunu ayda bir kez yapsalar, eh, epey kazançlı bir değişim olur.” Ben dört rakamını sesli olarak telaffuz edip de kaderi harekete geçirmeden de yirmi dört bin dolar sonucuna ulaşabilirdi.

Sandalyesinde öne doğru eğildi. Yüzünde aç bir ifade belir-mişti. Bayan Lowry’nin pazarlık için önerdiği altın kural, kar-şınızdakini sizin ürününüz olmadan yaşayamayacağına ikna etmeden asla fiyatı açıklamamanızdı. Elde edeceği kârların kokusunu üfle-meye devam ettim. “Bu eyaletteki, belki de bü-tün ülkedeki en büyük çikolataçı sizsiniz. Li’l Betties’den bile büyüksünüz.”

Rakibinden bahsedince bakışları keskinleşti.

“Şimdilik,” diye devam ettim.

“Ne demek istiyorsun?”

“Li’l Betties’in Geary’de, Chinatown’un hemen dışında bir dükkân açtığını mutlaka biliyorsunuzdur. Kardeşim ürünle-rinden birini denedi, şimdi bırakamıyor. Arkadaşları da öyle.”

Yüzünde ilgisiz bir ifade belirdi. “Teklifin ne?”

“Chinatown, gayriresmî olarak Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği tarafından yönetiliyor. Ticarette öyle. Bi-zim sınırlarımızda çikolata satmak için derneğe bir dilekçe ver-meniz gerek.”

“Canım nerede isterse orada çikolata satmaya hakkım var.”

“O kadar kolay olsa zaten öyle yapıyor olurdunuz.” O sa-tış yapabilirdi ama derneğin onayı olmadan kimse ondan bir şey almazdı. Vefat eden büyükbabam dahil pek çok insan, anavatanımızdan Afyon Savaşları’nın doğurduğu ekonomik güçlükler yüzünden göç etmişti. İngiltere, Çin yönetimini çay

ödemesi olarak afyon kabul etmeye zorlamış, ülkeyi bir ceviz gibi parçalamıştı. Eski yaralar hâlâ acıyordu.

“Chinatown’da iş yapmak istediğimi düşündüren ne sana?”

“Günlük gazeteleri okuyan herkes Li’l Betties’in en iyi çalışanlarınızı kaptığını biliyor.” Günlük gazetelere bayıldım. Binalarımızın yanına bırakılan Çince gazetelerin yanı sıra Union Meydanı’nda sürekli yerlere atılan Amerikan gazetelerine de. “Daha az işçi, daha az üretim demek. Aynı zamanda aile üyelerinin de işe dahil olmasını gerektirir.” Tahminimin doğruluğundan emindim. Yoksa Madam Du Lac neden dükkânla uğraşsın ya da kızı tatlı dağıtsın?

Su sıçratılmışçasına gözlerini kırptırdı. Tam on ikiden vurduğumu anladım. Aceleyle devam ettim. “Size dernekle bir görüşme ayarlayabilirim. Garanti veremiyorum elbette ama dernek, önüne gelen dosyaların sadece bir kısmına bakar. Sizin Çinli olmadığınızı düşünürsek de..” Tom’un babası, Chinatown’un en eski ticarethanelerinden birinin kurucusuydu ve derneğin altı üyesinden biriydi.

Derin bir nefes aldıktan sonra hızla konuşmaya devam ettim. “Bunun karşılığında siz de kurulu, St. Clare’e mezun olana dek tam burslu olarak devam etmem konusunda ikna edeceksiniz.” *Tam burs* sözlerinin iyice anlaşılmasına zaman bırakmadan ekledim: “Notlarım çok iyidir, çalışma etiğine sahibim ve uyumlu bir yapım var.” Soruya yer bırakmayacak şekilde kocaman gülümsedim. “Pişman olmazsınız.”

Bana sert bir bakış attıktan sonra başını salladı. “Aileler bu durumdan hoşlanmayacaktır. Çocuklarını okuldan alırlar.”

“Onların hayırsever doğalarına hitap edebiliriz,” dedim. Zenginler bu özellikle gurur duyardı. “Ön kapının üzerindeki plakada, eğitimin ‘bir fırsat demokrasisi’ olması gerektiğinden bahsediliyor. Eminim fakir bir kıza durumunu düzeltme fırsatı vermek oldukça Amerikanvari bir davranış olur. İnsan buna nasıl karşı çıkabilir ki?”

Kaşlarını çattı. Ama bu ifade, gerçek bir hoşnutsuzluktan ziyade sıkıntıyı andırıyordu.

“Ah, karşı çıkarlar, inan bana.”

Dalgın bir ifade takındıysam da içten içte *biz* dememe itiraz etmemiş olmasının sevincini yaşıyordum. Onu ikimizin işbirliği içinde olduğuna ne kadar inandırırsam başarı şansım o kadar artardı.

Ama aklımdan bunlar geçtiği anda yeniden başını iki yana sallamaya başladı. “Üzgünüm. Biz, Mississippi’nin batısındaki en eski ve en ayrıcalıklı kuruluşuz. Bütün aileleri buna ikna etsem bile her yıl beş yüz dolarlık okul ve kurul ücreti vermeleri söz konusu bile olamaz. Bir hayır kurumu değiliz. Meseleyi mahkemeye taşımak istersen sana iyi şanslar. Mahkeme işleri korkunçtur. Üstelik genellikle cebi en derin olanlar karar verir.” Anlatmak istediği şeyin altını çizmek istermiş gibi küçük gözlerime baktı.

Ayağa kalkması beni korkuttu. Ben de ayağa kalktım ama konuşmamız bu şekilde bitemezdi. Ellerinin tozlarını silkeleyince hayallerimin uçup gidişi gözümde canlandı. Şimdiden çok, gelecekte yaşayan ve fasulyelerini karıştırmakla yetinen annemi, cezaya açılmış elleriyle Jack’i, sırtında daima bir kam-burla yürüyen babamı düşündüm.

Böyle bitemezdi. Şimdi pes edemezdim.

“Ama mutlaka...” Zihnim bir çözüm bulmak için deli gibi çalışıyordu. Yüksekli hedeflemiştim, pazarlık etmesini bekliyordum. Ama o dönüp bir ısırık bile almamıştı. “Belki bir ayrıcalık mümkündür.” *Düşün beynim, düşün.*

“Şimdi, karımın bitkisi için talimatları verme nezaketi gösterecek misin, göstermeyecek misin? Benim için fark etmez.”

“Belki de üç yıllık bir burs talep etmekle aceleci davranırdım.” Sesimdeki çaresizliği gizleyemiyordum. Bu hiç hoş değildi. Kendimden fazlasıyla emin ve fazlasıyla gururluydum.

Monşer Du Lac durdu.

“Bir yıl?..” diye söze başladım.

“Üç ay!”

“Üç ay?”

“Bu süre içinde bize Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği ile bir görüşme ayarlamakla kalmayacak, Chinatown’da satış hakkını da mutlaka alacaksın. Bunu yapmazsan okuldaki imtiyazın sona erer.”

“İmkânsız,” diye mırıldandım. “Ben arabulucu değilim.”

“Kendini hafife alıyorsun.” Kollarını kavuşturup düğmelerini yine riske attı. “Çabuk ol, kararını ver. Ben meşgul bir adamım. Üç ay boyunca San Francisco’da verilebilecek en iyi eğitimi alacaksın. Fransa’dan getirilip aşçılar tarafından hazırlanan yemekler ve yıkanmana bile yardım edecek hizmetçiler olacak. İnsan başka ne ister ki?”

“Ben... Ben...” diye kekeledim. “Peki bu girişim başarıyla sonuçlanırsa ne olacak?”

“Mezun olana kadar kalmaya izin vereceğiz. Üç yılı geçmemek kaydıyla tabii.”

Biraz düşündüm. Üç ay en azından bir adımdı. Biraz şansla üç yıla uzayabilirdi. Gerçekten de içeri girip ejderhaya altın yığınlarını paylaşmak isteyip istemeyeceğini sorabileceğimi mi ummuştum?

Kendimi her biri deneyimli işadamları olan altı Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği üyesinin karşısında hayal ettim. Arabuluculuk hakkında bir kitapta okuduklarımdan başka ne biliyordum ki?

Monşer Du Lac kapının ardındaki askıdan şapkasını aldı. Balık kaçıyordu.

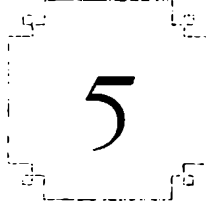
“Kabul ediyorum,” dediğimi duydum.

Adam gülümseyince gözlerinin altındaki şişlikler düzleşti. “Çin’den gelen zengin bir vârismişsin gibi davranacağız. Amerikan eğitim sistemini görmek istemişsin. Görünüşüne ve hareketlerine çekidüzen ver. Çalışanlar bile ikna olmalı.” Elini uzattı. “St. Clare’e hoş geldin.”

Uzattığı eli kavradım ve savaş baltalarını bırakan bir adam gibi, parlayan gözlerine baktım.

Kendi oyunumda alt edilmişim. Adama muhtemel bir ikramiye garantisi vermeye gönüllü olmuş, karşılığında ise farklı bir kimlikle üç berbat ay boyunca sürecektir bir eğitimden başka bir şey alamamışım. Tecrübeli bir işadamına galip gelebileceğimi nasıl düşünebilmişim ki? Çaresizliğimin greyfurtunki kadar güçlü kokusunu almıştı elbette. Ahmağın tekiydim ben.

Fakat en azından artık St. Clare'e giden bir ahmaktım.

Babamın penceresinin önündeki müşteri kuyruğu sokağa kadar taşıyordu. Saat dört, çamaşırhanenin en yoğun saatiydi. Burnum seğirdi. Şap ve çiçekli sabun kalıbının boğucu kokusu, kalın bir toz tabakası gibi havayı sarmıştı.

Bayan Fitzcombe çamaşırlarını uzatınca babam da ürünleri etiketledi. Babam her ne kadar huysuzluk sınırında sinirli olsa da ihtiyaçlara daima sabır gösterirdi. Parçaları fazladan bir hareket yapmadan teker teker silkeledi.

Gözleri benimkilerle buluştu, sonra hiçbir şey söylemeden işine döndü.

Dükkân ancak iki kişiyi alacak büyüklükteydi. Yardımcısı zaten içerideydi. Ama öylece dikilip bekleyemezdim.

Dükkâna girdiğimde nemden cenaze elbisem bacaklarıma yapıştı. Saçlarım da inmeye başladı. Askıdaki gömlekler ve elbiseler memnuniyetsiz ihtiyarlar gibi beni karşılamıştı: sessiz ve eleştirel. Babamın yardımcısı, kazanları karıştırdığı yerden bana başıyla selam verdikten sonra tekrarlanan hareketinin depresif transına geri döndü. Çin cehenneminin birkaç katmanından birinde olabiliydik. Örneğin günahkârların sabun parfümünün zehirli bulutunu soluyarak ölüme mahkûm olduğu katmanda.

Tezgâhın arkasındaki babamın yanına sığışarak çamaşırları sepetlere ayırmasına yardım etmeye başladım. Düşünmeyi gerektirmeyen bir işti ama babamın sanki aramıza üçüncü bir insan sıkışmış gibi memnuniyetsiz olduğunu gördükçe parmaklarım her zamankinden daha da beceriksiz işliyordu.

Müşteriler duyup da burunlarını sokmasın diye Kanton lehçesinde konuşarak, "Okul beni kabul etti," dedim babama.

Yeni bir sipariş fişini işaretledi. Duyduğuna dair hiçbir belirti yoktu.

"Bana... burs verdiler. Her şeyi karşılayacaklar. Okul ücreti, oda ve yemek." Ona deneme süresinden bahsetmedim. Ruh halini biraz daha karamsarlaştırmaktan başka bir işe yaramazdı. Monşer'e çikolata satma hakkı alması için yardımcı olmayı başırırsam kimsenin bir şey öğrenmesine gerek kalmazdı. "Yarın gidiyorum."

Kalemi işaretleme yapmayı bıraktı. Kaşları tel askılar gibi büküldü.

Hemen sindim. "Yani izin verirsen tabii."

Cevap vermedi. Konuşmadan çamaşırları teslim almaya devam ettik.

Geçen her dakikayla birlikte babamın gitmeme izin vereceği konusundaki umudumu kaybediyordum. Onu yumuşatacak herhangi bir yer varsa o da camların bile eriyecekmiş gibi durduğu bu çamaşırhaneydi. Ama babam etrafta dolaşp bir makine gibi renkleri ayırıyordu. Annem bana, müstakbel kocasının kaskatı kulakları olduğunu görünce endişelendiğini anlatmıştı. Bu tür kulakları olan insanlar hoşgörüsüz olurmuş. Ama aynı özellikler onu aynı zamanda güvenilir kılıyordu. O kulakların bugün benim için bükülebilmesini diliyordum.

Nobran suratlı bir kadın birkaç kat eteği olan demode bir elbiseyi önüme sürdü. "Bunu yarın almam lazım."

Kibirli ses tonu bana iğne gibi batmıştı. "Bu kadar kumaşla kuruması en az üç gün alır."

Boynunun etrafındaki kumaş parçaları gerildi. "Sizin insanlarınız daha fazla para, daha fazla bahşış için her zaman şansını dener zaten."

Bu yorumu sabrımın taşmasına sebep oldu. Poplin kumaşın yumruklarımı sardığını hissettim.

Size bir tüyo vereyim: Bu modası geçmiş eski elbiseyi on dokuzuncu yüzyılda, ait olduğu yerde bırakın ve dükkânınızı terk edin.

Babamın sıcak eli elime dokununca kumaşı bıraktım. "Gidebilirsin," dedi bana Kanton lehçesinde. Önce bana eve gitmemi söylediğini sandım. Ama sonra yüz ifadesi yumuşadı.

Başıyla onaylayınca St. Clare'den bahsettiğini anladım.
"Teşekkürler baba."

Ertesi sabah Jack'i okula bıraktıktan sonra dümeni Pier 6'ya, Tom'un babasına gelen bitkileri alacağı yere kırdım. Yolda Çinli vâris rolümü prova ediyor, vücudumu bir bambu gibi dimdik tutarak karşılaştığım herkese mağrur bakışlar atıyordum.

Monşer Du Lac'a Çinli bir vârisin pek inandırıcı olmadığını, Çin'de en varlıklı ailelerin kızlarının bile nadiren eğitim gördüğünü söyledim ama endişelerimi önemsemedi. Çin o kadar uzun zamandır yabancılara kapalıydı ki sosyal yapısı çoğu insan için gizemli kalmayı sürdürmüştü. Özellikle de zengin Amerikalı kızlar için. Varlığımı daha da makul hale getirmek için "babam" okulun şapeline yeni bir çan bağışlamış olacaktı. Monşer bir karga gibi kurnazdı. Bense birkaç parlak nesneyle onun gözlerini kamaştıracağımı düşünecek kadar aptaldım.

Tepenin dibindeki kalabalık Embarcadero Limanı'na ulaştım.

Liman boyunca balina ölülerinin yanından geçerken burunumu tıkayarak ilerledikten sonra nihayet Pier 6'ya ulaştım. Yarım blok ötedeki üç direkli bir yelkenli, pruvasına çizilmiş bir çift yeşil göz vasıtasıyla beni izliyordu. Çinli denizciler, de-

niz canavarlarının gözleri görüp korkacağına inanırdı. Gözler yeterince dikkat çekici değilmiş gibi bir de parlak altın rengi harflerle *İlahi Takdis* yazıyordu üzerinde.

Tom'u el arabasının yanına çömelmişti. Omuzlarda den- gelenen çubuklardan oluşan *daam tiu* şehir konseyi tarafından yasaklandıktan sonra, sandıkları ve eski kaykayları kullanarak bu el arabasını yapmıştı Tom. *Daam tiu*'nun yasaklanması da Çinlilere zulmetmek için çıkarılmış yasalardan biriydi. Tom yüklerini karıştırırken geleneksel Mandarin ceketi üzerine ya- pışıyor ve kaslı yapısını ortaya çıkarıyordu. Sayarken her bitki paketinin üzerine kalemiyle işaret koyuyordu. Saymayı biti- rince bütün sandıkları el arabasına yükledi. Bütün gün onun malları sayışını izleyebilirdim.

Altmış yaşlarında, siyah bereli, sert bakışlı bir adam bir so- paya doğru eğilmiş denizcilerin yem çuvallarını bir yük araba- sına indirişlerini seyrediyordu.

Tom, gözyaşı çiçeği tohumlarını saymakla o kadar meşgul- dü ki benim oralarda dolaştığımı fark etmedi.

Pembeleşmesi için yanaklarımı çimdikleyip saçlarımı ku- laklarımın arkasına sıkıştırdım. Kalbim hızla çarpsa da sesi- min normal, hatta şakacı çıkmasına özen gösterdim. "Buralar- da siğil salgını mı var? Burada tüm Çin'i iyileştirecek kadar gözyaşı çiçeği tohumu olmalı."

Tom arkasını dönüp bana baktı. Normalde pürüzsüz olan yüzü kızgınlıktan çukur çukur olmuştu. Hemen ayağa kalkıp pantolonunu silkeledi. "Burada ne işin var?"

"Kendime bir gemi almayı düşünüyordum. Şu parlak olan nasıl sence?" Başımla üç direkli gemiyi işaret ettim. "Korsan hayatı tam bana göre. Arkamda rüzgâr ve önümde bütün dün- ya. Sen de başmühendis olur ve şu düğüm atma becerini kul- lanırsın." Bir pankart açarmış gibi yaptım. "Korkunç Mercy."

Tom Siyah bereli adama baktı. Adam artık gözlerini bana çevirmişti. Boğazından bir hırıltı gelmeye başladı.

"Merhametli' olursan kimse senden korkmaz," diye mırıldandı Tom.

"Korkunun saygılı bir yanı da vardır."

"Pekâlâ saygın Mercy. Ama o gemi satılık değil. Pasifik'teki en hızlı Çin gemilerinden biridir."

"Bir hurda yığınınına benziyor." Kimi zaman oldukça komik olduğumu düşünüyordum. Tom gözlerini kırıştırdı. Onu dirseğiyle dürttüm. "Anladın mı, *hurda*?"

Bereli adam yüksek sesle boğazını temizledi, sonra ayağının hemen dibine tükürdü.

Ben ne kadar tiksindiğimi dile getiremeden Tom araya girerek Kanton lehçesiyle, "Mercy, bu adam çok itibarlı bir kaptan. Kaptan Lu. Bahsettiğin onun gemisi."

Kaptan mı? Küçük bir bebek arabasını kullanabilecek kadar bile sağlam görünmüyordu. Yüzümü buruşturarak başımla selam verdim. "İyi misiniz?"

Adam homurdandı.

"Ve bu Wong Mei-Si. Affedersiniz efendim, balgam konusunda fazlasıyla huysuz da." Bu, Tom'un benim aptal olduğumu söyleme biçimiydi.

İhtiyar adam, Tom'a, "Umarım bu kızı kendine eş olarak seçmezsin," dedi. "Güzel Düşünce gibi enfes bir isim bile elmacıkkemiklerindeki otoriter kadını saklayamıyor."

Bunu bir iltifat olarak kabul ettiğimi düşünmesine izin vermeden başımı eğdim.

Tom'un yüzünde huzursuz bir tebessüm belirdi, sonra bana döndü. "Kaptan oldukça önemli ve etkili bir adam. Bizim küçük mallarımızı taşıyacak kadar da cömert. Sizi işinizden alıkoymak istemeyiz efendim. Lütfen bu önemsiz insanları bağışlayın."

"Bekle, Wong?" Adam dudaklarını şaklatınca alnındaki lekeler yer değiştirdi. "Wong Wai Kwok'u tanır mısın? Karısının Chinatown'daki en iyi falcı olduğunu söylüyorlar."

* Mercy, İngilizcede merhamet anlamına gelir. -yılın

Sorusu beni şaşırtmamıştı. Denizciler genellikle batıl inançları olan insanlar olduğundan anneme sık sık muhtemel yolculuk tarihleri konusunda danışırlardı. "Onların kızıyım. Clay Caddesi, otuz üç numara, bekleriz."

Kaba ve ıslak bir ses çıkardı. Bir grup denizci ona doğru yaklaşırken Kaptan bastonunu sallayarak bizi azletti.

Tom beni iskelenin öbür tarafına götürdü. Tom'un yüklerini görebilmesi için dirseklerimizi parmaklıklara yasladık. Gelen ve giden bütün gemilere dikkatle baktım. Burada, Batı'nın Paris'inde işler iyiydi. Annem, falcılık işlerinin tam da bu nedenle düştüğünü söylüyordu. Çarkın tepesinde olan insanlar, o çarkın ne zaman tekrar dönüp onları aşağı düşüreceğini bilmeyi umursamıyordu.

"Sana yüzen ayakkabı fikrimden bahsetmiş miydim?" diye sordum umursamazca.

"Örümcek ipeği fabrikasından bile berbat geliyor kulağa."

"Suda kaybolmaları imkânsız."

"İnsanlar ne zamandır ayakkabılarıyla yüzüyor?"

Sırıttım. "Belki de yüzmeliler. Bir gün ayak tabanları ruhlarını kurtarabilir."

Üstdudağının aldığı M şekli, gülmemeye çalışırken dayanma gücünün azaldığını gösteriyordu. "Umarım on iki blok bloğu sadece kötü esprilerini dile getirmek için yürümemişsindir."

"Hayır." Bir an için Tom ile dikkatim dağıldığı için düşünce akışımı kaybettim. Eskiden direkt gözlerinin için bakabilirdim, boynumu geriye eğmem gerekmezdi. Düz alnından sabah güneşi yansıyor. Hareket etmeden, Ling-Ling gibi dimdik durdum. Yüzüm, polen bekleyen bir ayçiçeği gibi ona dönüktü. Ağırbaşlı olmak boynuma sahiden bir yük bindiriyordu.

"Mercy?"

"Hı?"

"Bana söyleyeceğin bir şey mi var?"

"Ah!" Silkinerek transtan çıktım. "Evet. Şu an karşında St. Clare Kız Okulu'nun en yeni öğrencisi var. Üç aylık bir süre verildi bana. Uzaması da Çikolatacı Du Lac'in Chinatown'da satış yapma hakkı için aracılık yapmama bağlı."

Sımsıkı kapadığı dudakları aralandı. "Adam da ne cüretkârmiş. Diğer kızlardan herhangi biri böyle bir şeye maruz kaldı mı? Çinliler çikolatayı sevmez bile."

"Bunu Jack'e anlat. Hem, onun aklına çikolata satma meselesini ben düşürmüş olabilirim."

Nefesini dişlerinin arasından verdi. Ne zaman kızsı böyle yapardı.

"Ama ben üç yıl için pazarlık yapıyordum. Ayrıca ona yalnızca dermekle görüştürme teklifinde bulundum."

"Peki bunu nasıl yapacaktın?" Gazeteci çocuk şapkasını çıkarıp onunla eline vurdu.

Hiçbir şey söylemedim. Benim yerime kocaman açılmış gözlerim konuştu.

Dudaklarından yine bir tıslama döküldü. "Benden her iyilik istediğinde senden beş sent almış olsam..."

"Bir sürü *cacahouétes* alabilirdin!"

"O dediğin şeyin ne olduğunu bilmek istemiyorum."

İşıl işıl gülümsedim. "O halde bırakayım seni sürüklesin. Eee, ne diyorsun? Cuma günkü toplantıya bizi sokabilir misin?"

"Ne demem gerekiyor? Hayır mı?"

"Deneyelim. Haaa-yıır!" Ağzımı açarak sözcüğü yavaşça söyledim.

Beni taklit etti. "Haaa.... Evet. Görüyorsun, söyleyemiyorum."

Onu yavaşça ittirdim ama sağlam vücudu bir santim bile kıpırdamadı. "Sen en iyisisin Tom! Gunn'ın oğlu! Sana bir saç kesimi borçluyum."

Homurdandı. "Son saç kesiminden sonra usturanı başımdan uzak tutmaya ne dersin? Ödeştik sayarız." Elini cebine

atıp bir torba *mooi*, tuzlu erik çıkardı ve bana uzattı. "Sana başarılar diliyorum." Sözcükler dudaklarından, suyun parmakların arasından rahatça akışı gibi kolaylıkla döküldü.

Pörsümüş meyvelerden birini aldım. Nedensizce içim sıkılmıştı. Tom'un benim için mutlu olduğunu bilsem de bir yandan evlilik baskısından kurtulduğu için de mutlu olup olmadığını düşündüm. *Mooi* ağzımdaki su fısıkiyelerini harekete geçirdi. Aynı anda ekşi ve tuzlu bir tatla doldu ağzım. "Tom?"

Bir tutam saç yukarı fırlamış, başının üzerinde haylazlık yapıyordu. "Evet?"

Zihnimdeki sözcükleri *mahjong* tahtalarını karıştırır gibi gözden geçirdim. Doğru parçaları arıyordum. "Sence ben uy-
sal mıyım?"

Güldü. "Pek sayılmaz. Daha çok... *daai daam* denebilir senin için," dedi. Kullandığı sözcük aşağı yukarı "korkusuz" anlamına geliyordu. "Bir dağa hareket etmesini söylesen seni dinler."

Ayakkabımın ucuyla bir deniz yosunuyla oynamaya başladım. Düşüncesinin beni daha memnun etmesini isterdim.

Tertemiz bir *mooi* çekirdeğini ağzından çıkarıp zarif bir hareketle okyanusa gönderdi. Çekirdek batmadan önce dalgalı yüzeyde üç kez sekti. "Geçen Paskalya'yı hatırlıyor musun? Bana o okula gideceğini söylemiştin."

Her Paskalya yemeğinden sonra yaptığımız gibi mezarlığın tepesinde dikildiğimiz günü düşündüm. O gece St. Clare'in güney yamaçtan görünen çan kulesini işaret etmiştim. "Bana *ling ji* yiyip yemediğimi sormuştun." Tedavi amaçlı kullanılan *reishi* mantarları kimi zaman halüsinasyonlara neden olurdu.

Tom'un dudaklarında bir tebessüm kıpırdanır gibi oldu ama gözleri yıldızlar kadar uzaktaydı. "Gerçekten istersen yapamayacağın hiçbir şey yok senin." Sesinde, kalbimi acıtan bir ağrı vardı.

"Sen de *daai daam*'sın. Kendi uçağını inşa etmek için Bay Wright'ın iznine ihtiyacın yok, biliyorsun."

“Evet.” Buruk bir tebessümle baktı. “Sadece babamın iznine ihtiyacım var.”

Sözleri bir süre aramızda asılı kaldı. İkimizin omzunda da babalarımızın beklentilerinin ağırlığı vardı ama onun durumu daha zordu. Hem aktarın tek oğluydu hem de annesini kaybetmişti. Çocukken Ah-Suk’un bitkileri ayırıp kavanozlara koymasına yardım eder, geyik penisine ve sincap dışkısına kimin dokunacağı konusunda atışırđık. Ama Tom büyüdükçe Çin tıbbına babasının umduğu şekilde ilgi duymamaya başladı.

Şapkasını buruşturdu. “Ben şu yükleme işini bitireyim.”

“Tabii.” Hayal kırıklığıını göstermemeye çalıştım. Genellikle eski bir arkadaş gibi hissettiren sessizlik, şimdi aramızda kıvranıp duruyordu.

Ellerini dağınık saçlarında gezdirdi, sonra şapkasını taktı. “Jack’e bu hafta sonu uçurtma uçurma planımızın hâlâ geçerli olduğunu söyle.”

Birdenbire ona sarıldım. “Ah, Tom, bu onu çok mutlu edecek. Teşekkürler.”

“Kibarlığın lüzumu yok,” dedi. *Önemli değil* deme biçimi buydu.

Nefesi sıcak ve tatlıydı.

Tom beni ilk öptüğünde on iki yaşıındaydım. O ise on üç. Onu birlikte sahile gidip yüzmek için ikna etmiştim. Gerçi fazla uğraşmam gerekmemişti. Hava duvarlardaki ilanları bile eritecek kadar sıcaktı. Biz hilal şeklindeki kumsalın üzerinde dururken okyanus gürlüyordu. Bir an ne kadar küçük olduğumu fark ettim. Yemeğe atılmayı bekleyen bir tutam biber gibi. Tom tereddüt etti ama onun elini tuttum. “Hadi tosağa,” diye dalga geçtim. “Korkma. Seni bırakmam.” Ama daha fazla ilerlememize kalmadan bir dalga bize çarptı ve okyanusa çekildik. Su gözlerimizi yakıp burnuma doldu. Bir an kesinlikle sona geldiğimizi düşündüm.

Tam nefesimi daha fazla tutamayacağımı hissetmişken ok-

yanus bizi tükürdü. Ellerimiz ayaklarımız birbirine karışmış olarak kumların üzerinde debeleniyorduk. Bana baktığından yüzünden yüzüme su damladı. Elimi kaldırıp bana ben vazgeçsem bile onun beni bırakmadığını gösterdi. “Hatırlat da bir daha seni dinlemeyeyim,” dedi kızgın bir sesle. Sonra tuzlu dudaklarını dudaklarıma değdirdi.

Daha çok bir rahatlama öpücüğüydü. Hayatta kalmanın sevinciyle sıcak ve canlı bir şeyleri hissetme ihtiyacından doğan bir öpücük. Ondan sonra da bir daha tekrarlanmadı ama ben sık sık bunu arzuladım.

Şimdi olduğu gibi.

Beni bıraktı. İskelenin sonuna doğru ilerlerken gözleriyle beni takip ettiğine yemin edebilirdim. Ama arkamı döndüğümde Tom işinin başına dönmüştü. Sandıkları el arabasına taşırken güçlü sırtı geriliyordu.

O akşam annem, Jack ve ben, Dupont ile Stockton'un birleştiği köşede Monşer Du Lac'ın otomobilini beklemeye başladık. Babam çok işi olduğunu söyleyerek beni geçirmeye gelmemişti. Ama ben, zaten izin vererek elinden geleni yaptığına inandığı için yanımda olmadığını biliyordum. Annem, çamaşırhane-ye doğru baktığımı görünce dilini şaklattı. "Yeni ayakkabılar için çok çalışmak gerek."

Beni güzel, mavi elbisemin içinde görmek isteyen küçük bir kalabalık etrafımızı sarmıştı. Monşer Du Lac'ın verdiği dört kıyafetten biriydi bu. Krem rengi bir şal, siyah çoraplar, siyah ayakkabılar ile insana akıllı göründüğünü hissettiren bir şapka. St. Clare'e uygun bir kız gibi görünüyordum. En azından boynumdan aşağısı öyleydi yani.

O süslü Ling-Ling ve açıkgoz annesi, Dokuz Numara Fırıncılık'ın penceresinden bakıyordu. Etrafımdaki uğultuyu görmezden gelmeye çalışsam da çoğunlukla erkeklerin oluşturdğu kalabalıktan birkaç yorum kulağıma çalındı.

"Nob Hill'deki şatafatlı bir okula gidecekmiş."

İnledim. Çinlilere göre bütün değerli şeyler Nob Hill'deydi.

“Çok para vermiş olmalı.”

“Paraları yok ki. Belki de zengin bir adamın oğlu onu beğenmiştir.”

“Mercy mi? Elmacıkkemikleri kıvrımlı olabilir ama kalanı öyle değil. Kimse geceleri bir yeşil soğanla yatmak istemez.”

“Senin zavallı karından daha iyi geliyor göze.”

Annem birden dönüp bağırdı: “Böyle saçmalamaya devam ederseniz dilleriniz ağzınızdan mağaradan kaçışan yarasalar gibi uçar gider.”

Konuşmalar bir anda kesildi. Kimse bir falcıyla ters düşmek istemiyordu. Özellikle de annem gibi çetin biriyle.

Ling-Ling elinde üzerinden buhar tüten bir dilim kekle bana yaklaştı. Ayakları bağlı olmasa da öyleymişçesine yürüyerek kendisini daha cazibeli göstermeye çalışıyordu. Tüm gözler onun ipeklere sarılmış vücuduna kaydı. Annesi arkasından bir ejderhanın iğneli kuyruğu gibi geliyordu. “Kız kardeşim, köpüren bir kaynak kadar taze görünüyorsun,” dedi yapmacık bir tebessümle. “Yolculuğun için sana bereket keki getirdim.”

Kekin balmumuna benzeyen paketini aldım, bir tarafı yanmıştı ve muhtemelen çöpe fırlatılırdı. Annem boğazından bir ses çıkardı. İşime burunlarını sokmak için bir bahane arıyorlardı yalnızca. “Ling-Ling, Teyzeciğim, çok cömertsiniz.”

“Gideceğine çok üzülüyoruz. Ama eminim yeni yaşamında bir sürü hayranın olacaktır.” Ling-Ling kirpiklerini cilveyle kırıştırdı. Parlak bir ten için her sabah yüzünü istiridye kabuğunun sedef şeridiyle ovduğu söyleniyordu.

Dişlerimi gıcırdattım. “Kız okulu olduğu için ondan biraz şüpheliyim.”

Annesi ince dudaklarını kıpırdatmadan konuştu. “Her ağaç meyve verecek diye bir şey yok tabii. Bazen kızlar evlenmek için fazla *yeung* olur.” Benim dişil enerji *yam* taşımadığımı, fazlasıyla erkeksi olduğumu böyle ifade ediyordu. Kadın, ipek tüccarının oğlunu Ling-Ling için ayarladığında beri kendisini

evlilik uzmanı olarak görüyordu. Fakat bahtsız adam geçen kış, Ling-Ling ile evlenemeden öldü. Gerçi kırk iki yaşındaydı.

Kek avucumun içinde kendisini saldı.

Annem sakın ellerini omzuma koydu, oradan kulaklarıma uzandı. "En tatlı meyvelerin, büyümesi için zaman tanınan ağaçlardan geldiğini keşfettim." Ling-Ling'in annesine her şeyi bildiğini belli eden bir bakış attı.

"Gel Ling-Ling." Kadın kızını yanına çağırdı.

Annem asla yemeyeceğimi çok iyi bildiğinden keki elimden aldı.

Kalabalığın arka tarafında bir gölge, Çince parşömenlerin asıldığı bir duvara yaslandı. Yıpranmış gazeteci şapkası aşağıya çekilmişti. Tom, koyu renk Çin kıyafeti ve terlikleriyle izleyenlerden biri olabilirdi. Ama diğerlerinin aksine onun varlığı içimi sıcak ve teskin edici bir hisle dolduruyordu. Tıpkı aç bir adamın çorbasından ilk yudumu aldığında hissettiği şeyler gibi.

Jack elime bir şey bastırdı. Kızılderili figürü işlenmiş demir paramız. "Bunu al, yeni maceraların için." Sesini iyice alçaltarak bir fısıltıya dönüştürdü. "Şekere harcama sakın."

Boğazıma sıcak bir yumru yakıldı. "Harcamam."

Üstü açık, sarı renkli bir araba sokağa girdi. Motoru *takır takır* sesler çıkarıyor, gaz lambaları sokağı beyaza boyuyordu. Sürücü koltuğundan siyah bir adam atlayıp gözlüklerini alına çekti. "İyi akşamlar. Mercy olmalısın. Ben William."

"İyi akşamlar efendim."

İnsanlar aracın etrafını sardı. Parlak kromuna, kadife koltuklarına iştahla baktılar.

Jack bana iyice yapıştı. "Neden gitmek zorundasın?"

Yüreğim sızladı. Bir an St. Clare'e gitmenin bedeli çok mu yüksek olacak diye düşündüm. Monşer Du Lac, Jack'in ve annemle babamın beni asla ziyaret edemeyeceğini yoksa hilemizin ortaya çıkacağını oldukça net ifade etmişti. Jack'in hayatından koca bir baharı kaçıracaktım. Bunun hiçbir telafisi olamazdı.

Ama günün birinde, ona daha çok öküz kemiği alabildiğimde buna değecekti.

Gidiyorum çünkü babam seni çamaşırhane için yetiştiriyor. Oysa senin ilk dışın bile düşmedi daha. Gidiyorum çünkü babam günde işkence gibi geçen on altı saat boyunca çalışıyor ve dinlenmesi lazım. Ve sevgili küçük kardeşim, gidiyorum çünkü annem bana inanıyor.

Gözlerinin içine bakabilmek için öne doğru eğildim. “Günün birinde Güney Çin Denizi’nde yol alacağız. Belki babanın Hız Direkleri’nden denize bile bakarız.” Babam hep çocukken gördüğü kumtaşıdan kulelerden bahsederdi.

“Peki o zaman çamaşırhanede kim çalışacak?”

Gözlerinin içine baktım. “Biz değil. Şimdi, beni özlediğinde hissettiğinde benim kâseme bir pirinç tanesi koy. Eğer bir çorba kaşığını dolduracak kadar pirinç tanesi biriktiğinde henüz dönmemişsem, bir dahaki maceramızda bunu senin fırlatmana izin vereceğim.” Ona paramızı gösterdim.

Jack ellerini yumruk yapıp gözlerini ovuşturdu. Parmak boğumlarındaki çürükler şimdi bir sakız kabağının gölgesi gibiydi.

“Ah, Jack.” Ona sımsıkı sarıldım. “Son bir kez Bir Dalda İki Kurbağa oynayalım mı?”

Başını iki yana sallayışı beni öldürdü. Daha önce, kim kimi ilk önce güldürürse onun kazandığı oyunu hiç reddetmemişti.

“Hazır mısın küçük hanım? Birini daha almam gerek.” Şoförün kısık sesi profesyoneldi ama düşmanca değildi, kapıyı açtı.

Seyahat çantamı çoktan yerleştirmişti. Çantanın içinde üniformalarım, iç çamaşırlarım, tuvalet eşyalarım, kapitone Çin ceketimle ona uygun pantolonum ve tabii ki Bayan Lowry’nin kitabı vardı.

“Yanıma gel *dai-dai*.” Annem, Jack’i kendine çekip kollarını ince göğsüne sardı.

Ben ikisine birden sarılınca annem kaskatı kesildi. Çok sık sarılmazdık. “Sen iyi bir kızsın,” dedi nadir övgülerinden birini söyleyerek.

Köklerimi unutmayacağımı anlaması için Kanton lehçesinde konuşarak, "Babama benim için hoşça kal de," dedim.

"Fazla göze batmamaya çalış. Diğerleriyle iyi geçin," dedi annem sertçe.

Jack arabaya binişimi izledi. Ona gülümsedim ama karşılık vermedi. Sonra William kornaya bastı ve uzaklaştık.

"Üşürsen yerde ayağın için bir örtü var."

"Teşekkürler efendim." Örtüyü parmaklarımın üzerine serdim.

Otomobile ilk kez biniyordum ama tadını çıkaramıyordum. Chinatown'dan ayrılırken kalbim acıyordu. Jack'in gözlerini ovuşturduğu hali, ruhumda California büyüklüğünde bir delik açıyordu sanki.

Koltuğumda dönerek Tom'u son bir kez görmeyi denedim.

Ling-Ling'i onunla konuşurken görünce suratıma yumruk yemiş gibi oldum. Bakışlarını alımlı biçimde aşağıya indirmiş, kendisini ince vücudunu gösterecek şekilde eğilmişti. Ling-Ling'in annesi hemen arkasında duruyordu. Fettan bakışlarını bana dikmişti. Sert hatlarının arasından kibir akıyordu.

Bir an William'a geri dönmesini, hazır dönmüşken de arabayı parlak topuzlu kocakarıya doğru sürmesini söylemek istedim. Ling-Ling'in annesi herhangi bir meseleye el attı mı ondan kaçmak çok zordu.

İfadesi, aslan dağı bıraktığında maymun kendini kral ilan eder der gibiydi. Tom'u kapana kısıtırmayı denesinler bakalım. Bir keresinde Ling-Ling'in nefesinin soğan koktuğunu söyleyen Tom değil miydi? Tabii o zamanlar on yaşındaydık ve tesbih böceklerini yarıştırdık.

Düşüncelerime öylesine dalmıştım ki kapı açılana kadar St. Francis Otelinin önünde durduğumuzu fark etmemiştim.

Elodie Du Lac, ipek elbisesiyle müthiş bir uyum içindeki krem rengi paltosuyla dışarı çıktı. Otomobilinde beni görünce

bir an durup kaldı. Göz göze geldik. Bakışını ilk kaçırın ben oldum. Direksiyonun ahşap kısmına odaklandım.

Elodie otomobile binip yanıma oturdu. Selam verme zahmetine girmedim. Ben de selam vermedim.

William arabayı yeniden çalıştırdı. “Yemeğiniz nasıldı Bayan Du Lac?”

“Vasat.” Eldivenli ellerini boncuklu çantasının üzerine yerleştirdi. “Sülünümün yanında gelen enginar, ezilmiş kurbağaya benziyordu. Şikâyet etmek istedim ama annem onun doğasının bu olduğunu, bunu kabul etmem gerektiğini söyledi.” Yapmacık bir gülümsemeyle bana baktığında enginardan değil benden bahsettiğini anladım. “Yaşamını sürdürmek için fazlasıyla kasvetli bir yol, öyle değil mi?”

William yola odaklanmıştı, cevap vermedi.

Öksürdüm. “Enginar için mi?”

Gül goncası dudakları birbirine değdi, sonra şaklayarak açıldı. “Babam, sen Çin’den gelen bir vârismişsin gibi davranmam gerektiğini söyledi. Rol yapmayı pek sevmem.”

“O halde olabildiğince az görüşmeyi öneriyorum.”

Yüzünü astığında bana Tom’un, önünde et dolu bir tabak varken bile mutlu görünmeyen eski buldoğu Chop’u hatırlattı. “Bana uyar.”

Paltosunun ipek katlarını etrafına sarıp gözlerini kısıtı ve doğruca karşıya baktı. İçime bir endişe çöktü. Sırrımı saklasa bile hayatımı zorlaştıracaktı. Yolculuğun kalanında sıkıntılı bir sessizlik hâkimdi. Market Caddesi’ne girmemizle birlikte trafiğin yürüme hızına düşmesi sıkıntıyı daha da artırdı. San Franciscolular geçit törenlerini severdi. Her ne kadar yürüyüşlerimizi cenazelere saklasak da orada yaşayan biz Çinliler bile severdik.

Nihayet okula vardığımızda sokak fenerleri yanmıştı ve taş binarın yüzeyine altın rengi haleler düşüyordu. Elodie inmek için William’ın arabayı durdurmasını bile zor bekledi. Kapı tam üzerime kapanacakken William onu yakaladı.

“Teşekkürler,” dedim.

William göz kırptı. “Kırk yıldır kapıları yakalarım ben.”

Bayan Tingle verandada bizi bekliyordu. Eteğimin düzgün olup olmadığını kontrol ettikten sonra Elodie’nin peşinden binaya doğru ilerledim. Elodie sarmal bir merdiveni hızla çıktı. Bense kendimi davetsiz bir misafir gibi hissederek girişte bekledim.

Bayan Tingle telaşla uzaklaşmadan önce, “Lütfen burada bekleyin,” dedi.

Annem, merdivenlere bakan bir kapıdan hoşlanmazdı. Ona göre kapı, enerjinin evin içine aktığı bir ağızdı ve karşısında merdiven olması, enerjinin üst kata kaçıp birinci katı boş bırakmasına neden olurdu. Zemin katta çiçek bulundurmak, enerjiyi o katta oyalanmaya teşvik ederdi. Fakat burada görebildiğim yegâne vazo (ironik bir biçimde, Çin işi gibi görünen beyaz ve mavi bir vazo) boş duruyordu.

Kesik halının üzerinde, başı okulun adına doğru dönmüş bir tavus kuşu vardı. Bir keresinde Jack’le Palace Hotel’de gördüğümüze benzer devasa bir Tiffany avize, merdivenlerin üzerinde asılıydı. Camların üzerine başka tavus kuşları da yapılmıştı. Enteresan bir maskot seçimiydi. Çinliler için tavus kuşu, dünyada kalıp insanlığa yardım etmek için ölümsüzlüğü reddeden tanrıça Goon Yam’ın en sevdiği hayvandı; tutkuyu ve şifayı temsil ederdi.

“Oldukça gürültücü, insanı usandıran kuşlardır.” Ellilerin-de gibi duran bir kadın merdivenin dibinde bitiverdi.

Omuzlarının arasındaki kambur, telaşıyla birleşince ona tüten bir pipo duruşu veriyordu ve tüm vücudu resmen koyu gri bir elbiseyle sımsıkı biçimde bir arada tutuluyordu. Gözbebekleri, gök mavisi bir kâğıda kalemle konmuş iki nokta gibiydi. Gözlerinin altında, annemin “dökülmemiş gözyaşları” nedeniyle oluştuğunu söyleyeceği şişlikler vardı. Aklar düşmüş koyu renk saçları topuz yapılmıştı. Sert görüntüsüyle ilgili bir

şeyler, eğri dişimden fazla uzun ayak parmaklarımdaki su karcılarına dek bütün kusurlarımın bilincine varmama neden olmuştu.

“Hiç canlısını görmedim efendim.” Çin yerlilerine daha çok benzemek için konuşmama hafif bir Çin aksam vermiştim. Bu da bazı heceleri yuvarlamamı gerektiriyordu. Babamın konuşmasını taklit etmiştim. Ama sonradan zengin bir ailenin vârisiysem muhtemelen yaz bahçemde ya da her nerede yaşıyorsam orada, bir tavus kuşu sürüsü olması gerektiğini düşündüm.

“Şanslısın o halde. Sanki biri öldürölüyormuş gibi yüksek sesle cırlarlar. Pisler de. Bir ara buraya bir çift almıştık. Ama o çileyi bir ay çektikten sonra aşçımıza akşam yemeği için onları pişirmesini söyledim.” Ağzı dümdüz bir çizgi halindeydi, bozulmadan da birçok şey söylenebilecek türden bir çizgi.

“Bu kadar rahatsız edicilerse neden okulun sembolü onlar?” diye sordum sakince.

Yüzünde kurnaz bir ifade belirdi. “Çünkü duruşları çok mağrur ve diğer bütün kuşlar onu kıskanıyor.”

Bir dakika boyunca ne söyleyebileceğimi düşündüm ama sessizliği bozan o oldu. “Ben Müdire Crouch. İtiraf etmeliyim ki dilimize olan hâkimiyetin oldukça etkileyici. Burada yaşayan Çinliler bile senin kadar iyi konuşamıyor.” Kaşlarından biri diğerinden ayrılarak yukarı kalkınca kalbime ani bir korku saplandı.

“Çin’deyken bir Amerikan okulunda eğitim gördüm. Babam günün birinde aile işinde ona yardımcı olacağımı umuyor. Biz çay tüccarıyız.” Çin’in en büyük ihraç malzemesinin çay olduğu düşünülürse söyleyebileceğim en güvenli yalan buydu.

“Okulun adı neydi?”

“*Gwok Jai Hok Haau* Amerikan Okulu.” Bunun hatırlanması zor bir isim olduğunu umdum.

“Amerikan okuluysa neden Çince bir adı var?”

"Çin'de işler öyle yürüyor."

Müdire Crouch gözlerini üniformamda gezdirdi. "Katolik misin?"

"Evet efendim."

"Hangi bölgeden?" Sorular ok gibi uçuşuyordu.

"Wong Hoh bölgesi, sorumluluğun sonsuza dek akan nehri."

"Hristiyanlıkla alakalı gibi durmuyor."

"Özür dilerim. Dediğim gibi, Çinliler biraz farklıdır." Başımı özür diler gibi eğdim ve bu bahaneyi daha ne kadar kullanabileceğimi düşündüm.

"Öyle olduğu açık." Elini bir pençe gibi kullanarak cilalı tırazanı kavradı. Çelik gibi bakışları sanki kafatasımı delip içeri bakmak istermiş gibiydi. İlk aşamayı geçebileceğimden bile şüphe duymaya başlamıştım. Monşer, çalışanları bile ikna etmem gerektiğini söylemişti ama hemen girişteki aslan korumadan bahsetmemişti.

Uzun bir duraksamadan sonra nihayet, "Bu, kurallara oldukça aykırı ama görünüşe bakılırsa elim kolum bağlı. Üçüncü katta diğer kızlarla beraber kalacaksın. Gecelikler duvarlardaki kancalarda asılı. Yatağın altındaysa terliklerini, bir de eşyalarını koyabileceğin sandığını bulacaksın. Saat yedi buçuk oldu mu şapelde dizlerinin üstüne çökmüş olmalısın. Monşer Du Lac şimdiden cuma günü çıkman için talepte bulundu, onun için çeviri yapacakmışsın."

Başımla onayladım. Demek görüşmesi.

"Bunun *tek seferlik* bir şey olacağına dair söz verdi. İzin verdim ama gönülsüzce."

"Teşekkürler efendim."

"Sorun var mı?"

"Çamaşırları ne zaman yıkıyoruz, yani hizmetçiler, ne zaman yıkıyor?" Vârisler çamaşır yıkamazdı.

"Her akşam yatağına çekilmeden önce kirli kıyafetlerini *tersiyiz* ederek bu iş için ayrılan sepetlere koyacaksın. İşte ders

programın da burada." Bana bir kâğıt uzattı. "Fransızca, davranış ve nakış dersi alacaksın."

Kaşlarımı çatarak kâğıdı izledim. Elbette daha fazlası da olmalıydı.

"Yüzündeki o ifade oldukça yakışıksız. Umarım bir daha bu ifadeyi görmem."

"Özür dilerim efendim," diye kekeledim. "Sadece ekonomi ya da ticaret üzerine bir ders de olur diye düşünmüştüm. Bahsettiğim gibi günün birinde çay işine gireceğim ve..."

"Buna nasıl cüret edersin?" Sesi öylesine sertti ki azarının yanaklarıma battığını hissettim. "Seni temin ederim ki burada alacağın eğitim, bütün kırk beş eyalette alıp alabileceğin en iyi eğitim. St. Clare'in eğitimi güzel araçlara kapı açar. Etkili çevrelere doğru yol alan araçlara. Geçen yıl kızlarımızdan biri Avusturya prensiyle evlendi. Bir diğeriyle Hearst ailesinden biriyle nişanlandı."

Sakinleş, dedim kendi kendime. *Daha başlamadan kendini kovdurma.* "Affınızı rica ederim efendim, sizi kızdırmak istememiştim."

"Şimdi devam edebilir miyim?" Sözleri sorudan ziyade bir uyarı gibiydi.

Ağzım kupkuru olmuş biçimde başımla onayladım. Müdire Crouch, odanın nemini emme konusunda olağanüstü bir yeteneğe sahipti.

"Akşam yemeği saat beşte yenir, hemen ardından da akşam duasına geçilir. Işıklar dokuzda söner." Bir yerlerden bir cetvel çıkarıp köşedeki sarkaçlı saati gösterdi. Sekizi çeyrek geçiyordu.

Kalçamda hafif bir vuruş hissettim. Cetveli önümde salladı. "Eğri duruyorsun. Yamuk bir duruş, insanların senin huysuz olduğunu düşünmelerine neden olur." Bir vuruş daha. Bu kez çeneme. "Çene yukarı. İndirilmiş bir baş, melankolik bir yaradılışı işaret eder. Dudaklar birleşecek. Dilini damağına yapıştırmak, gözyaşlarını tutma konusunda sana yardımcı olur." *Umarım bu son hileye hiç ihtiyacım olmaz.*

Cetveli yatay olarak burnuma tuttuktan sonra canlı bir sesle, "Gözlerini beş ve yediye sabitle," dedi. Gözlerimi şaşı yapmadan söylediği sayıları göremiyordum bile.

"Saygın kızlar halk içinde bu şekilde dururlar." Tatmin olunca cetveli çekti. "Kural ihlallerine hızla ve sertçe karşılık verilir. Herhangi biri için disiplinden taviz verilebileceğine inanmam. Bu Çinli bir vâris bile olsa."

Jack'i düşünerek sessiz kaldım. Görünüşe bakılırsa iyi davranışlar kazanmaları için çocukları dövme eylemi sınıf ve yaş ayrımı yapmıyordu. Ailemiz bize tek bir fiske bile vurmamıştı. Onun yerine denenmiş ve onaylanmış eski moda sorumluluk tekniğini kullanırlardı.

"Kızlar şu an Bahar Konseri için prova yapıyorlar ama çok geçmeden tuvaletlerini yapmak için dönerler. Yukarı çık, onlar gelmeden tuvalette ne işin varsa hallet. Unutma ki temizlik imandan gelir."

"Evet Müdire Hanım. Teşekkür ederim." Duruşumu bozarım korkusuyla nefes bile almadan merdivenleri çıktım. Ne gıcık bir acuzeydi ama. Belki de San Francisco'nun en seçkin genç kızlarından kırkını dizginlemek nankör bir işti. Belki yalnızca yaygara koparıyordu. Bu çağda dayak mı?

"Ah, bir şey daha Bayan Wong."

Yedi basamak yukarıdan bakınca, yüzündeki korkunç te-bessümle gösterişli ve gri bir köpek balığını andırıyordu. "Odanı Elodie Du Lac'la paylaşacaksın. En gözde öğrencilerimizden biridir. Ondan öğrenecek çok şeyin olduğuna eminim."

Ağır ağır üçüncü kata çıktım. Müdire Crouch'un hayattaki misyonunun beni olabildiğince huzursuz etmek olduğundan emin olmuştum. Üzerinde *T* yazan bir kapıda hayatta gördüğüm en yumuşak tuvalet kâğıdının bulunduğu bir alafranga tuvalet vardı. Küvet, içinde uyunabilecek kadar genişti. Nergis kokulu sabunlar ise bir rafı doldurmuştu.

Küvet beni çağırıyordu ama tereddüt ettim. Bu ölçekteki küvetler genelde benim gibi insanlar için yasak bölgedir. Yine de buradaydım ve muhtemelen yeni sınıf arkadaşlarım olanakları kullanmamı takdir edeceklerdi.

Su tertemiz akıyordu. Pasın zerresi bile yoktu. Küvete girdim. Su boynuma dek yükselene kadar da musluğu kapamadım. Sıcak su omuzlarımdaki kulunçlara iyi geliyordu. Ayaklarımı uzatıp o huysuz bayat kurabiye, Müdire Crouch'u düşünmemeye karar verdim.

Karides soyucu, altın külçesini bulduktan sonra babam beni American River'da altın aramaya götürmüştü. Bir saat geçtiği halde bir altın zerresi bile bulamayınca elimdeki altın eleğini fırlattım. Babam sabırla eleği alıp yeniden elime tutuşturdu.

“Kimi zaman kendi altınını bulmak için bir sürü kumu elemen gerekebilir. Ama sallamayı bırakırsan asla bulamazsın.”

Müdire Crouch da elenecek bir kum öbeği idi, eleği sallamaya devam etmeliydim.

O huysuz müdireden daha can sıkıcı olan şey, St. Clare’in, broşüründe vaat edildiği gibi Wilkes Erkek Koleji’yle denk olmamasıydı. Eminim onlar nasıl kravat bağlanacağından yahut çatallarını ağızlarına götürürken nasıl soytarı gibi görünmeyeceklerinden daha fazlasını öğreniyorlardı. Kendime çok bir şey öğrenmesem bile bir St. Clare diplomasının iş dünyasında hâlâ geçer akçe olduğunu hatırlattım. Buraya gelmek için çok fazla fedakârlıkta bulunmuştum.

Aklıma Tom geldi. Hemen yanında da Ling-Ling belirdi. Ya şimdi fırında birliktelerse ve Ling-Ling onu kabarık keklerine bakması için cilve yapıyorsa? Benim cılız varlığım, büyücüyle-karşılaşmış-küçük-cadıydı. Onun saçları sıvı bir oniks gibi sırtına dökülürken benimkiler ancak yanaklarıma geliyordu. Benim çıkık elmacıkkemiklerimin aksine onunkiler ay gibi yuvarlaktı. Onun ayakları nilüfer tomurcukları gibiydi, benimkiler kayık gibi.

Aklıma elinde tek bir çay bardağıyla bitkileri için su arayan adamla ilgili hikâye geldi. Bir kısmını hayatta tutmak için diğerlerinin ölmesine göz yumacak ya da kendisini heba edecekti. Ben, bütün dikenlerine rağmen bu bitkiyi sulamayı tercih etmiştim. Şimdi Tom’la aramızdaki ilişkinin yokluğumda hayatta kalmasını ummaktan başka şansım yoktu.

İşin iyi yanı, burada görgülü bir hanımefendi olmayı öğrenecektim. Tom bir hanımefendi istiyorsa karşısında bir hanımefendi bulacaktı.

Birisi sertçe kapıyı çaldı. Derinden gelen hışırtılı sesiyle bir kız, “Kim var orada?” diye sordu. Bir an bir erkeğin gelmiş olabileceğini düşünerek aniden doğruldum. Küvetin kenarına su sıçradı.

Kapı ısrarla çalmaya, kalbim hızla çarpmaya devam etti. Tanrı'ya şükür kapıyı kilitlemiştim. Çamaşır sepetinden çıkmaya çalışan bir penguen gibi tuhaf hareketlerle küvetten çıktım. Acele edince ayağım kaydı. Yere düşmeden hemen önce zihnimde bedenimin en saf haliyle orada öylece, ölü olarak yattığı bir görüntü canlandı. Mezar taşımda ne yazacaktı acaba? *Mercy Wong, kendi küvetinde boğuldu.*

Popom sert zemine çarptı.

Kapı tokmağı yine tıkladı. "Ne oluyor orada?"

Dişlerimi sıktım. Bu büyüklükte bir binanın mutlaka başka bir banyosu da olmalıydı. "Her şey yolunda. Bana bir dakika verin lütfen." Havluları bir sepetin içinde buldum.

"Bu banyoyu yalnızca ikinci sınıflar kullanabilir, biliyor-sun," dedi ses.

Şey, bu kuraldan bana bahseden olmamıştı.

Sonra ikinci sınıfa *gittiğimi* hatırladım. Kendimi yarım yamalak kuruladıktan sonra gerisini boş verdim. Başımın üzerinden geçirdiğimde elbisem üzerime yapıştı. Aynada saçlarımın pişmiş *noodle*'lar gibi birbirine karıştığını görebiliyordum. Fırça bulamadığımdan saçlarımı da öylece bıraktım.

Kapının bir sonraki çalınışı, sanki doğrudan kafama vuru-lan bir darbe gibiydi.

"Acele et!" dedi daha yüksek bir ses. "Çişimi yapmam gerek!"

Dört tane yüz, kapıyı açmamla birden bana döndü: Minyon bir kızıl, gözlüklü bir esmer ve kardeş olduklarını düşündüğüm, aynı renkli iki kız. İkisinin de buğday rengi saçlarından tarla faresi gibi çıkan büyük kulakları vardı. Küçük olan beni omuzlayıp geçti. Sarı renkli devasa bir kurdele arkasında uçurtma kuyruğu gibi uçuşuyordu. Kapıyı arkasından kapadı.

On üçünden büyük olamayacağını düşündüğüm minyon kızıl o buğulu erkek sesiyle haykırdı: "Harry, bu yeni kız." Gözlerini ıslak ayaklarıma çevirdi. "Bakın, ayakları normal."

“Ayaklarım mı?”

Esmer kız, ki muhtemelen Harry oydu, daha iyi görebilmek için gözlüklerini düzeltti. Şimdi herkes benim ayaklarımı ince-liyordu.

“Bay Waterstone bize Çin’deki kızların ayaklarını bağladık-larını söylemişti,” dedi kızıl.

“Ah.” Ayaklarımın neden son derece özgür olduklarına dair herhangi bir açıklama düşünmemiştim. Annem bana Çin’deki bütün kadınların bu sakat bırakan uygulamaya maruz kalma-dığını ama üst sınıfların önemli bir kısmında uygulandığını söylemişti. *Hadi Mercy, bir vâris gibi düşün.* “Babam beni hep sahip olamadığı oğlu gibi görmüş,” dedim otoriter bir sesle. “O yüzden ayaklarım bağlı değil. Amerika’ya okumaya gön-derilmemin nedeni de bu.”

Kızıl ağzı beş karış açık halde bana bakakaldı. Arkadaşı Harry kollarını göğsünde kavuşturdu. Gözleri yuvalarında de-rinlere çekilmişti. Göz çukurları derin olan insanların doğaları gereği şüpheli ve anlaşılması zor insanlar olduğunu biliyordum.

“Adım Mercy Wong.” Ses tonum kibar ama soğuktu.

“Harriet Wincher.” Esmer kız sanki ismini bir sır olarak söylüyormuş gibi konuştu. Sonra her an tutuşabilirmişim gibi bir adım geri çekildi.

Kızıl ise elini uzatıp benimle tokalaştı. Onun gibi minyon bir kızdan beklemeyeceğim kadar güçlü bir tokalaşmaydı. “Red Rock, Texas’tan Katie Quinley.” Yüzünde sivilceler çıkı-yordu (beş element içinde ateşi simgeliyordu) ve saç rengi dü-şünüldüğünde pek şaşırtıcı sayılmazdı. Ona ekstra bir cazibe katıyordu. “Burada tek Texaslı benim. Tıpkı senin de buradaki tek Çinli olman gibi. Yani ortak bir noktamız var sanırım.”

Harry kulağına bir şeyler fısıldayınca Texaslı gözlerini de-virdi.

Üçüncü kız kalın ve hafif nemli elini uzattı. “Ben Güney Carolina Beauregard’larından Ruby Beauregard.” Güneyli ak-

sanı bazı sözcükleri yuvarlamasına neden olsa da kızın nazik konuşma tarzından hoşlandım. Göğsünün üzerine bir tutam biberiye tutuşturulmuştu. "Kapıyı öyle çaldığımız için kusura bakma. İkizim Minnie Mae'in durumu acildi." Sağlam kaşlarının arasında annemin *sarkan bıçak* dediği çizgi belirmişti. Hayal kırıklığı ya da kaygı gibi şeyleri işaret ederdi.

Minnie Mae banyodan çıktı. Birbirimize şöyle bir baktık. O ve Ruby, bir ejderha ve Zümrüdüanka çifti olmalıydı. Genellikle kız ve erkek ikizlerde görülse de ara sıra aynı cinsiyetteki ikizlerde de olurdu. Ruby, Minnie Mae'in suya batırılıp büyütülmüş versiyonuydu. Daha geniş bir yüzü ve daha kalın bir gövdesi vardı. Minnie Mae'in gözleri birbirine daha yakındı. Bu, dar kafalılığın işareti sayılırdı. Ruby'nin gözleriyse ikizinkilerin tersine genişti.

Minnie Mae, "Aynı sirkteki o kıza benziyor," diye cırladı. "Bir ikizin var mı?"

"Hayır ama bir erkek kardeşim var." Islak kıyafetlerimin içinde titremeye başlamıştım. "Acaba bana Elodie'nin odasının nerede olduğunu söyleyebilir misiniz?" İki yanda iki koridor uzanıyordu

Ufak tefek Minnie Mae, eliyle işaret ederek, "Batı kanadındaki son oda," dedi. Etrafına bakındıktan sonra fısıldadı: "En iyi arkadaşşı taşınmaktan hiç memnun değil."

Ruby, ikizinin kolunu çekti. "Dedikodu yapma."

Burnumu kaldırarak hiç umursamıyormuşum gibi bir ifade takındım. "Benim için fark etmez, istese geri taşınabilir. Bayan Du Lac'la arkadaş değiliz."

Ruby'nin ela gözleri cesaretim karşısında kocaman açıldı. "Müdire Crouch bundan hiç hoşlanmaz."

Texaslı enerjik Katie, "O ahmak Elodie konusunda endişelenme," dedi. "Büyükanнем, huysuz insanların, birileri onlara yanlış yaptığı için öyle olduğunu söyler. Asıl endişelenmen gereken, tavan arasında inlediğini duyduğumuz hortlak."

Minnie Mae, "Hişşş! Seni duyabilir!" diye tısladı.

Tatlılıkla gülümsedim. "Hayaletler korkulacak şeyler değildir. Biz Çinliler, atalarımızın ziyaretlerinden memnuniyet duyarız."

Ruby'nin alnındaki çizgi daha da derinleşti. "Evet ama ya başkalarının ataları?"

Aç hayaletlere inanmasam da, "Aç olmadıkları sürece onlar da sorun değil," dedim otoriter bir sesle. Rolüme sandığımdan daha iyi adapte olmuşum.

Kızlar bana biraz daha yaklaştı. O çekingen Harry bile... Devam ettim. "Aç hayaletler, aileleri onlar için tatmin edici kurbanlar sunmakta başarısız olduklarında gelir. Yani onlardan birini gördüğünüzde ona güzel bir şeyler verseniz iyi olur yoksa sizi ya da evcil hayvanlarınızı yer."

Harry hariç bütün kızlar şaşkınlıkla soluklarını tuttu.

Katie örgülerinden birini çekti. "Müdire Crouch'un kedisi geçen sene tavan arasına çıkan merdivenlerde ölü bulunmuştu."

Şoktan doğan bir sessizlik içinde gizli işaretleri düşündüler.

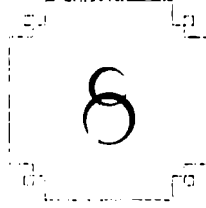
Bir zil çalınca hepimiz sıçradık.

"On beş dakika içinde devriyeye çıkar. Yatağında olsan iyi olur yoksa *khhhk!*" Katie kemikli parmaklarından birini çilli boynunun önünden geçirdi.

İkizler kızla doğu koridorunda ilerlemeye başladı. Katie ile Harry de peşlerinden gitti. Ama Harry aniden durup arkasını döndü. Bana içinde yüz farklı koku olan bir bakış attı. En güçlü koku balıktı. "Eğer sen babanın hiç sahip olamadığı oğluyun nasıl bir erkek kardeşin var?" diye sordu.

"Ben, eee..." Yanaklarımın kızarmasını engelleyemedim. "Erkek kardeşim benden çok uzun yıllar sonra doğdu," dedim dimdik durarak.

Ağır ağır arkasını dönünce tuttuğum nefesi bıraktım. Ona karşı daha dikkatli olmalıydım.

Korku midemde hamur gibi kabarıırken yeni odama doğru giden koridorda ilerledim.

Beyaz yorganlar ve aynı renk yastıklar bir çift yatağı süslüyordu. Annem bu yataklarda asla uyumazdı, zira beyaz çarşaflar normalde cenazelerde kullanılırdı. İçerisi havalansın diye pencereyi biraz araladım, sonra elbisemi çıkardım. Oda'nın Elodie'ye ait olan kısmı çeşitli şallar, boncuklu çantalar ve hatta duvara asılı yaldızlı bir aynayla süslenmişti. Belki de her sabah o aynaya bakarak kendisinden güzeli olup olmadığını soruyordu.

Kapının dışından, "Bu utanç verici!" dediğini duydum. Morino balıklarının hızla artan fiyatlarından ya da South Harbor'daki işçi grevlerinden bahsettiğini hiç zannetmiyordum.

İçeri girip iç çamaşırlarımın durumunu görmemesi için yatağın altındaki sandığı çektim, içinden beyaz bir gecelik ile terlikleri çıkardım. Pamuk üzerimde tıpkı ipek gibi parlıyordu.

Keşke ailem de burada olup bu güzel şeylerin keyfini çıkarabilseydi. O zaman kendimi iyi hissedebilirdim.

Müdire Crouch'un talimatını hatırlayınca elbisemi tersyüz ettim. Keşke babam da müşterilerine bunu yaptırsaydı.

Epey zaman kazanırdı. Elbiseyi Tom'un balon sepeti kadar iyi örülmemiş bir hasır sepete bıraktım. Buradaki her şey China-town'dakinden iyi değildi.

Serin çarşafların üzerine uzandığım anda Elodie içeri girdi. Geceliği üzerinde dalgalanıyordu. Bana sert bir bakış atarak pencereye uzanıp gürültüyle kapadı. Yatak örtüsünü hızla açıp içine atladı, bana arkasını döndü. Birkaç dakika sonra derin derin nefes alıyordu.

Elodie'nin nefes seslerine üzerimizde gıcırdayan tavanın sesi karıştı. Belki de sadece bina esniyordu. Binalar bunu hep yapardı. Ya da belki üzerimizde biri *ya da bir şey* vardı.

Güneş bir parmağıyla yanağımı okşuyordu. Sadece tavan-daki gıcırtdan değil, yatak fazlasıyla geniş geldiği için iyi uyuyamamıştım. Sanki Sibirya yarımadasının üzerinde yatmıştım. Ayrıca daha önce hiç ailemden ayrı kalmamıştım. Uykumda bile onları çok özlediğimi fark ettim.

Elodie hâlâ uyukluyordu. Onun bir yük treni gibi horladığını görmek bana tuhaf bir tatmin hissi veriyordu. Geceliği beline kadar çekilmişti. Solgun bacakları ortadaydı ve mavi kan derecikleri âdeta parlıyordu. Giyindim, yatağın yanındaki küçük  anaktan Jack'in parasını alıp cebime koydum. İlerlerken sırf gıcıklık olsun diye pencereyi yeniden açtım.

Hemen dışarıdaki avluda s s balıklarının yüz düğü bir havuz vardı. Babam dekorasyon olsun diye balık besleme l k-s n  görse kesin k   mserdi. Havuzdan bahçeye uzanan kaldırım taşlarıyla döşeli yolun iki yanında, zeytin ve kocayemiş ağaçları yükseliyordu.

şapele yöneldim. Henüz  anı bulunmayan (malum, "babamın" katkılarıyla alınacaktı o  an) kulesiyle birlikte hemen hemen St. Mary'nin yarısı büyüklüğündeydi. Parmağımı kut-

sal suyla dolu bir kâseye sokup istavroz çıkardım. Mezarlıkta çalışmaya başladığımdan beri kiliseye gidememiştim. Ne de olsa pazar günleri, gömülmek için en çok tercih edilen gündü.

Başta tapınağın içinde yalnız olduğumu sanmıştım ama az sonra ön sırada birinin diz çökmüş olduğunu gördüm. Ayak seslerimi duyunca arkasına döndü. Maun rengi buklelerle çevrili yuvarlak yüzünü de o zaman gördüm. Birden tüylerim diken diken oldu. Çikolataları gittiğimiz gün Luciana'nın restoranında gördüğüm garson kızdı bu. Bir garson nasıl St. Clare'e girebilirdi ki?

Daha da önemlisi, beni hatırlıyor muydu?

Ejderha bakışları bir an üzerimde dolaştı, sonra hiçbir şey demeden duasına döndü.

Ben de yeniden soluk almaya başladım. Beni tanımış olsaydı bunu muhakkak anlardım. Sonradan o günü düşündüğümde beni fark bile etmediğine ikna oldum. Ya da belki onun için bütün Çinliler birbirine benziyordu.

Cübbeli bir adam sunağın hemen ardındaki kapıdan içeri girdi. Kısa, hoş saçları vardı. Baskın alnına iki siyah kaş demir atmıştı. Güçlü burnu ise aristokrat bir aileden geldiğini düşündürüyordu. Yüzünde, mesleğinin gereği olarak hüznü ama umutlu bir ifade vardı.

Ön sıradaki kıza gülümsedi. "Günaydın Francesca."

"Günaydın Peder."

Adam bakışlarını bana çevirip başıyla selam verdi. "Ben Peder Goodwin. Hoş geldin. Yaklaş lütfen." Eliyle işlemeli camların gölgesinin vurduğu sıraları işaret etti.

"Teşekkürler Peder."

Arka sıralardan birine girip dizlerimi minderli dizliklere yerleştirdim. Sonra da babamın Hristiyan tanrısına, dalaveremde bana yardımcı olması için dua ettim. Burası onun eviydi ne de olsa. Eğer hepimiz onun gözünde eşitse okulunda neden farklı olsun ki?

Diğer kızlar dört bir yandan şapele girmeye başladı. Parlak saçları düzgünce taranmış olan sırık Katie eliyle hafif bir selam verdi. Bana doğru yönelince yanıma oturacağını umdum ama Harry ona ters bir bakış atınca, Katie onu takip ederek salonun diğer tarafına gitti. Çok geçmeden sıraların hepsi doldu. Benimki hariç. Ahşap sıra, iki yanımda da metrelerce uzanıyordu. Diğer yüzler dönüp dönüp bana bakıyordu. İçlerinde sempatik görünen tek yüz Güneyli ikizlerin büyüğü Ruby'ninkiydi. Belki de vâris rolünü *fazla* iyi oynuyordum. Ya da sadece benden hoşlanmamışlardı.

Bu kadar zavallı durduğum için kendimi çimdikledim. Ne bekliyordum ki? Benim onuruma bir geçit töreni düzenlemelemini mi? Bununla başa çıkabilirdim.

Kısa bir ayinden sonra hepimiz kutsandık ve yemekhaneye yollandık. Yemekhanede, kırk kız (her sınıftan on kişi) dantelli örtüler serilmiş masaların etrafına toplanmışlardı. İşte burası annemin seveceği türden bir yerdi. Sabah güneşi altın yaldızlı tavanda oynaşıyor, karelerle süslenmiş ahşap zemin mekâna enerji katıyordu.

Mecburi sessizliğin yokluğunda bana dair merak yeni bir seviyeye ulaşmıştı.

"...Pigtail Sokağı'nda yaşayanlardan çok daha temiz..."

"...teni oyuncak bebek gibi."

"Çin'deki kadınlar tenleri böyle olsun diye çaylarına ipek böceği kozası katarmış. Bay Waterstone'un kitaplarından birinde okumuştum."

"...ayrıca her yerde bambu sandalyelerle gezerlermiş. Bura ya pek benzemiyor."

Müdire Crouch yemekhanenin girişinde durmuştu. Başı, sorun arayan bir deniz fenerinin ışığı gibi oradan oraya dönüyordu. "Kızlar! Oturun."

Oturabileceğim bir yer ararken asil bir duruş takındım.

"Sence dilimizi biliyor mu?" Konuşmalar sürüyordu.

“Buradakiler bile doğru düzgün konuşamıyor. Annem onların yeterince zeki olmadıklarını söyledi.”

Birileri homurdandı. “Chinatown’daki kızların dilimizi bilmesine ihtiyaçları yok zaten. Hepsi *pislik*.” Konuşan kişi sesini alçaltsa da sözcüğü olduğu gibi duydum.

Olduğum yerde durdum ve en yakın masaya döndüm. Kızlar bakışlarını kaçırdı. O sözleri söyleyenin kim olduğunu çıkaramamıştım ama Elodie’nin de onların arasında olduğunu görmek beni şaşırtmadı. Hemen yanında kestane rengi saçları, uzun ve köşeli yüzü odunu andıran kız bana delici bir bakış attı. Benim için yeri değiştirilen en iyi arkadaş olduğunu tahmin etmek zor değildi. Odun suratlılar genelde savunmacı ve sahiplenici olurdu.

Yanlarından geçip giderken kulaklarım zonkluyordu. Minnie Mae ve Ruby, Harry ve Katie ile birlikte oturuyordu. Şapelde gördüğüm kızın, Francesca’nın tek başına oturmuş kitap okuduğunu görünce şaşırdım. İtalyan olduğu için mi tek başına diye merak ettim. Beyazların bile kendi içlerinde bir ast üst düzeni vardı.

Bir yanım onunla göz teması kurarak riske girmemem konusunda beni uyarıyordu. Ne de olsa beni tanıyabilirdi. Ama diğer yanım, muhtemelen yanaklar, mermiyi dişlerimle yakalamam gerektiğini söylüyordu. Onunla ortak derslerim olabiliirdi. O halde kaçınılmazı ertelemenin manası yoktu. Ona doğru ilerleyip yanındaki sandalyeye oturdum. “Günaydın.”

Kalın kirpikleri beni görünce kıpırdandı ama kitabını okumaya devam etti.

Müdire Crouch’un parmaklarını şaklatmasıyla hizmetliler, yumurta, domuz pastırması ve yağlanmış ekmek dilimleri dolu tabakları taşıyarak yürümeye başladı. O güzel kokuların, özellikle de kahve kokusunun etkisiyle bayılmamaya çalıştım, ki ben hiç değilse yılda bir kez kahve içecek kadar şanslıyım.

Francesca kahvaltısını iştahla yedi. Diğerlerinin aksine

Francesca biraz daha dolgundu ama bu dolgunluk uygun yerlerindeydi.

Müdire Crouch, konuşma sesleri yükselince saçmalığı kesin tonlamasıyla, "Sessizlik," dedi. "Aramızda bir konuk öğrenci var. Bayan Mercy Wong. Umarım ona, St. Clare'de değer verdiğimiz bir özellik olan cömert konukseverliğinizle yaklaşırsınız."

Yemekhanede fısıltılar yeniden yükseldi ve bana bakanların sayısı arttı.

"Bir diğer konuysa, geçen hafta uyarılmanıza rağmen hâlâ kıyafetlerinizi çamaşır sepetlerine atarken tersyüz etmiyorsunuz. Bundan sonra bu kuralı ihlal eden ilk öğrenci, hizmetlilerin çamaşırları yıkamasına yardım edecek ki kurallara uymayı öğrensin."

Birkaç kız şaşkınlıkla nefeslerini tuttu.

Elodie ayağa fırladı. "Bu biraz sert bir ceza değil mi Müdire Hanım? Eminim ailelerimiz buraya onca parayı çamaşır yıkamayı öğrenmemiz için vermiyordur."

"Son derece ciddiym Bayan Du Lac." Müdirenin gözleri bir kasabın satırı gibi parladı. "Ve eminim babanız da bana katılacaktır. Son... imtiyazlar göz önüne alınırsa..." Bakışları bana çevrildi.

Birden sahandaki yumurtanın sarısı gözüme sarı kan gibi göründü.

"Yeterince zaman kaybettik," dedi Müdire Crouch. "İlk dersinizin başlamasına yaklaşık yedi dakika var. Midenizi rahatsız edecek kadar yememeye çalışın."

Müdire çıkar çıkmaz konuşma sesleri yeniden yükseldi.

Elodie'nin masasındaki kızlardan biri, "Kıyafetlerimizi neden hizmetliler tersyüz etmiyor?" dedi. "O da işin bir parçası."

"Eğer bana çamaşır yıkatmaya kalkarsa onu hayatta dinlemem," dedi Elodie. "Beni zorlarsa işinden olur."

"İsrailoğulları Tanrı'ya itaat edip vaat edilen topraklara ka-

vuşabilecekleri yerde kırk yılı sızlanarak heba etti,” dedi kadifemsi bir ses. Francesca’nın gözleri kitabının üzerinden bana döndü. “Göreneklere göre yumurta yerken çatal kullanılır.”

“O zaman cıvık parçaları nasıl alacaksın?” Akışkan sarıyı kaşıkladım.

“Ekmek.”

“Ya ekmek yoksa?”

“O zaman cıvık kısımları yemezsin.” Ses tonu durum böyle dese de hafiften eğleniyor gibiydi.

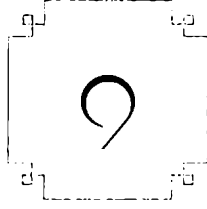
Bana saçma görünse de üzerinde durmadım. Onun yerine kahvemın üzerinden tüten dumana üfledim.

Francesca’nın gözlerinin yeniden bana döndüğünü hissedince üflemeıı bıraktım. Masa kurallarından birini daha mı ihlal etmişim acaba? “Neden diğerleriyle oturmuyorsun?” diye sordum.

“Bir kitabın dostluğunu çok daha ilgi çekici buluyorum.”

İnsanların ne düşündüğünü önemsemeyen, dolayısıyla küçük dedikodulara karışmaya bu kıııdan hoşlandığıma karar verdim. Ona bir sırrınızı verdiğinizde onu başkasına aktarmasının kendisini alçaltacağını düşünen insanlardandı kesin.

Yani öyle olduğunu umuyordum.

Kabul salonunda, diğer kızlar etraflarındaki alçak masaları doldururken Çinli vâris soylu bir duruş sergiliyordu. Ellerini kucağında birleştirmiş, dudaklarını hafifçe aralamıştı. Dört masa için dört sandalye vardı. İdeal sayı değildi tabii ama o rakamın beni yönetmesine izin vermemeye kararlıyım. Birçok imkânsızlığa rağmen buradayım. Gıcık bir rakam bunu değiştiremeyecekti.

Bu benim ilk dersim olduğundan etkileyici bir performans sergilemeliydim ki kökenime dair zihinlerde herhangi bir soru oluşmasın. Baygın bakışlarım, masamda duran, *Görgü* yazılı dört kalın kitaba dönüktü. Adab-ı muaşeret ne zamandan beri bu kadar karmaşık bir hal almıştı?

Babamın tek bir görgü kuralı vardı: *Ailenizi utandırmayın.*

Özenli giyinmiş bir beyefendi şömine rafına doğru süzülüp bir güveyi kanatlarından tutarmışçasına nazikçe eline bir çan aldı ve çalmaya başladı. Bir eli yeleğinin cebinde, diğeri ise arkasındayken odayı şöyle bir süzdü. Beni fark edince ciddi ifadesi yerini önce kafa karışıklığına hemen ardından da şaşkınlığa bıraktı. "Sen yeni öğrenci olmalısın. Bayan Wong, öyle değil mi?"

Asilce başımla onayladım. Kocaman açılmış gözleriyle dikkatle beni izleyen Ruby, biberiye filizine dokundu. Bitkinin kokusunu masanın karşısından bile alabiliyordum.

Öğretmenimiz, kırılmış bıyığını uykusundan uyandırarak hafifçe gülümsedi. “Ben de Bay Waterstone. Şansa bakın ki başka kültürlerin toplumsal ritüellerine epey hayranlık duyuyorum. Özellikle de Uzak Doğu kültürlerine. Hatta bir kitap yazıyorum. *Dünyada Adab-ı Muaşeret*. Seni dikkatle gözleyeceğim. Belki seninle bir görüşme yapmama izin verirsin.”

Gülümsedim ama ter fabrikalarımın üretimi iki katına çıkmıştı bile. Şansıma Uzak Doğu hayranı bir öğretmene denk gelmiştim. “Elbette.”

Birileri kıs kıs güldü. Başımı çevirip bakmadan bile bunun Elodie olduğunu biliyordum.

Adam ellerini ovuşturdu. “Evet, Bayan Wong’a mottomuzu kim söylemek ister?”

Kimse kıpırdamadı. Bir an acaba kimse mottoyu bilmiyor muydu yoksa bana söylemek istemiyorlar mıydı?

Ruby biberiyesiyle oynamayı bırakarak el kaldırdı.

Bay Waterstone başıyla kıza bir işaret verdi. “Evet Bayan Beauregard.”

“Kendinizi başkalarının iyiliğine adadığınız özveriyle değerlendirin.” Ruby’nin nazik sesinde bana eski patronum Bay Mortimer’ı anımsayan hüznü bir asalet vardı. Anmalarda mezarlara ne çok kez biberiye bırakıldığını hatırlayınca Ruby’nin de benzer bir trajedi yaşayıp yaşamadığını merak ettim.

Öğretmenimiz şömine boyunca ilerledi. “Bir St. Clare kızı, başkalarının refahı için onlara cömertçe ilgi gösterir. Misafirimiz olduğunda, susamış olabileceklerini düşünerek onlara çay ikram ederiz. Ayrılacakları zaman yağmur yağıyor olabilir diye fazladan şemsiye bulundururuz. Çin’de ne gibi misafirperverlik örnekleri var Bayan Wong?”

“Biz... eee... Biz, ayakların yıkanması için su kovalarını hazırd tutarız. Ve misafirler giderken onlara mandalina veririz.” Bunu kitabına koymamasını umdum.

Bay Waterstone çenesini kaşıdı. “Meyve mi? Ne kadar ilginç. Peki kışın?”

“O zaman da kış kavunu veririz.” Aklıma ilk gelen bu olmuştu.

“Kış kavunu mu? Onlar normal kavun boyutunda değiller mi?”

“Evet, şey, kışın yollar kayganken insanları bu tür ziyaretlerden caydırmak için.”

“Yani bu... daha çok bir cezalandırma biçimi, öyle mi?” Bıyığı hareketsizdi.

“Evet.” Elbisemin yakasından terler akıyordu.

Bayan Tingle içinde çay, kek ve küçük sandviçler bulunan bir el arabasıyla içeri girdiğinde Bay Waterstone yeni bir soru sormak üzereydi. Bayan Tingle’ı o sarkık yanaklarından öpebilirdim.

“İşte başlıyoruz. Evet, arkadaşlarını ağırlama sırası kimdeydi?” Bay Waterstone’un bakışları odayı dolaşırken diğer kızlar gözlerini başka başka yerlere sabitlemişti. Kimi şömineye, kimi zeminden tavana dek uzanan camlara, kimi ise bir başkasına bakıyordu. Daha önce pek çok kez çay servisi yapmış olmama rağmen aniden kendimi bir anda savunmasız hissettim. Bay Mortimer müşterileriyle sık sık çay içerdi. Ölü olanlarla değil elbette.

“Bayan Wincher.”

Omuzlarım rahatlıkla gevşedi.

Bay Waterstone başıyla hâlâ tavşan gibi saklanan Harry’yi işaret etti. “Sizin sıranız.”

Harry tepki vermeyince Katie onu dirsekleyerek kızın yüzünün buruşmasına neden oldu. Harry yalpalayarak ayağa kalkıp reverans yaptı. “Evet efendim.”

Elodie, Odun Surat’la gülüştü. Bu kızların bir muzurluk pe-

şinde olduğu açıktı. Elodie'nin kızın eteğine, bir kedinin avına baktığı gibi bakışını görebiliyordum.

Harry, düşmesinden korkar gibi gözlüklerini yüzünde tutarak, "konuklarının" her birine başını eğerek selam verdi. "Sizi görmek ne hoş Bayan Quinley, Bayan Foster, Bayan Du Lac."

Katie yüksek sesiyle, "Sizin görmek de öyle," diye şakırken gamzeleri belirdi. Bu erkeksi kızın canlılığı, bana Jack'in annemin kehanetlerini açıkladığı anlardaki heyecanını hatırlattı. Jack, benim aksime, annemin on cennet bitkisini ya da on iki dünyevi işareti anlatışını saatlerce dinleyebilirdi.

Elodie, sıkılmış gibi bir edayla, "*Enchanté*," dedi. Odun Surat da benzer bir şeyler mırıldandı.

Harry, Katie'ye, "Çayınızı nasıl alırsınız?" diye sordu.

Bay Waterstone elini sallayarak araya girdi. "Önce keten bezleri vermeyi unutmayın."

Birden daha da kızaran Harry, işlemeli mendilleri çıkardı.

Katie canlı bir sesle, "Bana üç çay kaşığı şeker lütfen," dedi.

Öğretmenimiz miktarı onaylamıyormuş gibi kaşlarını çatı ama müdahale etmedi.

Dili ağzından bir parça çıkmış olan Harry üç çay kaşığı şeker en iyi arkadaşının fincanına dikkatle boşalttı. "Bayan Foster, siz de şeker alırmısınız?"

Bay Waterstone, "İkinciye geçmeden önce ilkini bitir," dedi. "Ev sahipliği bir üretim hattı değildir."

Bir çay servisinde bu kadar çok tuzak olduğunu kim bilebilirdi? Evde birbirimize güzel sözler söyleme numarası yapmazdık. Susamışsak kabımızı doldurur ve içine birkaç yaprak atardık, hepsi bu kadar.

Harry çayı doldururken demliğin kapağı tıngırdadı. Harry, bir çay fincanı ile tabağını Katie'ye uzattı. Katie de, "Çok teşekkür ederim Bayan Wincher," diyerek ikramı kabul etti.

Harry, Odun Surat'a doğru yöneldi.

* (Fr.) "Tanıştığımıza memnun oldum." -ç"

“Ben çayı sade severim.” Odun Surat fincanını almak için uzandığı esnada Elodie başını çok hafifçe iki yana salladı. O kadar hafif sallamıştı ki ilk anda doğru görüp görmediğinden emin olamadım. Bu hareket üzerine Odun Surat ellerini yeniden kucığına götürdü. “Teşekkür ederim Bayan Wincher ama bu çay çok sert,” dedi teatral bir havayla. Sonra onay beklermiş gibi gözlerini Elodie’ye çevirdi. Bir tebessümle ödüllendirildi.

Bay Waterstone, Harry’ye, “Sıcak su demliğini kullanarak çayı aç Bayan Wincher,” diye talimat verdi.

Bayan Tingle servis arabasını çıkarmaya çalışırken Bay Waterstone da ona kapıyı tutmak için uzaklaştı.

O sırada Katie çenesini kaldırarak, “Çay bana gayet iyi göründü,” dedi.

Elodie, “Banyo suyu içmekten hoşlanıyorsan,” diye tısladı. “Duyduğuma göre dağ köylüleri öyle seviyormuş.”

Katie aniden ayağa fırladı. Ellerini yumruk yapmıştı. Yanaklarıysa iyiden iyiye pembeleşmişti. “En azından *ben* salyangoz yemiyorum.”

Bay Waterstone yeniden bize doğru yaklaştı. “Sorun nedir Bayan Wincher?”

Harry yüzünü ekşitti. “Özür dilerim efendim.”

“Çayın tek bir standardı yoktur Bayan Quinley.”

Katie yüzünü asarak sandalyesine oturdu.

Harry ikinci bir demlikten Odun Surat’ın çayına su boşalttı ama su fazla hızlı gelince fincan tabağına taşı. Kız, Elodie’ye yeniden çilekeş bir bakış atarak iç geçirdi.

Bay Waterstone sertçe, “Başka bir fincan kullanın Bayan Wincher,” dedi.

Harry ağlayacak gibi görünüyordu. Dilini damağına yapıştırmayı hatırlayacak mı diye merak ettim bir an. Nihayet çaylar dağıtıldıktan ve tüm konuklara bebek muamelesi yapıldıktan sonra, Harry sandalyesine yığılıp kaldı.

Bay Waterstone tatmin olmuşçasına başını salladı. "Evet, sıradaki kim olsun?"

Benim de dahil olduğum dörtlü grupta Ruby ile Minnie Mae aynı anda döşemeye doğru büzüldü. Francesca ise huzursuzca kıpırdandı.

Elodie bana doğru bakarak çay fincanını masaya bıraktı ve elini kaldırdı. "Bay Waterstone?"

Midemde bir an soğuk rüzgârlar esti. Onun eşek şakalarını, gelmeden önce bir şekilde hissediyordum. Tıpkı bazı kuşların yaklaşan fırtınayı önceden sezmeleri gibi.

"Çayı bize getiren Çinliler olduğuna göre, acaba ziyaretçimiz bize kendi geleneksel usullerini gösterebilir mi? Büfede *tuttuğunuz* geleneksel bir Çin çay seti vardı."

Parmak eklemlerim maytaplar gibi çıtladı. Resmî bir çay seremonisinin nasıl yapıldığına dair hiçbir fikrim olmadığını bilmiyor olamazdı. Bu tür seremoniler düğünlerde yapılırdı. Chinatown'da ne kadar az düğün olduğu ve bu düğünlerin ne denli özel tutulduğu düşünülürse, hayatımda sadece bir kez çay seremonisi görmüştüm. Bu odadaki bütün dörtlülerin bana karşı bir komplo içinde olup olmadığını merak ettim.

Bay Waterstone manikürlü ellerini birleştirip ovuşturdu. "Bu harika bir fikir. Bayan Wong, lütfen bizi şımartın."

"Bundan onur duyuyum fakat..." diye başladım, bir kaçış yolu arayarak.

Ama itiraz edersem, insanlar benim sahtekâr olduğumdan şüphelenebilirdi. Kuşkusuz Elodie'nin niyeti de buydu. Ne de olsa bir çay tüccarının kızı olduğumu sanıyorlardı. Onlara istediklerini verirsem belki de şüphe etmezlerdi. Mercy Wong'un herhangi bir meydan okumadan kaçtığı görülmemişti ve görülmeyecekti.

"Zevk duyuyum."

Biraz sonra orijinal *yi-hing* olduğunu belli eden gözenekli eflatun kilden yapılma karmaşık bir çay setine gözümü dikmiş bakıyordum. Ah-Suk'un yüksek bir rafta tuttuğu ve asla

kullanmadığı çay setinden bile eski görünüyordu. Çıtalı bir tepside üç küçük fincan ile onlara uygun “koklama” fincanları duruyordu. Onlar yalnızca çayın kokusunu almak için kullanılırdı. Bir file benzeyen yuvarlak bir demlik, bir balığa benzeyen ikinci bir demlik, bir de ne amaçla kullanıldıklarını hatırlamadığım ahşap çubuklar vardı tepside.

Bütün kızlar etrafıma toplandı.

Bay Waterstone sandalyemin hemen sağında dururken etrafa karanfil kokuları saçıyordu. Francesca, bir kaşı diğerinden biraz daha yukarıda, dikkatle beni izliyordu.

Çay koklama gösterisi yaptım. Seylan. Evde bir demliğe koyduğumuzdan daha hafifti ama idare ederdi. Ellerimi kucağımda birleştirdim. Kanton lehçesinde “*Dokuz Meyve Çay Seremonisine Hoş Geldiniz!*” diye haykırdım. Benim haykırışım üzerine Harry hızla geri çekilerek Katie’nin Odun Surat’a çarpmasına neden oldu. Odun Surat da bir çılgılık attı. Kanton lehçesi, onların alışık oldukları dilden çok daha sert geliyordu kulağa, bu yüzden ortak dilimizde konuşmaya başladım. “Yapmamız gereken ilk şey, çayı kutsamaktır.” Ahşap aletlerden birini, kıvrımlı bir çubuğu alıp tenekenin etrafında çevirdim. Olaya biraz otantiklik katmak için Kanton lehçesinde devam ettim. “*Bu bir fincan çay size sıhhat getirsin ve beni bir güvercin yumurtasına dönüşmekten alıkoysun.*” Tercüme etme zahmetine girmedim. Demliklerden birine biraz çay yaprağı koydum.

Katie, demliğin içine bakmak için eğildi. “Çayı neden file değil de balığa koydun?”

“Balığın ağzı filin hortumundan daha geniş, daha çok miktarda sıvı dökmeye daha uygun. Dar bir hortum, Bayan Wincher’ın yaşadığına benzer kazaları önler.” Ben bile kendime inanmışım.

Harry, adı geçince kaskatı kesildi.

“Büyüleyici!” Bay Waterstone üzerime abandı. “Lütfen devam edin.”

Çay demlenirken nasıl kullanıldığını hâlâ bilmediğim fırçayı elime aldım. "Bu fırçayı, çayın servis edildiği her yerde örümcek ağı gibi dolaşan ruhları bertaraf etmek için kullanırız."

Elodie yüksek sesle homurdanırken Odun Surat içeride ruhlar olabilir korkusuyla odaya hızla bir baktı. Fırçayı etrafımda çevirdim. Olayı daha da dramatize etmek için bir panda hakkındaki Çince ninnilerden birini mırıldandım. Tom'un bu ânı görmesini çok isterdim. Son zamanlarda üzerine çöken cidiyete rağmen kahkahalarla güleceğinden emindim.

Fırçayı, Odun Surat'a doğru son bir kez sürterek işlemi bitirdim. Hızla sola kaçan Odun Surat, Elodie'nin dengesini bozdu.

Elodie toparlanırken, "Tanrı aşkına Letty!" diye pofladı.

Dikkati dağılan Bay Waterstone, "Sözlere dikkat Bayan Du Lac," dedi.

"Bir dünya saçmalıktan ibaret bu." Elodie kollarını kavuşturdu. "Bu odada ya da herhangi bir yerde hayalet filan yok. Bahsini açmak bile Hristiyanlığa aykırı." Odun Surat ikna olmuşa benzemiyordu.

Bay Waterstone kaşlarını çatsa da ona karşı çıkmadı. Belki bunu yapmak bile kendi içinde bir günah sayılırdı.

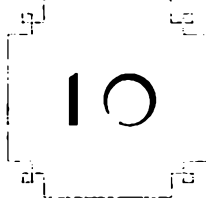
Katie kestane rengi atkuyruğunu çekiştirerek bana baktı. "Söylediklerin neydi?"

Bir fincana bir parça çay boşalttım. "Kız kardeşinin yaşamını kurtarmak için kendini ateşlere atan Göklerdeki Safalık Tanrıçası'na şükranlarımı sunuyordum." Bu da zırvadan ibaretti ama hepsi soluklarını tutarak dinledi. Daha da ileri gitmekten alıkoyamadım kendimi. "Biz, çay denen şeyin o tanrının külleri olduğuna inanırız. Onun yanmış bedenini içerek de kendimizi arındırırız."

Odadan yutkunma sesleri yükseldi. Ayağa kalkarak ilk fincanı Elodie'ye ikram ettim.

Sanki ona zehir sunuyormuşum gibi geri çekildi. "Çek şunu!" diye hırladı.

Birileri güldü. Şüphesiz çok geçmeden Süslü Çizme bana işkence etmek için yeni planlar yapacaktı. Yine de bir süreliğine onu çaysız bırakmışım. Küçük bir tebessümle fincanı dudaklarıma götürürken kapıdaki bir hareketlilik beni durdurdu. Müdire Crouch iki yıldırıma benzeyen kaşlarını kaldırmış bana bakıyordu. Tek bir söz etmeden topukları üzerinde dönüp duman gibi gözden kayboldu.

Bir atıştırmağdan sonra Çinli vâris, süslü elbisesinin şişkinliği biraz daha inmiş olarak, nakış için kabul salonuna geri döndü. Müdirenin o kara ifadesini gördükçe iğneyi onlarca kez kendime batırdım. Fransızca için serbest bırakıldığımızda rahatlamamın tek sebebi bu derste iğne olmaması değil, sınıftakilerin yarısı ki Elodie de onların arasındaydı, Fransızların dilini zaten bildikleri için Latince aldığından birlikte olmayacaktık. St. Clare'daki dersler içinde yalnızca bu bile çektiğim tüm sıkıntılara değerdii. Benim gibi biri başka nerede Fransızca dersi alabilirdi ki?

Akşam yemeğinde yeniden Müdire Crouch'un sert bakışlarına maruz kaldım. Her hareketime özen göstererek sandalyemi ahşap zemine sürtmeyen çekip Francesca'nın arkasına oturdum. Küçük bir baş işaretiyle bana selam verdi.

Bir öğretmen masasında Müdire Crouch'la oturan Peder Goodwin kalbe dokunan bir dua başlattı.

Hizmetlilerden biri önüme, içinde birkaç parça et doğranıp

düzgünce kesilmiş bir pelte bulunan bir tabak bıraktı. “Etli jöle hanımefendi.”

“Teşekkürler.” Pelte, çatalımın dişlerine direniyordu. Neden o güzelim et parçalarını bir tabuta koymuşlardı ki? Francesca, bıçağını kullanarak etli jöleyi küçük porsiyonlara ayırdıktan sonra tabutla beraber yedi.

Güzel bir tavşan güveç gelince rahatlayarak iç çektim. Yavaş yemek için kendimi zorlamam gerekti. Ne de olsa Çinli vârisler, önlerine yemek konduğunda aç kaplanlar gibi davranmazdı. Bilhassa da Müdire Crouch, yemeğini çiğnerken esneyen çenesiyle onları izlerken. Bütün bir alabalık getirdiklerinde kavisli bir ucu olan, tuhaf görümlü gümüş bıçağını kullanan Francesca’yı taklit ettim. Küçük hareketlerle balığın derisini düzgünce ayırdıktan sonra etleri didikledi. Lokmasını safi bir mutluluk ifadesiyle bir süre ağzında tutuyordu. Güzel yemekler yemenin de her şey gibi alışkanlık halini aldığında cazibesini yitirdiğini düşünürdüm ama Francesca hiç de zevk almıyormuş gibi durmuyordu.

Kucağındaki kitabı açmak üzereyken, “Ne okuyorsun?” diye sordum.

“Shakespeare.”

Pek konuşkan biri sayılmazdı ama bazen insana gereken tek şey doğru konuyu bulmaktı. “Ne hakkında?”

“Sekizinci Henry ve eşleri.”

“Kaç eşi varmış ki?”

“Altı. Biri ölmüş, biri hayatta kalmış, ikisinden boşanmış, ikisinin de başını vurdurmuş.”

“Sanırım pek de iyi bir eş adayı değilmiş.” Francesca’nın bir kaşı havaya kalktı. “Müdire Crouch, buradaki kızlardan birinin bir prensle nişanlı olduğunu söyledi,” diye ekledim. “Kraliyete karışmak böyle bir şeyse kız kurusu olmayı tercih ederim.”

Francesca’nın burnu tatlılıkla kıpırdandı. “Haklısın.” Tebessümü, gelip geçen bir gölge gibi silindi. “Ama o zamanlar

kraliyet ailesine gelin olmak, bir kızın umabileceği en yüksek rütbeydi.”

Görünüşe bakılırsa o günden bugüne değişen pek bir şey olmamıştı. “Senin muhtemel bir eş adayın var mı?”

Yüz ifadesi ciddileşti. “Çok soru soruyorsun.”

“Affedersin. Birini tanımak için etkili bir yol olarak gördüğünden.”

Gözlüğündeki buğuyu sildi. “İhtimal olma aşamasını biraz geçti. Marcus yakışıklı, zengin biri. Senatoya girmeyi hedefliyor,” dedi ticaretten bahsedercesine.

“Kaçırılmayacak fırsat. Müdire Crouch seni bir başarı öyküsü olarak görüyor olmalı.”

Yüzündeki ifade aksini söylüyordu. “Henüz kabul etmedim.” Bir ekmek parçasına yağ sürerek oyalandı. “Sen buraya iyi bir eş adayı bulmaya gelmedin mi?”

“Hayır,” dedim Tom’u düşünerek. “Çin’de bu işleri çöpçatanlar yapar. Evlilik için kendini şöyle bir göstermen yeter.” Çöpçatan, çiftin doğum tarihleri uyumlu mu değil mi diye muhakkak bir falcıya danışırdı. *Ling-Ling ile Tom’un doğum tarihleri uygun mu acaba*, diye düşündüm. İçim birden kaskatı kesilse de yüzümdeki ifadeyi korumayı başardım. “Ben yalnızca Amerikan tarzı bir eğitim almak için geldim. Saç saça baş başa girmeden hanımlara çay ikram etmek gibi faydalı şeyler öğreneceğimi hiç bilmiyordum.”

Francesca yüzünü buruşturdu. “Görgü dersi her zaman böyle kanlı bir spor değildir. Sonsuza dek de sürmez. Üç ay sonra ev ekonomisine geçeceğiz. Mary Stanford’un babası verecek o dersi.”

Francesca’nın, Elodie’nin maiyetindeki sarışın kıza bakışını izledim. Mary Stanford, ünlü bir tren yolu kodamanının kızıydı. Müdire Crouch, ekonomiye olan ilgimi ifade ettiğimde bile bir Stanford’un ders vereceğinden bahsetmemişti. Muhtemelen burada barınabileceğime ihtimal vermiyordu.

Öfkem, balığının tadını silip götürdü. O çikolatayı satacak, o kadına bir şarap lekesi gibi kalıcı olduğumu gösterecektim. Elbette önce Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'ni ikna etmem gerekecekti.

Peder Goodwin ayağa kalktı. Baş, Yukarıdaki Adam'dan haber beklermişçesine hafifçe yana eğik halde, birtakım cesaretlendirici sözler mırıldanarak masaların arasında dolaştı. Siyah cübbesi ve düzgün saçlarıyla canlı bir görüntü oluştuyordu. Ruhban sınıfının yakışıklı olmasına izin verildiğinden hiç haberim yoktu. Belki de kürsüye daha hoş yüzler koysalar, St. Mary'nin Hristiyanlığı kabul ettirdiği insan sayısı artardı.

Yakışıklı peder bizim masaya yaklaştığında bütün salona sessizlik hâkim oldu. Birden tenim ürperdi. Peder başıyla beni işaret etti. "Bayan Wong, Tanrı bize sizi verdiği için çok memnunum. Umarım burada mutlu olursunuz."

"Teşekkürler Peder," dedim dikkatle. Çenemde güveç parçaları kalmamış olmasını umuyordum.

Bir elini Francesca'ya uzattı. "Org tamir edildi. Gidelim mi?"

Francesca'nın neden biber gibi kızardığını o zaman anlayabildim. "Tabii Peder." Peçetesini tabağının yanına bıraktı. "Müsaadenle Mercy."

Onlar yemek salonundan çıktıktan sonra konuşmalar yeniden başlasa da tuhaf bir şekilde kısık sesle ve kapıya doğru kaçamak bakışlar atarak konuşuyorlardı.

"Birlikte çok zaman geçiriyorlar."

"...güzel müzik yapıyor olmalı."

Bir an mahalle kazanının etrafında oturmuş dedikodu yapan kadınları da dinliyor olabileceğimi düşündüm. Kap aynı kaptı, yalnızca içindekini karıştıranlar değişiyordu.

İki gün sonra nakış becerim gelişmişti. Ayrıca Fransa, Nice'e *bilet gişesinden* birinci sınıf bilet alabilecek kadar Fransızca öğrenmişim. Daha önce Nice'i hiç duymamışım ama Elodie'nin memleketi olmadığı kesindi.

Elodie, hiçbir şeyde olmasa da kabalıkta tutarlıydı. Pencereyi açtığımda kapıyordu. Kapıyı benim için tutarmış gibi yapıyor, sonra yüzüme çarpacak şekilde bırakıyordu. Jack'in bozuk parasını cebimde taşımaya başladım, zira sırf gıcıklık olsun diye parayı çalabilirdi. Benden dibine kadar nefret ediyor, bunu her fırsatta göstermekten de kaçınıyordu.

Altına giden yolda elenmesi gereken bir elek kum daha, dediğini duydum babamın. *Sallamaya devam et.*

Francesca ve geleneklerimize duyduğu merakla hayal gücümün sınırlarını zorlayan Bay Waterstone haricinde herkes benimle mesafesini koruyordu. Ama zaten güvenlerini kazanacak zamanım olmamıştı.

Bugünkü dersler, çorba ve krakerden oluşan erken bir "oruç" yemeği için kısa kesilmişti. Yemeğin ardından da Paskalya öncesi ayini yapıldı. Şapelden sonra, diğerleri Bahar Konseri provası yaparken ben de kütüphaneye yöneldim. Devasa bir ejderha boyutundaki raflar boyunca uzanan çok sayıda yaldızlı kitabın ışıltısı beni heyecanlandırıyordu. Mezarlığın koleksiyonu bunun küçük bir parçası gibiydi. Ayrıca bütün kitaplar yıpranmış, üstlerindeki harfler silinmişti.

Bu akşamki toplantı için hazırladığım pazarlama planına son dokunuşları da yaptıktan sonra Ah-Suk'un bitki kavanozlarını koklayışı gibi kâğıt kokusunu içime çektim. Keşke bir kitabı okumak, nefes almak kadar kolay olsaydı. Buradaki tüm kitapları bitirmek yıllarımı alırdı ama benim o kadar zamanım yoktu.

Henüz.

"Ah, selam." Ruby Beauregard yüksek arkalıklı bir sandalyeden dönüp baktı. O kadar sessizdi ki hemen yanımda oturduğunu fark etmemiştim.

“Selam. Senin Bahar Konseri proven yok muydu?”

“Doğru tonda söyleyemediğim için müdire beni kovdu ama önemli değil.” Hınzır tebessümü yüzünü aydınlattı. “Doğru tonda *değildim*.”

Gözlerini yeniden elindeki kitaba çevirdi: *Pays de France*. Bildiğim kadarıyla burada coğrafya eğitimi verilmiyordu. “Seyahate çıkmayı mı planlıyorsun?”

“Ah, hayır.” Kitabı büyük bir dikkatle yeniden rafa koydu. Sırtı, diğerleriyle aynı hizaya gelince usulca konuşarak, “Yani, evlenmezsem seyahat etmeyeceğim,” dedi.

Evlene kadar değil de evlenmezsem dediği dikkatimden kaçmamıştı. Sanki St. Clare’da kutsal konum olarak görülen o alana girme konusunda sıkıntıları vardı. Kalçaları, annemin iri taneli bezelyelere benzeteceği şekilde genişti.

“Evlensem de evlenmesem de günün birinde seyahate çıkacağım,” dedim ona.

Gözlerini kırıştırdı. “Ama genç bir kadın için hiç uygun bir hareket değil.”

Pazarlama planım avucumun içinde hafifçe kırıştı. “Kadınlar da aynı erkekler gibi gözleri ve ayaklarıyla doğar. İstedüğümüz buysa neden dünyayı gezip görmeyelim ki?” Aklım yine Tom’a gitti. Balonla yükselip dünyayı yukarıdan görmek isteyen birini, aşağıda kalmaya razı birine nasıl tercih etmezdi?

Ruby’nin bakışları uzaklara çevrildi, omuzları düştü. “Belki Çin’de işler farklıdır.” Gülümsedi. “Minnie Mae beni arar.” Ardında biberiye kokusu bırakarak odadan sessizce çıktı.

Güneyli ile ortak bir noktamız olması beni neden şaşırttı bilmiyorum. İkimiz de dünyayı görmeyi arzuluyorduk, fakat bu arzumuz, bizi kolumuzda bir kocayla görmek isteyen dünya tarafından engelleniyordu. Nihayetinde ikimiz de, kültürel farklılıklara rağmen, bir rahmimiz olduğu için aynı toplumsal kemerle doğmuş kızlardık. St. Clare’daki öğrencilerle aramda Çinli kardeşlerimden çok daha fazla ortak nokta vardı.

Yazı masasına oturdum, Ruby'yi zihnimden atıp akşamki toplantıya odaklanmaya çalıştım. Analizim sağlamdı ama dernek hâlâ reddedebilirdi. Geçen yıl sırf “Çin geleneklerine aykırı” diye bir Türk lokumu tedarikçisini geri çevirmişlerdi. Bu itiraz nasıl aşılabilirdi ki?

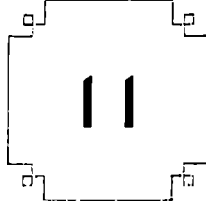
Bayan Lowry, bir insanın müşterinin ihtiyacını karşılamak için önce onu anlaması gerektiğini söylüyordu. Michigan'daki çiftçiler, iklimi daha ılıman olan ve Bayan Lowry'nin de yaşadığı Texas bölgesindeki çiftçilere göre daha sağlam bünyeli ineklere ihtiyaç duyardı mesela.

Peki Çinliler için önemli olan şeyler nelerdi? Aile. Yemek. Cenazeler.

Cenazeler. Birden ayağa fırlayınca dizimi ceviz masanın kenarına çarptım. İşte bu!

Monşer Du Lac çikolataları beyaz kâğıda sararsa, atalara sunulacak bir şey olarak satabilir, hatta belki çikolataları bozuk para şeklinde bile yapabilirdi. Çinliler, sonraki yaşamda rahat etmeleri için ölümlere her türden lüks malzemeyi almaktan kaçınmazdı: sigara, greyfurt... Neden çikolata da almasınlar ki?

Kâğıtlarımı toplarken şimdiden zaferin tadını dilimde duyuyordum.

Saat altı olduğunda, Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'ne gitmek için kaldırım kenarında bekliyor, bir yandan da argümanımı bir kez daha prova ediyordum.

Tom'u görececek olma fikri, mideme bir düğüm daha atıyordu. Birkaç günlük ayrılık lehime mi yoksa aleyhime mi olacaktı? Belki Ling-Ling şimdiden onun kalbine giden yolda ilerlemeye başlamıştı. Tabii Ling-Ling'in annesi çocuğu çoktan başından tutup ödül olarak kazandığı bir keçi gibi sürüklemeydiyse.

Bu endişeleri zihnimden uzaklaştırdım. Annemin her zaman dediği gibi, rüzgârı kontrol edemezsiniz ama yelkenlerinizin kontrolü sizdedir.

St. Clare'ın hemen arkamdaki devasa kapısı açıldı. Elodie, belinin ve boynunun etrafında dalgalar olan ince çizgili bir elbiseyle dışarı çıktı. Başında da gri bir şapka vardı. O an üzzerimde bir yem çuvalı gibi solgun duran üniformamı fark ettim.

Salınarak verandadan indi ve beni görmezden gelerek durduğum yerden birkaç adım öteye gitti. O ne yapıyordu burada?

"Dışarı mı çıkıyorsun?" diye sordum.

Boncuklu çantasını karıştırıp içinden bir ayna çıkardı. Zarif bir gözyaşı damlasına benzeyen incili bir yüzük, eldivenli

parmağını süslüyordu. "Seninle geliyorum. Babam beni tam yetkiyle kumandan yardımcısı tayin etti. İşle ilgili olup biten her şeyi, tatsız yanlarını bile öğrenmekle görevlendirildim." Yüzünde yapmacık bir tebessüm belirdi. Beni kıvrandırmak, kısa sürede en sevdiği hobilerinden biri olmuştı.

Bir mantar gibi batırılamaz, diye hatırlattım kendime.

Sarı araba nihayet kaldırıma yanaştı fakat Monşer içinde değildi. William motoru susturdu. "Üzgünüm hanımlar ama beyefendi New York'tan çağırıldı. Sizden toplantıyı ertelemenizi istiyor."

Yutkundum. "New York mu? Ne kadar kalacak?"

"Bilemiyorum. Ekspres nereden baksanız birkaç gün sürüyor. Halletmesi gereken acil bir iş çıktı."

Elodie gözlerini devirdi. "Tabii. İş..." diye mırıldandı.

Topuklarım kaldırıma batıyordu sanki. "Ama biz... biz görüşmeyi ayarladık," dedim kekeleyerek. Zaferin o hoş tadı artık acı kavuna benziyordu. "Demek bizi bekliyordu. Oraya gitmemezlik edemem." Tepkilerinin ne olacağını düşününce korkuyla büzüldüm.

William anlayışla baktı. Saten kurdelesini olan ahşap bir kutu çıkarıp Elodie'ye uzattı. "Doğum gününüz için üzgün olduğumu ama yine de *Carmen*'i izlemeniz gerektiğini söyledi. Bu çikolataları sizin için yapmış."

Demek doğum günüyümüş. Elodie kutuyu almaya tenezzül etmeden topukları üzerinde dönerek binaya doğru ilerledi. Birden öfkelenmiş. Tom, bu randevuyu ayarlamak için çok uğraşmıştı. Monşer gelsin ya da gelmesin, oraya gidecektik.

Elodie'nin önüne geçerek yolunu kestim. "Kendin söyledin, sen kumandan yardımcısı. Yani vekil olarak işle ilgili yükümlülükleri yerine getirebilirsin. Yoksa söylediğin gibi tam yetkili değil misin?"

Bir bana bir William'a bakarken ağzı balık gibi açılıp kapandı. Adamın çenesi, bir tutam tütün çiğnermiş gibi oynuyordu.

Elodie muhtemelen William'ın onu savunmasını bekliyordu. William ise kızın, hâlâ elinde tuttuğu kutuyu görmezden gelmesine takılmıştı.

Kimse bir şey demedi. Ben de vidayı biraz daha sıkıtm. "Babanın yerinde olsam anlaşmanın bozulmasından hiç hoşlanmazdım. Özellikle de kızı bu konuda bir şeyler yapabilecekken."

"Ama ben *hiçbir zaman...*" Elodie pofladı. Beni ittirip merdivenlere yöneldi.

"Eminim baban ona vekillik etmenden gurur duyardı." William'ın sözleri, Elodie'nin adımlarını yavaşlattı. Bir an için geri dönebileceğini bile düşündüm.

Ama ilerlemeye devam etti.

Kapı, arkasından gürültüyle kapandı. Hayallerim ince çizgili bir bulutla beraber uçup gitmişti.

William'ın bakışları elindeki kutuya döndü. "Monşer Du Lac, çikolatanın kızının ağzında kaşıntı yaptığını unutmuş."

Şaşkınlıkla ağzım açıldı. "Çikolataya alerjisi mi var? İşi nasıl yürütecek?"

"Oldukça zeki ve becerikli biri. Babası da bir gün bunu fark edecek." Arabanın kapısının üzerinden eğilerek çikolataları ön koltuğa bıraktı. "Hâlâ Chinatown'a gitmen gerekiyor mu?"

"Teşekkürler."

William gözlüklerini takarken St. Clare'ın ön kapısı yeniden açıldı. Dönüp baktığımızda Elodie'nin merdivenlerden indiğini gördüm.

Bana öfkeyle baktı. Sonra, "Sana eşlik etmeye karar verdim," dedi.

William arabanın kapısını ustalıkla açtı. Çilli yanakları bir tebessümle gerilmişti. Nihayet yola koyulduk.

Chinatown'un içine doğru ilerledikçe benzin, at gübresi ve tuzlu okyanus havasının tanıdık kokuları etrafımızı sardı.

Elodie saçlarını, yeni ütülenmiş buklelerini arkaya attı. "Bu demek nasıl çalışıyor?"

“Çinliler, ailelerinin köylerine göre gruplanıp şirketler oluşturur. Bu şirketler de o insanların refahı için çalışır, onlara iş bulur falan. Dernek, bu şirketleri yönetir. Tıpkı federal devletin eyaletleri denetlemesi gibi. Dernek, altı şirket başkanından oluşur ki biz de onlara Altılı deriz zaten.”

Kibirle sırtarak, “Sizin bu kadar organize olabileceğiniz kimin aklına gelirdi,” dedi. “Eee, başmandarin kim?”

Yüzümü ekşittim. “Mandarin Çincenin bir lehçesi. Altılıya Başkan Bay Leung diye biri liderlik ediyor. Adil biridir fakat oy hakkı yok. Başkan yardımcısı ise Bay Ng. Huysuz bir adamdır. Aleyhimizde karar verebilir ancak çoğunluk, onun oyunu geçersiz kılar.” Bir defasında, kendisine bir köpek tasma satmak isteyen bir seyyar satıcının peşinden Market Caddesi’ne kadar gitmişti. “Bir de Bay Chow var...” Afyona düşkünlüğüyle bilinen tatlı dilli adamı hatırlayınca duraksadım. Oy verme aşamasına kadar uyanık kalırsa bizi destekleyebilirdi. “Yarı Portekizli olan Bay Cruz, bitki uzmanımız Ah-Suk, yani Dr. Gunn ve bir de kasap olan Sadece Bob var.”

“Sadece Bob.” Elodie’nin sesinde alaycı bir ton vardı.

“Gerçek adı Mok Wai-Keung. Dilersen ona böyle de hitap edebilirsin.”

Diliyle bir tıslama sesi çıkardı. Bu akşam aynı tarafta olduğumuzu unutmazdı umarım.

Bir çarpışma yüzünden Market Caddesi’nin aşağısından dolanmamız gerekince gerginlikten bacaklarım sekmeye başladı. Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, dakikliğe çok önem verirdi.

Bukalabalık caddede her türden işyeri vardı: silah dükkânları, berberler, sinema salonları. Bir grup yüksek bina da vardı: the Call, Mutual Bank ve the Chronicle. Yıldızlara kim önce erişecek diye birbirleriyle yarışıyorlardı sanki. Pek çok San Franciscolu için bu yüksek ve mağrur dev binalar San Francisco’nun ta kendisiydi. Zorlu koşullara rağmen başarmışlardı.

Ben de başaracaktım. Elodie'nin yardımı olsa da olmasa da.

Chinatown'a girdiğimizde William bizi ona tarif ettiğim yere götürdü. Otomobilden inerken gözüm çikolata kutusuna takıldı. "Sorun olmazsa..." diye başladım. Fakat ben daha sözümü bitiremeden Elodie eğilip kutuyu kapı. "Bu benim çikolatam ve onu ben taşıyacağım."

Eski mahallenin haşlanmış lahana ve ginseng kokusunu almak güzel geldi. Akşam olduğundan pek çok dükkân kapalı olsa da arka tarafında *fan-tan** oynanan bir restoranın etrafı kalabalıktı. Çinliler, düşük bir maliyeti olduğu için özellikle de işsizler, bu oyunu severdi.

Elodie, kutuya sınıksı sarıldı ve adamlar merakla bizi gözlerken hızını bana uydurmaya çabaladı. "Bu insanlar bizim için pek ideal müşteri gibi durmuyor."

"Daha şişman olmalarını mı tercih edersin? Daha solgun?"

Salınan bukleleriyle savaşılan bakışlarını bana dikti. "Umarım bir stratejin vardır."

"Elbette. Vasıf ve fayda modelini kullanmayı planlıyorum. Hemen arkasından da potansiyel gelir akışı analizini sunacağım." Bayan Lowry bunu detaylarıyla anlatmış, grafikler ve akış çizelgeleri kullanmıştı. Ama Elodie'nin anlamasını pek beklemiyordum.

"Potansiyel gelir akışı," dedi Elodie dikkatle. "Satış hacmi beklentileri karşıladığında verilecek teşvik primleri de önerebiliriz. Ortak hesaptan tabii ki."

Elodie ilerlemeye devam ederken ben ağzım açık kalakaldım. Onun mercan dudaklarından *ortak hesap* terimini duyacağımı hiç düşünmemiştim.

"Toptan indirimine ne diyorsun?" diye sordum onu denemek için. "Düşük talep için ürün geri alımı?"

Başını iki yana salladı. "Geri alım olmaz. Çikolatanın raf

* Çin'e özgü bir kâğıt oyunu. -çn

ömrü kısa, dediğini yapmamız imkânsız. Şimdi, bu altı beyefendiye nasıl hitap edeceğim?”

“*Sin-saang* saygıdeğer bir unvan.”

“*Shing-shin*,” dedi irkilmeme neden olan bir aksanla.

“Belki de yalnızca ‘beyefendiler’ desen daha iyi. Çoğu seni anlayacaktır.”

Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği’nin binasına varınca yavaşladık. Kırmızı, sarı ve yeşil renklerinin oraya şans, güç ve refah getireceğine inanılırdı. Girişte bir çift aslan heykeli nöbetteydi. Pençesi işlemeli bir topun üzerinde duran erkek aslan, dünya hâkimiyetini temsil ediyordu. Dişi olansa yavrusuyla oynuyordu. Kapının yanında biri kıpırdandı.

“Tom!” Onu gördüğüm an duyduğum mutluluk, içimde bir bozuk para gibi dönüp duruyordu. O güzel ceketini giymişti yine. Ön tarafı aşağı kadar altın rengi kurbağalarla kapanmış lacivert, ipek ceket. Saçlarını tarayıp alnını açmıştı. Yanakları da yeni tıraş edilmiş gibi duruyordu. Bana uzandı. Hızlı kucaklayışında tanıdık, büyüleyici bir şeyler vardı. Ling-Ling ve annesi her an karanlığın ortasından fırlayabilirmiş gibi etrafıma bakındım. Ama bu saatte caddede yalnızca erkekler vardı.

Tom, Elodie’ye baktı. Sonra alaycı bir tavırla, “Yeni bir arkadaş edinmişsin,” dedi Kanton lehçesinde.

“Dr. Gunn’ın oğlu Bay Tom Gunn’ı takdim edeyim. Tom, bu da Bayan Elodie Du Lac. Babası bir iş için şehirdışına çıktı.”

Tom başını hafifçe eğdi. Yapılacak en kibar hareketti. Elodie’nin onu görmezden gelmek gibi küstahça bir harekette bulunmasını bekledim fakat o beni şaşırtarak reverans yaptı. “Sizi tanıdığıma çok memnun oldum.”

“Buraya kadar gelmeniz sizin nezaketiniz.”

Elodie bana yapmacık bir gülümsemeyle baktı. Muhtemelen Tom’la aramda ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Bu yüzden ilgisiz görünmeye zorladım kendimi.

Tom bizim için kapıyı açtı. Beraberce oyma ahşaptan panellerle süslenmiş bekleme odasına geçtik. “Burada bekleyin.” Tom, ana odaya açılan bir dizi kırmızı kapıya doğru ilerledi.

Havada esanslı parfümlerin o bildik, hoş kokusu vardı. Elo-die dik durmaya çalışıyordu. Yanlış tramvay durağında inmiş gibi görünüyordu. Onu yanımda getirmenin akıllıca bir hareket olduğundan şüphe etmeye başlamıştım. Fakat az sonra Tom yeniden gelip bizi çağırırdı.

Hazır olsam da olmasam da şimdi çikolata satma zamanıydı.

12

Altılı, odanın uzun kenarı boyunca uzanan bir platformun üzerine yerleştirilmiş masadan bize bakıyordu. Bu adamları doğduğum günden beri tanımama rağmen ciddi ifadelerle karşımda dizilmiş olarak görmek toparlanma ihtiyacı duymama neden oldu.

Hepsinin üzerinde geleneksel *sam-fu* pantolonları ve ceketleri vardı. Siyah şapkalarının arkasından ise saç kuyrukları sarkıyordu. Tek istisna, içlerinde en sevdiğim insan olan Sadece Bob'du. Dirsekleri yamalı pazen gömleği, sıkı vücudunu sarıyordu. Bana göz kırptı. Yabancıların "şeytani kıyafetlerini" giydiği için cezalandırılmıyordu çünkü sallayıp durduğu satırı ve önlüğündeki kan lekeleriyle çoğu zaman şeytana benziyordu zaten. Tıknaz Bay Cruz en uçta oturmuş, gutlu bacağına bir yana uzatmıştı. Onun batılı kıyafetler giymesine de izin vardı, çünkü yanı Portekizliydi.

Başımı iyice eğerek, "Merhaba saygıdeğer beyefendiler," dedim Kanton lehçesinde. İçtikleri güzelim krizantem çayının kokusu bütün odaya yayılmıştı. Keşke ben de sinirlerimi gevşetmek için bir bardak içebilseydim. "Bu sıradan kızın ricasını dinlemeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim."

Onlara ikolatacının kızını takdim ettim. Elodie saygıyla reverans yaptı. Altılı da başlarını eğerek selamı aldı.

“Geç kaldınız!” diye gürledi Bay Ng, Kanton lehçesinde. Sandalyesinin arkalığına yaslanınca boynu neredeyse yok oldu. Annem hep “fişek boyunlu” insanların kolay sinirlenmeye meyilli olduğunu söylerdi.

“Özürlerimi sunarım Ng *sin-saang*. Lütfen ağır işleyen ayaklarımı bağışlayın.”

Adam homurdanırken Elodie de çeviri için bana bakıyordu. Onu görmezden geldim. Burada kültürel yanlış anlaşılmalardan nedeniyle düşülebilecek çok tavşan deliği vardı. Her şeyi çevirmek gerekmezdi.

Bay Leung, Bay Ng’yi susturup, “Lütfen oturun,” dedi.

İki kişilik sıralardan birine oturduk. Çikolata kutusu da aramızdaydı. Tom, konuşmaları kaydettiği küçük masadaki yerini aldı. Kaligrafi fırçasının başlığını çıkarıp fırçayı mürekkebe batırdı. Elleri, İngiliz Küreği kadar fırçaya da aşınaydı.

Masasının köşesinde duran, üzerinde Dokuz Numara Fırının logosu bulunan pembe pasta kutusu, içimde kaynayan kazanı harladı. Çift başlı yılan (Ling-Ling ve annesi) yine saldırıya geçmişti. Tom, parasını tatlılara harcamazdı. Mutlaka onlar vermiş olmalıydı pastayı Tom’a. Onu kazanmak için bir kampanya yürüttükleri açıktı.

Elodie, beni Tom’u izlerken yakaladı.

Bay Leung, hafif aksanlı bir konuşmayla, “Yeni bir okula başladığını duydum Mercy,” dedi. Bay Chow, Tom’un babası için soruyu çevirdi. Zira odada bulunanlar içinde “barbarca şaklamalardan ibaret” dili konuşmayan tek kişi oydu. “Ufkunu genişlettiğini görmek çok güzel.”

“Teşekkür ederim Leung *sin-saang*.”

Bay Ng yeniden öne doğru eğilerek çıkık dirseklerini masaya dayadı. Adam düz oturmak diye bir şey bilmiyordu. Kanton lehçesinde, “Kızların okula gitmesine gerek yok,” dedi. “Evl-

necek hoş bir adam bulup çocuk yapmalısın. Burada daha çok bebeğe ihtiyacımız var.”

Bay Leung onu tekrar susturup konuşmanın dilini tekrar Kanton lehçesine çevirdi. “Ailen burada olduğundan haberdar mı?”

“Hayır. Bu yeni gelişen bir olay.”

Bay Cruz, çay fincanlarını tıngırdatan zinde bir sesle, “Monşer Du Lac neden burada değil?” diye sordu. Portekizli adamın sesi hep yüksek çıkardı.

“Monşer Du Lac’ın beklenmedik bir olay nedeniyle şehirdışına çıkması gerekti. Ancak kızına fazlasıyla güvenir. O nedenle de Bayan Du Lac’ı onun adına hareket etmesi için yetkilendirdi. İleride işleri kızı devralacak.”

Bay Leung parmaklarını birleştirerek bir üçgen oluşturdu, sonra da düşünceli bir halde başıyla onaylamaya başladı. O an Elodie’nin buradaki varlığının planımı daha güvenilir kıldığını fark ettim. Babası gelmiş olsa bile elde edilemeyecek bir etkiydi bu. Özellikle de Bay Ng, yaşını başını almış bir işadamlıyla ortaklığımdan şüphelenirdi.

Sadece Bob, kollarını özenle birleştirdi. Kesme işlemini gerçekleştirdiği sağ kolu daha kaslıydı. “Her zaman girişimci bir çocuktun Mercy,” dedi. Sonra diğerlerine döndü. “Daha yedi yaşındaydı, annesi iki kilo tavuk alsın diye bana yollardı. O ise tavuk tavuktur deyip iki kilo but istediğini söylerdi.” Gülümsemi. İçim suçlulukla sızladı.

“Anılarınızla beni onurlandırıyor sunuz Sadece Bob.”

Bay Ng huysuzlanarak, “Evet, devam edelim. Nedir şu teklif?” diye araya girdi.

“Bir kısmınızın bildiği gibi Çikolataçı Du Lac, ülkedeki en büyük çikolata işletmesi. Chinatown’da çikolata satmak için onay istiyorlar. Ben de bunun, *gwai lo*’nun gözünde Çinli insanların statülerini yükseltmek için bir fırsat olduğuna inanıyorum.” Hayalet adam anlamına gelen ve pek de övgü dolu bir ifade olmayan Çince sözcükleri çevirmedim. “Monşer Du

Lac gibi itibarlı *gwai lo*’larla ne kadar çok anlaşma yaparsak, Chinatown ticaret ortağı olarak o kadar değerlenecektir.”

Bay Ng küçümser gibi bir ses çıkardı. “Böyle bir şey asla olmayacak. *Gwai lo* bize saygı duymuyor. Yalnızca bizi sömürmeye bakıyorlar.”

“Tüm saygıyla belirmek isterim ki Bay Ng, bin kilometrelik bir yol bile tek bir adımla başlar.” Ne zaman yataktan çıkmak istemesem annem bu sözü söylerdi.

Adamlar kendi aralarında Kanton lehçesinde konuşmaya başladı. Bay Leung az sonra elini kaldırarak sessizliği sağladı. Ardından Elodie’ye dönerek, “Lütfen bize babanızın şirketinden bahsedin. Böylece kiminle ticaret yapacağımızı öğreniriz.”

Elodie oturduğu yerde kıpırdanınca elbisesi hışırdadı. “Elbette. Ana üretim tesisimiz Bay Caddesi civarında. Aynı yerde oldukça iyi iş yapan küçük bir dükkânımız da var. Yine de işin büyük bir kısmı, tüm ülkedeki marketlere ve lüks ürünler satan dükkânlara dağıtım yapmaktan oluşuyor. Satışlarımız yıllık ortalama yarım milyon dolar.”

Odada takdir dolu mırıltılar dolaşırken Tom’un fırçası durakladı. Atasözünün de dediği gibi, para parayı çekiyordu.

Bay Chow’un tercümesinden sonra Ah-Suk’un gri gözleri kısıldı. “Evet ama kâr ediyor musunuz?” Yumrulu parmaklarını birbirine vuruyordu. Doktor, Altılı içindeki en zeki adamdı.

Elodie’ye soruyu tercüme ettim. Eldivenli ellerini zarıfçe kucağına yerleştirdi. “Geçtiğimiz yirmi iki yıl boyunca hep kâr ettik.”

Bay Ng dudak bükerek, “İşçilerinizden çoğunun Li’l Betties’e geçtiğini duydum,” dedi. “Belki de evinizin içi o kadar da kazançlı değildir.”

Elodie’den keskin bir çıkış bekliyordum ama o sadece çenesini eğerek neredeyse çekici bulacağım bir tavır takındı. “Li’l Betties’in üç ay önce bazı işçilerimizi avladığı sır değil. Daha yüksek maaş vaat ettiler. Ancak onların işletmesinde güvenlik

protokolü ya da endüstriyel hastalık fonu *yok*, ki bunlar bizim *düşük maaşlarımızı* fazlasıyla telafi edecek menfaatler. Yeni çalışanlar bulmak için elimizden geleni yapıyoruz. Birkaç ay içinde normal üretimimize dönmeyi umuyoruz.”

Adamlar Kanton lehçesinde mırıldanmaya başladı.

Bay Ng parmağıyla havayı kesti. “Bu kıza güvenmiyorum. Burnunun altındaki işareti herkes görebilir.” Hepsini birden Elodie’nin benine odaklandı.

“Böyle bir işaret, onun dedikoduya meyilli olmadığını gösterir,” dedim. Birisi bana günün birinde Elodie’nin benini savunacağını söylese ona, ancak inek ağaca çıktığında derdim. “Emin olmak için bir falcıya danışılmalı.” Onlara annemin kim olduğunu ve dolayısıyla bu odada kimin olayın ustası olduğunu hatırlattım.

Elodie, muhtemelen neden herkesin ona baktığını anlamaya çalışarak burnunu ovuşturdu. “Ne diyorlar?” diye fısıldadı bana eğilerek.

Ben de fısıltıyla, “Babanın yaşadığı zorluklara üzülmüyorlar,” diye cevap verdim. Başka bir itiraz gelmeden hemen araya girip, “Yanımızda örnek getirdik. Dilerseniz kalitesini kontrol edebilirsiniz,” dedim.

Elodie, kutuyu masaya götürdü. Bileğinin küçük bir hareketle kurdeleyi çözüp kapağı kaldırdı. Kesilmiş yağlı kâğıtlara yumurta gibi yerleştirilmiş bir düzine şekerleme karşılarındaydı. Dükkândakilerden çok daha güzel görünüyorlardı. “En çok karamelli ve çilek kremalıyı satıyoruz.”

“Tıpkı değerli taşlar gibi,” diye soludu Bay Chow. Afyonun yanı sıra yemek yemeyi de çok severdi.

Bay Ng kaşlarını çatdı. “Bu kadar süslü bir şeyi kim alacak?”

“Beyaz kâğıda sararsak, atalarımız için mükemmel bir hediye olabilir,” diye atıldım.

Elodie bana pis bir bakış attı. “Eşleriniz ve hanım arkadaşlarınız için harika bir hediye olur.”

Bay Ng, "Burada çok az eş ya da kadın var," dedi pat diye. "Hükümet onları Çin'den getirmemizi yasakladı. Hakkımızdaki bu basit gerçeği bile öğrenmeden mi karşımıza geldin? Bu bir hakarettir."

Elodie'nin yüzü kızardı. Bay Leung, Bay Ng'ye Kanton lehçesinde sert bir şeyler söyledi.

"Bayan Du Lac bunu elbette biliyor," diye atladım. "Yalnızca ürünün kalitesini belirtmek istedi."

Bay Leung pürüzsüz çenesini sıvazladı. Derin düşüncelere dalmış gibiydi. Bay Chow, Elodie'nin kutusundaki şekerlemelerden birini özensizce alıp ağzına attı. Hepimiz şekerlemeyi çiğneyip yutarken yuvarlak yanaklarının şişip inişini izledik.

"Ördek yumurtası gibi pürüzsüz," dedi.

Bay Leung kutuyu işaret etti. "Ne kadar ediyorlar?"

Elodie, "Şekerleme başına elli sentten satılıyorlar," dedi.

Adamlar Kanton lehçesinde yüksek sesle itiraz ettiler.

"Soygunculuk bu!"

"O paraya bir kutu iyi Küba purosunu alabilir!"

Kasap bile nazik yüzünde bir tereddüt ifadesiyle başını kaşıyordu.

Adamların kendi aralarındaki konuşmaları anlayamayan Elodie kızgınlıkla bana baktı.

"Fiyatı pahalı görünebilir ancak Chinatown'da satışı süren benzer lüks ürünlerden daha yüksek değil. Bir kese iyi siyah çay mesela. Bir adet istiridye. Çikolataçı Du Lac, toptan alımlarda indirim yapmayı arzuluyor. Çok fayda sağlayacak. Özellikle de tüccarlar için. Kâr paylaşımının yanı sıra artan trafik de..."

"İyi bir şey değil," dedi Ah-Suk, yarısı ısırılmış bir şekerlemeyi elinde tutarken. Şekerlemeyi masaya bırakıp çayından bir yudum aldı. Ağzındaki tattan kurtulmak ister gibi ağzını birkaç kez şaklattı. "Bu yiyecek boğazda rutubet yapıyor. Kalp kapakçıklarında gereğinden fazla uyarıma neden oluyor."

Bay Ng, "Hadi oylama yapalım," dedi.

"Ama..." Henüz fayda analizimi bitirmemiştim bile.

Kapı açıldı, adamın biri başını içeri uzattı. "Bizi almaya hazır mısınız?"

Bay Leung, "Henüz değil," dedi duvardaki saate bakarak. Şimdiden bize ayrılan süreyi on dakika aşmıştk.

Adam başıyla selam vererek kapıyı kapadı.

Bay Ng, "Bu teklifi onaylayanlar *hai* desin," diye talimat verdi.

Bay Leung, arkadaşına çatık kaşlarla baktı. "Burada başkan kim?"

Odanın kenarından bir ses, "İzniniz olursa," diye araya girdi. Tom babasına başıyla selam verdikten sonra Kanton lehçesinde konuşmaya başladı. "Baba, bana hiçbir gıdanın tamamen iyi ya da tamamen kötü olmadığını öğrettin. Bir yiyeceğin bizi nasıl etkilediği pek çok faktöre bağlıdır. Miktar, tüketen insanın sağlığı ve mevsim gibi faktörler. Uygun miktarda alınan şarabın enerji dolaşımına iyi geleceğini söylememiş miydin? Çikolata, şaraptan daha kötü olamaz, değil mi?"

İşte bu benim Tom'umdu. Her ne kadar bakışlarım babasına kilitlemiş olsa da gülümseyerek ona baktım. Ah-Suk çenesini öyle sıkı tutuyordu ki iki yandaki eklemeleri dışarı çıkmıştı.

Gergin bir dakika geçti. Ah-Suk oğluna ters ters baktı. "Genç ve tecrübesizsin Tom. Tıpkı bu okul çocukları gibi." Soğuk bakışları beni ürpertti. "Eğer *gawai lo* gerçekten, içtenlikle bizim çıkarlarımızı düşünüyor olsaydı, *kendi* mahallelerinde bizim ürünlerimizi satarlardı. Ama onlar *bizim* dolarlarımızı kendi ceplerine akıtmak, sonra da burnumuzun dibinden evlerimizi almak istiyorlar."

Bay Cruz başıyla onaylarken bıyığını çekiştiriyordu. Sadece Bob, çay fincanına bakıyordu. Bay Chow ise tek bir şekerlemeyle doymuş, hafifçe horluyordu. Sıkıntılı görünmeyen tek insan olan Bay Ng, Buda'nın sükûnetiyle boşluğa bakıyordu.

Kollarımı göğüs kafesime yapıştırdım. Zengin adamların yıllardır Çinlileri arazilerini satmaya zorladıkları doğru olsa da bunun için Çikolatacı Du Lac'ı suçlamak hiç adil değildi. Chinatown'u "korurken", dünyanın kalanıyla iletişime girmemizi zorlaştırıyorlardı. Çinliler de beyazlarla aynı özgürlüklerle ve seçeneklere sahip olmalıydı. Buna nerede yaşayacağını, nerede okula gideceğini ve ne zaman çikolata yiyeceğini seçmek de dahildi.

Elodie masadan uzaklaşıp sıraya oturdu.

Bay Ng kapıyı işaret ederek, "Şimdi oylamaya geçebilir miyiz?" diye sordu. "Yu-Pei Aile Birliği ile tartışmamız gereken daha önemli meseleler var."

Bya Meung iç geçirdi. "Du Lac çikolatalarının Chinatown'da satışına izin verilmesinden yana olanlar *hai* desin."

Yalnızca bir kişi *hai* dedi: Sadece Bob. Bay Chow uyanık olmasına rağmen çoğunluk sağlayamadık. Hayal kırıklığı boğazımda sıcak bir yumru gibiydi. St. Clare ile aramdaki zayıf bağın anbean kopuşunu izliyordum sanki.

Elodie'nin bakışlarının ağırlığını üzerimde hissederken aniden aklıma bir fikir geldi. Cebimdeki Kızılderili kabartmalı parayı hissettim. "Bay Ng, Chinatown'da işsizlik oldukça önemli bir mesele öyle değil mi?"

Gergin bakışlarını bana çevirdi. "Önemli meselelerden biri, evet."

"Bu konuda karşımızda bir fırsat olduğuna inanıyorum. Monşer Du Lac'in işçiye ihtiyacı var. Bizde de çok sayıda işçi mevcut. Yu-Pei Aile Birliği gibi."

Elodie sertçe üniformamı çekiştirerek kulağıma, "Ne yapıyorsun?" diye fısıldadı.

Bay Leung, parmağını çay fincanının kenarında gezdirirken başını hafifçe sallıyordu. Sadece Bob, Bay Chow'u dirsekleyerek uyandırdı. Bay Chow kendine gelirken kan çanağına dönmüş gözleri etrafı tarıyordu.

Herkesin dikkatini topladıktan sonra, "Du Lac Çikolatacısı'na Chinatown'da çikolata satma hakkı verilmesi karşılığında, mevcut ücreti değiştirmeyecek şekilde onlara işçi sağlamayı teklif ediyorum."

Elodie şaşkınlıkla nefesini tuttu. "Ama babam bunu asla kabul etmez, yapamam..." diye fısıldamaya başladı.

Bay Ng bizi dikkatle izlerken Bay Chow da Ah-Suk'a konuşulanları çeviriyordu.

Elodie duruşumuzu darmadağın etmeden önce, "Cesurca bir hamle ama babanın da bundan çıkarı olacağına hiç şüphem yok," diye fısıldadım. "Çinliler bulup bulabileceğiniz en çalışkan işçilerdir. Ayrıca sadıktırlar da."

Bay Cruz, büyük parmaklarını masaya vuruyor, çay fincanlarının titremesine neden oluyordu. "Eğer bunu düşünecek olursak, adil çalışma koşulları için güvenceler istememiz gerekecek. Ayrıca Du Lac'in, işe alımlarda Chinatown'dan birine danışmasını isteyeceğiz."

Elodie'nin kaşları çatıldı. Kalkmaya hazırlanmış gibi eldivenleri çekti. Sonra bana öyle huzursuz bir bakış attı ki içimdeki tüm umutlar kaçışıp gitti. St. Clare'da olmamı hiç istememişti zaten. Nasıl olmuştu da ondan bir müttefik yaratabileceğimi düşünecek kadar aptallaşmışım?

"Bu danışmanı bizzat seçmeliyiz," dedi.

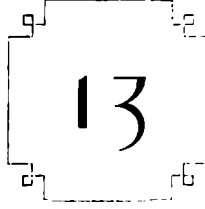
Doğru duyduğumdan emin olamayarak hareketsiz kaldım.

"Adil." Bay Leung masadaki adamlara baktı. "Kabul edenler?"

Bu kez üç *hai* geldi: Bay Chow, Bay Cruz ve Sadece Bob. Çoğunluk için yeterliydi. Bay Ng kaşlarını çatarken Ah-Suk ahşap panellerden biri kadar hareketsizdi.

"Babanız bu anlaşmayı kabul edecek mi?" diye sordu Bay Leung.

Elodie omuzlarını dikleştirdi ve oldukça düzgün bir şekilde, "*Hai*," dedi.

Geri dönmeden önce Tom'la konuşmak istemiştim ama çoktan Yu-Pei Aile Birliği'nin görüşmesinin kayıtları için masasına kapanmıştı.

Kısacık bir an göz göze geldik. Yüzünde bir tebessümün gölgesini gördüm. O an, kendimi Yüzen Ada kadar hafif hissettim. Ling-Ling'i ve çoğu havadan oluşan çöreklerini unuttuverdim. St. Clare'da tam imtiyaz kazanmaya iki adım daha yaklaşmıştım. Tom'u görmenin mutluluğu da eklenince, bunun izlerini yüzümden silmek zor olacaktı.

Lobide Elodie'nin göğsü rüzgâr yakalayan bir yelkenli gibi kabarmıştı. "Başardık! Babam *kendi* doğum günümde *ona* bir hediye hazırladığımı öğrenince çok şaşırarak, değil mi?"

Beklenmedik bir minnet duygusu doldu içime. Onun sayesinde Chinatown, dünyada bir basamak daha yükselebilirdi.

William'ın bizi almasına on beş dakika vardı. "Hâlâ Carmen'i ziyaret etmen gerekiyor mu?"

Bir an bana bakakaldı, sonra güldü. "*Carmen* bir insan değil, bir opera. Babam, doğum günüm için annemle beni opera-ya götürecekti."

"Ah, tamam. O zaman beni biraz burada beklemen gerek. Hemen döneceğim."

"Nereye gidiyorsun? Beni burada tek başıma bırakamazsın."

"Burası Chinatown'daki en güvenli yer. Kimse sana zarar vermez." Sözümü bitirdikten sonra ağır kapıyı açıp Clay Caddesi'ne doğru bir blok boyunca koştum.

Boyasız kapımızı hafife tıklattım. "Anne?"

"Mercy?" dedi diğer taraftan bir ses.

"Evet, benim."

İpin çözüldüğünü duydum. Az sonra annemin yuvarlak yüzü bana bakıyordu. "Kızıma benziyorsun gerçekten ama o şimdi Nob Hill'de yaşıyor."

"Western Addition pek de Nob Hill sayılmaz," dedim onun dalga geçtiğini bilmeme rağmen. Hatırladığımdan daha küçük görünüyordu. Sırtımı sıvazlamasıyla gözlerimden yaşlar döküldü. Henüz ilk haftamı bile doldurmamıştım ama bana bir ömür gibi gelmişti. St. Clare'daki kızlar ailelerini aylarca görmemeye nasıl dayanıyorlardı?

"Ne işin var burada? Aç mısın?"

Açlıktan midem kazınıyordu ama başımı hayır anlamında salladım. "Sadece bir okul projesi."

"Bu saatte mi?" Dilini şaklattı. "Erken kalkanlar, çamaşır kovalarında altın buluyor."

Ona görüşmeden bahsedecek zamanım yoktu. "Kalamaya-cağım, şoför beni bekliyor. Siz nasılsınız?"

"Aynı, aynı. Jack'i uyandırabiliriz." Zihnimi okumuştı.

"Yok, bırakalım dinlensin. Sadece onu görmek istedim." Yatak odasının kapısını hafifçe araladım. Yatağın üzerine tatlı bir ışık düşüyordu. Jack yüzüstü yatmış uyuyordu. Uzun pijamasındaki beyaz bir denizyıldızı, bacaklarıyla birlikte açılmıştı. Yatağı emermiş gibi duruyordu.

Annemin eski ipek mendilleri birleştirerek yaptığı yorganı tekmelemişti. Annem kapı eşiğinde beklerken Jack'in üzerini örttüm. Ağzı açık uyuyordu. Dışının düştüğü yerde beyaz bir tomurcuk belirmeye başlamıştı. Bu yeniydi işte. Bu kadar kısa zamanda bile bir şeyleri kaçırmıştım.

Pirinç kâsem sandığın üzerindeydi. İçi şimdiden bir çay kaşığı pirinç tanesiyle dolmuştu. *Ben de seni çok özledim Jack. Hepsine değecek günün birinde. Söz veriyorum.*

Yumuşacak yanağını öptükten sonra uyanıklık enerjim uykusunu etkilemesin diye usulca odadan çıktım.

Evden çıkmadan önce annemi de öptüm. "Babam nasıl?"

"Bu ara biraz daha geç geliyor. Valencia Otelinden iş aldı. Bazı sıkıntılı müşterilerini de bıraktı." Babamın sorunlu müşterisi çoktu. Her seferinde mendillerini pantolonlarının cebinde "unutanlar" vardı mesela. Böylece babam onları da yıkayıp ütölüyor ve genellikle ödeme almıyordu.

"Bu iyi haber," dedim.

"Evet, baban iyi bir tedarikçi." Bir şeyleri kendine saklıyor-muş gibi bakışlarını benden kaçırdı.

"Ne oldu?"

Cevap vermedi. Yine ölümünü mü düşünüyor diye merak etmekten kendimi alamadım. Başını sallayarak gülümsedi. "Bu elbisenin içinde bir hanımefendi gibi görünüyorsun."

St. Clare'e dönüş yolunda Elodie neşeyle etkileyici performansından bahsedip durdu. Zaferimize rağmen kalbimde bir ağırlık vardı. Eve uğramamalıydım. Ailemi daha çok özlememe neden olmaktan başka bir işe yaramamıştı. Sokak lambalarının arasında sallanan kâğıttan fenerleri birer ateş böceğine dönüşene dek izledim.

Odamıza girdiğimizde Elodie boncuklu çantasını yatağına fırlattı. "Onları etkim altına aldım." Yüzüğünü ve eldivenlerini çıkardı. "Ürünü sevdiler. O ihtiyar adam sevmemiş olabilir ama bahse girerim iyi çikolata çenesindeki kılları çekerek kendisini belli etse de anlamazdı."

"Dr. Gunn saygıdeğer bir adamdır. Onun hakkında böyle konuşma."

Bana öyle sert bir bakış attı ki oda sıcaklığı aniden düştü. "Burası özgür bir ülke, dolayısıyla *istediğim* kişiye, *istediğim* kişi hakkında *istediğimi* söyleyebilirim." Bakışlarını üniformama çevirdi. "Hatta... Müdire Crouch'a bile."

Herhâlde *artık* beni ihbar etmezdi, öyle değil mi? İçimi bir ürperti kapladı. Monşer artık istediğini almıştı. Chinatown'da ayrıcalıklı bir satış hakkı ve ek olarak yeni işçiler. Tom bu şartları derneğin kayıtlarına girmişti. Ama benim elimde Monşer'in vaatlerini gösteren hiçbir belge yoktu.

"Şu işi açıklığa kavuşturalım. Arkadaş filan değiliz." Elodie, bir saç fırçasını buklelerinde gezdirirken göz ucuyla beni izliyordu. "Yalnızca kısa bir süreliğine iş ortaklığı yaptık, daha fazlasını bekleme."

"Bana uyar." Üniformamın düğmelerine uzandım. Üzerimden kendi kaygımın kokusu yükseliyordu.

"O genç çocuğun adı neydi? Tom mu? Oldukça iyi eğitilmiş ve zeki birine benziyor." Tom'un adını söylerken sesi, bir kedinin dilindeki krema gibiydi. "Mercy, kızardın mı sen?"

"Kesinlikle hayır."

Dudaklarında bir tebessüm belirdi. "Bence *Tom* Çinli işçilerin seçimi konusunda bizim için harika bir danışman olur, sence de öyle değil mi?"

Fikirler tarihinde bu fikir ancak yüzen ayakkabıyla aynı düzeyde sayılabilirdi. "İmkânsız. Tom ileride bizim bitkisel şifacımız olacak. İş meselelerine hiç ilgisi yok."

"Belki de ustabaşına günde beş dolar ödendiğini öğrenirse

ilgi duymaya başlar. İşini iyi yaparsa belki daha önemli bir pozisyona bile getirilir.”

Yüzümü ifadesiz tutmaya çalıştım ancak beş dolar müt-hiş bir ücretti. Yapmak istediği planör için para biriktirmeye başlayabilirdi. Ama onun Du Lac için çalışacağını düşünmek, dilimde sanki Ah-Suk’un dükkânındaki acı bitkilerden birini emmişim gibi kekremsi bir tat bırakıyordu.

Elodie odada dönüp dururken içimde zafere dair varlığını koruyan son his parçası da babamın çamaşırhanesindeki yer mazgallarından akıp giden sabunlu su gibi beni terk etti. Tom’u yeniden görmek için şiddetli bir arzu duydum aniden. Sadece Elodie’nin sırf kendisine faydası dokunan planlarını engellemek için değil, o an bir arkadaşına ihtiyaç duyduğumdan. Her durumda sıkıntıları nasıl gidereceğini çok iyi bilirdi o.

Çamaşırhanede ilk çalışmaya başladığım gün parmaklarım çatlamıştı ve kanaması durmuyordu. Tom, balmumu ve mantar kabuğundan bir merhem hazırlayıp parmaklarıma sürmüştü, bana, “En tepeye tırmanmak istiyorsan bazı zorlu bölgeleri geçmen gerekir. O zorlu aşamalar sonsuza dek sürmez. Sen sadece günü atlat, yeter,” demişti. İşte Tom tam olarak buydu. Bardağın yarısını dolu ya da yarısını boş görmez, sadece o bardaktaki suyu içerdi.

Başparmağımı yünün içinden geçirerek çorabımı çıkardım. Müdire Crouch, bu akşamki çıkışımdan sonra bana bir daha izin vermeyecekti. Uygun bir bahanem olsa bile... Ve ben de kimseye fark ettirmeden buradan kaçamazdım.

Bir an iki gün sonra Paskalya Pazarı olduğunu hatırladım. Tom’la yıllık geleneksel görüşmemizi yapıp yapmayacağımızı konuşmamıştık ama ya benimle Laurel Tepesi’nde buluşmayı planladıysa? Nihayetinde mezarlığa, Chinatown’dayken olduğumdan daha yakındım. Rıhtımda görüştüğümüzde Tom geçen yılki yürüyüşten bahsetmişti. Demek ki aklındaydı. Belki de şapelden sonra gizlice kaçabilirdim.

Paskalya Pazarı'nda Peder Goodwin, Tanrı'nın gazabının itaat-siz oğlanları sertçe vuracağına dair ateşli bir vaaz verince, gizlice kaçma kararımı bir kez daha gözden geçirdim. Tanrı'nın gazabı şüphesiz kızları da vururdu. Kovulursam, sırf parmaklarımın üzerine kapansın diye pencereyi aralık bırakmış olurdum.

Ancak Tom'un Elodie için çalıştığı düşüncesi aklıma gelince öfkeden köpürüyordum. Hem onca yolu teptikten sonra beni orada görememesi kötü olurdu.

Francesca, tüm azizleri evlerine döndürmeye yetecek bir acımasızlıkla org çalıyordu. Tek sıra halinde şapelden çıktık. Kızlar salona, Müdire Crouch'un onları çalıştırdığı yere yöneldi. İsa'nın dirilişi bile onu provasını yapmaktan alıkoyamazdı.

Laurel Tepesi birkaç blok batıdaydı. Fikrimi değiştirmeye kalmadan ayaklarım beni okul arazisinin arka tarafındaki çamaşırhane binasına götürmüştü bile. Burada yüksek çitler okulun çalidan çitleriyle birleşerek ziyaretçilerin çamaşırları görmesini engelliyordu. Chinatown'da çamaşırlar, mandalla tutuşturulabilecek herhangi bir yere asılırdı.

Çitin en alt parmaklığına ayaklarımı koydum. Kazanların ve leğenlerin kare biçimli avluyu doldurduğunu görünce şaşır-

madım. Kolay ütüleme için iki silindirli bir makine bile vardı. Babam bütün ütülerini, 2,5 kilo ağırlığındaki aleti eliyle kaldıracak yapardı. Havada şap ve toz sabunun metalik kokusu vardı. Kime ait olursa olsun bütün çamaşırlar aynı kokuyordu demek.

Çalıların çitle buluştuğu düzgün bir nokta bulup arasından geçtim.

Gece soğuktu ama kaldırım taşlarını ayak tabalarımnda hissetmenin tadını çıkarıyordum. Bütün sesler kalbimin hızla çarpmasına neden oluyordu. Bir ara arkamdan birinin ayak seslerinin geldiğinden neredeyse emin oldum. Peşimdekiniin Müdire Crouch'tansa bir haydut olmasını tercih ederek arkamı döndüm, kimse yoktu. Az sonra ayak sesleri de kaybolup gidince yoluma döndüm.

Laurel Tepesi Mezarlığı'nın bir kapısı yoktu. Gerek de yoktu zaten. Hayalet ve hortlak korkusu kötü niyetli insanları buradan uzak tutmaya yetiyordu. Tepenin daha nemli kısımlarında otlar çıkmaya başlamıştı. Mezarlık bekçisinin yardımcısına yardımcılık ettiğim dönemlerde böyle bir şey asla olmazdı. Tom'u arayarak mermer nişanlarla ve kanatlı heykellerle süslenmiş çimenlik bir tepeciği aştım. Buradaki mezar sakinleri, arazinin en eskileriydi.

Öldüğümde mezar taşında insanları gülümsetecek şeyler yazmasını isterdim. Mesela, "Artık Mercy yok." Ya da Abe Lincoln'ün şu meşhur sözünü yazardım: "Merhamet, sıkı uygulanan bir kanundan daha çok meyve verir (elma çöplerinizi buraya atın yani)."

Elbette benim mezarım bu tepede olmayacaktı. Burada bir yer edinmek, Nob Hill'de ev almaktan bile zordu. Çinlilere ayrılmış bir tonoz vardı ama zaman içinde tahriş edilmiş ve yasak bölge ilan edilmişti. Görünüşe göre ölümün bile önyargıları vardı.

Tepenin en yukarisına çıkınca, şalımını iyice etrafıma sararak bir taşın üzerine oturdum. Mezar sahibinin, Jack Glass'ın ismin-

deki G ve L harflerinin üzeri kuş pislikleriyle kaplıydı. Bay Glass mezarında ters dönmüş olmalıydı. Ama sonra orada elli yıldır yattığını düşününce muhtemelen bundan bıkmıştır dedim.

Birkaç dakika geçince parmaklarım uyuşmaya başladı. Ayağa kalkıp yerimde zıplamaya başladım. *Danışman*. Homurdandım. Elodie, Tom’u tanımıyordu bile. O bir hayalperest, bir mucitti. Günün birinde yıldızlara dokunacaktı. Elodie’nin Tom’un böyle sıkıcı bir işe tenezzül edebileceğini düşünmesi gülünçtü.

Ya da belki de alay edilmesi gereken bendim. Burada durmuş, hisleri tükenmiş birini bekliyordum. Tom geleceğini söylememiştir. Ben arkadaş olduğumuzu düşünüyordum ama belki de aramızda anlaşmalı bir evlilik yapılmasına itirazı olduğu için mesafesini korumayı tercih ediyordu. Belki Ling-Ling onun daha çok hoşlanacağı türden biriydi ve Tom yalnızca benim onu rahat bırakmamı bekliyordu.

Gitmek için arkamı döndüm fakat daha iki adım bile atamıştım ki çalıların arasından bir ses geldi. Olduğum yerde kaldım.

“Normal insanlar gibi bir parkta buluşamaz mıydık?” dedi bir ses.

Korkudan tuttuğum nefesimi bıraktım. Ödümü kopardığını fark etmemesini umuyordum. “Fazla kolay olurdu.”

Tom’u görünce kalbim birden küt küt atmaya başladı. Ceketinin yakasını çenesine doğru çekmişti ve şapkası başını iyice sarmıştı.

“Ve kolay şeyler sana fazlasıyla zor geliyor.” Nefesi dudaklarından kıvrılarak çıktı. “Tepeye tırmanmadan asla mutlu olamazsın.”

“Tıpkı babam gibi konuşuyorsun Tom. Ben en azından uçurumla karşılaştınca duruyorum, sen uçmaya kalkışıyorsun.”

Yan taraflarımız birbirine değecek şekilde mezar taşının kenarına oturduk. Onun sıcaklığıyla neredeyse kendimden geçecektim.

“Şu mesele...” Aşağıımızda kalan, susam puding gibi kara gecenin yuttuğu şehre baktı. Boğazını temizleyişini duymaktan ziyade hissettim. Sessizliğini korudu.

“Ne oldu?” Cevap vermeyince onu dürttüm.

Kavuşturduğu elleri aniden irkildi. O eller ağır tahıl çuval-larını taşıyacak kadar güçlüydü ama bir taç yaprağını zarar vermeden taşıyacak kadar hünerliydi.

“Görüşmeden sonra babamla tartıştık. Ona, onun mesle-ğini sürdürmek istemediğimi söyledim. O zamandan beri be-nimle tek kelime etmedi. Ama biliyorsun, ben o mesleğe hiçbir zaman ilgi duymadım.”

“Çok üzgünüm. Yapabileceğim bir şey var mı?”

“Yok. Onu hayal kırıklığına uğratiyorum, o da her fırsatta bunu bana hatırlatıyor.”

Karanlık gökyüzüne bakışında insanın içini acıtan ve tut-kulu bir şeyler vardı. Bana da o şekilde bakmasını dilemekten alamadım kendimi. Beni ona çeken kolunun ağırlığını hayal ettim. Kumsalın ve Tom’un yüzünden yüzüme damlayan su-ların hatırası zihnimi doldurdu.

Daha fazla düşünmeden ona doğru eğildim. Şaşkın yüzünü bana doğru çevirdiğindeyse onu öptüm.

Yanlış hesap yapmışım, dişlerimiz çarpıştı. Ama Tom geri çekilmek yerine usulca kendini düzeltti. Öpüşüme karşılık verdiğinde içimdeki tüm kırgınlık yüzeye çıktı ve bir şekilde kuruyup gitti. Gülme isteği doldurdu içimi.

Tom beni *önemsiyordu*. Önemsiyordu.

Kalbim öyle hızlı çarpıyordu ki sanki o ses içimden değil de dışarıdan bir yerden geliyordu, şehre ait bir sestti. Öpüşü şiddetlenirken beni daha sıkı kavradı. O an yeryüzünde sadece ikimizin bulunduğunu, yalnızca bizim kurallarımızın geçerli olduğunu düşünmek öylesine kolaydı ki.

Çok geçmeden Tom geri çekildi. “Mercy,” dedi boğuk bir sesle. Sanki bir itiraz cümlesiydi bu. “Bana bağlanmamalısın.”

“Bağlandım bile.” Yeniden ona doğru hareketlendim. Ona dair yeni bir şeyleri keşfetmeyi sürdürmek istiyordum. Yarımay, karnı şişkin bir balık gibi ufukta süzülüyordu. Fazla zamanımız yoktu.

Ancak Tom’un dudakları yerine havanın boşluğunu hissettim.

Tom, kullanacağı sözcükleri seçmeye çalışırken bir kaplum-bağaya basmış gibi şaşkın ve dengesini yitirmiş görünüyordu. Nihayet yutkundü. “Sen kimseye benzemiyorsun Mercy. Çok daha fazlasını hak ediyorsun.”

Gözlerimi kırptırdım. “Ne?”

Kalbimi ezip parçalayan yedi saniye geçti. Ling-Ling’e aşık olmuştu. Hançeri nazikçe saplamaya çalışıyordu.

“Seattle’da bir uçak üzerine çalışan bir adam var. Alüminyum motor, yirmi beygir gücünde... Wrightlarınkinden sonra epey büyük bir gelişme. Onu uçuracak birini arıyor.”

“Seattle...” Dokuz Meyve’ye şükür Ling-Ling değilmiş, ama... “Washington mı yani? Orası binlerce kilometre uzakta.” Başıyla onayladı. “Balonun üzerine çalışmaya devam edeceğinizi düşünmüştüm.”

“Onunla yapabileceğim her şeyi yaptım. Dün tam iki saat boyunca havada tuttum. Ama uçaklar, yeni bir tür kuş. Bu büyük bir şeylerin parçası olabilmem için bir şans.”

Bir yaprak ayak bileklerimde kıpırdanınca onu ayağımla ezdim. Tom’u her zaman sevdiği şeyleri yapması için cesaretlendirmiştim. Fakat şimdi bu, gerçek bir olasılığa dönüştüğünde, onu gökyüzünde dolaşırken düşünmek mideme sancılar sokuyordu. Tek bir yanlış adımda gökyüzü onu kusardı.

Peki ya ben ne olacaktım? Bitki çayı işimiz ne olacaktı? Evet, ondan hiçbir zaman açık açık yardım istememiştim. Sadece evleneceğimizi varsaymıştım ve...

“Ama geri döneceksin.”

Takip eden sessiz saniyelerin her biri keskin taşlar gibi üzerime yağdı. Her biri, bir öncekinden daha keskindi.

“Salı günü şafakla birlikte gidiyorum,” dedi en sonunda. “Kaptan Lu beni götürebileceğini söyledi. Hatta Ada’yı getirmeme bile izin veriyor.”

Yeşil gözlü gemi. *İlahi Takdis*. Boş boş karşıya baktım. Ceketini omuzlarıma bıraktı ama içimdeki soğuğu hiçbir mont geçiremezdi.

Saniyeler ağır ağır aktı. Yaralı bir hayvan gibi sessiz ve hareketsiz duruyordum. Birlikte büyümüştük. Yüzlerimizi aya çevirip hayaller kurmuş, hayatlarımızın nasıl olacağını düşünmüştük.

Az sonra eliyle önündeki boşluğu işaret etti. “Şu boşluğa baksana. Oralarda seni bir şeylerin beklediğini biliyorum. İyi bir şeyler. Günün birinde Nob Hill’deki en büyük evi alacaksın, hatırladın mı? Ve idare edeceğin bir şirketin olacak. *Gawni lo* bile sana saygı duyacak.”

Güzel sözlerinin ardındaki yakarışı duyabiliyordum. Huzurun çoğu kez, ipek eyerli bir katır gibi merhametin üzerinde yol aldığını fark etmek beni sarstı. Ben yine de bir şey söylemeyince derin bir nefes alıp ağır ağır geri verdi. “Mercy, beni bekleme.”

Annem, hayatlarımızın çektiğimiz acılarla ölçüleceğini söyledi.

İlk adımlarımızın bir acısı vardı. İlk dişimizi kaybetmenin. Anne babamızın öfkesinin bir acısı vardı. Bir de bir şeyler istediğimiz gibi gitmediğinde yaşadığımız hayal kırıklığı. Her biri bizi ilerletir, insan olma yolunda bir adım daha atmamızı sağlardı.

Annem haklıysa eğer, şu anda yaşlı bir kadındım. Zira Tom’un o nazik sesiyle ruhumda açtığı yara, şimdiye dek yaşadığım her şeyden çok daha fazla acıyordu.

Ona kızıp bağırarak, ahmağın teki olduğunu söylemek istiyordum. Ama neden? Birlikte bir gelecek inşa etmek için uyum emarelerinden daha fazlasına ihtiyaç duyduğu için mi? Amerikalılar aşk evliliği yapardı. Şehir öyle düşünmese bile biz de

kendimizi Amerikalı sayıyorduk. Onu sevmesem Tom'la evlenir miydim? Bilmiyorum. Tom'u sevmediğimi hayal bile edemiyordum ki.

"Göklerdeki yerini bulmayı hak ediyorsun," dedim gergin bir sesle. Onda kötü bir iz bırakmak istemiyordum. Bu ikimize de haksızlık olurdu. Arkadaşlığımızın hiçbir zaman başka bir şeye dönüşmeyeceğini kabul etmeliydim. "Sadece söz ver, nerenin aşağısı, nerenin yukarısı olduğunu hiç unutmayacaksın."

Bana usulca gülümseyerek yarama parmağını bastırdı.

St. Clare'ın bahçesi gölgelerle doluydu. Ağırlaşmış kalbime rağmen hızla ana binaya doğru ilerledim. Kulaklarım lavantaların her hışırtısına, ağaç dallarının her sarsıntısına açıktı. Süs balıklarının bulunduğu havuz çağıldıyordu. Hizmetliler mutfağın etrafında dolaşüyor ama karanlığın içinde olduğumdan beni göremiyorlardı.

Şapelden ince bir gölge çıktığında antrenin ışığına adım atmak üzereydim. Şapkasının kenarı indirilmiş, yüzünü gizlemişti. Sağ kalçasını öne çıkaracak şekilde, ayağını sürükleyerek yürüyordu. Bu görüntü, yakın zamanlardan kalma bir anıyı tetikledi.

Kadın başını kaldırınca bir sokak lambasının ışığı yüzünü aydınlattı. Beni görünce Madam Du Lac boştaki eliyle boynunu tuttu. Diğer elinde ise İncil vardı.

"İyi akşamlar Madam," dedim beni duyabileceği kadar yüksek bir sesle.

Gözlerini kıstı ancak selamıma karşılık vermek yerine hızla uzaklaştı. Saat geç olmuştu ama Tanrı'nın ziyaret saatleri olduğunu sanmıyordum.

Odamıza döndüğümde Elodie'nin geceliğiyle masasında oturduğunu gördüm. İçeride doğru çökmüş botları, sanki

Elodie'nin emirlerini beklermiş gibi bir köşede duruyordu. Yazdığı mektuptan gözlerini ayırmadı bile. Kaleminin tüyü, o yazarken sallanıyordu.

Son zil çalarken üniformamı çıkardım. Elodie mektubunu bir çekmeceye koydu, sonra zarif hareketlerle yatağa girdi. "Duymak hoşuna gider diye düşündüm. Az önce babama mektup yazarak onu Chinatown'daki yeni anlaşmamız hakkında bilgilendirdim. Tom'u danışman olarak işe alma önerimi de sundum." Işıltıyla gülümsedi.

Dilimi tutmam gerekirdi ama oyun oynayacak durumda değildi. "Seni hayal kırıklığına uğratacağım için üzgünüm ama Tom artık bu iş için uygun değil. Mektubunu yeniden düzenlemek isteyebilirsin."

Müdire Crouch kapıda belirdiğinde geceliğimi başımdan geçirmiştim. Kızarmış yüzümü görünce kaşlarını çattı. Bir anda yanımda bitti ve çenesiyle çenemi kaldırdı. "Egzersiz mi yapıyordun?"

"Hayır efendim." Sonlara doğru sesim çatladı. "Dua ediyordum."

Duvara benzeyen yüzünde, kısık gözleri iki çatlak gibi göründü bir an. Yalanımı yakalamış mıydı yoksa?

Cetvelini indirdi. "Güzel. Uykudan önce egzersiz yapmak doğana aykırı. Bizler kadınız, akrobat değil."

"Evet efendim."

Elodie homurdanınca Müdire Crouch ona döndü. "Sen neye gülüyorsun?"

"Affınıza sığınırım efendim. Sadece Bayan Wong'un ellerinin ne kadar nasırlı olduğunu hatırladım. Belki de Çinli vârisler akrobattır. Ya da..."

Öksürdüm. "Ellerim nasırlı, çünkü biz Çin'de nakış yerine çömlek yapmayı öğreniyoruz. Birinin parmakları ne kadar nasırlyysa o kadar becerikli olduğu anlaşılıyor."

"Öyle mi?" Elodie'nin gülüşünden zehir damlıyordu. "Bir

ara uygulamalı görmek isterim. Hiç şüphem yok ki çay sere-
monisi kadar eğlenceli olacaktır.”

“Nasıl iyi çamur fırlattığımı *sana* göstermekten zevk duya-
rım,” diye homurdandım.

“Yeter.” Müdire Crouch’un elleri havayı böldü. “Bu yayga-
ra tansiyonumu çıkarıyor.”

Elodie bana dudak bükerek baktı. Müdire Crouch’un bakış-
larının bir bana bir ona gittiği birkaç gergin saniye geçip gitti.
Şeytanın kendi nefesi bile odadaki soğukluğu ısıtamazdı.

“İyi geceler.” Müdire bir anda ışıkları söndürüp dışarı çıktı.
Belki de bu işe karışmanın maaşına değmeyeceğini fark etmişti.

Adımları iyice uzaklaşınca hemen mevzuya döndük.

“Senin bir sahtekâr olduğunu bilse Müdire Grouch’ ne der-
di sence?”

“Hiçbir fikrim yok Elodie,” dedim korkusuzca. “Neden
ona söyleyip görmüyoruz? Tabii dernekteki görüşmedeki tüm
o *övgüye değer* çaban da boşa gider. Ayrıca itibarı dibi görecek
olan babanın da bu yüzden seninle gurur duyacağını sanmıyo-
rum. Bir skandala yol açar.”

“Çok zeki olduğunu sanıyorsun. Ama sen buraya ait değil-
sin.” Sözleri aramızdaki iki metrelik boşluğu yırtıp geçti. “Si-
nıf, öyle kafana göre dahil olabileceğin bir şey değil.”

“Babanın başarısını görmezden geliyorsun yani.”

Yatak örtülerini tekmeledi. “Annemin ailesi en üst sınıftan
insanlar!”

“Bir söz vardır. *İnsanlar üç sınıfa ayrılır: hareket edemeyenler,
hareket edebilenler ve hareket edenler.* Sen birinci sınıfsın, ben so-
nuncu.”

“Sizin şu kutsal sözleriniz hiçbir mantık içermiyor.”

“Bu söz bir Amerikalıya ait. Belki duymuşsundur: Benja-
min Franklin.”

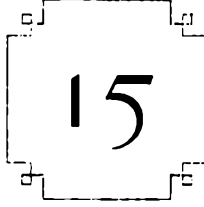
Bu onu sarstı. Hızla bana arkasını döndü.

* (İng.) Huysuz. -çn

Takip eden sessizlikte tavan gıcırdamaya başladı. Bu sefer kazıma ve inleme sesleri de vardı. Varlığımın yüzde doksan dokuzu aç hayaletlere inanmasa da kalan yüzde birlik kısım aniden kendisini göstermeye başladı.

Elodie çarşafı hışırdatmaktan vazgeçip hareketsiz kaldı. Burnu tavana bakıyordu. Onun ne kadar korktuğunu hissetmek, yıpranmış sınırlarıma iyi geldi.

En azından bir işe yaramıştı.

Tom rüyalarımın geçip gidiyordu. Dokunamayacağım kadar yüksekte, yakalayamayacağım kadar hızlıydı. Tavanın iniltilerine uyandım. Yarı uykulu yarı uyanık haldeyken farklı bir dehşete kapıldım. Tom'un görüntüsünü silip atamıyordum. Ama artık ölüm kadar soğuktu. Gözlerinde boşluk, ağzının yerindeyse çılgılık atan bir delik vardı. Aç bir hayaletin ağzına benziyordu.

Nihayet söken şafak işkencemi sona erdirdi. Kan ter içinde uyandım. Yanaklarımda tuzdan şeritler vardı. Tom çok yakında *İlahi Takdis'e* binip sudan dağları aşacak, yeni bir hayata başlayacaktı. Sonsuza dek yakınımda olacağını sanmışım ama galiba insanlar, limandaki teknelere benziyordu. Durmadan gidip geliyorlardı. Bazen hiç dönmedikleri de oluyordu.

"Joi-gin," diye fısıldadım.

Belki de Kanton lehçesinde "görüşürüz" anlamına gelen veda sözcüğümüzü duyardı. Hiçbir zaman iş ya da hayat arkadaşım olmayacaktı ama yine de teknesinin günün birinde geri döneceğini umuyordum.

Nakış öğretmenimiz Bayan Mitchell, Bay Waterstone'un aksine nereye oturacağımızı kendisi belirliyor, nakış çemberiyle yerimizi işaret ediyordu. Belirgin İskoç aksanıyla, "Raat yerlerinizzi bırakmazsanız, nasıl iyi bir ev sahibi olacağınızı asla öğrenemezsiniz," dedi. Aksanı babamınkinden iki kat daha belirgin olsa da beyaz yüzü sayesinde kimse *onu* bir yabancı olmakla suçlamıyordu.

Kızlar saygılı baş hareketleri ve "Evet efendim"ler eşliğinde aceleyle yerlerine geçti.

Bayan Mitchell beni ve Ruby'yi kare şeklindeki bir gruba yönlendirdi. Bu odaya girdiğimde dört sayısına kafayı takmamayı öğrenmiştim. Elodie de bizim gruptaydı. Birbirimizi görmeyelim diye sağ tarafıma oturmak üzere hareketlendi.

Francesca içeri girdi, örgüleri başının etrafına firketeyle düzgünce tutturulmuştu ve şalı omuzlarına dökülüyordu. Boş koltuğu görünce bize doğru hareketlendi ancak Elodie'nin de pakete dahil olduğunu görünce duraksadı. Onun yerinde olсам ben de oturmak istemezdim. Oturabileceği başka bir yer aradı ama bütün sandalyelerin dolu olduğunu görünce gönulsüzce de olsa bizim gruptaki son sandalyeye oturdu.

Bayan Mitchell çemberini eline alarak parmak uçlarında dikildi. "Kızlar, size bir sürprizim var. Wilkes Koleji'nden bazı delikanlılar öbür gün bizle birlikte kahvaltı edecek."

Kızlardan heyecanlı kıkırtılar koptu. Bayan Mitchell sessizliği sağlamak için ellerini kaldırdı. "O nedenle mendillerinizi o güne kadar bitirtmeniz gerekiyor. Böylece onları gösterebilirsiniz." Kahverengi kaşları muzip bir hal aldı. "Belki el altından delikanlılardan birine verirrsiniz. Ama ismi-lazım-değil'e size bunları söylediğimden baahsetmeyin," diye ekledi alelacele. Müdire Crouch'tan bahsettiğini anlayınca ona birden ısındım. Burada kaldığım kısa süre içinde, Müdire Crouch etraftayken telaşla hareket edenin yalnızca öğrenciler olmadığını fark etmiştim. "Şimdi nakışımıza başlayalım ve içine biraz sevgi kaatalım."

Dikiş nakış iplikleri, her masanın üzerinde bulunan sepetlere konmuştu. Mendilime işlediğim kaplan için bir parça turuncu ip kestim. Cuma günü mendilime işleyen kan lekesini kapatacak büyüklükte bir kaplan yapacaktım.

Elodie okulun simgesi olan tavus kuşunu tercih etmişti. Orijinal olmasa da uygun bir seçimdi. Parmakları iğneyi maharetle kullanıyor, mendile batırıp çıkarıyordu. Masanın karşısındaki Ruby'ye baktı. İğnesine iplik geçirmek için çabalayan Ruby'nin dili ağzından çıkmıştı. Ruby'nin gözlerinin arasındaki sarkan bıçak yine belirgindi.

"Hey, Ruby, ne hoş bir kurbağa," dedi Elodie. "Genç erkeklerin aradığı türden bir şey değil ama muhteşem bir kişiliği olduğuna eminim."

Ruby'nin yüzü kıpkırmızı bir renk aldı. Elodie'nin iğnelemesinin mendillerle bir ilgisi olmadığını ben anlamıştım ama Elodie imasını güzel sözlerin ardına öyle bir gizlemişti ki Ruby emin olamıyordu.

"Bu... Bu kurbağa değil, bir yaprak," dedi kekeleyerek.

"Yaprak mı? Ah, eminim yaprak olarak da muhteşem bir kişiliği olacaktır." Elodie parmağını yalayarak tavus kuşunun tüylerinden birine dekoratif bir Fransız düğümü attı. "Peki seninki kahvaltıda bulunacak mı Francesca? Adı neydi?"

Francesca, adını duyunca başını kaldırıp baktı. Kirpikleri bir an titreşti. "Marcus, Wilkes'e gidiyor, evet, bu nedenle onun da geleceğini tahmin ediyorum. Ama onun bekçisi değilim."

Elodie'nin yüzünde sinsî bir ifade belirdi. "Yoksa kavga mı ettiniz?"

Francesca hiçbir şey söylemese de daha hızlı nakış yapmaya başladı. Bu hızda devam ederse ders bitene kadar oraya koca bir günebakan tarlası işleyebilirdi.

Elodie, "Eh, ne de olsa şapelde çok zaman geçiriyorsun," diye devam etti. "Org çalarak..."

“Peder Goodwin bir rahip!” diye tısladı Francesca. “Bu tür varsayımlarda bulunman...”

“Ah, kendini dev aynasında görmeyi bırak kardeşim. Hepimiz onun yosması olduğunu biliyoruz.”

“Neyi olduğunu?” diye sordum. Ruby ağzı açık onları izlerken Francesca ile Elodie’nin bakışları birbirine kenetlendi. Nakış filan unutulup gitmişti. Bayan Mitchell, Harry’nin bir makarayı çözmesine yardım ettiğinden bizim masada atılan düğümleri fark etmemiştir.

Elodie sesini alçaltarak fısıldamaya başladı. “Kendisine özel ve yakalanması zor bir uğurböceği. İnsan, neden *çalışmak* için seni ha bire şapele çağırdığını merak ediyor.”

Çirkin bir iftiraydı bu. Francesca asla böyle iğrenç bir şey yapmazdı.

Francesca’nın rengi attı. “Bu bir yalan, sen de biliyorsun!”

“Emin olmanın tek bir yolu var,” dedim durumu yatıştırmak için. Üç kız da bakışlarını bana çevirince sağ elimi açtım. “Avuç içi. Çin’de falcılara büyük saygı duyulur. Sizin âlimleriniz gibidir yani. Ayrıca çöpçatanlık konusunda da uzmanlırlar.”

Francesca kaşlarını çatarken Elodie’nin gözleri kısılarak birer buz parçasına döndü.

Ruby gerginlikle bir ipliği parmağına dolamış ve parmak ucunun üzüm gibi şişmesine neden olmuştu. “Fal bakmak Hristiyanlığa aykırı değil mi?”

“Muhtemelen. Ama bu, işe yaramadığı anlamına gelmez. Kimse, en azından Çin’deki hiç kimse sıkıcı, kaba ya da daha beteri hain biriyle evlenmek istemez.”

Elodie homurdandı. “Bana zırvalıktan ibaretmiş gibi geldi.”

Onu duymazdan gelerek Francesca’ya döndüm. “Baskın eline bakayım.”

İsteksizce sağ elini uzattı. Hiçbir sorun olmadığını anlatmak

için elini hafifçe sıktım. Sonra elini masanın üzerine koydum. Parmakları ince ve uzundu ama zayıf değildi. Bir çift eldiveni andırıyordu. Bir tavuğu nasıl öldüreceğini bilen, tırnakları kesilmiş ve başparmakları güçlü eller...

"Bu mutluluk çizgisi. Kalple ilgili meselelere hükmediyor." Serçe parmağından işaretparmağına doğru ilerleyen çizgiyi gösterdim. "Seri halinde devam eden bir çizgi, bir dizi karmaşık ve genellikle çalkantılı ilişkiyi işaret eder. Ama seninki son derece kusursuz. Yani gelecekte istikrarlı bir ilişkin olacak. Tebrikler, iki de mızımızın olacak." Annemin el fallarını, bir avucun içinde yolumu bulabilecek kadar izlemiştım.

Elodie uygunsuz bir ses çıkardı ama Francesca'nın gözleri parladı. "Erkek mi kız mı?"

"Bilemem. Ama sağlıklı olacaklar." Bundan da emin değildim ama en azından kocaman gülümsemesini sağlamıştı.

"Ah!" Ruby elini uzattı. "Benimkini de okur musun?"

Kısa parmaklarla sonlanan geniş ayasını avucumun içine aldım ama orada göreceğimden endişe ediyordum. Evlilik çizgisini kontrol ettim. Serçe parmağın dibindeki kesik çizgilerle kalp çizgisi. Hiç ummadığım bir şekilde tek ve belirgin bir iz gördüm. "Gerçek aşkı bulacaksın ama yüksek standartların yüzünden biraz zaman alacak."

Ruby diğer elini kaldırarak kulaklarına varan ağzını örttü. Elini bırakmadan hemen önce yeşim çizgisini fark ettim. Dünyayla ilişkisini yöneten merkezi kader çizgisi, normalden daha kısa görünüyordu. Bu pek çok anlama gelebilirdi.

"Ne oldu?" diye sordu. Göz göze geldik, sarkan bıçak yok olmuştu.

Ona endişenin kronik hastalıklara ve kazalara neden olduğunu söylemek istedim. Yuvarlak yüzlü ve iri gözlü insanların sevildiğini, çünkü gerçek ve güvenilir olduklarını. Ama annem benim böyle şeyler söylediğimi duyarsa saçını başını yolardı.

Zira gerçek falcılık yıldızların dizilişı, yüz ifadeleri ve hatta bağırsaklarınızı en son ne zaman boşalttığınız gibi pek çok faktöre bağlı olan karmaşık bir uğraşı.

“Hiç.” Teskin edici bir tebessümle elini bıraktım.

Elodie’nin yüzü, günlerdir bağırsaklarını boşaltamamış gibiydi. Birden sandalyesinden fırladı. “Bayan Mitchell,” dedi yüksek sesle. “Ben yerimi değiştirmek istiyorum. Bu gruptaki konuşmalar skandal.”

Bayan Mitchell, Harry’ye yardım ettiği yerden başını kaldırdı. “Eh, şanslısın o haalde,” dedi. “Konuşmada ne kadar çok skandal varsa *ben* de o kadar çok duymak isterim.”

Elodie bana bakarak, “Ama bu kız sahtekârın teki!” diye tısladı.

Biraz sonra herkes bana bakıyordu. *Demek bu kadarmış.* Tamamlanmamış menekşeleri, gülleri ve çan çiçekleriyle nakış çemberleri bile onaylamayan bakışlarla beni süzüyordu sanki.

Bayan Mitchell o telaşlı adımlarıyla bize doğru geldi.

Katie, bir masa öteden tereddütle gülümsedi. Gözlerinin altındaki mor lekeler, solgun teninde daha da belirgindi. Sabah hava serin olmasına rağmen şalını üzerine almamıştı.

Belki o yılan Elodie’nin, benim de ısırabildiğimi hatırlamaya ihtiyacı vardı. Sepetten kahverengi bir makara çıkararak mendilimdeki kaplana uydurmaya çalışıyormuş gibi davrandım. “Kaçmak istediğin şey *skandalsa*, sana yerine oturmanı öneririm.” Ona öyle bir bakış attım ki demir bir çubuğu bile eritebilirdi.

Elodie kararsızca iki yana sallanırken eteği hışırdadı. Bayan Mitchell Ruby’nin sandalyesinin arkasını kavradı. “Neler oluyor Ruby?”

“Mercy bize fal bakıyordu sadece.”

Kadının düzensiz kaşları havaya kalktı. Sonra hafif kırışmış yüzünde düşünceli bir ifade belirdi. “Büyükannem de çatlamış yumurtalardan bize fal bakardı. Buna kültürel farklılık

denir ve Mercy'nin bir sahtekaar olduğu anlamına gelmez Bayan Du Lac."

Elodie'nin dudakları birbirine bastırılmaktan bembeyaz olmuş, sarı bukleleri güçsüzleşmişti. Belki de Elodie'nin cina-yet işlemeye müsait ruh halini hissederek ölü taklidi yapmaya karar vermişlerdi. Bayan Mitchell'e öfkeyle baktı ancak zehri, kadının sakın tutumuna nüfuz edemedi.

Elodie'nin narin yüzünden yüzlerce karanlık his geçti. Ba-basının okul kuruluna yalan söylediği ortaya çıkarsa St. Cla-re'daki geleceğinin nasıl etkileyeceğini düşünüyordur diye um-dum. Nefesim boğazımda tıkanıp kalsa da Bayan Mitchell'in sakın ifadesini taklit ettim.

"Aanlaştık mı Bayan Du Lac?" Bayan Mitchell bu kez biraz daha sert sordu.

Elodie nihayet başıyla onayladı.

"Sana dilini tutup oturmanı öneririm."

Elodie sandalyesine çöktü. Beni uykumda öldürür mü diye merak ettim bir an.

Kapı birden açıldı, Müdire Crouch elinde bir şalla içeri gir-di. "Affedersiniz Bayan Mitchell. Öğrencilerimizden biri şalını kaybetmiş. Bayan Quinley?" Doğruca beti benzi atan ve san-ki oradan kaçıp kaçamayacağını ölçercesine kapıyı gözleyen Katie'ye baktı.

"Bekçimiz dün gece ikinci kat penceresinden bakarken iki kızın bahçeden çıktığını görmüş."

İçimden, suda sessizce ilerleyen bir palet gibi huzursuz bir his geçti.

"Araştırmak için aşağı indiğinde üzerinde isminin yazılı olduğu bu şalı bulmuş. Okuldan ayrıldın mı ayrılmadın mı?"

Katie'nin yangınından hiçbir iz kalmadı. "Evet, efendim."

Dün gece ardımda duyduğum ayak sesleri... Beni takip et-miş olmalıydı.

“Geçen yıl olanlardan sonra hepimizin dersimizi aldığını düşünmüştüm.” Müdire Crouch, Katie’ye yaklaşıp şalı kucığına bıraktı. “Sen benim sorumluluğumdasın. Sokaklarda gezinmene izin veremem. Bu oldukça nahoş ve açık bir saygısızlık göstergesi.”

“Evet efendim.”

Müdire, elbisesinin rengine uyan katı bir sesle, “Şimdi, eğer bana suç ortağının adını verirsen, cezayı ikiniz arasında bölüştürürüm.”

Katie’nin parmakları gerginlikle şalının üzerinde gezindi. Kısacık bir an gözlerinin bana kaydığına yemin edebilirdim. Ama sonra başını iki yana salladı.

“Emin misin?”

Katie başıyla onayladı.

“O halde dört cetvel yiyeceksiniz.”

Cetvel yemek mi? Müdire Crouch, dayağa inandığını söylemişti. Ama herkesin önünde mi? İçimin derinliklerinde çalkalanıp duran bir yer, bu sayının benim için bir anlamı olduğunu söylüyordu.

Katie uysalca kalkarak sandalyesinin arkasında durdu. Eteğini kaldırarak pantolonunu gözler önüne serdi, sonra da sandalyenin arkılığına doğru eğildi. Suçluluk, kaşındıran bir battaniye gibi içimi sardı.

Harry, Ruby ve Minnie Mae yerlerinde donup kalmıştı. Müdire Crouch’un cetvelini çıkarışını izliyorlardı. Francesca ellerini dua eder gibi çenesinin altında birleştirmişti. Mary Stanford’un bacakları titriyor, eteğinin sallanmasına neden oluyordu. Hemen yanında oturan kızsız dudaklarını çiğniyordu. Soğukkanlı görünen tek insan Elodie’ydi. Tek bir darbeyi bile kaçırmadan nakışına devam ediyordu.

Katie yüzünü elleriyle kapadı. Cetvel geriye doğru gerildi ve...

“Durun!” diye haykırdım. “Bendim. Kafamı boşaltmak için yürüyüş yapmam gerekiyordu. Katie sadece beni durdurmaya çalışıyordu.”

Müdire Crouch’un ağzı seğirdi. “Kafanda *yanlış* bir şeyler mi var?”

“Hayır. Yani genellikle yok efendim.”

“Güzel. Kurumumuza şamatacı birini aldığımızı düşünmek hiç hoşuma gitmez. Pozisyon al.”

“Po... zisyon mu?” diye vıykladım.

“Bayan Quinley’nin az önce gösterdiği pozisyon. Şartlar göz önüne alındığında, dört cetvel şaplağının hepsini siz yiyeceksiniz Bayan Wong.”

Katie kaçarcasına sandalyesine döndü. “Ama Çin’de böyle şeyler yapılmaz...”

Müdire Crouch’un yüzü duvarı andırıyordu. “Uygun duruşa geç ve seni dışarı atmadan önce Hristiyanlık görevimi yerine getirmeme izin ver!”

Şak! Cetvel popoma öyle sert indi ki kemiklere dek geldiğini düşündüm bir an. Çığlık atarken gözüme yaşlar doldu. İsa, Meryem ve beni her kim duyuyorsa!

Şak! Dilini damağına yapıştır kızım. Ne yaparsan yap ama ağlama!

Şak! Bu çok sertti. Cetvelin kırıldığını, parçalarının yere düştüğünü hissettim.

Müdire, cetvelin kırık ucuna baktı. Sonra bakışları keskinleşti. “Eğer bir St. Clare kızı gibi davranmayı beceremeyecek sen onların ayrıcalıklarından da faydalanamayacaksın. Cezanı tamamlayamadığım için önümüzdeki hafta boyunca tavan arasında yatacaksın. Dün gece yaşananlar da göz önünde bulundurulduğunda Bayan Du Lac’la biraz ayrı kalmanız iyi olur.” Elodie’nin dudakları mutlu bir tebessümle kıvrıldı.

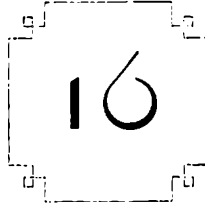
Odada bir grup şaşkınlık dolu iç çekiş duyuldu.

Tüylerim diken diken oldu. “*Tavan arası mı?*”

Doğrulldum. Başım dönüyordu. Fırtınaya yakalanmış bir gemi gibi karman çormandım. Öyle aşağılanmışım ki hareket edemiyor, diğerlerine bakmaya cesaret edemiyordum. Belki de babam haklıydı. Chinatown'da kalmalıyım.

“Şimdi Peder Goodwin şapelde günah çıkarmak için seni bekliyor. Devam edin Bayan Mitchell.”

Müdire Crouch beni dirseğimden tutarak kapıya doğru sürükledi. Yüzüm alev alev yanarken sınıfın geri kalanıyla oturmamam konusunda gösterdiği bu küçük lütuf için ona minnettardım.

Bahçeden sessizce geçerek şapele doğru ilerledik.

Müdire Crouch taş girişte durakladı. “Bana senin zorluk çıkarmayacağın, kendini Amerikan toplumuna kabul ettirmek istediğin söylenmişti. Ancak bana şimdiden seni yeniden değerlendirmem için birçok fırsat sundun.” Kırık cetvelini bana doğru uzattı. “Önce şu çay seremonisi komedisi. Çinlilerin çaylarını nasıl aldıklarını gördüm. Öyle hayaletleri kovalama ya da küller gibi saçmalıklar *yoktu*.”

Göğsüm, bir kapan gibi sıkışmaya başladı. Düşüncesizce davranmıştım. Müdire ise çok iyi koku alıyordu.

“Şimdi de bu. Duruş Bayan Wong!”

Dikkat kesildim.

“Ne tür bir oyun oynadığını bilmiyorum ama gözüm üzerinde. Şu *Gwok Jai Hok Haau* Amerikan Okulu’na gittiğini kanıtlamak için mektup yolladım. Cevaplarını sabırsızlıkla bekliyorum.”

Her şeyin açığa çıkması ihtimali karşısında kalbim duracak gibi oldu. Ona verdiğim sahte ismi mi hatırlıyordu? Telaffuzu da kötü değildi. Mektubu teslim edilemeyerek geri döndüğünde

ne olacaktı? Birkaç ay sürerdi gerçi ama balta yere indiğinde, altındaki benim boynum olacaktı. Monşer Du Lac'la pazarlığım istediğim gibi sonuçlansa da buradaki eğitimim hiçbir zaman tamamen güvende olmayacağına benziyordu.

“Okulumla dalga geçmeyeceksin, anladın mı?”

“Evet Müdire Hanım,” diye inledim.

Bunu duyar duymaz buyurgan bir edayla uzaklaştı.

Şapelin serinliği yanan yüzümü biraz olsun yatıştırırsa da saklanacak bir delik arayan gururuma fayda etmedi. Aradığım deliği andıran günah çıkarma odasına girdiğimde diz sırasına neredeyse yığıldım.

Peder Goodwin'in hoş profili ahşap pencerenin ardında belirdi. Bu bölmeye ne gerek vardı ki? Müdire Crouch'un dilinden dökülen her sözcüğü duyduğundan emindim.

İstavroz çıkardım. “Günah işlediğim için beni bağışlayın Peder.”

“En son ne zaman günah çıkardın?” diye sordu yatıştırıcı bir sesle.

“Bir yıl kadar önce. Ya da... iki.” Daha fazla yalan söyleyerek günahlarımı çoğaltmamaya karar vermiştim.

“Ve bu yüklerden nasıl kurtulmak istersin?”

Titrek bir sesle, “Dün gece okul arazisinden gizlice kaçtım,” dedim. “Bunu yapmamam gerektiğini biliyorum ama Chinatown'dayken, yani Çin'deyken... Biz Çin'den genellikle Chinatown diye bahsederiz de... İşte oradayken nereye istersem oraya giderdim. Özgürce yaşamaya alışmıştım.”

“Anlıyorum. Buraya gelmek zor olmalı.”

“Evet.” Başımı aradaki bölmeye yasladım. Anlayan birini bulduğum için minnettardım.

“On Emri biliyor musun? Tanrı'nın bizi güvende tutmak ve yolumuzda ilerlememizi sağlamak için koyduğu kurallardır. Pareliliği görebiliyor musun?”

“Evet ama...” Dilimi ısırdım. Meseleyi burada kapamalıydım. Kimse bir *ralibe* karşı çıkamazdı. Yüksek mevkilerde tanıdıkları olan bir adamdı sonuçta.

“Ama?” diye sordu.

Ama eğer yoldan çıkma cesareti göstermeseydim, bugün burada olamazdım. “Saygısızlık etmek gibi bir niyetim yok ancak kimi zaman doğru yolda kalmanın, bazı insanlar için daha kolay olduğuna inanıyorum.” Gözlerimin yeniden yaşarmasından korkarak tırnaklarımı dizlerime batırdım.

“Ne demek istiyorsun yavrum?”

“Kimi zaman, birileri bana bir şeyi yapamayacağımı söylediğinde, bu durum o şeyi yapmayı daha çok istememe neden oluyor. Annem bu konuda suçu çıkık elmacikkemiklerime atıyor.” Bir kocaağız balığı tarafından ısırılmam bile bana ders olmamıştı. Annem onu kuyruğundan tutmamı söylemişti ama dinlememiştim. Çuvalın içinden bile ısırabileceğini bilmiyordum ki.

“Zayıflıklarımızın farkında olmak güzeldir.”

Gürültüyle burnumu çektikten sonra burnumu elimdeki tek şeye, üniformamın manşetine sildim. “Bazen bunu bir zayıflık olarak görmüyorum. İyi özelliklerimden biri olduğunu düşünüyorum.”

Mezarlıktaki işe başvurduğumda Bay Mortimer bana insanların yas tutarken sarı benizli birini görmek istemediğini söylemişti ama ona yanıldığını kanıtladım. Çoğu insan, bir başkasının yüzünü rahatlatıcı bulur. Ve o yüzün ne renk olduğu önemli değildir. Sarı, kahverengi, beyaz ya da çivit mavisi. Umursayan biri olması yeterliydi.

Peder kıkırdar gibi bir ses çıkardı. “Amerikalı bir şair, Ralph Waldo Emerson, şöyle demiş: *Yolun sizi götürdüğü yere gitmeyin; hiçbir yolun geçmediği bir yerden gidin ve iz bırakın.*”

“Bunu sevdim.”

“Evet, ama Emerson’un kurallara uymamaktan bahsettiğini sanmıyorum. Kurallar, güvenliğimizi sağlamak için vardır. Müdire Crouch’u koruyucun olarak düşünmelisin. Davranışın için pişmanlık duyduğunu varsayabilir miyim?”

Kendimi birden topuklarımdan üzerine bıraktım. “Evet Peder.”

“Bunu duyduğuma memnun oldum. İtiraf etmek istediğin başka bir şey var mı?”

“Hayır.”

“Pekâlâ o halde. Kefaretini ödemek için seni şapelin bitişiğindeki bitki bahçesini yabancı otlardan temizlemeye davet ediyorum. Otları temizlerken kendi yaşamındaki günahları temizlediğini de düşünmeni istiyorum.”

“Teşekkürler Peder.”

Uzun bir süre ot temizleyecektim sanırım.

Güneş, bahçeyi cılız bir ışıkla aydınlatıyordu. Sınıfa geri gönderilmediğime memnundum ama sırtım ter içinde kalmıştı. Maydanozların yanına çömelmişim. Oradan kalkıp devasa portakal ağacının gölgesine gitmeye çalışırken dizlerim çıtladı.

Kızlar, ellerinde sandviç tabakları ve çay fincanlarıyla süs havuzunun etrafında toplanmıştı. Beni fark etmeyecek kadar meşgul ya da açtılar. Biri hariç.

Francesca’nın beni izlediğini gördüm. Yanıma gelecek gibi görünüyordu ama bir anda şemsiyelerin altında toplanmış üniformaların arasında kayboldu.

Buraya geldiğim zamankinden bile daha da az sevebileceğim kimin aklına gelirdi.

Yere diz çökerek küreğimi ince yapraklı bir sapa doğru batırdım. Acaba yabancı bir ot muydu yoksa daha değerli bir şey mi? Ama zaten yabancı otu, kendi hatası olmadığı halde uygun-

suz yerlerde biten bir bitkiden başka neydi ki? Tıpkı Market Caddesi'ndeki o binalar gibi yabancı otlar da hayatta kalıyorlardı.

Ama bu değil. Ot sapını yerinden söküp çuvalın içine, diğer kardeşlerinin arasına koydum.

"Ah, canım, az önce tarhun otunu söktün." Francesca hemen yanımda duruyordu. Elinde iki bardak soğuk çay vardı.

Önlüğümle alnımı sildim. "Bu beni tekrar günah çıkarma bölmesine gönderir mi?"

"Şunları tutsana, biri sana." Bardakları bana uzatıp yanıma diz çöktü.

"Teşekkürler." Bardağı yudumladım. Annem, soğuk şeylerin ters enerjiyi zayıflatıldığını, bünyeyi çökerttiğini söylerdi. Ama hem limonlu hem de şekerli olan bu çay boğazımdan aşağı akarken öyle iyi hissettirmişti ki bardağın geri kalanını tek dikişte bitirdim.

"Kök yapısı zarar görmemişse onu tekrar ekebilirim." Çuvala attığım bitkiyi aldı. Küreğini kullanarak onu dikkatle yerine koydu. "Fransızlar bu bitkiyi çok sever. Béarnaise sosunda kullanırlar."

"Bernie kim?"

Ellerini benim önlüğüme sildikten sonra bardağını geri aldı. "Bernie değil. Béarn, Fransa'da bir bölgedir. Şunu bir koklasana." Hasarlı bir yaprağı kopararak burnuma tuttu. Bana çimen kokusu gibi geldi ama Francesca sanki birbirimize en mühim sırlarımızı vermişiz gibi ışıldıyordu.

Parmaklarını üstten budanmış biberiyenin üzerinde gezdirdi. "Görünüşe bakılırsa Ruby'nin budamayı azaltması gerekiyor."

Demek Ruby çiçeklerini buradan topluyordu. "Bir yakını mı kaybetti?"

"Bilmem. Kızlar bazen taliplerini etkilemek için de biberiye kullanır."

“Ama burada talip yok ki.”

Omuz silkti. “Restorana bazen yemeklerimizin kokusu-
nu iki mil ötedeki Rincon Hill’den aldıklarını söyleyen müş-
teriler gelir. Biberiyenin kokusu da uzak yerlere dek gider.
Luciana’nın sebze çorbasındaki gizli malzeme de odur.”

Kare masa örtüleri ve kartopu mumları olan restoranı çok
iyi hatırlasam da şaşırmış gibi yaptım. “Ailenin bir restoranı
mı var?”

“Evet.” Çayını yudumladı. “North Beach’te. Ama sen bili-
yorsun zaten.”

“Nereden bilebilirim ki?”

Kocaman açılmış gözlerimi izlerken yüzünde bir tebessüm
belirdi. “Erkek kardeşim seni rahatsız ettiği için üzgünüm.
Restoranın sahibi o ama kendini öyle bir gösteriyor ki bunu
asla tahmin edemez insan. Tam bir *avare*, tembel teneke. O gün
sarhoştı, o yüzden yardıma ben geldim.”

Beni daha çok şaşırtan neydi bilmiyorum. *Chuen pooi* soğa-
nımı almaya çalışan serserinin Francesca’nın kardeşi olması mı
yoksa Francesca’nın başından beri benim Chinatown’dan gel-
diğimi bilmesi mi? “Hiçbir şey söylemedin.”

“Söylenecek bir şey yoktu.”

Popomun üzerine çöktüm. Kapağı açılmış bir kavanoz gibi
ağzım açıktı. Bana her zaman eşitiymişim gibi davranmıştı.
Nezaketi karşısında öyle minnetle dolmuştum ki içim bu min-
netle sınırsız oldu. “Kimse sana genel bir kural olarak İtal-
yanlarla Çinlilerin anlaşılamadığını söylemedi mi?”

“Her kuralı delen biri vardır.”

“Ya da cetveli kıran,” diye mırıldandım. Neredeyse gülüm-
ser gibi oldu yine.

“Bir defasında Bayan Tingle’ın sebze çorbası yapmasına
yardım etmiştim. Öküzkuyruğu ve mercimekli güzel bir çor-
baydı. Müdire Crouch bunu öğrenince mutfağa girmemi ya-
sakladı. Çalışanlarla yüz göz olmanın uygunsuz bir davranış

olduğunu söyledi. Ama tüm o dikenlerine rağmen iyi niyetli bir kadındır.”

“Seni dövmedi değil mi?”

“Hayır. Sarırım o da çorbayı çok sevdi.” Gülümsedi. Onun gülümsemesi benim yüzümde de bir tebessüm filizlendirdi. Sonra Francesca ayağa kalkarak elini uzattı.

Vakitsiz bir ölümün kıyısından dönen tarhun otunu düşündüm. Vazgeçmek için henüz erkendi. Annemin her zaman dediği gibi, insanlar gelecek için endişelendiğinde, tanrılar güler.

Belki de Müdire Crouch’un mektubu kaybolacaktı.

Francesca’nın elini tuttum.

Yatma vakti gelince ciddi bir kararlılıkla tavan arasına çıkan merdivenleri tırmandım. Kapının önünde dururken kalbim âdeta göğsümü dövüyordu.

Aç hayaletlere inanmıyorum. Aç hayaletlere inanmıyorum.

Geceliğimi tutarak dikkatle içeri girdim. Devasa alan çoğunlukla boştu. Ahşap bir sandalye, pencereden dışarı bakacak şekilde konmuştu. Köşelerden birinde de at kılından basit bir şilte vardı. Onları buraya benim için mi koymuşlardı yoksa benden önce biri daha mı kalmıştı burada? Belki de gecenin köründe çıkan gıcırtiların sorumlusu oydu.

Alçak tavana doğru uzanan çatı kirişlerinin arasından ilerleyerek yatağın üzerindeki lambayı yaktık. Direklerden birinde sarı bir güneşlik asılıydı. Parlak kumaşı keyfimi yerine getirdi. Hayaletlerin güneşliğe ihtiyacı olmazdı.

Tavan arası, binanın geri kalanından birkaç derece daha sıcaktı. Şalımı sandalyenin üzerine bırakarak rüzgârı yüzümde hissetmek için pencerelerden birini açtım. Belki de burada rahat ederdim. En azından o Süslü Çizme'nin katlanılmaz horlamasını duymak zorunda kalmayacaktım.

Gökyüzünün parlak çivit mavisi rengi, ufukta turuncuya dönüyordu. Onu tekrar görene dek özlediğinizi fark etmediğiniz eski bir dost gibi karşıladı beni.

Keşke sen de bu güzel manzarayı görebilseydin Kara Jack. Bu di-reğin tepesindeki manzara enfes. Hafif aydınlanmış evler inci gibi parlıyor ve martılar bulutların etrafında dolaşıyor.

Aklım bir an Tom'a kaydı. Belki de şimdi bir deniz kurduydu. Belki günün birinde Jack'le benim seyahatlerimize katılır, planörleri unuturdu.

Ya da belki ben antenler çıkarır, cıvılamaya başlardım.

"Mercy?"

Birden irkildim. Dar merdivenlerin başında dikilmiş içeriye bakan Katie'yi görünce şaşırdım.

Endişeyle etrafa bakındı. "Burası... güvenli mi?"

"Oldukça. Gelsene."

Alt kata baktı, sonra tereddütle bir adım ilerledi. Şalının altında bir tümsek vardı. "Burada hiç şey olmadığından emin misin? Şey işte..."

Başımı hayır dercesine salladım. "Bence senin hayalet, manzaranın keyfini çıkarmaya gelen biriydi." Hissettiğimden daha kendinden emin görünüyordum. "Oturmak ister misin?" Başımla sandalyeyi işaret ettim.

Dudaklarını ısırды, sonra omuz silkerek ilerledi. Ancak sandalyeye oturmak yerine şiltenin üzerine yerleşti. "Mutfaktan bir şeyler getirdim." Kâğıda sarılmış bir bohça çıkardı.

"Çok nazıksın." Annem, düşünceli bir insanın, düşüncelerle dolu bir insandan daha iyi arkadaş olacağını söylerdi hep.

Peynirin keskin kokusu paketin dışına taşıyordu. Çinliler aslında pek peynir yemezdi ama ben o lezzete bayılıyordum. Turuncu peynir küplerinden aldık. "Ben sana teşekkür etmek ve... senden özür dilemek istedim."

"Ben yalnızca doğru olanı yaptım. Peki ama sen neden beni takip ettin?"

"Harry..." Dudaklarını ısırđı. "Harry senin bir casus olduğunu düşünüyordu."

Neredeyse kahkaha atacaktım. Casus olsam şüphesiz hal ve davranışlarını mükemmel hale getirmeye uğraşan bir grup kızdıdan daha enteresan konular üzerine bilgi toplardım. "Sen de araştırmaya karar verdin."

Utanmış yüzünü öne eğerek onayladı. "Sadece ona yanıldığını göstermek için. Ben hiçbir zaman casus olduğunu düşünmedim."

"Cenaze levazımatçısı olarak oldukça başarılı bir yaşam sürebilirsin. Sis kadar sessizdin. Mezarlığın içine kadar girdin mi?"

"Hayır. Çok korkmuştum. Sen... birini mi ziyaret ettin?"

Gülümsedim. Ona Tom'dan bahsetmemeye karar vermiştim. "Tepelere çıkıp manzara izlemeyi severim. Dünyaya yarıktan bakmanın, insanın korkusunu azaltan bir yanı var."

"O kadar da korkmuş görünmüyorsun. Elodie'den korkmuyorsun, hayaletlerden de."

"Pek çok şey var korktuğum. Kardeşim için sürekli endişeleniyorum mesela. Henüz altı yaşında ve ciğerleri çok zayıf."

"En azından senin gibi bir ablası var. Eğer senin için endişelenen biri varsa, iyi olacaksın demektir. Benim de büyükanne var." Dizlerini kavrayıp göğsüne doğru çekti. Gözlerini kısarak gölgede kalan bir köşeye baktı. "Harry'nin benden başka kimsesi yok. Babası onu hiç sevmemiş, çünkü hep bir oğlu olsun istemiş. Harry dört yaşına geldiğinde, annesini, onu rahibelerin yanına bırakmaya zorlamış."

Harry'nin de dört sayısıyla derdi olup olmadığını merak ettim. Dört yaşında anne babası tarafından terk edilmiş olmak, dördüncü yaş günümde bana dört dikeş atılmasından ya da annemin dört dolarını kanalizasyona düşürmemden milyon kez daha berbattı. "Bu korkunç. Aileler çocuklarından vazgeçmemeli."

"Pek aile sayılmazlarmış." Bana kaçamak bir bakış attı.

“Harry de üzgün olduğunu söylemek istedi ama hayaletten korkuyor.”

“Ne için üzgünmüş ki?”

“Senin ters dönmüş bir altı olduğunu düşündüğü için.”

“Ne?” Belki de bu dörtten bile kötüydü.

“Olmadığı biri gibi davranan bir insan.”

Suçluluk hissi boğazımı tıkarken elimdeki yarısı ısırılmış peynir parçasına baktım. Harry’nin haklı olduğunu öğrendiklerinde ne hissedeceklerdi acaba?

Katie ince parmaklarından birini emiyordu. “Müdire Crouch geçen sene Harry’ye geri zekâlı diyen bir kızla kavga ettiğim için beni neredeyse dövecekti. Harry öyle biri değildir. Yalnızca bazen gergin oluyor. Ama Müdire Crouch bana celtelle vurmak yerine sınıf atlatarak ikinci sınıfa geçirdi.”

Katie’nin bizim sınıftakilerden küçük görünmesi bundanmış demek.

“Sanırım Harry’nin sınıfında daha mutlu olacağımı biliyordu. Bana iyilik yaptı.”

Alt kattan uyarı ziline zayıf sesi duyuldu. Katie iç geçirerek ayağa kalktı. “Gitsem iyi olur. Hayalet gelirse aşağı, bizim odamıza gelebilirsin.”

Nezaketi içimi ısıtmıştı. “Aklımda olacak. Teşekkürler.”

Hayalet gelecekse, peyniri seven bir hayalet olmasını umdum.

Tavan arasında, St. Clare’de geçirdiğim bir hafta boyunca hiç uyumadığım kadar iyi uyudum. Ne tavan gıcırtsı vardı ne de horlama makinesi. Aç hayalet de yoktu. Belki o da benim gibi yorgundu. Geri dönmemesi için dua edecektim.

Deliksiz bir gece uykusu çekmek, amacımdaki kararlılığımı pekiştirmişti. Yoluma çıkan bütün kemikleri iliklerine dek

emme kararlılığıyla uyandım. Kimliğim açığa çıkarsa, buradan başım dik ayrılacaktım. Tek istediğim adil bir fırsattı. Bunda yanlış ne vardı ki?

Hizmetliler kahvaltı tepsilerini getirirken, Müdire Crouch, elinde parlak pirinçten başlığı ve oldukça şık görünen yeni bir bastonla içeri girdi. Umarım o baston cetvel yerine kullanılmaz, yürümenin yanı sıra vurmaya yardımcı olmazdı.

Odanın ön tarafına doğru ilerledikten sonra sohbetin uğultusunu kesmek için bastonunu ahşap zemine vurdu. “Günaydın hanımlar. Bahar Konseri’imiz için solist seçmeleri bu öğlen yapılacak. Umarım içinizden bazıları bu fırsatı yeteneklerini göstermek için kullanır.” Üniformasının içinde iyice büzül-müş olan Harry’ye baktı. “Ayrıca yarın ikinci sınıflar Wilkes Koleji’nden gelecek beylere kahvaltıda ev sahipliği yapacak. Diğerleriyle salonda yiyecekler.”

İkinci sınıflar haricindeki kızlardan koro halinde hayal kırıklığını yansıtan bir *aaaa* sesi duyuldu. Bir hizmetli elindeki üniformayla müdireye doğru ilerleyerek kulağına bir şeyler fısıldadı.

Müdire Crouch’un yüz ifadesi sertleşti. “Görünüşe bakılırsa sizi üniformalarınızı tersyüz etmeniz konusunda uyarmama rağmen içinizden biri mesajı hâlâ almamış. Kim o, Beatrice?”

Bütün salon sessizliğe gömüldü. Müdire Crouch’un yeni bastonunu kıracak o zavallı ruh olmayı hiç istemezdim doğrusu.

Beatrice tereddütsüz bir sesle, “M.W.” dedi.

Odadaki bütün yüzler benim bulunduğum tarafa dönerken nefesimi tuttum. Zihnim birden dün geceye gitti. Üniformamı sepete atmadan önce tersyüz ettiğimi çok net hatırlıyordum.

“Bayan Wong, lütfen ayağa kalkın,” dedi Müdire Crouch. Sesi pek de şaşırılmış gibi değildi.

Ayağa kalkarken, bastonun vuruşunu şimdiden hissetmiş gibi yüzümü ekşittim. “Birisi bana yersiz bir şaka yapıyor,” dedim, sesimin titremesinden nefret ederek.

“Duruş!” diye haykırdı Müdire Crouch. Omuzlarımı geriye atarak başımı kaldırdım. Müdire konuşmaya devam etti. “Peki sence bu şakayı yapan kim?”

“Tek bir tahminim var.” Elodie’ye baktım. Yani en azından önündeki gümüş demliğe mutlulukla bakan Elodie’nin profilinden görüntüsüne. Sepetime rahatlıkla ulaşabilirdi. Gerçi kapılarda kilit olmadığından herkes kolaylıkla içeri girebilirdi. Odun Surat, Mary Stanford ve Elodie’nin diğer iki arkadaşı da nötr bir ifade takınıyordu.

Müdire Crouch’un şahin gözleri Elodie’ye kaydı. “Bayan Du Lac?”

“Evet efendim?”

“Bu konuda bir şey biliyor musun?”

“Sınıf arkadaşlarımdan herhangi birinin öyle küçük bir şeye tenezzül edeceğini düşünemiyorum. Bence Bayan Wong dikkatsiz davrandı, şimdi de suçu başkasına atmaya çalışıyor.”

Müdire Crouch bastonunun sapını iki eliyle kavradı. Yüzünde gördüğüm ifade *kararsızlık* mıydı? Belki de aynı kıızı yirmi dört saatten daha kısa bir süre içinde ikinci kez dayakla cezalandırmak onun katı vicdanı için bile fazlaydı. Ya da Elodie’nin sinsi ve güvenilmez biri olduğunu biliyordu.

Hemen yanımdaki Francesca’nın ağzı dümdüz bir çizgi halindeydi. İlk kez elinde bir kitap tutmadığını fark ettim.

Müdire Crouch nihayet sessizliği bozdu. “Bu elbisenin nasıl bu hale geldiği konusunda anlayamadığımıza göre ikinci sınıftaki kızların hepsi yarın sabah çamaşırhane de Bayan Wong’a eşlik edecek ve kendi üniformalarını yıkayacaklar. Hizmetliler de böylece uyuya...”

Elodie’nin arkadaşlarından biri, “Ama Wilkes’ten gelenleri ağırlayacaktık!” diye itiraz etti.

Müdire, sözünü kesen kıza baktı. “Çamaşırlar sabah yedi buçuktaki ayinden önce bitmezse Wilkes Koleji’nden gelecek

konukları ağırlamak için birinci sınıfları çağırırm.” Bastonunu iki kez yere vurdu.

Bir dakika kadar süren çok sessizliğinden sonra fısıltılar yeniden yükseldi.

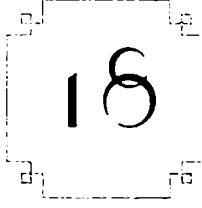
“Hayatımda hiç çamaşır yıkamamıştım!” diye haykırdı Elo-die.

“Çamaşır saati kaç ki?” diye sordu biri.

Müdire Crouch yanıt vermesi için Beatrice’e baktı. “Elma ve ben saat dörtte başlıyoruz ama acemiler için üç iyidir.”

Birkaç ses aynı anda, “Sabah mı?” diye sordu.

Beatrice’in yüzünde kendinden memnun bir gülümseme belirdi. “Günü en iyi şekilde değerlendirmemiz gerekiyor.”

Sabahın köründe yıkanacak çamaşırdan daha beter yüz şey sayabilirdim. Ama dırdırlarını görseniz, Müdire Crouch'un bu kızları Alcatraz'daki askeri hapishaneye gönderdiğini sanırdınız. Fazladan işten korkmamış görünen tek kız Francesca'ydı.

Sabah üç gibi elimizde fenerlerle bahçe boyunca ilerledik. Diğerlerinin aksine benim üzerimde üniforma yoktu. Çamaşır işini daha rahat kıyafetlerle yapmayı tercih etmiş, muflonlu pantolonumla ceketimi gitmiştim.

Kimse konuşmuyordu. Katie, savaşa gidiyormuşçasına acımasız bir kararlılıkla ilerliyordu. Harry de onun hemen ardından gidiyordu. Ruby ise hâlâ ayılamadığı için dik bile duramayan Minnie Mae'ye âdeta çobanlık yapıyordu. Saçlarının gözünün önüne düşmesini önlemek için başına sarı kurdelesini sarmıştı. Kimse şapka takma zahmetine girmemişti.

Çamaşır odasına doluştuk. Odanın diğer ucunda, geçen akşam gördüğüm avluya açıldığını tahmin ettiğim kapının hemen yanında bir kazan duruyordu. Birisi ateş yakmıştı. Tıpkı babamın dükkânındaki gibi atık su gideri bulunan beton zeminin üzerinde mavi üniformalardan oluşan bir dağ vardı. Odadaki tek pencere, kirli çamaşırlardan yayılan ekşi kokuyu

uzaklaştırmak için elinden geleni yapsa da kaybetmeye mahkûmdu. Koku çoktan duvarlara işlemiş olmalıydı, artık yok edilmesi çok zordu.

Odun Surat oturup hıçkıra hıçkıra ağlamak üzereymiş gibi görünüyordu. Parmakları boynundaydı. Küçük ayaklarıyla, her birinde bir çamaşır tahtası bulunan dört yıkama teknesinin arasında gidip geliyordu. Lanetli sayı beni hiç rahat bırakmayacaktı. “Kahvaltı etmeden hiçbir şey yapamam ben, bayılırım.” Dibinde yiyecek bir şeyler bulabilirmiş gibi teknelerden birinin içine baktı.

Kızlar bir çamaşır yığınının, bir küçük teknelere bakıyordu. İçimden kahkahalar atmak geldi. Ancak tek bir elbiseyi alacak boyuttaki teknelerin yıkama için olduğunu sanıyorlardı. Avludan haberleri yoktu.

Elodie, suçlayan bakışlarla bana döndü. Ağzını açtığı anda, dişlerinin arasında kalmış bir susam tanesi gibi havada asılı kalan suçlama sözcüklerini gördüm. Bakışma karşılık verdim ve ilk taşı atması için ona meydan okudum. *Onun* şakası yüzünden bu pis kokulu viranedeydik her şeyden önce.

Sonunda, “Burada bir grup ahmak inek gibi dikilmeyelim,” dedi. “Adam başı dört elbisemiz var. Bir başkasının mahvetmesinden önce herkes kendi elbisesini yıkasın.” Bana keskin bir bakış attı, sonra ellerini çamaşır yığınının uzattı. “*Allez, puffed!*”

Elbiseleri ayırdık. Elodie kendine ait elbiselerin her birini küçük teknelerden birine koydu. “Letty, sen bu tekneden sorumlusun. India, Violet ve Mary, siz de diğerlerini alın. Ben direktifleri vereceğim.”

Elodie’nin arkadaşlarına iş paylaştırmasını izlemek çok zevkliydi. Özellikle de bunlar kullanmamız gereken tekneler değilken. Olacakları izlemeye karar verdim. Bayan Lowry, sessizliğin, erdemin en iyi cevabı olduğunu söylerdi.

Odun Surat burnunu elbisesinin koluna sildi. “Annem bun-

* (Fr.) Hadi. -yım

ları duyduğunda beni okuldan alacak. Hiçbir zaman mendili-
mi Wilkes'ten birine verme şansım olmayacak."

"Topla kendini," dedi Elodie tersçe. "Sen söylemedikçe an-
nen hiçbir şey öğrenemez."

İki güğümde kaynayan su ısıklık çakmaya başladı. Mary
Stanford, örgüsünün bir ucunu çiğniyordu. "En azından çay
demleyebiliriz."

"Aptallaşma," diye çıkıştı Elodie. "Kaynar su yıkama için.
Minnie Mae, Ruby, suyu teknelere dökün. Kalanınızın da bi-
zim işimizi bitirene kadar beklemesi gerek."

Ruby, kaşlarını çatarak ikizine baksa da Elodie'nin isteğini
yerine getirdiler. Güğümleri ocağın üzerinden almak için kalın
kumaşlar kullanıyorlardı.

Müdire Crouch ne düşünüyordu? Bu kızlara kendi çama-
şırlarını yıkamak yerine bir atı nallamalarını da söyleyebilirdi.

Katie ellerini yumruk yaparak beline koydu. "Bu hiç adil
değil. Asla zamanında yetişemeyiz."

"Eh, gerçek şu ki yalnızca dört tekne var ve biz on bir kişi-
yiz," dedi Elodie. "Bu durumda en seçkinlerin çamaşırlarını en
önce yıkaması mantıklı görünüyor."

Francesca onaylamadığını belirtircesine dilini şaklattı. Son-
ra arka kapıya baktı. Avludan haberdar olup olmadığını merak
ettim.

Minnie Mae, bir oyuncak bebeğinkini andıran kollarını ka-
vuşturdu. "Ruby de seçkin."

Elodie ve arkadaşları gülmeye başladı. Ruby'nin alnındaki
bıçak kınından çıkıp yerini aldı.

"Annem hep der ki, *bir kaya parçasını parlatıp değerli bir taş
olduğunu söyleyebilirsin ama o yine de bir kayadır.*" Elodie bir buk-
lesini parmağına doladı. "Bir koca bulmak için o kurumuş ot-
lardan fazlası gerek."

Ruby'nin eli biberiye filizine uzandı. Yüzündeki o kırgın ifa-
de, Elodie'nin suratındaki o kibri söküp alma isteği uyandırdı

içimde. Minnie Mae yumruklarını sıkarak Süslü Çizme'ye döndüğünde başındaki kurdele titremeye başladı. O bebeksi Minnie Mae'yi hiç bu kadar hırslı görmemiştim. Kavga kopmak üzereydi.

Boğazımı temizledim. "Elodie ve arkadaşlarını, işlerini halletmeleri için ne kadar erken rahat bırakırsak biz de işimizi o kadar çabuk bitiririz. Hadi beklerken çamaşırlarımızı havalandırmaları için avluya çıkaralım."

Francesca bakışımı yakaladı ve başıyla onayladı. "Katlıyorum. Shakespeare'in dediği gibi, *yanlış bir kavganın gerçek bir kahramanı olmaz.*" Hasır sepetini kucakladı. Ben de aynısını yaptım.

Elodie mesafeli bir gülümseme takındı. "Mantıklı olanı görmenize çok sevindim. Wilkeslilerin bir kısmını size ayıracağımızdan emin olabilirsiniz."

Katie, Harry ve ikizlerin de bizimle geldiğini görünce sevindim. Dışarı çıktığımızda Francesca'yla ikimiz lambaları yaktkt.

Kızlar tüm o ekipmanları görünce şaşkınlıkla gözlerini kırptırdılar.

"Bu da ne?" diye sordu Katie.

"*Burası çamaşırların yıkandığı yer,*" dedim sessizce.

Minnie Mae'in ağzından bir şaşkınlık kahkahası koptu. Katie ise sepetini düşürdü. "Vay canına! Ben de burada kriket filan oynadıklarını sanıyordum."

"Peki içerideki tekneler ne içindi?" Ruby içeriye doğru baktı.

"Muhtemelen küçük ıvır zıvırları elde yıkamak için." Babam hep narin çamaşırları ayrı yıkardı.

"Bu zamazingoların nasıl çalıştığını biliyor musun?" Minnie Mae bakır kazanlardan birine baktı.

"Onları kullanmayacağız," dedim ona. "Sıcak su yünüle-
rin çekmesine neden olur."

Minnie Mae'in ağzı beş karış açıldı. "Yani diğer kızların elbiseleri mahvolacak, öyle mi?"

Gülümseyerek onayladım. “Onlara kremayı kesmelerini söyleyeceğiz.”

Bir an kimse konuşmadı ama sonra hep birlikte kıkırdamaya başladık. Elodie ve arkadaşları, kötü davranışları için sıcak suda haşlanmayı hak ediyordu.

Elbiselerimden birini alıp salladım. “Hizmetlilerimi çamaşır yıkarken izlemiştim. Verimi artırmak için seri çalışma hattı yöntemini uyguluyorlar.” Elbiseleri büyük alüminyum teknelerden birine attım. Sonra teknenin ağzına yerleştirilmiş pompayı kullanarak su ekledim. “Katie, durulama için şunu doldur,” dedim başımla bitişikteki tekneyi işaret ederek.

Göreve koştu.

Francesca benim tekname bir kutu toz sabun boşalttı, sonra suyu karıştırmak için iki sıruk getirdi. Beraberce sırıkları kullanarak suyun köpüklenmesini sağladık. Diğerleri ise çamaşır denetçilerinden bile büyük bir ilgiyle bizi izledi. Daha iyi bir gösteri sunmak için müthiş bir enerjiyle karıştırıyordum tekneyi. İşi tamamladıktan sonra çamaşırları sıktık ve durulama suyuna batırdık.

Bir sopa alarak sabundan arınması için çamaşırları dövme-ye başladım.

“Bunu ben yapabilir miyim?” Harry pistonu uzandı. Gü-lümsediğinde tıpkı Katie gibi gamzelerinin ortaya çıktığını ilk kez fark ettim. Bunu fark edince içimdeki kederin bir kısmı sö-külüp gitti sanki.

“Teşekkürler Harry. Katie, o işini bitirdikten sonra sen de kıyafetleri merdaneye koyabilirsin.” Durulama teknesine bitişik duran ve kenarında bir çevirme kolu bulunan aleti işaret ettim. “Yalnızca parmaklarına güven. Minnie Mae ve Ruby, siz de oradan çıkanları asabilirsiniz. İki tur sonra yer değiştiririz, daha ilginç olur.”

Hepimiz görevlerimizi yerine getirdik. Katie, çamaşır sık-mayı öyle sevmişti ki onun yerini değiştirmedik. “Erkeklerle

beyzbol oynardım.” Kaslarını sıktı. “Hâlâ biraz gücüm kalmış.”

Muhtemelen dört sularında, gece yavaş yavaş ağırlığını kaybetmeye başladığında, Francesca ile ben, son elbiseleri de astık. Harry ile Ruby ise tekneleri boşalttı. Yüzü terden parlayan Minnie Mae yere yığıldı. Katie ise onun arkasında geriniyordu.

“Başardık. Saçıma ütölemeye bile vakit kaldı,” dedi Minnie Mae. Sudan kızarıp buruşmuş parmaklarını kaldırdı. “Annem bunu görse yaygarayı koparırdı. Umarım kalıcı değildir.”

Katie güldü. “Tabii ki kalıcı değil. Ama endişelerin varsa ellerini yumuşatmak için domuz yağı kullanabilirsin. Büyükannem öyle yapardı.”

Minnie Mae eteğini sallayarak bacaklarını havalandırdı. “Sürekli büyükannden bahsediyorsun. Annen yok mu?”

“Annemle babam ben daha bebekken bir kaza geçirip ölmüş. Kendimi bildim bileli bir tek büyükannem var yanımda.”

Francesca ağzında tuttuğu mandalı alıp son elbiseyi astı ve “Texas nasıl bir yer?” diye sordu. Katie’yle konuştuğunu ilk kez görüyordum.

Katie çizmelerinin ayakuçlarını birbirine vurdu. “Çamur yığınlarını dert etmezsen bir sürü güzel manzara var. Ayrıca yazın öyle bunaltıcı oluyor ki yalnızca nefes alarak bile boğulabilirsin. Büyükannem sıcaktan o kadar bıkmıştı ki saçlarını Mercy’ninkiler kadar kısacık kestirdi. Kesilen saçlarını da beş dolara satarak hindi tüyünden bir kovboy şapkası adı.”

Ruby ellerini bir bez parçasına silerek kardeşinin yanına oturdu. “Ben de Çin’in nasıl bir yer olduğunu merak ediyorum.”

Bir an için Çin’den gelenin *ben* olduğumu unuttum. Sonra birden kendime geldim. “İşte bir sürü nehir ve dağ var.”

Ruby kaşlarını çatı. Daha iyisini yapmalıydım. “Yalçın Sütunlar denen bir dağ dizisi var mesela. Bu sütunlar parmak

gibi göğe uzanıyor. Her biri 200 metreden yüksek. Parfümlü mendillere benzer tomurcukları olan ağaçlar yetişiyor üzerinde. Her adımda devasa bir semendere ya da bir al yanaklı maymuna rastlarsın.” Babam ne zaman gençliğinde kalmış o ülkeden bahsetse sesi canlanır, boynunun etrafındaki o görünmez kement yok olurdu. Bir defasında ona Çin’de yaşamayı tercih edip etmeyeceğini sorduğumda parmağını alnıma hafifçe vurmuştu. “Bir adam, evlenince annesine geri dönmeyebilir ama bu, onu unutacağı anlamına gelmez.”

Kızlar sanki az önce onlara sonsuz bilgeliğin anahtarını vermişim gibi bakıyorlardı bana.

“Muhteşem,” diye soludu Minnie Mae.

Ruby başını salladı. “Günün birinde Çin’e gitmeyi çok istiyorum. Belki de sen baha rehberlik edersin.”

Benimle birlikte seyahat etmek istemesiyle hazırlıksız yakalandım. “Elbette,” diye mırıldandım ama ben de onun gibi kaybolurdum oralarda.

Harry, sopalardan birinin suyunu silkeleyerek Katie’ye sıçrattı. Katie sopayı yakalayıp küçümser bir bakış attı. “Kural ihlalleri en hızlı ve en sert şekilde cezalandırılacaktır!” dedi Müdire Crouch’un mükemmel bir taklidini yaparak.

Hepimiz güldük.

Minnie Mae tekrar şişmiş ellerine bakarak, “Huysuz ihtiyar,” dedi. “Keşke uğraşacak başka kızlar bulsa.”

Francesca elinin arkasıyla alnına vurdu. “Müdire Crouch o kadar da kötü biri değil. Her zaman huysuz bir ihtiyar değildi. Hatta bir zamanlar bir talibi bile varmış.”

“*Bizim* Müdire Crouch mu? Sen nereden biliyorsun?” diye haykırdı Minnie Mae.

Francesca ıslak elbiselerden birindeki bir kırışıklığı düzeltti. “Bir defasında ofisindeki bir çekmecede genç bir adamın fotoğrafını görmüştüm. Üzerinde, *Benim çok sevgili Annabel’ime* yazıyordu.”

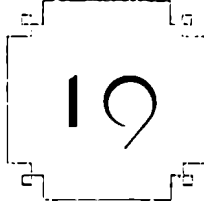
Müdire Crouch'un bir adı olduğunu düşünmek bile çok garipti. En az onun bir zamanlar genç bir kadın olduğunu düşünmek kadar. Belki de o mavi gözlerinde bir zamanlar bir sıcaklık vardı.

Gökyüzünde tavus kuşu yelpazesi açılmıştı ama güneş henüz doğmamıştı. Bir köpek havlamaya başladı. Ona koro halinde havlayan başka köpekler karşılık verdi.

Çamaşırhane binasının kapısı birden açıldı ve Elodie ile arkadaşları ellerinde altından sular damlayan sepetlerle avluya çıktı. Elodie avluya, bizim yıkanmış çamaşırlarımıza baktı. Diğer kızlar da giderek artan güneş ışığında gözlerini kırptırarak nefeslerini tutmuşlardı.

"Ah, *bonjour*," dedim. "*On as très beau temps, n'est pas?*" Hava ne kadar da güzel. Fransızca derslerinin yararını görmeye başlamıştım.

Elodie birazdan ateş püskürtecek bir ejderhaya benziyordu.

“Seni küçük yılan!” diye haykırdı Elodie. “Tüm bunların burada olduğunu biliyordun.”

Bir parmağımı çeneme götürdüm. “Zamanım olsa sana merdanenin nasıl çalıştığını gösterirdim ama kahvaltıdan önce biraz kestireyim diyorum. *Au revoir.*”

Çamaşırlarını yıkamayı bitirmiş olan altımız binaya doğru ilerlemeye başladık. Yanından geçerken Elodie’den yayılan sülfür kokusunu aldığımı yemin edebilirim. “Endişelenme, size Wilkes oğlanlarından ayırırız.”

Bir adım daha atamadan saçımın sertçe çekildiğini hissettim. Bir saniye sonra ise sırtım sert betonun üzerindeydi. Elodie’nin tepemdeki yüzüne baktım. Boynumu sıkıyordu. “Kanalizasyondan çıkmış iğrenç bir sıçandan başka bir şey değilsin!”

Dizlerimi kaldırıp onu üzerimden atmaya çalıştım fakat devasa bir istiridyeye gibi yapışmıştı bana. Adam yiyen cinsinden, büyük bir istiridyeye. Bir yana yuvarlanarak bir anlığına tutuşunu gevşetmeyi başardım, ardından yüzünü ittirdim. Elleri hâlâ boğazımdaydı ama onun o havalı burnunu bir böcek gibi ezdiğimi hayal ederek mücadeleyi sürdürdüm. Kızlar etrafı-

mızda çivit mavisinden bir halka oluşturmuş, durmadan bağıyorlardı.

“Devir onu Mercy!” diye haykırdı Katie.

“Yüce Tanrım, delirmiş!”

“Birisi Müdire Crouch’u çağırsın!”

“Ama gelirse hepimize ceza verir!”

Elodie’yle burnumuzdan soluyarak ayrıldık ve ayağa kalktık. Fakat tuhaf bir şekilde direndiğimi hissediyordum. Sanki kavga etmek içimde başka, daha yabancı bir ben uyandırmıştı. O yanım ise karşımdakinin yaptığı kötülüğün cezasını çekmesini istiyordu.

Her yandan beni tutan elleri hissettim. “Bırakın beni!” diye haykırdım ona doğru hamle yaparak. Sesim tüm o haykırışların arasında kaybolup gitti.

Elodie, “Aptal!” diye hırladı. Onu da birileri tutuyordu ama neyse ki çok değillerdi.

“Güvercin yumurtası!”

“Sefil maymun!”

Sefil maymun mu? Bu beni küplere bindirmişti işte.

“Eh,” dedim zalimce bir tonlamayla, “Doğum gününde babası tarafından yalnız bırakılan ben değilim.”

Elodie direnmeyi bıraktı. O an fazla ileri gittiğimi anlamıştım. Francesca’dan kurtularak beni işaret etti. “Hepinizi kandırıyor. Çin’den gelen bir vâris filan değil o. Pigtail Sokağı’nda yaşayan bir kenar mahalle kızı.”

Herkesin üzerine öyle ağır bir sessizlik çöktü ki kalp atışlarım durdu.

Elodie’nin ağzı, bir tren gibi durmaksızın devam etti. “Babama Chinatown’da iş yapma izni alacağını söyleyerek rüşvet verdi. Çamaşır yıkamayı nereden biliyor sanıyorsunuz?” Gözleri yarı delirmiş gibi bakıyor, burnundan damlayan kanlar soluk almak için açılmış ağzına damlıyordu. “Babası hayatını çamaşır yıkayarak kazanıyor.”

Elodie'nin sözleri yüzümü aydınlatan kazanı söndürmüştü Babamdan utanmıyordum ama Francesca'nın endişeli bakışlarına karşılık veremiyordum. Katie ve Harry başka yere bakıyordu. Minnie Mae ile Ruby ise uygun tepkinin ne olduğuna karar vermek için birbirlerini izliyordu.

Ruby alçak sesle, "Yani sen Çin'den gelmedin mi?" diye sordu.

Topuklarımın üzerine çöktüm. "Ben kimseye rüşvet vermedim."

Birinin boğazını temizlediğini duyduk. Herkes kapıya döndü.

Müdire Crouch avluya çıktı. Elodie'nin kanayan burnuna ilgisizce baktı. "Bayan Foster, Bayan Du Lac'a revire kadar eşlik et. Bayan Wong haricinde herkes odasına."

Kızlar hemen dağıldı. Francesca kapıda bir an durarak son bir kez bana baktı, sonra kapıya yöneldi.

Müdire Crouch'un duygusuz bakışları altında iyice zayıflamıştım. Gönderdiği mektubun cevabını beklemesi bile gerekmemişti. Benden olmamı beklediği dalavereciyi kendi ellerimle vermiştim ona. Onurum paramparça olduğuna göre buranın dışında ahlaki olarak yüksek bir zemin olmayacaktı.

Benim batmaz olmam gerekiyordu. Bir işkadını duygularını kirli iç çamaşırları gibi etrafa dağıtamazdı.

"Kimsin sen?" Müdire, bastonuyla ayak parmaklarımı ezebilecek kadar yakınımaya geldi.

Çinli aksanını bıraktım. "Size söylediğim gibi, adım Mercy Wong. Ama ben... Şey... Chinatown'dan geliyorum."

"Buraya gelerek tam olarak ne başarmayı umuyordun Bayan Wong? Evlilik olamaz, zira senin gibi biri burada iyi bir eş şansı asla bulamaz. Bu tür şeyleri engelleyen yasalar var." Ses tonu sinir bozucu derecede samimiydi.

Beyazlar ve "Barbarlar" arasında evliliği yasaklayan kanunların bahsi yeni bir aşağılanma öfkesi getirse de başımı eğdim.

“Ben yalnızca eğitim almak istedim efendim. Monşer Du Lac’la bir anlaşma yaptık. O yalnızca bana bir şans verdi.”

“Okulumuzla ve benimle dalga geçtin. Seçim bana bırakıl-sa, seni şu an okuldan atardım. Ancak Monşer Du Lac senin va-sin olarak görülüyor. Her ne kadar muhakemesi kuşkulu olsa da seni en olaysız şekilde nasıl göndereceğine karar vermek onun meselesi. Sana merhamet göstermesini beklemiyorum, haberin olsun. Ne de olsa biricik kızına dayak attın.” Dudakla-rının etrafında bir tebessümün gezindiğine temin edebilirdim. O da bunu hissetmiş gibi bastonunu hızla yere vurarak yeni-den toparlandı. “Derslere girmeyecek, yemeklerini de Monşer Du Lac dönene dek çalıştırılacağıın bulaşıkhanede yiyeceksin. Şimdi gidip Bayan Tingle’a durumu bildir.”

Ana binaya doğru ilerleyişimi izleyen Müdire Crouch’un bakışları, sığır çobanlarının sopaları gibi ardımdan beni itek-liyordu sanki. Utancım yakamdan içeri alevler dolduruyor gi-biydi. Sınıf arkadaşlarımla karşılaşma düşüncesiye içimde bir an önce kaçıp eve gitme arzusu uyandırıyor. Ailemle karşı-laşmak benim için çifte utanç anlamına gelmese, bunu yapabi-lirdim de.

Girişin önünde durdum. Düşüşümü kabullenmek istemi-yordum. Müdire Crouch ortadan kaybolmuştu. Kızlar ise oda-larındaydı.

Bahçe, sabahın ilk ışıkları altında bir mezarı andırıyordu. Üstelik mezarlıktan bile soğuktu. St. Clare’ın sarı taşları bir kaleye benziyordu. Her şey net çizgilerle çizilmişti. Sade ko-lonlardan jilet gibi keskin saçaklara dek tüm parçalar bir yap-bozun parçaları gibi mükemmel bir uyum içindeydi.

Sanırım yanıldım Tom. Baksana, beceremedim.

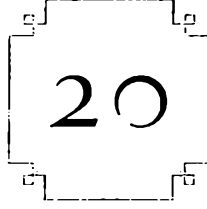
Keskin çığlıklar duyunca dikkatimi bir anda yukarıya ver-dim. Karatavuklar çıldırmış gibi uçuyor, güneş ışığını parçala-ra ayırıyorlardı. Babam, kuşların fırtınalardan önce bir araya toplandığını söylerdi ama gökyüzü berrak bir maviydi.

Dikkatimi bir anda başka bir ses çekti. *Bip, bip, hişşşş*. Tüylerim diken diken oldu. Göreceklerimden korkarak ağır ağır süs havuzuna doğru ilerledim ama aynı çılgınlıkla karşılaştım

Japon balıkları, kızgın bir tavadan kaçmaya çalışır gibi zıplıyordu. Kimileri çıkıntının üzerindeydi, diğerleriyse turuncu jöle parçaları gibi zeminde yatıyordu.

Ayaklarım titremeye başladı.

Yüce Tanrım, neler oluyor?

Kulağıma bir gümbürtü sesi doldurdu. Öylesine somut bir gümbürtüydü ki sanki gök yarılmış gibi geldi. Bir an batıl inançlarım, yalanlarım ya da sahtekârlığım için cezalandırılıyor muyum diye düşündüm. Ama bu doğruysa Japon balıklarının günahı neydi o zaman?

Ayaklarımın altındaki titreyiş kuvvetlenerek zangırdamaya dönüştü. Derken bütün zemin sarsılmaya ve kaymaya başladı. Sanki altımdan bir dev geçiyor gibiydi. Kaldırım taşlarının üzerine düştüm. Nefesim hızla bedenimi terk etti. Kırılan camların sesi koro halinde yükselen çığlık seslerine karıştı.

Dünyanın sonunun geldiğini düşündüm korkuyla.

Saldırıya mı uğramıştık? Gökten bir meteor mu düşmüştü?

Bir kocayemiş ağacı iki adım ötemde yere düşerken yüzümde çamur sıçratı. Çığlık atarak gözüme kaçan parçaları çıkarmaya çalıştım. Başka bir ağaç düşmeden ayağa kalkmaya çalıştım ama bu, dörtnala giden bir atın üzerinde ayağa kalkmak kadar zordu. Gökten kütleler halinde tuğlalar yağıyordu. Yer nefes alıyordu sanki.

Deprem!

Yapabileceğim tek şeyi yaptım. Başımı ellerimle koruyup

üzerime hiçbir şey düşmemesi için dua ettim. Islak çamurun kokusu, kendi korkumun kokusuna karşıyordu. İyice küçül-meye çalışarak büzüldükçe büzülüyordum.

Daha önce Chinatown'da bazı sarsıntılar hissetmiştik ama böylesini hiç görmemiştim. Yaşanan en kötü hadise, sunağın üzerindeki tütsülerin düşmesiydi. Ataların hakarete uğramış hissetmesine neden olabilirdi ama fazladan adak edilen bir şişe darı şarabının düzeltmeyeceği bir şey değildi.

Annem depremlerin, insanların koruyucusu olan *yam* kap-lanının, cennetten indirildiğine inanılan imparatorların koru-yucusu olan *yeung* ejderhasına meydan okuduğunda gerçek-leştiğine inanırdı. Kaplan ve ejderha birbirlerini dengelerdi ve eğer biri fazlasıyla güçlenirse, düzen yeniden oturana dek sürecek bir kavga çıkardı. Bu büyüklükte bir kavga koptuğuna göre göklerde korkunç bir şey yaşanmış olmalıydı.

Altmış yıl gibi geçen bir altmış saniyenin ardından sarsın-tı kesildi. Yani en azından yeryüzünün sarsıntısı. Ama şokun üzerimdeki sarsıntısı devam ediyor, kemiklerim zangırdıyord-u. Sanki dalağım boğazımda, dişlerim midemdeymiş gibi bir histi bu.

Suluk soluğa açılırken Hristiyan tanrısına Jack'in, annemin ve babamın iyi olması için dua ettim. Bir depremin birkaç blok-tan ötesini etkileyip etkilemeyeceğini bile bilmiyordum. Kaldı ki Chinatown dört beş kilometre uzaktaydı. Tabakların bile tıngırdamadığını umuyordum.

Uğursuz sessizliği, kızların kırık pencerelerden duyulan heyecanlı, paniklemiş sesleri takip etti.

Ayağa kalkmaya çalıştım ama yer yeniden sallandı. Çatır-dayan ahşabın ve kırılan camların sesi duyuldu yine. Birkaç saniye sonra avluya açılan kapıdan Katie, Harry ve Francesca belirdi.

Katie ayağa kalkmama yardım ederken, "Ön kapı yıkıldı!" diye bağırdı.

Harry, kucağındaki yastık gibi bembeyaz kesilmiş biçimde süs havuzunun etrafındaki ölü balıkları işaret etti. Havuzdaki suyun büyük kısmı dışarı taşmış ya da kırık taşlardan sızmıştı. Sakin, hissiz gökyüzünde şimdi yalnızca birkaç karatavuk kal-mıştı. Binadan birkaç taş daha düşünce bahçeye doğru biraz daha ilerledik.

Francesca soluğunu tuttu. “Bakın!” Tohumların özenle, sıralar halinde dizildiği bitki bahçesi şimdi üzerinden devasa bir kemirgen geçmiş ve her şeyin altını üstüne getirmiş gibi görü-nüyordu. Dallarıyla bitkilere bir gölgelik sunan portakal ağacı, son nefesini verircesine sarsılıp yıkıldı.

“Buradan çıkmamız gerek. Çalı çitleri! Şurada!” Bir ağacın şimşir tahtasını ikiye böldüğü noktayı işaret ettim. Ben dallar-dan birini tutarken diğerleri teker teker yarığa tırmandı. Kaldı-rıma atlarken kapitone ceketim ağaca takıldı.

Bedenim tamamen sıkışmadan hemen önce Francesca beni sıkıca kavradı. Sokağa adım attığımda, Francesca’nın ürkütü-cü cıglığı, kulağıma çok uzaklardan bir ses gibi gelmişti.

Merhamet melekleri! Dünya yerle bir olmuş.

St. Clare'ın ön kapısı kendi üzerine kilitlenmişti. O kapıdan tekrar içeri girmek söz konusu bile değildi. Altın külçem elimden kayıp gitmişti. Eleği ne kadar sallarsam sallayayım geri gelmeyecekti.

Binanın hemen önünde beliren çirkin bir çatlak, sokak boyunca ilerliyordu. Okul binasında kırbaç izine benzer çatlaklar vardı. Bütün pencereler yumruklanmış gibiydi. Yol boyunca kiminin bacaları uçmuş kimisi tamamen yıkılmış binalara şaşkınlıkla baktım.

Kaplanla ejderhanın pençeleri ve dikenli kuyrukları bu sokağı tamamen harabeye çevirmişti.

Annemin kendi ölümüyle ilgili kehaneti bir an, kaygan ve zehirli bir su yılanı gibi aklımdan geçti. Ürpererek bu düşünceleri zihnimden uzaklaştırmaya çalıştım. Şimdiye kadar Çin kültürünün batıl inançlarına kulak asmıyordum. Şu an inanmaya başlamak için çok kötü bir zamandı. Annemin yatağında uzandığını, ayak parmaklarını yorganın dışına çıkarmış olduğunu hayal ettim. Her an uyanıp Jack için *juk* ısıtmaya başlayabilirdi.

Parmaklarım cebimdeki bozuk parayı buldu. Jack de tıpkı bu para gibi güvende dedim kendi kendime.

Kızlar, sokağın ortasında yarı giyinik duruyorlardı. Kimi hâlâ gecelikleriyle, kimi ise şallarına ya da battaniyelerine sarınmıştı. Komşular da etrafta toplanıyordu. Birbirlerine sarılıyor, çocuklarını arıyorlardı. Kimileri şoktan dilleri tutulmuş gibi evlerinin enkazına bakarken kimileri de korku dolu sesleriyle konuşuyordu.

Korkunç bir çığlık, bütün konuşmaları bastırdı. Öylesine yüksek ve keskin bir sesteki dişlerim sızladı. Sesin kaynağını ararken, onu engellemeye çalışan ellere rağmen okuldan çıkmaya çalışan Minnie Mae'yi fark ettim.

"Ruby!" diye haykırıyordu.

Onlara doğru koştum. "Ne oldu? Ruby nerede?"

Kızlardan biri ellerini çevirerek, "Duvar yatağının üzerine yıkıldı," dedi. Dönüp Minnie Mae'ye baktıktan sonra fısıldayarak, "Boynu kırıldı. Ben... bence... çok hızlıydı." Mavi gözleri yaşlarla doldu.

İçim, bir kova buzlu su içmişim gibi bulanmaya ve ağrımaya başladı. Ruby'nin öldüğüne hâlâ inanamayarak elimle ağzımı kapadım. Daha bir saat önce bizimle birlikte gülüyordu. El falındaki kısa kader çizgisini hatırladım. Gerçekten bir falcı olsaydım, belki de onun zamansız ölümünü öngörebilirdim. Ama annem bile dünyanın sarsılışını durduramazdı ki.

Zavallı Ruby, artık yanında bir eş olsa da olmasa da seyahat edemeyecekti. Keşke onu tanıyorsa daha fazla zaman ayırmış olabilseydim. İnsanlar ölümlerin mezarları başında bu tür şeyleri sık sık tekrarlar ama şimdiye kadar onların neler hissettiklerini hiç anlayamamıştım.

Minnie Mae mücadele etmeyi bıraktı. Çığlıkları da sıksa omuzlarını sarsan hıçkırıklara dönüştü. Diğer kızlar teselli sözcükleri fısıldıyorlardı kulağına. Biraz ilerideyse boncuklu çantasını tutmuş kaskatı dikilen Elodie duruyordu.

Tanrı hepimize yardımcı olsun.

İnsanların arasında dolaşarak Müdire Crouch'u ararken toz parçacıkları gözümü yakıyordu. Müdireye kişisel olarak beslediğim hislere rağmen kızların bir koruyucuya ihtiyacı vardı.

Francesca yanıma geldi.

"Müdireyi gördün mü?" diye sordum. Kalabalığa göz gezdirdik ama aksi ihtiyardan iz yoktu. Hâlâ içeride olmalıydı.

Kızlar şok içinde bir araya toplanmış ağlaşıyordu. Kimse-nin onu aramak için dönmeyeceğini fark edince inledim. Benim niye umurumda olsundu ki? Beni okuldan atacaktı.

Francesca, "Ben onu ararım," dedi.

İç geçirdim. "Hayır, ben bakarım. Sen diğerlerinin başında dur." Bütün kızlar onu tanıyor ve ona güveniyordu; en azından bana güveneceklerinden daha çok. "Burada buluşuruz."

"Tamam." Aceleyle uzaklaştı.

Çalı çite doğru ilerlemeye başladım ama biri kolumu tuttu. Katie soluk soluğa, "Neden geri dönüyorsun?" diye sordu.

"Müdire Crouch'u bulmaya."

"Sence ana binada mı?"

"Hayır. Yanımdan geçse görürdüm. Çamaşırhaneden birlikte çıktık. Şapele gitmiş olabilir." Bunu söylerken Peder Goodwin'i de görmediğimi fark ettim.

"O zaman sokak girişini kullanalım. Birileri kapının eşiğinden bir bebek bıraktığından beri Peder Goodwin orayı hep açık bırakır."

Sokağa doğru peşinden ilerlerken bakışlarını bana çevirdi. "Aksanın gitmiş. Sen... bizim gibi konuşuyorsun."

"Burada doğdum."

"Evet ama sanmıştım ki..." Yanakları kızardı, sonra başını iki yana salladı. "Yalan söylemek zorunda kaldığın için üzgünüm."

"Ben de sizi kandırdığım için üzgünüm."

Gülümsedi. Gülümseyişi, kalbimde bir şeylerin yerine oturmasını sağladı.

Kenarında zil düğmesi olan bir kapıya ulaştık. Kapı çerçevesinde herhangi bir hasar yok gibi görünüyordu. En azından bu tarafında bir şey yoktu.

“Biraz geride dursan iyi olur.” Taşların yerinden oynamaması için dua ederek kapıyı çekip açtım.

Neyse ki hiçbir şey düşmedi. Kısa koridora adım attık. Burası da zarar görmemiş gibiydi ama bu, benim gerginliğimi artırıyordu yalnızca. Bunca zamandır sağlam bir zemin üzerinde durduğumuzu zannetmiştik ama o zemin, kışa dayanamayacak bir sakızkabağı kadar çürüktü.

“Peder Goodwin?” diye seslendim.

Katie koridordaki tek kapıyı çaldı. Yanıt gelmeyince açmaya çalıştı ama kapı yerinden kımıldamadı. Sıkışmış olabileceğini düşündüm. O sırada kapı, tavandan küçük parçaların düşmesine sebep olarak açıldı.

Katie gözlerini tozdan korumaya çalışırken içeri girdim. Girer girmez de öyle ani durdum ki neredeyse dengemi kaybedecektim. “Peder?”

Yatakta, Peder Goodwin, bir kadına sarılmış yatıyordu. Yüzü, beyazlamaya başlamış sarı saçlara gömülmüştü.

Demek Peder Goodwin’in gerçekten bir oynası vardı. Tavanın bir parçası talihsiz çifti delip geçmişti. Yatak çökmüş, tek bir ayağı sağlam kalmıştı.

Katie önce bir çığlık attı, sonra eliyle ağzını kapadı. Ardımda titrediğini hissedebiliyordum. “Onlar... Onlar...”

“Evet, ölmüşler.”

Katie daha fazla yaklaşmak istemedi. Ben yatağa doğru ilerledim. “Ah, olamaz,” diye soludum.

Karşımda Madam Du Lac’in zarif yüzü duruyordu. O asil burnu, kalkık kaşları... Son bir huzur ifadesi yüzünde donup kalmıştı. Okuldan kaçtığım gece onu şapelin yakınlarında görmüştüm. O çok arzuladığı *chuen pooi*’yi hatırladım. Genç âşığına daha çekici görünmek içindi demek.

Kadını hiç sevmesem de kimse böyle korkunç bir ölümü hak etmezdi. Birilerinin annesiydi ve kızını da sevmesem de aileden birini kaybetmek kadar derin bir acı yoktu.

Yeniden kendi ailemi düşünmeye başladım. *Beni her kim duyuyorsa, Meryem, Yusuf ya da İsa, onları koru. San Francisco'da yıkılan tek sokak bu olsun, o dövüşen hayvanlar kavgalarını uzaklara, insanların olmadığı bir yerde sürdürsün.* Bu penceresiz odanın duvarları üzerime gelmeye başladı. Ölümün kokusu, çürümüş çiçekler gibi ağırlaşmıştı.

Bay Mortimer'ın klişelerinden birini tekrarlayarak, "Tanrım, biz günahkârları ve tüm kullarını himayene al," dedim.

Mabede doğru ilerledim. Çatının bir tarafı dökülmüş, sıraların üzeri moloz dolmuştu. İçeride kimse kalmamış gibiydi ama bir inleme duydum.

Hemen kadının yanına koştum. "Müdire Crouch!" Sıralardan birinin altına uzanmıştı. Bir eliyle sıraya tutunmuştu, diğeriye kalbinin üzerindeydi. Yüzü kıpkırmızı ve terden sırlıklamdı. Bir kriz mi geçiriyordu?

Ayağa kalkmasına yardım ettim. "Yürüyeblecek misiniz?"

Başıyla onayladı. "Tansiyon. Ani baş dönmelerine neden oluyor. Beni öldürecek." Bakışlarını çökmüş tavana kaldırdı.

Buradan hemen çıkmazsak bizi de öldürecekti.

"Bastonumu getir kızım."

Bastonu, gri şapkasıyla beraber bir sıranın altında buldum.

Müdire Crouch şapkasını başına geçirdikten sonra bastonunu kullanarak ilerlemeye başladı. Peder'in odasının önünde durdu. "Çok susadım. Su içmem gerek."

"Ama buradan çıkmamız gerek," diye itiraz ettim kapının ardında neyin, ya da *kimin* olduğunu düşünerek. "Burası güvenli değil."

"Cennete susuzluktan kavrulmuş olarak gitmeyeceğim."

Katie bana çileden çıkmış gibi baktı.

“Ben getiririm, siz burada bekleyin,” dedim. Ölmüş sevgilileri tekrar görecektir olma fikri midemi bulandırsa da bir tırnağı yerinden sökmenin Müdire Crouch’u kılmılatmaktan kolay olacağını düşündüm. Hızla odaya girdim, adamın yarısına kadar tozlu suyla dolu olan sürahisini aldım ve çıkmak üzere hızla döndüm.

Müdire Crouch kapının eşiğinde durmuş, kaşlarını çatarak manzarayı izliyordu. Hemen arkasında Katie çaresizce omuz silkti.

Müdirenin sürahidenden su içmesine yardımcı oldum. Suyu bitirdiğinde yüzünü ekşitti. Şüphesiz ağızındaki o kötü tat sudan ziyade dehşet verici manzaradan kaynaklanıyordu. Susuzluğunu gidermek onu yardımımızı geri çevirecek ve çıkışa doğru kendi başına ilerleyecek kadar canlandırmıştı. “Tanrı Peder Goodwin’in de, artık her kimse o kadının da yardımcısı olsun. Bu konudan kimseye bahsetmeyeceğiz.”

Katie, yeşil gözlerini etrafta gezdirdi. Müdire Crouch’un Elodie’nin annesini tanımamış olması mümkün müydü gerçekten? Yüzünün yalnızca yarısı yastığa gömülüydü.

Peder Goodwin’i karanlık sırlarıyla baş başa bırakıp diğerlerinin yanına döndük. O dehşetin izleri zihnimdeki tazeliğini koruduğundan etrafımdaki kaosu geç fark ettim. Mezarlıkta çalışırken bir sürü ceset görmüştüm ama hepsi güzelce hazırlanmıştı. Üstelik hiçbirini şahsen tanıımıyordum. Sorgulanabilir tercihlerine rağmen Peder Goodwin zihnimde nazik biri olarak yer etmişti. Tanrı’nın, en büyük savunucularından biri olarak yanında tutmak isteyeceği türden biri olarak.

Francesca bizi görünce aceleyle yanımıza geldi. “Müdire Crouch, iyi misiniz?”

“Yürüebiliyorum, öyle değil mi?” diye gürlledi kadın.

Francesca saygıyla başını eğdi. “Ruby Beauregard yatağında öldü.”

Müdire hızla bir nefes aldı, sonra başını iki yana salladı. “Huzur içinde yatsın.”

Hep birlikte on adım ileride duran ve omuzları hâlâ sarsılan Minnie Mae'ye baktık. Üst sınıflardan Georgina adındaki güzel ve azimli bir kız, Minnie Mae'in omuzlarına bir battaniye sardı.

Francesca, "Geri kalan herkes burada. Peder Goodwin hariç," diye rapor verdi.

"O öldü," dedi Müdire Crouch pat diye.

Francesca irkildi. Ellerini öyle bir sıkı ki parmak boğumlarının çıtırdadığını duydum. Ona, Peder Goodwin hakkındaki gerçekleri hiçbir zaman söylememeye karar verdim. Bazı anıları oldukları yerde bırakmak en iyisiydi.

Müdire Crouch, Katie'ye biraz daha su vermesini işaret etti. Bardağı bitirdikten sonra, "Acil durum planımız Golden Gate Park'ta buluşmak. Hadi gidelim."

Müdire Crouch, şehrin merkezinden batı kıyısına doğru uzanan yeşillikli parka giden yolda ciddiyetle ilerlemeye başladı. Suyuyla ilgilenen kız hemen onun önünde dururken Harry de yanlarında ilerliyordu. Francesca ile ben ise peşlerinden gidiyorduk.

Hayes Sokağı'ndan yıkım karşısındaki şaşkınlığımızı engelleyemeden, bir yandan da ağaç dalları, kırık camlar gibi yeni düşmüş engellere takılıp ayağımızı burkmamaya çalışarak güçlükle geçtik. Bir tramvay vagonu, yeryüzünün yarıldığı noktada boylamasına yan yatmıştı.

Evden ayrılmadan önce anneme okul kurallarını anlatmıştım. Tahliye planı da buna dahildi. Ancak Golden Gate Park'a doğru ilerlerken hasarın bizim sokağın çok daha ötelere dek uzandığı açıkça görülüyordu. Ya Chinatown da St. Clare kadar, hatta daha çok hasar gördüyse?

Ailemin güvende olması için bir kez daha dua ettim. Günlerden çarşambaydı, yani babam Oakland'e teslimat yapmaktan dönerken bindiği gemide olmalıydı. Ve Tom... Belki de şimdi dünyanın bu bölgesinden çok uzaklardaydı.

Kızların konuşmalarından parçalar duydum.

"Bu korkunç, korkunç..."

"Annem '92 depreminin yalnızca Tassock Şeridi'ni vurduğunu söylemişti. Şehrin geri kalanı sağlammış."

"Tren istasyonuna gitmek için bir tramvaya binmek..."

"Tramvay olmayabilir. Ayrıca hiç paramız yok."

"İyi tarafından bak. Görgü kuralları yok."

"Sizin aileniz sizi almaya gelecek. Ama bizimkiler Boston'da yaşıyor."

Deprem zalim bir canavara benziyordu. Başınızı sallayıp şaşı baktığınızda bazı evler hâlâ sağlam görünse de önemli bir kısmının camları kırılmış, sundurmaları çökmüş, yan taraflarında çatlaklar belirmişti. Viktorya döneminden kalma iki ev birbirine doğru eğilmiş, dedikodu için baş başa veren iki insana benzemişti. Bir diğer ev, birileri dev bir balta almış da onu ikiye ayırmış gibi görünüyordu. Ayrılmış kereste ve molozlar evin içini gözler önüne seriyordu. Mendilini kanayan burnuna tutmuş ihtiyar bir adam, birilerinin ismini haykırıyordu.

Gördüğüm her yeni sahne ailem için duyduğum endişeyi artırıyordu. Chinatown'daki binalar bu mahalledekilerin yarısı kadar bile güzel ya da sağlam değildi. Duvarlarımız, sokağın bütün gürültüsünü duymamıza neden olan ince malzemeden yapılmıştı. Pencereler biri kuvvetle öksürdüğünde bile zangırdardı.

Ya annemle Jack tam şu anda enkaz altındaysa? Onları kim kurtaracaktı?

Soluklarım bir anda kesik kesik gelmeye başladı. Bir çeşit kaygı krizi mi geçiriyorum diye düşündüm. Hemen yanımda uzun adımlar atan Francesca'ya baktım. Gözlerini ileri sabitlemişti. Tuhaf bir soğukkanlılık vardı üzerinde. "Ailen için mi endişeleniyorsun?" diye sordum ona.

"Annemle babam Noel'den beri San Jose'de yaşıyor. Annem buranın nemi için fazla yaşlandı. Erkek kardeşim de restoranı

kapatıp uzun bir Paskalya için annemlerin yanına gitmişti. Çalışkanlığa inanmıyor.” Ağır ağır ilerlemeye devam ediyordu.

”Peder Goodwin için üzıldüm.”

Başını hafifçe salladı. ”Tanrı’nın en iyi hizmetkârlarından biriydi.”

Üç çocuklu bir aile ve bir anne, ön bahçelerinde, bir raftan düşmüş devasa bir kitap gibi duran çatılarının yanında dikilmişti. Gerçekmiş gibi gelmiyordu.

”Bu korkunç,” dedi Francesca.

Onu onaylar gibi bir şeyler mırıldanırken ayaklarımın yaşıladığını hissettim. ”Ailemi görmem lazım.”

”Bu çok tehlikeli. Parka gidip polisin açıklamasını bekleyelim.”

Kıpırdanıp duran endişelerimi bir kez daha bastırdım. Alelacele giyinmiş adamlar atlarını sürerek yanımızdan geçti. Müdire Crouch içlerinden birine bastonunu sallayarak işaret etti. ”Genç adam, durum nedir?”

”En kötüsünden korkuyorum hanımefendi. Telefon kabloları çalışmıyor. İnsanlar belediye binasının yıkıldığını söyleyerek istasyona doğru ilerliyor.”

Müdire Crouch soluğunu tuttu. ”Yüce Tanrım!”

”Ne yapılabileceğini öğrenmeye gidiyoruz.”

Grubumuzdaki kızlardan birinin ağlamaya başlaması iyice sinirlerime dokundu. Müdire Crouch yeniden ilerlemeye başladı ama ben bu kez ayaklarımı hareket ettiremiyordum.

Francesca dönüp hareket etmeyeişime baktı.

”İyi olduklarından emin olmalıyım.”

Bir şeyler söylemek için ağzını açtı. Yine beni durdurmaya çalışacağını düşündüm. Bizden uzaklaşan kızlara, sonra yenisinden bana baktı. ”Ben de seninle geleceğim.”

İtiraz ettim ama sokak boyunca ilerlemeye başlamıştı bile.

Şehir merkezine doğru ilerlerken her sokak duygularımı altüst ediyordu. Bir blokta çok az hasar olduğunu görünce, depressimin yalnızca St. Clare'ın bulunduğu bölgeyi vurduğunu düşünmeye başlıyordum. Ama bir sokak sonra bir dizi ahşap evin darmadağın olduğunu görüyordum. Temelleri çökmüş, önceden duvarların bulunduğu yerde moloz yığınlarından başka bir şey kalmamış oluyordu. İşte o zaman en kötüsünden korkmaya başlıyordum yine.

Bir kadın kucagında sıkıca sarıldığı bir şapka kutusuyla ön bahçesinde gezinirken kocası da bir valizi yapma çiçekler, deniz kabukları ve hatta pirinç bir puro kutusu gibi ıvır zıvırlarla dolduruyordu. İnsanların acil durumlarda kurtarmaya değer gördüğü şeyler karşısında şaşırmadan edemedim. Bir an tek varlıklarımın üzerimde olduğuna şükrettim. Çin'e özgü kıyafetlerim ve Jack'in bozuk parası. Endişelenecek ne kadar az şeyin olursa taşıyacak da o kadar az ağırlığın olur. Bayan Lowry'nin kitabı gitmişti ama içinde yazanlar zihnimin içinde güvendeydi.

Sabahlıklar içindeki bir kadın Francesca'nın koluna yapıştı. "Lütfen Lula'mı bulmama yardım et!"

Francesca bana soru dolu bir bakış attı.

“Kızınız kaç yaşında?” diye sordum kadına.

“Lula benim papağanım,” dedi kadın boğuk sesiyle.

Başımı iki yana salladım. “Üzgünüm.” Kuşlar kendi başlarının çaresine bakabiliirdi.

Her yer toz duman içindeydi. Durmadan hapşırıyor ya da öksürüyorduk. Francesca bir mendil çıkarıp burnuna tuttu. Ben de yüzümü ellerimle örterek boğazımdaki o acı, kireçli hissi görmezden gelmeye çalıştım. Ceketimi çıkarıp belime sararken keşke yola çıkmadan önce su içseydim diye geçti aklımdan.

Sayısız kırık vitrin camının yanından geçtik. Kimi yerde binaların bütün ön cephesi yere yığılmıştı. Yeşil tenteli bir dükkânın yanından geçerken sosislerin kokusu beni bir anda çarptı. Pencerede sıralar halinde domuz sucuğu asılıydı. Duvar kenarındaysa lahana turşusu fıçıları dizilmişti. Yarım kilos on sent. Cam vitrin tuzla buz olmuş, çatı da arkaya kaymıştı ama ilginç bir şekilde kapıya sapa sağlam duruyordu. Kokulu defne şişelerinin kırıklarından bir yığın oluşmuştu.

Sabah ışığında kırılmamış bir şişenin parladığını gördüm. Francesca hemen yanımda durdu.

“Günün birinde geri dönüp karşılığını ödeyeceğime yemin etsem, yine de hırsızlığa mı girer?”

“Bu şartlar altında sorun olacağını sanmıyorum.”

Bayan Lowry’nin de bunu onaylayacağını düşünüyordum. Ne de olsa iş hayatında ayakta kalmanın ilk ve en önemli yolu, hayatta kalmaktı. Şişeyi aldım.

Francesca, “Açacak yok,” dedi.

“Gerek yok.” Tom hep şişelerim üst kısmını kıracak bir yol arardı. *En basit çözüm, daima gözüünün önündedir*, demeyi çok severdi. Bir hayvan bağlama kazığının üzerindeki metal işimi gördü. Yalnızca üç deneme yapmam gerekti. Şişeyi Francesca’ya da uzattım. Birkaç yudum aldıktan sonra tatlı

içeceği bana geri verdi. Son damlası bitene dek şişeyi elden ele gezdirdik.

Merkeze doğru ilerlemeye devam ederken konuşmuyorduk. Çünkü bu, boğazımızdaki nemi boşuna harcamak anlamına gelirdi. Kalabalık az sonra yoğunlaştı. Yanan ahşabın başka hiçbir şeyle karıştırılamayacak kokusu, havadaki toz karmaşasına katılıyordu. Yıkım öyle büyüktü ki bizi dolambaçlı yollardan gitmeye mecbur ediyordu.

Her adımda, depremin oldukça geniş bir alanı etkilediği açıkça anlaşıyor, Chinatown'un korunmuş olması umudu hızla siliniyordu. Jack'in parasına dokunarak bana şans getirecekti, Jack ile annemi bir şekilde güvende tutacaktı gibi yalvarıyordum ona.

"Geri dönmelisin."

"Ancak sen de benimle gelersen dönerim," diye cevap verdi Francesca.

Market Caddesi'ne doğru dönünce olduğumuz yerde kalakaldık.

Francesca elimi tutarak, "Aman Tanrım!" diye inledi.

Sanki birileri Market Caddesi'ni almış ve bir kilim gibi silkelemişti. Bütün binalar yerle bir olmuştu. Cadde tamamen ikiye yarılıp şişmişti. İki yanında göz alabildiğine tuğla yığınları uzanıyordu. Molozlar, insanları ve hayvanları (inekler bile vardı) sokağın ortasından ilerlemeye zorluyordu.

Biraz ileride, caddenin sağ tarafında alevlerin yükseldiğini gördüm. Duman bulutları, geçişi imkânsızlaştırıyordu. Sıcaklık, yüz metre öteden bile yüzüme vuruyordu. Olan biten her şeye rağmen, Dördüncü Cadde'nin pirinç tabelası hasar almamıştı. Resmen benimle dalga geçiyordu.

Ürperdim. Yılın dördüncü ayı olan nisandaydık ve bugün haftanın dördüncü günü, çarşambaydı.*

"Bu taraftan," dedim sertçe.

* Çinliler pazar gününü haftanın başı olarak kabul ederler. -y/ll

Francesca başını eğerek ıslı yüzündeki ter damlalarını sildi. Geldiğimiz bir sokağı geri yürüdük, sonra yönümüzü değiştirerek Chinatown'un kuzeyine doğru ilerledik. Kalbimin çılgınca çarpışına sinir bozucu hızımız eşlik ediyordu. Sokaklar alelacele kaçışan insanlarla doluydu. Bizi ters yöne sürüklüyorlardı. Bir bloğu güçlükle geçtik. Ardından birini daha.

Hızla yanlarından geçerken bir adamın diğerine, "Call da yaşıyor," dediğini duydum.

Gazete binası mı? The San Francisco Call, şehrimizin en uzun binasıydı. On beş kattan oluşuyordu. O giderse, komşuları Mutual Bank ve Chronicle da düşerdi. Bizim titrek apartman için ise hiç şans yok demekti.

"Francesca, bekle." Birkaç şey daha öğrenmek umuduyla adamın peşinden gittim.

"İtfaiyeciler buraya gelene dek bekleyelim. Ülkenin en iyi ekibi bizde."

"Nerede kaldılar o zaman? Bütün lanet olası bina yanacak."

"Az sonra gelirler."

İnsanlar akın akın gelirken adamların arkasmdan, "Affedersiniz!" diye seslendim. "Chinatown da yıkılmış mı, biliyor musunuz?"

Adamlardan biri bana cevap vermek için döndü. O konuşurken ben de bıyığının hareketlerini izliyordum. "Emin değilim. Ama ben olsam umutlanmazdım."

Francesca yanıma gelip yüzünü buruşturdu. Hemen arkamda bir bebek çığlık atınca, kucağında bebeğiyle ilerleyen kadına yol vermek için kenara çekildim. Tekrar döndüğümde adamlar kalabalığın arasında kaybolmuştu.

Chinatown'a doğru ilerlemeye devam ettikçe dehşet içinde bize doğru koşan ince, pençeli ayaklarla karşılaştım. Sıçanlar. O kadar çoklardı ki yer hareket ediyormuş gibi geliyordu göze. Onlar dehşet çığlıkları atarak ayakkabılarımızın üzerinden

geçerken Francesca'yla birbirimize tutunduk. Sıçanların çığlık atabildiğini bile bilmezdim.

"Yüce Tanrım!" diye inledi Francesca.

İzdiham azalınca onu bıraktım. "Parka dön," dedim boğuk bir sesle. Artık benim için hiçbir şey yapamazdı. Burada kalmaya devam ederse kalabalığın altında kalacak ya da hıyarcıklı vebaya yakalanacaktı.

Sonra birden koşmaya başladım. Zikzaklar çizerek harap olmuş sokakları hızla geçiyor, ne zaman Jack yaşlarında ama sonuna o olmadığı anlaşılan bir çocuk görsem, binlerce kez ölüyordum.

Yeryüzü tekrar sarsılmaya başladı. İnsanlar çığlıklar atarak yakınlarında her ne varsa ona tutundu. Yere düştüğümde cam parçaları elimi kesti.

Sarsıntı durdu. Eski sakinlerinin tüten kalıntılarıyla çevrelenmiş biçimde Union Meydanı'nda duruyordum. Metal iskeletlerden içeri ve dışarı duman sızıyordu. Kanatlı Zafer'in başı hâlâ dikti. O soğuk bakışları sanki bana keder giysisini çıkarıp harekete geçmemi emreder gibiydi. Acıyı yok sayarak kalktım. Göğsüme doğru ilerleyen endişe kaygan ve soğuktu. Beni ilerlemeye zorluyordu.

Nihayet Chinatown'un ana caddelerinden biri olan California Caddesi'ne ulaştım. Buradaki duman, bir şeyi havada tutabilecek kadar yoğunlu. Kalabalıktaki insanların yüzleri değişerek Çinlilerden oluşmaya başlamıştı. Hepsi benim geldiğim yöne doğru hızla ilerliyordu.

Elinde bir fotoğraf çerçevesi tutan bir adamı durdurdum. "Chinatown nasıl?"

Durmak istemedi adam. Arkasından gittim bir süre. "Yanıyor! Her şey yanıyor!" dedi.

Göğsümde sert bir panik dalgası hissettim. "Yanıyor mu?"
"Hai."

Gözyaşlarım yanaklarımdan süzülürken dumana doğru koşmaya başladım. Kaçmış olmalıydı. Buna mecburlardı.

"Mercy!" İsmimi haykıran sese doğru çılgınca döndüm. Koyu renk pantolon ve benimkine benzer bir ceket giymiş zavıf bir adam bana el salladı.

"Ah-Suk!" diye haykırdım ona doğru atılarak. Neredeyse beresini düşürüyordum.

Tom'un babası beni bir eliyle tuttu. Diğerinde bir valiz vardı.

"Annem?" deyiverdim.

Başını iki yana salladı.

"Dai-dai?" diye fısıldadım, Jack'in adını yüksek sesle söyleyemeyerek.

Ah-Suk gözlerini kapadı. Açtığına gözleri yaşarmıştı.

"Onların binası ilk yıkıldı. Üzgünüm..." diye konuşmaya başladı Kanton lehçesinde.

Elinden kurtularak Chinatown'a doğru ilerlemeye başladım. *Hayır! Bu doğru olamaz.*

"O tarafa gidemezsin Mercy! Yangın hâlâ çok güçlü. Kıya-fetlerin tutuşur!"

Yarım blok kadar koştuktan sonra görünmez bir ısı duvarına çarptım. Vücudum içinden geçmeyi reddetti. Chinatown sadece bir blok ilerideydi ama o hatırladığım görüntüsü yoktu artık. Yalnızca sarı kırmızı alev gösterisinden ibaretti.

Yere diz çöktüm. Sonra iyice yığılarak sanki kendi içimde sonsuza dek yok olabilirmişim gibi başımı kucağıma gömdüm.

Alı, benim küçük kardeşim. Keşke seni hiç bırakmasaydım. Bu kadar kısa zamanın olduğunu bilsem, her saniyemi senin büyüdüğünü izleyerek geçirirdim. Ve sen anne! Kendi ölümünü öngördün. Hakkı çıkabileceğin onca zaman varken, neden şimdi?

Hıçkırmaya başladım. Öyle hıçkırdım ki kalbim yorgun düştü. Alevlerin Jack'in küçücük ayaklarını yalayışını, kardeşimin o korku dolu sesiyle "Mercy!" deyişini hayal ettim.

Birisi beni ayağa kaldırdı.

Her yerim uyuşmuştu. Hiçbir şey bu uyuşukluğu geçiremezdi. Çığlıklar atan insanları, atları dörtnala koşan itfaiye araçlarını, ölüleri taşıyan vagonları güçlükle fark ediyordum. Alevler gürlüyor, çocuklar ağılıyordu ama bütün bu sesler, sanki delinmez bir cam fanusun içindeymişim gibi yanımdan geçip gidiyordu.

Duyduğum tek ses, kulaklarımda rüzgâr gibi uğıldayan pişmanlığımın sesiydi.

Babam, Jack'i ilk kez kollarıma verdiğinde, onun bana ait olduğuna karar vermiştim. "Mükemmel" olarak adlandırılmayı hak eden bir şey varsa, o da inci gibi yusyuvarlak başı ve denizyıldızına benzeyen elleriyle bu sıcacık kundaktı. Neredeyse hiç ağlamıyordu. Kimi zaman deliksiz on dört saati bulan uykusuna daldığında, ayaklarını gıdıklamak için uyanmasını isterdim. Jack'in doğumu, bana Tanrı'nın varlığını kanıtlamıştı.

İnsanlar sürekli gidip gelen teknelere benzerdi. Ama bazen hiç dönmezlerdi. Şimdi, onun teknesi yelken açıp gitmişken, benim için deniz bomboş kalmıştı.

Birisi omzuma dokundu. Bir battaniyeye sarınmışım. Başımın altında da bir yastık vardı. Etrafımı çamur ve çimen kokusu sarmıştı. Belki de üzüntüden ölmüştüm de mezarımı hazırlıyorlardı. Mezarlıkta geçirdiğim günlerde, üzüntünün bir bedeni yok ettiğini hiç görmemişim. Ama kendilerini mezara atmaya çalışan birçok yaşlı insan görmüştüm. Hissettiğim acı,

kalbe saplanan bir kurşunun vereceğinden bile derindi şüphesiz. Beni istediğim yere gönderecek kadar güçlüydü.

Tuhaf bir şekilde bu düşünce beni rahatlatmıştı. Annemi ve Jack'i, belki buna benzer ama çok daha yukarıdaki bir şehirde, hep birlikte aşağı bakıp yaşamı izleyebileceğimiz bir yerde tekrar görecektim.

Tabii babam hâlâ hayatta olabilirdi.

Tom da öyle. Depremler okyanusları etkiler miydi? İçim birden endişeyle kasıldı.

İnleyerek gözlerimi açtım. Katie, yüzümün yalnızca birkaç santimetre uzağında durmuş, yeşil gözleriyle beni izliyordu. "Selam." Kalçasının üzerine çökerek birine seslendi. "Kendine geldi."

Az sonra Harry ile Francesca da bana bakıyordu. Hemen arkalarında, üst sınıflardan görebildiğim tek isim olan Georgina, Minnie Mae'in saçlarını örüyordu. Güneynin şişmiş yüzü güneş gibi kızarmıştı. Bütün öğleden sonra boyunca uyumuş olmalıydım.

Battanienin içinde kıpırdandım. Ah-Suk ve Francesca'nın yardımıyla tökezleye tökezleye parka geldiğimi hayal meyal hatırlıyordum. Francesca'nın sıcak bakışlarıyla karşılaştım. "Teşekkür ederim."

Bana öyle ilgili bir tebessümle karşılık verdi ki neredeyse olduğum yere yığılacaktım tekrar. Boğazımdaki ateş topunu yuttum. "Ah-Suk nerede?"

"Seni getiren adam mı? Şurada."

Doğrulmaya çalıştım ama elimin acısıyla irkildim. Midem yanıyor, kaslarım saatlerdir suda debelenmişim gibi ağrıyordu. Francesca desteklemek için elini sırtıma koydu.

Ah-Suk'la konuşmalıydım. Parkın doğu sınırına yüz adımlık bir mesafede valizinin üzerine çökmüş olduğunu gördüm. Tıkanmış enerji kapılarını açmak için başka bir adamın omuzunu ovuyordu. Hemen arkasında Alvord Gölü'nün sakin ve

karanlık suları yarım blok boyunca uzanıyordu. Kıyı kesimi is lekeli kıyafetleri ve travmatik ifadeleriyle insan kaynıyordu.

Ters yönde parkın Çocuk Karargâhı olarak adlandırılan bölümünü gördüm. Atıklarıncaın taş çadırı, 100 metreden bakınca hasar almamış görünse de hemen bitişiğindeki taş binanın kenarları çökmüştü.

Francesca alnıma düşen saçları parmaklarıyla geriye taradı. "Ailen için üzgünüm."

Harry'nin elinde içi su dolu bir meyve kavanozu vardı. O camsı gözleri anlayışla kocaman açılmıştı. Suyu minnetle almak için uzandığımda birinin elimi bir kumaş parçasıyla sardığını fark ettim. Suyun tadı çamurlu gibiydi. Yalnızca boğazımı yumuşatacak kadar içtim.

Katie'nin yüzü de anlayışla düşmüştü. "Kardeşinin adı neydi?"

"Jack. Altı yaşındaydı."

Francesca ve Katie ağlaşarak bana sarıldı. Bir an için onların da yelken çiçeği misali sessizce oturan Harry gibi olmalarını istedim. Annem, insanların evlerinde yelken çiçeği bulundurmasının iyi olduğunu, bu bitkilerin bütün negatif enerjiyi etkisiz hale getirdiğini söylerdi.

Francesca, Harry'nin yastığını kabartıp arkama koydu. Ona durması için bağırarak istedim. Annem ve Jack böylesine korkunç bir ölümle yüzleşmişken benim rahat rahat oturmam hiç adil değildi.

Kollarımı dizlerime sardım. Gözyaşlarımın akmasını istiyordum. Bugün birkaç yangını söndürebilecek kadar çok ağlamıştım, daha fazlası da hoş görülebilirdi. "Diğerleri nasıl?"

"Çalışanlar ve bütün öğretmenler kendi ailelerini bulmaya gitti. Kızların çoğu da buranın yerlisiydi, aileleri gelip aldı. Sadece..." Francesca, sırtını bir çam ağacına dayamış, ortamla tuhaf bir zıtlık oluşturan boncuklu çantasını da yanına koymuş yalnız bir kıza baktı.

Elodie'nin bakışları benimkilerle buluştu. Bir an konuşacakmış gibi ağzını açtı ama sonra konuşmak yerine dizlerine sarıldı. Sanırım bazı sınırlar esneyebilirdi ama ölüm karşısında bile tamamen silinmesi mümkün değildi. Her ne kadar ondan hoşlanmasam da içimde yeni bir keder dalgası belirdi. Babası New York'ta olduğundan yakın zamanda yanına gelemezdi. Annesinin ölümünü biliyor mu diye merak ettim. Katie zihnimi okumuş gibi başını iki yana salladı.

Acımasız dünya, bu görevi bana verme.

Francesca devam etti. "Bir iki kişi arabayla alındı. Aileleri şehrin dışında yaşayanlar."

"Peki ya sen?"

"Ben burada abimin dönmesini bekleyeceğim. Senin için yapabileceğim bir şey varsa..."

Katie'ye dönüp, "Peki sen ve Harry ne yapacaksınız?" diye sordum, Harry'nin ailesi olmadığını hatırlayarak.

"Büyükkannemi bekleyeceğim. Haber duyulunca çok endişelenecektir."

Katie'nin sözlerini hatırladım. *Senin için endişelenecek biri olduğu sürece her şey yoluna girer.* Ben de Jack ve annem için endişelenmişim ama hiçbir işe yaramamıştı.

Atalarımız aileme sırt çevirmişti. Adak sunduklarımız bile. Babamın Hristiyan tanrısı, esirgeyen ve kudretli tanrısı... En büyük hayal kırıklığına uğratan da o olmuştu. Her ne kadar artık onunla konuşmuyor olsam da yine de babamı bir an önce bulmama yardımcı olması için ona dua ettim. *En azından bunu yapabilirsin.*

"Rahat mısın?" Katie saçıma düşmüş bir yaprağı aldı.

"İyiyim ben. Endişelenme." Yas tutmak, mahremiyet gerektirirdi.

"Tabii ki endişeleniriz. Annemle babam öldüğünde kendimi ağaç evime kapamıştım. Oradan ancak bir ay sonra, kar yağmaya başlayınca çıktım."

Francesca kolumu sıktı. Sonra Katie'ye döndü. "Henüz şokta, bırak kendine gelsin."

Katie başını eğdi ama alınmış görünmüyordu. "Keşke ona biraz çay verebilseydim," diye fısıldadı Francesca'ya. "Ya da yiyecek bir şeyler. Acaba çam kozalakları yenilir mi?"

Hiçbir şeye odaklanamayan kulaklarım, seslerini uzaktan gelen bir sesmiş gibi algılıyordu.

Francesca, "Pişirdikten sonra fıstıkları yenebilir," dedi. "Aslında tehlikeli olmasa onu *spaghetti alla gricia* yesin diye restorana götürürdüm. Benim spesiyalim."

"Bütün spaghetti'ler aynı değil mi?" diye sordu Katie.

"Tanrım, hayır. Makarnayı pişirmenin bir sürü yolu var."

Birkaç adım ötede Müdire Crouch, adamlara yardım kasalarını geniş bir köknarın altına bırakmaları için talimat veriyordu. Adamlar, atların çektiği yük arabalarından başka kasalar alıp dağıtmak için uzaklaştı. Müdirenin arkalarından seslendiğini duydum: "Neredeyse sekiz saattir burada bekliyoruz, bize tek verebileceğiniz bu mu?"

Öylece oturup acı çekmek kolay gelse de bu yalnızca annemin ve Jack'in korkunç ölümlerini zihnimde canlandırmama neden oluyordu. Yanmışlardı. Umarım yangın başlamadan boğularak ölmüş ve alevleri hissetmemişlerdir. Peki ya babam? Ya o da?..

Gözlerime yeniden sıcak yaşlar doldu. Düşüncelerimi kafeslerine geri tıkmak ister gibi başımı salladım. Ayağa kalktım, battaniyeyi dörde katlayıp bir dala astım.

Park, kesilmiş çimenleri, her dem yeşil ağaçları ve kavaklarıyla tam bir vahaydı. Kül rengi gökyüzü ve tabii ki tüm bu sığınmacılar olmasa, bir deprem olduğunu asla anlamazdınız.

Francesca ve Katie konuşmayı bıraktı. İlerlerken beni izlediklerini hissedebiliyordum.

Jack'in Kızilderili parasını cebimden çıkardım. Olabildiğince uzağa fırlatmak istiyordum onu. Yararsız, uğursuz bir bakır parçası. Ama bana Jack'ten kalan tek şey oydu. Yeniden cebime koydum.

Yolumu bulmama yardım et küçük kardeşim. Kayboldum.

Müdire Crouch kasalardan birini karıştırıyordu. Üzerine bir tutam çam iğnesi döküldü. Eliyle iğneleri temizledi. "Aptallar. Kömür olmadan tencere ne işe yarar?"

Onu geçip yüz metre ötedeki Ah-Suk'un yanına girmek istedim ama kabalık etmek de istemedim. "Belki pişirmek için değildir."

Ürperdi. Sonra yeniden kanvas ve odun parçalarıyla dolu kasaya eğildi. "Ne biçim bir battaniye bu böyle?"

"Sanırım bir çadır efendim."

Sertçe bana baktı, sonra kanvas kumaşı salladı. "Bir çadır olduğu açık."

Onun kabalığını çekecek halde değildim. Bir dizi selvi ağacına doğru ilerlerken, bir ailenin tamamına yatak olmuş demir bir bankın yanından geçtim.

Ah-Suk, erzak sandığının üzerine tünemiş, valizinin kancasını açmaya çalışıyordu. Annesinin yapılı vücudunu almış olan Tom'un aksine Ah-Suk, uzun boynu ve tedbirli hareketleriyle bir turnayı andırıyordu.

"Ah-Suk, beni buraya getirdiğin için teşekkür ederim,"

dedim Kanton lehçesinde. Gözlerime yeniden yaşlar doldu ama tutmayı başardım.

Jack'i son gördüğümde uyuyordu. Onu uyandırmalıyım. Ona onu ne kadar sevdiğimi söylemeliydim.

"Teşekkür etmene gerek yok." Yanına, sandığın üzerine oturmam için işaret etti. Oturdum ben de.

"Annen iyi bir yaşam sürdü," diye devam etti. "Beş çiçekli bir ölümü hak ediyordu."

Başım la onayladım ancak bu deyiş i ne zaman duysam irkilirdim. Bir Çin inanış ına göre, bir kadın iyi bir ölüm için beş "çiçek" yaşamalıydı: evlenmeli, bir oğ lan doğ urmali, saygı görmeli, onu sevecek erkek toruna sahip olmalı ve uzun bir yaşam ın ardından uykuda ölmeliydi. Bana göre ise annemin ölümü, beş yüz torunu olan herhangi birinin ölümünden daha az onurlu değ ildi.

Uzakta St. Clare kızları çadırları kurmaya çalış ıyordu. Harry ve Katie kanvas ı gererken Francesca da iki ç ıtayı birbirine tutturmaya çalış ıyordu.

"Annen ve kardeş in için kâğı t yakmalıs ın." Ah-Suk ağ zını ş aklattı. Sonra baş ını kederle iki yana salladı. "Saç ı siyahlardan önce saç ı beyazlamış lar gitmeli."

Ailelerin çocuklarından uzun yaşamamas ı gerektiğ ini hatırlatan sözle kalbimde taze bir acı filizlendi. "Yaparım Ah-Suk."

"Baban dağı tıma mı gitmiş ti?"

"Evet. Oakland'den dönüyor olmalıydı."

Beresini çıkararak elini saç larında gezdirdi. Hareketleri bana bir an Tom'u hatırlattı. Onunla durmadan bu alış kanlığı bırakmasını, yoksa saç larının Ah-Suk gibi seyreleceğ ini söyleyerek dalga geç erdim. "O halde iyi olmalı. Beklemekten başka yapacak bir şey yok."

Ah-Suk'un sözlerine rağmen babamın ş apkasını sıkan görüntüsü, yerini en kötüsüne, babamın boğ ulduğ u bir görüntü-

ye bıraktı. Bu korkunç düşünceyi zihnimden atmak için derin bir nefes aldım.

“Peki ya Tom? Sence o iyi mi?”

Kaşlarını çattı, çenesindeki sakal titredi. “Kaptan Lu’nun teknesi saat yirmi iki deniz mili yapabiliyor. Şimdiye kadar sahiliden beş yüz mil uzaklaşmış olmalılar.” Yeniden valizini açmaya çalıştı. “Onun için endişelenmezdim Mercy. Geri dönmeyecek. İkimiz de ailemizi kaybettik.”

Tek oğlu yanından ayrıldığı için büyük bir utanç duyuyor olmalıydı ama pek çok Çinli gibi bunu asla itiraf etmezdi. Tom’un itaatsizliğinin onu bu cehennemden korumuş olduğu ironisinden bahsetmedim. Her ne kadar Ah-Suk’un kaybını anlıyorsam da annemle Jack’i kaybetmiş olmanın acısıyla eşit olduğunu düşünmüyordum. Ah-Suk hâlâ Tom’u bulabilir ya da ona mektup yazabilirdi.

Valizin kapağı nihayet açılınca Ah-Suk’un üst raflardaki çay seti ve bitki paketleri ortaya çıktı.

“Bunu yolculuğunda kullansın diye Tom’a vermek için paketlemiştim. Bazen uyumakta zorluk çekiyor.” Yutkunurken çıkık âdemelması oynadı. Normalde katı olan yüz ifadesinin kederle sarıldığını görmek beni şaşırtmıştı. “Bu kadar erken bir gidişten bahsettiğini anlamamışım.” Cebinden katlanmış bir kâğıt çıkarıp avucuna vurdu. “On sekiz yıl ona babalık yaptıktan sonra elimde kalan tek şey bu. Çalakalem bir not.”

Tom’a duyduğum sadakate rağmen ihtiyar adam için kalbimin acıdığını hissettim. Tom’u tekrar göreceğimizi söylemek istedim ona. Fakat saygın bir ihtiyarı teselliye kalkışmak saygısızlık olurdu.

Ah-Suk başını sallayıp valizin kapağını kapadı.

“Winter’ı Bay Cruz’a gönderdim. O aptala tavuk ciğerlerini bırakmasını söyledim ama o gut olmayı tercih etti,” dedi Ah-Suk sertçe, konuyu değiştirerek. Ayağı sorun çıkardığında atını sık sık Portekizlinin Potrero Hill’deki evine gönderirdi.

Winter gördüğüm en zeki attı. Ah-Suk ne derse harfiyen yerine getirirdi.

“Şans onlardan yana olsun. Ling-Ling ve annesinden haber aldın mı?”

“Haberim yok. İnsan emin olamıyor ki. Bütün mahalle du-man altında kaldı.”

Ling-Ling’in annesinin nilüfer ayaklarıyla alevlerden kaç-maya çalıştığını hayal ettim ve o an onunla ilgili düşündüğüm bütün kaba düşünceler için pişmanlık duydum.

Her şeyin bu kadar hızlı değişmesi karşısında çarpılmışım. Bazı şeylerin hep orada olmasını beklerdiniz. Kösedeki fırın ya da birlikte büyüdüğünüz çocuk gibi. Ama yeryüzünün kendisi sizi uarmaksızın canlı canlı yutabiliyorken, okyanusun kuru-mayacağını kim söyleyebilirdi ki? Ya da yıldızların aniden sön-meyeceğini? Hiçbir şey sonsuza dek var olmuyordu.

“Çadırın için sana yardım edelim mi?” diye sordum.

Ah-Suk sertçe, “Kızlar erkeklerin işini yapmamalı,” dedi. “Yardım edilecek bir sürü başka insan var.” Çenesiyle nehir tarafını, iki Çinlinin su taşıdığı noktayı işaret etti. “Sen beyaz hayaletlerinin yanına dön. Yardımına benden çok onların ihti-yacı var.” Eliyle, çadır kumaşıyla canlı bir hayvanmış gibi mü-cadele eden Harry ve Katie’yi işaret etti.

Bir an Ah-Suk ve hemşerilerimle kalmam gerektiğini dü-şündüm. Nereye aittim ben? Belki de aç bir hayalet olmak, iki dünyanın arasında sıkışıp kalmak, belirsizlikte sürüklenmek böyle bir şeydi. Çoğu muhtemelen Chinatown’a yakın bir sığı-nak tercih ettiği için, burada sadece birkaç düzine Çinli vardı. Ama buradakilerin hepsini tanıyordum. Saat üç cenaze leva-zımatçısı ve tasını başında taşıyan Clay Caddesi’ndeki berber gibi.

Tom’un yaşlarındaki bir grup puro sarıcısı, büyük bir kan-vası açıyordu. Yüzlerine baktım tek tek. Keşke Tom burada ol-saydı. O, ruhumdaki yarayı anlardı.

Titreyen dudağımı ısırarak kızlara doğru ilerledim. Ah-Suk'un dediği gibi onların bana daha çok ihtiyaçı vardı.

Çadırların ve eğer bir at değilseniz lazımlık olamayacak kadar büyük olan tencerelerin dışında, her sandıkta kibrit ve mum, sabun ve bez parçaları, bir de saç taramak ya da bulaşık yıkamak için kullanılabilircek kısa saplı bir fırça vardı.

Tuvalet ihtiyaım bastırđıđından, keşke tuvalet kâğıdı koymayı da dışınselermiş diye geçirdim içimden. Birilerinin görgü kuralları kitabının çimlerin üzerinde durduğunu gördüm. Acil durumda alınacak en önemli şey. Kitabı aldım, sayfaların-
dan birini parmaklarımın arasında ovdum. İdeal sayılmasa da yapraklardan iyiydi.

En yakın çalıyı ziyaretimden döndüğümde kızların dört çadırı başarıyla kurduğunu, kuzey, güney, doğu ve batı yn-
lerine konulan çadırların ortasında kamp ateşi için bir açıklık bırakıldığını gördüm. Ölümün sayısı, şimdi hayatta kalmanın sayısı olmuştu. Dilimin üzerinde ekşi bir tat hissettim. Dört bana daha ne yapabilirdi ki? En sevdiklerimi almıştı benden. Artık ondan korkmuyordum.

St. Clare'den sadece on kız, bir de Müdire Crouch kalmıştı. İhtiyar kadın kuzeye bakan çadıra geçerek Elodie, Minnie Mae ve Georgina'yı güneye açılan çadıra gönderdi. Batıya bakan çadıra Boston'dan gelen ve porselen demlikler kadar kırılgan görünen üç kardeş geçti. Harry, Francesca, Katie ve bana ise doğuya bakan çadır kaldı.

Annem, doğuya bakan kapıların gün doğu mu enerjisini kuşandığını sylledi. Onun bilgece sözlerini bir daha duyama-
yacağımı dışınnnce boğazım şişti.

Georgina, Minnie Mae'ye yeni evine girmesi için dil dk-
meye başladı ama Minnie Mae, oturup kendine sarıldığı nok-
tadan kalkmayı reddediyordu. "O iğrenç çadırdaki kalmak iste-
miyorum. Aım, şyorum ve evime gitmek istiyorum. Evime gitmek!"

Georgina, Minnie Mae'in sırtını sıvazladı. "Hişşş bakalım. Sonsuza dek sürmeyecek. Yakında ailen gelecek." İkizlerden zayıf olanın, Minnie Mae'in yanında Ruby olmadan nasıl yaşayacağını merak ettim. "Daha önce hiç kamp yapmış mıydın? Onun gibi düşün."

"Kes şunu," dedi Minnie Mae, Georgina'nın elinden kurtulmak için omuzlarını silkerek. Gözlerinde yarı vahşi bir ifade vardı. Saçları, yağlı perdeler halinde omzuna dökülüyordu. "Yalan söylüyorsun. Doğruyu söylesene. Hepimiz öleceğiz!"

"Evet. Gerçek bu, hepimiz öleceğiz." Minnie Mae'in ağzı açık kaldı. Georgina devam etti. "Ama bugün değil."

Güçlü kolları ve sakın tavırlarıyla çok iyi bir ebe olurdu.

"Ateş yakmamız gerek," dedim sesli düşünerek.

Müdire Crouch, kaba fırçayı avucunda denerken başını kaldırıp baktı. "Ama nasıl? Tanrı aşkına, acil durum kitlerine ocak da koymalılar. On dokuzuncu yüzyılda değiliz artık."

Kadının normalden daha da huysuz olabileceği kimin aklına gelirdi?

"Kendimiz yapabiliriz," dedim.

"Nasıl?" diye sordu Francesca.

Katie ters çevrilmiş bir sandığın üzerinde oturmuş burununu ovuyor, üzerindeki is lekesini silmeye çalışıyordu. "Bir demet çalıyı birleştirip yakarız. Tıpkı çubukta elma pişirirken yaptığımız gibi."

"Ve içindeyken Golden Gate Park'ı yakarız, öyle mi? Hayır, teşekkürler. Zaten yeterince yangın var." Georgina gökyüzünün dumanla kaplı doğusuna baktı.

Tom olsa ne yapardı? Elindeki malzemelerden bir ocak inşa ederdi. Tencerelerin ikisinde ateş yakabilirdik ama daha sonra yemek ya da su için kullanılmaz hale gelirlerdi.

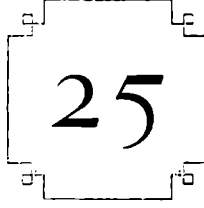
Buraya gelirken geçtiğim mahalleleri düşündüm. Yıkılmış evlerin çoğu tuğladan yapılmıştı. Tuğlalardan mükemmel

ocaklar yapıldı. Chinatown'da biz de avluda halka açık çor-bayı tuğladan ocakta yapardık.

“Ben bir ocak yaparım,” derken duydum kendimi. Herkes bir anda dönüp bana baktı.

Bayan Lowry, performans üzerine yazdığı bölümde, çalış-manın zorlu günlerden geçmekte size yardımcı olacağını söy-lemişti. Babam beni bulana dek kendimi bir şeylerle meşgul etmeliydim. Her şey Minnie Mae'in ağlama seslerinin küçük içneler gibi tenime battığı bu alanda boş boş beklemekten daha iyiydi.

Başka birinin acısına yaklaştıkça kendi acımı daha derinden hissediyordum. Üstelik acı, kapısı ya da penceresi olmayan bir yerdi. Hiç kaçıışı yoktu.

“Tuğlaları taşıyacak bir şeye ihtiyacımız var.”

Katie üzerinde oturduğu şeye baktı. “Sandıklar var.”

Başım la onaylarken fikri ölçüp biçiyordum, ama onları dolu halde taşımak zor olurdu. Chinatown’da erkekler ağır yükleri *daam tiu* ile taşırdı. Belki biz de aynısını yapabilirdik. Yeni inşa edilmiş konaklama mekânlarımıza baktım. “Çadırlarımızı sökelim.”

Katie’nin ağzı bir karış açık kalınca dişlerinin arasındaki boşluk gözler önüne serildi. “Ama onları daha beş dakika önce...”

“Dediğini yap,” dedi Francesca, uyarır gibi.

Katie, “Tamam,” diye karşılık verdi.

Çadırı söktükten sonra çıtaları ters çevirip iki yarısını sandığın iki tarafına geçirerek taşıma direği oluşturduk. Katie ve Harry de diğer sandıkla aynısını yaptı. Bez parçalarını kullanarak direkler ve sandıklar arasındaki bağlantıyı doldurdum. Tıpkı *daam tiu*’da olduğu gibi. Böylece ağırlık dağılacak, direkler çatırdamayacaktı. Sonra kızlara omuzlarını korumak için şallarını nasıl katlamaları gerektiğini gösterdim. Bostonlı kardeşler bizi izlerken demliğı andıran yüzleri endişeyle gerilmişti.

Elodie sırtını dayadığı çam ağacının altından bir milim bile kıpırdamamıştı. Özellikle birini hedef almadan, “Biz yokken ateş için odun toplamak isteyen olursa çok işimizi görür,” dedim.

Müdire Crouch, bastonuna yaslanmış bizi izlerken dudaklarını olan biteni onaylamıyormuş gibi büzmüştü. “Ortalıkta haydutlar varsa ne olacak? Her şey kaos içinde. Onlara refakat eden biri olmaksızın yürüyen genç hanımlar...”

“Çalınacak hiçbir şeyimiz yok. Sadece saçlarımız...” Katie, kestane rengi buklelerini düşündü.

Harry huzursuzca ayakları üzerinde kıpırdandı.

Müdire Crouch bastonunu yere vurarak bir toz bulutu oluşmasına neden oldu. “Endişelendiğim şey saçlarımız değil,” dedi sıkıtığı dişlerinin arasından. Gözlerinin altındaki keseler iyice belirginleşmişti. “Şehir çaresiz adamlarla dolu. Neler olabileceğini kimbilir?”

“Isınmak ve su kaynatmak için ateş yakamazsak zaten çok yaşamayız. Bunlardan birini alıyorum.” Sandıklardan birindeki fırçayı alarak belime sıkıştırdım.

Katie ağzının kenarından, “Saçlarımızı almaya kalkarlarsa önce fırçalarız bari,” diye mırıldandı.

Bir daha gülümseyebileceğimi hiç sanmıyordum ama bir tebessüm dudaklarımı zorlamaya başladı. Başarıya ulaşmaması için hemen yeni kesilmiş çimlerin üzerinden taşlarla döşenmiş yola çıktım. Gölgelemin düşüşüne bakarak saatin üç ya da dört olduğunu söyleyebilirdim. Gri gökyüzünün hissettirdiği kadar geç değildi henüz.

Bir grup İrlanda göçmeni, yere çukurlar kazmakla meşguldü. Neyi ya da kimi gömeceklerini düşünmek beni ürpertti. Daha ileride bir İspanyol topluluğu diz çökmüştü. Başları öndeydi. Yüz adım kadar ötelerindeyse birkaç siyahi, sandıklarla bir tür müstemilat yapmaya çalışıyordu.

Böyle böyle, mahalleler kurulurdu.

Parkın doğu sınırına doğru ilerlemeye devam ettik. On on iki insan, bir masarun etrafında toplanmıştı. Daha iyi görebilmek için bir köşeye geçtik.

En uzunumuz olan Francesca ayak parmaklarının ucunda yükseldi. "Bir kitaba bakıyorlar."

Sandığın tuttuğuğ kısmını yere bıraktım. "Harry, Katie, siz burada kalın."

Francesca'yla birlikte kalabalığa doğru ilerledik. Silindir şapkalı bir kadın, "Bildireğiniz biri var mı?" diye sordu.

"Bildirmek?"

"Kayıp, öldü ya da bulundu."

"Ah, şey, evet."

Bana bir kitap ve açılmış bir kurşun kalem uzattı. "İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır. *K*, ** ya da *B* harfleriyle durumu bildirebilirsiniz. Ayrıca konumunuzu da ekleyin ki sizi nerede bulacaklarını bilsinler."

Anneme, babama, Jack'e ve Tom'a baktım ama isimlerinin altında herhangi bir şey yazmıyordu. Francesca'yla birlikte St. Clare'den aklımıza gelen herkesi yazdık. Ailemi, Ah-Suk'u ve Tom'u da Çince isimleri de dahil olmak üzere ekledim. Belki birileri onları arardı. Francesca'nın peşinden diğerlerinin yanına gitmek üzere dönmüştüm ki aklıma biri daha geldi.

"Biri daha var," dedim kadına.

Defteri bana geri uzattı. *Madam Du Lac*, ** yazdım, sonra defteri kadına geri verdim. "Alvord Gölü yakınlarında da insanlar var. Eminim bu defterden haberdar olmak isterler."

Kadının şapkası yukarı doğru kalkıp indi. "Yanlarına gideirim."

Umarım Elodie haberi bir kar tanesinin düşüşü kadar yumuşak bir şekilde öğrenirdi.

Harry ve Katie'yi alarak parkın kenarına doğru ilerledik. Francesca kızlara Kayıp İnsanlar Defteri ile ilgili bilgi verdi.

Yol yaklaşık bir kilometre daha devam ettikten sonra biri

Haight Caddesi'nin ağzına götürdü. Açılmış düz bir koridor boyunca bir tramvay Market'a, oradan da Feribot İskelesi'ne gidiyordu. Arabalar ise bulundukları yerde muhtemelen uzun bir uykuya yatacaktı. Molozların üzerinden atlayarak izleri takip ettik. Buradaki güzelim Kraliçe Anne evlerini almak yedi bin dolara mal oluyordu. Şimdiki değerlerinin ne olduğunu ise Tanrı bilirdi. Ya da bu şehirdeki herhangi bir şeyin değerini...

Belki de artık kimse burada, zemini bu kadar sallanan bir yerde yaşamak istemeyecekti. Belki Nob Hill'deki evler bile yok pahasına satılırdı. Artık, annem ve Jack'in onları çevreleyecek duvarlara ihtiyacı yokken oradan bir ev alabileceğim düşüncesi derin yaramı tekrar sızlattı. Jack'in babamın dükkânında çalışması gerekmeyecekti artık. Yani benim de bir iş kurmama gerek yoktu. İpi kopmuş bir uçurtma gibi amaçsızdım.

Gözyaşlarımın akmasını engellemek için etrafa odaklanmaya çalıştım. Çevredeki Viktorya dönemine ait evlerin çoğu kırık camlar ve yıkılmış "süsler" dışında hasarsızdı. Sokak bana, heyecanlı bir partinin ertesi günü çamaşır ipine dizilen yırtık pırtık kıyafetleri hatırlattı. Hasarsız evlere rağmen, mahalle sakinleri verandalarının ön kısmına kamp kurmuştu. Kimi ağlıyor, kimi konuşuyor, kimi sessizce oturuyordu. Şu anda herhangi birinin çatısına güvenmesi zordu. İhtiyar bir kadın, adamların ön pencereden kadife bir kanepeyi taşımalarını izliyordu. Kıyamet gelirse, dışarıda rahat rahat oturarak onu karışılacak elbette.

Arka tarafta bir sirenin çığlığı duyuldu. Derken gökyüzüne bir duman bulutu yükseldi. Yer yer dağılmış ama kısmen de kara kalemle çizilmiş gibi keskindi.

Babamın beni bulmasının ne kadar süreceğini düşündüm. Feribotu şehre varmış olsa bile şehirdeki onca yangını ve kalabalığı geçmesi zor olacaktı. Susamış ve yorulmuş olmalıydı. Acil durum toplanma alanını hatırlar mıydı acaba? Birbirimizi bulana dek günler, hatta haftalar geçebilirdi.

Harry'nin buğulanan gözlüklerini silmesi için durduk. "Bunca insana çok yazık. Biz ne olacağız acaba?"

"Sana söyledim Harry, benimle ve büyükannemle yaşayabilirsin. Haftanın her günü başka birinde yatabileceğin kadar çok yatak odası var."

Harry sandığın kendi bölümünü tutunca yeniden yürüme-ye başladık. "Bir gün hepimiz aynı gölette yüzerken ertesi gün hepimiz okyanusa gömülüyoruz."

"Texas'ta yaşamak, okyanusta yaşamaktan çok daha iyi."

"San Francisco'yu özleyeceğim," dedi Harry. "Burası evim gibiydi."

Normalde bu saatler, bir morina balığını dışarda tutacak kadar serin olmasına rağmen şehirdeki sıcaklık birkaç derece artmış gibiydi. Hava, kalın bir battaniye gibi etrafımı sarıyordu. Yanan odun kokusuna alışmış olsam da toz zerrelere hâlâ öksürtüyordu.

"Her şey yanınca o kadar da eve benzemeyecek," dedi Katie kederle.

Francesca, "Öyle söyleme," dedi. "Yangınları söndürecekler."

O sırada yanımızda bir grup at hızla geçti. Ardında zıplayıp duran parlak bakır buhurdanlığı ve sokak boyunca sürüklenen hortumuyla bir yangın pompası taşıyordu.

"Yüce Tanrım!" diye soludu Francesca. "Umarım bu sarsıntıların sonuncusudur. Ne zaman bir şeyler geçse aklım başımdan gidiyor."

Katie, bombeli bir kaldırım taşından kaçmak için aniden döndü. "Siz Kayıp İnsanlar Defteri'yle uğraşırken bazı konuşmalara kulak misafiri olduk. Su borularının patladığını, itfaiyecilerin teknelerden su alıp pompalara doldurduklarını söylüyorlardı."

Tentesine yeşil harflerle *Gil'in Bakkalı* yazan bir dükkâna yaklaştık. İkinci kat her an yıkılacakmış gibi duruyordu. Tavani tehlikeli bir biçimde aşağı doğru bombe yapmıştı. Yanın-

dan geerirken kırık camlardan içeri baktık. Muhtemelen hepimiz aynı Şeyi dŐŐnyorduk. Konservelerin ve kuru gıdaların görüntüsü midemin guruldamasına neden oldu. Alığım bile beni zmeye yetiyordu. Jack ve annem yaŐamıyorken benim hâlâ yaşamak zorunda olduğumu hatırlatıyordu bana. Hayatımda ilk kez ölülerin hayalet olup geri gelmelerini istedim. Böylece onları tekrar görebilirdim.

Francesca aklımdan geçenleri okumuş gibi, "ok tehlikeli," dedi. "Tavan kmek üzere."

"Evet, hapŐırsak bile o kat tepemize iner," dedi Katie.

Yürümeye devam ettik. Çok geçmeden bir tuğla yığına dönüŐmüŐ bir evle karŐılaŐtık. "Burası iyi," dedim kızlara. "Herhangi birinin evi değil gibi duruyor."

Katie etrafa göz gezdirdi. "Umarım tuğlaları almamızı umursamazlar."

Ayakkabıma sıkışmış bir çakıl taŐını çıkarmak için sklmŐ bir ağacın üzerine tnedim. "Umarım sahipleri tuğlalarının altında l halde yatmıyorlardır."

Harry titredi. "Ah, bu korkunç olur."

Francesca ayakucuyla ağır bir parçayı ittirdi. "Bunu yapmak istediğimizden emin misin? Başımın belaya girmesini istemiyorum."

"Bir de Şu yönden dŐŐnn, evi yeniden inşa etmek için tüm bu tuğlaları temizlemeleri gerekecek. Onlara iyilik yapıyoruz."

Katie sağlam bir tuğlayı eline aldı. "Bana mantıklı geldi."

Tuğlaları sandıklarımıza yüklemeye başladık. Yanımızdan yürüyerek, at ya da tekerlek üzerinde aceleyle insanlar geçiyor, kimse yağmamıza bir Şey demiyordu. Ne de olsa artık yalnızca pt.

Geri dönerken yine Gil'in Bakkalının yanından geçtik. Durdum. En önde ben olduğumdan diğer kızlar da durdu. "Bunca yiyeceğin ziyan olması fikrinden nefret ediyorum."

Katie inledi. "Sanırım midem artık kendisini sindirmeye başladı."

Francesca sandığı yeniden kaldırmaya çalıştı ama ben kendi tarafımı elime almadım. Francesca inledi. "Hayatını riske atmaya değmez."

İçten içe ona katılmadığımı düşündüm. Açıklayamadığım bir nedenle o riski almak, bir cam dükkânında çıplak ayak koşmak kadar aptalca olsa da kaderin işine burnumu sokmak istiyordum. "Tavan henüz düşmemiş."

Ben bakkalı daha yakından incelerken Harry ağırlığını bir ayağından diğerine geçirdi. Kapı menteşelerinden çıkmıştı. Zemin kırık kasalar ve ezilmiş ürünlerin yanı sıra konservele doluydu. Pişirmek için gerekli kap kaçaklar tavandaki askıda sallanıyor, tehlikeli bir şekilde tamamen kopmanın eşindeymiş gibi duruyordu.

"Yapma," dedi Francesca. "Hırsızlığa girer."

"O içecekler ve tuğlalar girmiyor mu? Gerçekten ihtiyacımız olmasa almazdık. Günün birinde karşılığını vereceğiz."

Beni durduramayacağını anlayınca dudaklarını ısırđı.

"Çok hızlı olacağım, söz veriyorum." Bir an lazım olursa diye mezar taşıma ne yazdırmak istediğimi ona söylemeyi düşündüm ama sonra bunun pek güven aşılamayacağına karar verdim.

Temkinli adımlarla kapıya yaklaştım. Hiçbir şey olmayınca içeri girdim. Toz içimde öksürme isteğı uyandırdı. Kendimi tutmaya çalıştım ama başaramadım. İnkâr edilen bir öksürüğün kuvvetiyle çıktı dışarı.

Gözlerim yeniden netleştğinde herhangi bir hareket işareti aradım. Hiçbir şey göremeyince de erzakları hızla kollarıma doldurmaya başladım. Makarna, zeytinyağı, pastırma. Bir paket pirinçle bir konserve mısır püresi bile aldım. Mısır püresinin tadını her zaman merak etmişimdir. Son anda bir kutu tuzla büyük bir kaşık da kaptım.

Kaşığı tavandaki askıdan aldığım anda, yukarılardan bir yerden bir çatırtı duydum. İçimi bir anda yoğun bir panik duygusu sardı. *Fırla, aptal kız, fırla!*

Kapının dışına sıçrayarak kucağımdaki malzemeleri her yere saçtım. Kızlar bana bağıyorlardı. Sanki dünyada kalan son sosismişim de bir köpek sürüsü peşimdeymiş gibi can havliyle yuvarlandım.

Birkaç el beni kaldırdı ve yerimde tutmayı başardı. Birileri üzerimdeki tozu silkeledi. Kocaman, derin nefesler aldım. Başım dönüyor, midem bulanıyordu. Gil'in Bakkalının ikinci katı, sanki *artık bunu daha fazla taşıyamıyorum* der gibi son bir inlemeyle, caddenin diğer tarafına kadar ulaşan bir toz bulutuna neden olarak birinci katın üzerine çöktü.

Bir süre kimse konuşmadı. Dükkânın üzerindeki toz bulutu uçup gitti. Geride yalnızca ahşap ve kıymık yığını kalmıştı. İçimden tuhaf bir canlılık hissi gelip geçti. Ölümü aldatmak, kendimi yenilmez hissettirmişti. Sanki bir çatıdan atlasam gökyüzü beni yakalayacakmış gibi.

Fazla açgözlü değil misin Ölüm? Bugün zaten hakkına düşenden çok daha fazlasını aldın. Beni henüz alamayacaksın.

Dört kız, bir kutu şekerli çöreğe benziyorduk. Tozla kaplı olmayan tek yerimiz, göz bebeklerimizdi. Harry gözlüklerini çıkarınca yüzünde gözlükleri biçiminde bir deri parçası belirdi.

Bir şekilde o sarı konserveyi elimde tutmayı başarmıştım. Üzerindeki tozu silkeledim. "Eh, mısır püresi umarım buna değer."

Francesca'nın yüzünden bir tebessümün gölgesi geçti. Her tebessüm gibi o da bulaşıcıydı ve birkaç homurtunun ardından hepimiz ellerimiz bellerimizde kahkahalar atıyorduk.

Pirinç, paketinden dökülmüştü ama kurtarabildiğimiz kadarını kurtardık. Katie, çakılları ve tozları ayırmadan yerdeki leri avuçladı. "Büyükanнем Texas'taki en iyi haşlanmış mısırı yapar. Hatta ülkenin en iyisi de olabilir. Konservele elimi

sürersem bunu hemen hissedeceğini ve meleklerin gözyaşı dökeceğini söylerdi.”

“Biz de restoranda sütlüsünü yapıyoruz. Bu konservelerden bin kat güzel oluyor.” Francesca, pirinç paketini tutturmak için tokalarından birini feda etmişti.

Burnumun üzerini temizledim. “Sizi nankörler. Görünüşe bakılırsa hepsini ben yiyeceğim.”

Katie güldü. “Konserve açacağı olmadan pek ilerleyemezsin.”

Kalan malzemeleri de sandıklara dağıttıktan sonra yükümü müzüm omuzlayarak parka doğru ilerlemeye başladık.

Sandıklar oldukça ağır olduğundan soluklanmak için sık sık mola veriyorduk. Sopaların değdiği noktalardan morarmaya başlamış omuzlarımı ovuyordum.

Arkamızdan bir yerlerden bir patlama sesi geldi. Öyle güçlü bir patlamaydı ki ayak tabanlarımda gümbürtüsünü hissettim. Uzaklarda simsiyah bir bulut göğe doğru yükseldi ve güneşten geriye kalmış birkaç parça ışığı da gölgeledi. Büyük yangına bakarken tüm o gamsızlığımız uçup gitmişti.

“Tanrı bizi korusun,” diye mırıldandı Francesca. “Sanki cehennem yeryüzüne inmiş.”

Harry inerken Katie de onun omuzlarını sıkıyordu.

“Ya hiç durmazsa?” dedi Harry titrek bir sesle.

“Bay Mortimer her zaman, *insan ancak karanlıktayken ışığı bulabilir, derdi.*” Klişe laflarından biriydi ama yas tutanları her seferinde rahatlatırdı.

Yükümüzü yeniden sırtlandık. Gözlerim bir yandan da sanki her an bu caddede karşıma çıkabilirmiş gibi babamı arıyordu. Onu göremedim ama düşük omuzları ve ayaklarını sürüyerek yürüyüşleriyle o olabilecek bir sürü insanla karşılaştım. Herkesin üzeri toz kaplıydı. Ten renklerini gizleyen bu toz, herkesin hayalet gibi görünmesine yol açıyordu.

Katie, “Bay Mortimer kim?” diye sordu.

“Bir zamanlar çalıştığım Laurel Hill Mezarlığı’nın yöneticisiydi.”

Katie soluğunu tuttu. “Laurel Hill mi? Cenazeleri mi hazırlıyordun?”

“Dokuz meyve adına, hayır. Biz onları ahşap paltolarına sarındıktan sonra alıyorduk. Yerlerine gömüyor, sonra da sevdikleri için mezar yerlerini güzelleştiriyorduk.”

“Paul amcam orada yatıyor,” dedi Francesca. “Karısı Pasifik okyanusuna bakan bir mezar seçti, çünkü amcam denizciydi.”

“Kaptan Paul Bellini mi? Şuradaki maviliğe yelken açsam...”

“Evet,” diye mırıldandı Francesca hayrete düşerek.

“Az rastlanan mezar taşlarını aklımda tutarım.”

Katie, “Orada nasıl işe girdin?” diye sordu.

“Bay Mortimer beni hemen işe aldı. Niyeyse yardımcı bulmakta zorlanıyordu.”

Harry’nin kıkırdayışı az sonra başka bir patlamayla kesildi. Bu kez daha uzaktan gelse de diğeri kadar ciddiye. Şimdiye dek kaç kişinin öldüğünü merak ettim.

Belki gevezelik etmeye devam edersem en kötüsünü hayal etmemeyi başarırdık.

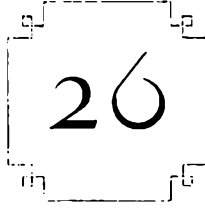
“Orada çalışmayı seviyordum. Huzurlu, yeşil bir yerdi. Hiç hayalet görmedim ama bir sürü başka şeye şahit oldum. Mesele en sevdiği oyuncak bebeği hemen yanındaki mezara gömülen Mary Ellen adında küçük bir kız vardı. Cay Pepper denen bir namussuzun mezar taşında da *hep kıskanç bir kocanın elinden öleceğimi düşünmüştüm*, yazıyordu.”

Arkamdaki Francesca, muhtemelen şaşırdığından bir şey demedi ama Katie öyle yüksek sesle güldü ki sandığı neredeyse düşüyordu. “Ciddi olamazsın.”

“Ah, ciddiyim. Mezarlık eğlenceli bir yerdir. İnsan hep gözyaşı ve yasla dolu olacağını düşünür ama insanların orada güldükleri de olur. Kimi zaman acıyla baş edebilmenin tek yolu gülmek oluyor.”

Bakışlarının üzerimde gezindiğini hissettim.

Arkamı dönmedim, yürümeye devam ettim. Dönseydim, yanıp kül olmuş kalbimin derinliklerine gömdüğüm kendi acımdan bahsettiğimi kabul etmiş olurdum.

Tuğlaları daire biçiminde üç kat dizdik. Elimizde ikinci bir ocak yapacak kadar tuğla kalmıştı. Georgina ve Bostonlılar neyse ki gece boyunca yetecek kadar yakacak toplamıştı da zavallı omuzlarım rahatladı. Ayrıca iki tenceremizi de önünde yirmi otuz kişilik bir sıra bulunan yakınlardaki bir tulumbadan doldurmuşlardı.

Umarım kurtarılanlara kadar bütün yeraltı suyunu çekmek zorunda kalmazdık.

Solmuş yapraklar çıra işlevi görerek kısa zamanda iki ateşi de tutuşturmuştu.

Minnie Mae, güneye bakan çadırın birkaç adım arkasındaki yerinden kımıldamamış olsa da en azından artık ayaktaydı. Georgina ise yine onun yanında oturuyordu.

Yanlarına yaklaştım. "Elodie nerede?"

Georgina kısık bir sesle, "Bir kadın gelip haber alamadığımız ya da ölmüş yakınlarımıza bakmamızı, bildiklerimizi kaydetmemizi istedi. Elodie annesinin öldüğünü öğrendi. Çadırına girdi. Rahatsız edilmek istemiyor," dedi.

Georgina beni izlerken Elodie'nin çadırına doğru süzülüp içeriye kulak verdim. Uyusaydı horluyor olurdu ama içeride

yalnızca derin bir sessizlik vardı. Çadır kapakları sıkıca örtülmüştü. Onun karanlıkta oturduğunu hayal ettim. "Elodie?"

"Git buradan"

Sesi sertti. Yine de hemen ayrıldım. Kanvasın ardından karanlık silüetimi görebildiğini biliyordum. Buradaki tüm insanlar içinde acısını en iyi anlayabilecek olan bendim. İronik olansa bunun hakkında konuşmak isteyeceği son insan da bendim.

Diğerlerinin yanına döndüm. Suyun kaynamasını beklerken Harry, Katie ve Francesca'yla sabunu ve bez parçalarını alarak göle gittik. Parktaki geçici köyün nüfusu biz gittiğimizden beri ikiye katlanmış gibiydi. Sadece gölde en az iki yüz insan vardı. Su, gürültülerini olduğundan da yüksek hale getiriyordu. Orta yaşlı bir Çinli, pantolonunun paçalarını kıvrımış, dizlerine kadar suya girmişti. Bir sopayla suya vuruyordu. İnsanlar şaşkınlıkla, zaman zaman da küçümser bir ifadeyle onu izliyordu.

Katie kıyafetinin kolunu dirseğine dek sıvadı. "Ne yapıyor?"

Biraz utanarak, "Balıkları dövüyor," dedim. Tuhaf olduğumuzu düşünceleri boşuna değildi. Öte yandan bütün o izleyicilere kendi saçmalıklarına bakmalarını söylemek istiyordum. Onları sopaları olmadan balık yakalarken görmek isterdim. "Çok beceri gerektirir."

Francesca, "Ailesini doyurmaya çalışıyor," dedi. "Bu öyle gösteri gibi izlenecek bir şey olmamalı."

Fundalık tarafından gizlenen küçük bir alan bulduk. Harry, eteğini bacaklarının üst kısmına dek kaldırmadan önce dikkatle etrafa bakındı, sonra göle girdi. Kirli olmaktan duyduğum memnuniyetsizlik, utangaçlığımın önüne geçti. En alt tabakaya kadar soyunup doğrucu suya daldım. Tuğla taşımakla geçen bir öğleden sonranın ardından soğuk suya da en az sıcak bir yemeğe olduğu kadar hazırdım.

“Hadi Harry,” diye takıldı Katie. “Aynı çadırda kalıyorsak, üstüne düşeni yapmalısın. Sen de bizim kadar kokuyorsun.”

“Ama bu çok uygunsuz.” Harry onlarca kez arkasına baktı. “Biri görebilir.”

Katie başıyla, alt kısımları fırçalarken üst kısmına bezi tutan Francesca’yı işaret etti. “Üçümüz bir araya gelsek ancak onun kadar ederiz. İnsanların baktığı sen olmazsın.”

“Seni duyabiliyorum, farkında mısın?” dedi Francesca öfkeyle.

Bir sıra oluşturup Harry’yi meraklı gözlerden gizledik, o da hızla temizlendi.

Nihayet dördümüz, her tarafımızdan sular damlayarak ve yarı çıplak halde sudan çıktık. Bacakları çıkmış deniz kızlarına benziyorduk.

Katie kolundan bir şey söküp çıkardı. “Zamanında çıkmamız iyi oldu. Bakın, sülük yapışmış.” Kolundan çıkardığı şeyi bir çalılığa attı.

Harry kan dondurucu bir çığlık attı. O yorgun ciğerlerinin bu kadar güçlü bir ses çıkarabileceğini kim tahmin ederdi ki?

“Hişşş!” diye tısladı Francesca. “İnsanlar görecek.”

Harry etrafta dört dönerek çığlıklarını bastırmak için elinden geleni yapıyordu ama başarılı olamadı. Ancak o zaman Harry’ye de sülük yapıştığını fark ettim. Kollarının ve bacaklarının görünen kısmında birkaç tane sayabildim. “Alın şunları! Alın!” diye bağırdı.

Birine doğru uzandığım anda benim de benzer bir problemim olduğunu fark ettim. Harry’ninki kadar kuvvetli olmasa da bir çığlık attım. Sonra kendi çılgın sülük çıkarma dansıma başladım.

Hayatım boyunca tavukların boynunu kırmış, balıkların gözünü emmiş ve hatta kolumu yılan balıklarıyla dolu bir çuvala sokmuştum. Ama bütün o tiksindirici şeyler içinde hiçbir, devasa sıçanlar gibi üzerime yapışmış o yapış yapış lekeler gibi

derimi sıyırmak arzusu uyandırmamıştı. Sülükleri hemen kopardım ve Tom'un bir pikan cevizi ağacını silkeleyeceğinden daha hızlı fırlattım. Tenimde kırmızı şeritlerle kanlı delikler kalmıştı.

Francesca sülükleri kendi bedeninden bizden daha sakın temizledi. Yüzünde ekşimiş bir ifade donup kalmış gibiydi. Katie, Harry'yi son sülüklerden de temizledi. En çok sülük Harry'de vardı. Sonra sanki sülükler peşimize düşmüş gibi çıplak ayaklarımızla çadıra doğru koşturduk. Francesca yapraklı bir çalıyı kavrayarak bitkinin yarısını söktü. Burnuma nane kokusu doldu.

Göle doğru ilerleyen Müdire Crouch'un yanından geçtik. Şapkası başında değildi ve koltukaltlarında su lekeleri vardı. Saçları gevşek bir örgü halinde sırtına dökülüyordu.

Katie yanından hızla geçerken, "Sülüklere dikkat edin!" diye bağırdı.

Müdire Crouch irkildi. "Sülükler mi? Yüce Tanrım, sırada ne var? Çekirgeler mi?"

Minnie Mae ve Georgina bizi izliyordu. Kaçar gibiydik, kanlıydık ve nefes nefese kalmıştık. Muhtemelen yakınlardaki bir akıl hastanesinden kaçmış gibi görünüyorduk. Çadırımıza ilk giren Harry oldu. Biz de ardından gittik. Sülük izleri zararlı olmasa da mide bulandırıcıydı ama biz, sanki kırk ton ağırlığında bir goril dışarıda göğsünü yumruklayarak bekliyormuş gibi çadırın içinde korkuyla büzülmüştük.

Kendini ilk toparlayan Francesca oldu. "Hemen döneceğim."

Çadırın aralığından naneyi tencerelerden birindeki kaynayan suya bıraktığını gördüm. Geri getirmeden önce bitkiyi iyice salladı.

Yaprakları teker teker kopardı. "Bunları ısırık izlerinin üzerine sürün. Yaraları temizler, şişmesini de önler."

Söylediğini yaptık. Harry, bayılmak üzereymiş gibi görü-

nüyordu. Karmakarışık saçlarıyla uzanmış, bedeninin yarısını zeminden kaldırmıştı. Katie, Harry'ye yastığını uzattıktan sonra nane yapraklarını arkadaşının kırmızı lekelerine sürdü. Küçük Texaslı öyle iyi bir arkadaştı ki kendi yaralarından önce arkadaşının yarasıyla ilgileniyordu. "Texas'ta sülûkle çok sık karşılaşırız Harry. Durmadan et arayan yemek avcılarına benzerler."

Harry sessizce yastığına sarılmış, çadırın tavanına bakıyordu.

"Çin'de sülûkleri tedavi için kullanırlar," dedim ben de. "İnsan için, ne bileyim, hiçbir faydaları olmayan sineklerin ak-sine yararlı olmaları beklenir."

Harry'nin kirpikleri kıpırdandı ama tek hareketi buydu. Çadır buğulanmaya ısınmaya başlamıştı.

Tekrar güzelce giyindikten sonra Francesca'yla ikimiz dışarı çıktık. Su tencerelerinden birini ateşten aldık, üçüncü bir tencereyi koyduk. Francesca o tencerenin içine pastırmaları bıraktı ve cızırtılarla beraber gelen enfes koku yüzünden ağzım sulanmaya başladı. Francesca kurutulmuş makarnaları dikkatle hâlâ kaynamakta olan tencereye koyarken ben de bir çubukla karıştırıyordum. "Etimiz ya da yumurtamız olmaması ne kötü. Acaba akıntının yakınlarında maydanoz bulabilir miyim?" dedi daha çok kendi kendine konuşur gibi. "Mercy, sen tencerelere göz kulak olur musun? Hemen döneceğim."

Suya doğru ilerledi. Ben de iki ateş arasında gidip gelmeye başladım. Makarnayı karıştırıyor, sonra pastırmaları çeviriyor, ardından yeniden makarnaya dönüyordum.

Haight Caddesi tarafına bakınca iş tulumu ve baskılı tişört giyen bir siyahinin bir ineği kampımıza doğru getirdiğini gördüm şaşkınlıkla. Kararlı adımlarla, benden birkaç metre ötedeki çadırının yanında oturmuş olan Minnie Mae'ye doğru ilerledi. Georgina ortalıkta yoktu.

Adam ellerinde bir ip rulosu tutuyordu. Boğazından bazı sesler çıkararak ipiyle karahindibalara doğru bir gezintiye çık-

mış olan ineği işaret etti. Adamın sağır olabileceğini düşündüm.

Minnie Mae toparlandı ve adama gözlerinde... korkuya benzer bir ifadeyle baktı. "Beni rahat bırak. Daha fazla yaklaşma!"

Adam karnına yavaşça vurarak ipi ineğe doğru çevirdi.

Minnie Mae başını hararetle iki yana salladı. "Beni rahat bırak! Git artık, duyduğun beni."

Adamın kötü bir niyeti olmadığından emindim. Ama müdahale etmeme fırsat kalmadan tencerelerden biri hızla kaynamaya başladı. Onu hemen ateşten indirmezsem o değerli makarnayı alevlerin arasından toplamak zorunda kalırdık. Pastırma da yanmaya başlamıştı. "Katie?" Çadırımıza doğru seslendim. "Katie, sana ihtiyacım var!"

Katie başını uzattı ve ortamızda ineği görünce donup kaldı. "Hey, Nellie! O zavallı şey yakında patlayacak."

Tencerelerden yükselen duman yüzüme vurdu. "Çabuk ol, pastırmayı ateşten al."

Minnie Mae bir çığlık attı. Siyahi adam onu ineğe doğru çeğiştiriyordu. Kahrolası spagetti! Tenceremi bıraktım ve onlara doğru koştum. Ama sarı saçlı bir genç benden önce davrandı.

"Bu adam canını mı acıtıyor?" diye sordu Minnie Mae'ye.

Minnie Mae, "Evet, onu benden uzaklaştırın!" diye bağırdı ama siyah adam onu zaten bırakmıştı. Sarı saçlı adam, siyah adamı yakaladı, kollarını arkasında birleştirdi. O sırada gömleğinin önü açık gezen iri yarı bir adam, siyah adamın suratının ortasına bir yumruk yapıştırdı.

"Durun!" diye haykırdım. "Vurmayın adama! Adam sağır, görmüyor musunuz? O sadece..." Katie'nin söylediklerini hatırlayınca adamın ne istediğini kavradım. "Bize biraz süt vermek istiyordu."

Siyah adamın dudaklarını okumasına izin vererek ineğin damlamaya başlamış memelerini işaret ettim. "Süt?"

“Düt,” diye tekrar etmeye çalıştı adam hâlâ mücadele ederken. Burun deliklerinin birinden kan sızıyordu.

İri adam beni duymamış gibi görünüyordu. Adama bir yumruk daha indirdi.

“Bırakın gitsin. Ona vurmaya hakkınız yok!” Öfkeden her şeyi çift görmeye başlamıştım. Minnie Mae nihayet çılgılık atmayı bırakmış, birbirine yakın gözleriyle etrafa bakmaya başlamıştı.

Sarı saçlı adam nihayet siyah adamı bıraktı. Adam çimlerin üzerinde sendeledi. Sonra ayağa kalktı, gözlerinde vahşi bir korkuyla, ineğini bile çağırmadan kaçıp gitti.

Sarı saçlı adam iki elini birbirine vurdu. “Sanırım şuna bakacaksınız. Kızlar, yeni bir ineğiniz oldu. İsterseniz Bill’le birlikte sizin için kesebiliriz.”

“Hayır,” dedim dişlerimi sıkarak. “İnek bizim değil ki keselim. Tanrı’nın izniyle, sahibi geri dönene dek ona bakacağız.”

Katie yanıma gelmişti. Francesca da tencerenin başındaydı.

İri adam tükürdü. Tükürüğü ayağıma geldi. “Nasıl isterse-
niz.” Ağır ağır uzaklaştılar.

Karım öyle hızlı akıyordu ki şelaleye benziyordu. İnsanlar etrafımıza toplandı. Şüphesiz gördüklerini sandıkları şey hakkında konuşuyorlardı. Son tenceremizi alıp sessizce ineğin yanına gittim.

Ancak Minnie Mae açıklamaya devam ediyordu. “Mercy! Ben böyle olsun isteme... Sandım ki... Ah, Tanrım! Bana şey yapmaya çalıştığını... Bilmiyorum!” Hıçkırarak çadırına doğru koştu.

Vermek istediğim cevabı yuttum. Kardeşini henüz kaybettiğini unutmamaya çalıştım. Zavallı adam! Sırf ışığın tenine vurma biçiminden dolayı ne de çabuk karar veriliyordu niyetinin ne olduğuna.

O adam için içim acıdı. Ben de bu yüzden St. Clare’e girmek için şansımı zorlamamış mıydın? Günün birinde dağın

en tepesine tırmansam bile insanlar her şeyden, benden bile önce tenimin rengini görmekten asla vazgeçmeyecekti. Ama artık kimin umurundaydı ki? Ailemin yarısı ölmüştü. Hayatta olansa kayıptı.

Yanımda Katie'yle birlikte ona yaklaştığımı hisseden inek başını kaldırdı.

Katie tencereyi yavaşça elimden aldı. "Bırak ben yapayım. Ufacık bir çocukken bile inek sağardım."

İneğe hafifçe dokunduktan sonra yaşlarla dolan gözlerimi gizlemek için arkamı döndüm. İneğin kulakları seğirdi. Sonra bir önemim olmadığına karar vererek başını yeniden karahindibalara gömdü. Katie tencereyi hayvanın süt sızdıran memelerinin altına yerleştirerek kısa dokunuşlarla sağmaya başladı. "Sence adam geri dönecek mi?" diye sordu bana.

"Umarım," dedim. Hepimiz için...

Çok geçmeden St. Clare'den gelen dokuz sığınmacı, tek meyve kavanozumuzla tenceredeki sütü içmek için sıraya girmişti. İneği bir servi ağacına bağlamıştık, uzaklara gidemezdi. Elodie öğlenden beri çadırından çıkmamıştı ki bu, beş saatten daha uzun bir süre ediyordu.

Müdire Crouch süttten bir yudum aldıktan sonra kavanozu bana uzattı. Teni fazlasıyla parlak ve kızarmış görünüyordu. Gösterdiğinden daha kötü olmasından korktum. Bastonuna yaslanarak oturduğu sandıktan kalktı. Gösterdiği çaba yüzünden soluk soluğa kalmıştı. "Ben akşamı dinlenerek geçireceğim. İştahım yok. Hem yer bizi yutacaksa bu gerçekleştiğinde iyice dinlenmiş olmayı tercih ederim." Çadırına doğru ilerledi. Katie tek yastığımızı ve iki battaniyemizden birini getirip ona verdi.

Ben de süttten payımı içtim. Tadı güzel olsa da ağzımda ekşi bir tat bırakmıştı. Bunu uygunsuz kazanıma ve sevdiği bir malı kaybetmiş adama bağlıyordum.

Hemen yanımda Harry, sülük izlerini kaşıyordu. Cildinin kanamaya başladığını ya fark etmemişti ya da umursamıyordu. İki çubukla makarnayı karıştıran Francesca'yı izliyordu

ama bakışlarındaki boşluk beni endişelendiriyordu. Belki Ruby'nin ölümü yüzündendi. Ya da şehrimizi harap halde görmenin travmasıydı. Belki de sülük saldırısı görünenden daha derindi. Ya da belki bunların hiçbirisi değildi. Harry'nin çukur gözlerindeki ifadeyi okumak kolay değildi.

Minnie Mae, çatal olarak kullanabileceğimiz bir kucak dolusu temizlenmiş dal getiren Georgina'ya yardım etti. Georgina'nın becerikli halleri bana Tom'u hatırlatıyordu. Onlar gibi insanlar, bir şeyi yapmak için onlardan istenmesini beklemezlerdi, doğrudan yaparlardı.

Minnie Mae, gözlerinin altındaki çürüğe benzeyen yarım aylar ve yenilgiyi kabul etmişçesine çökmüş omuzlarıyla, kaygıyla ineğe bakıyordu. "Keşke bir ahırımız olsaydı," dedi kederle. "Ya biz uyurken birileri onu alırsa? Adam geri döndüğünde ineğine sahip çıkmadığımı düşünür. Yaraya tuz basar gibi."

Georgina onu, "Her şey yoluna girecek Minnie Mae," diye teselli etti. "İnekler kendi başlarının çaresine bakabilir."

"Belki de adama not falan bırakırım." Minnie Mae uzun kirpiklerini bana doğru çevirdi. Bense ayakkabılarımı kaplayan çamuru izledim. Kardeşini henüz kaybetmiş bir kızıdan bu kadar rahatsız olmamın adil olmadığını biliyordum. Üstelik Minnie Mae'yi sevmiyor da değildim. Sadece özgürlüğünü kıskanıyordum. Dünyaya tıpkı onun gibi saldırmak kadar istediğim hiçbir şey yoktu ama bu yalnızca Çinlilerin barbar olduğuna dair önyargıları beslerdi. Hem burada zaten bir okyanusu dolduracak kadar çirkinlik ve keder yok muydu?

Francesca her dilin en tatlı sözcüklerini telaffuz etti: "Yemek hazır."

Harry, yeni yıkanmış manolya yapraklarını uzattı. Kızlar sıraya girerek yapraklarını uzatıp Francesca'nın yemek doldurmasını bekliyor, karşılığında da ona teşekkür ediyorlardı. Kızların gözünde yeni bir itibar kazanmıştı. Belki açlığı

yüzünden, belki de deprem yalnızca okulumuzu değil küçük dertlerimizi de yerle bir ettiğinden mi olmuştu, bilmiyordum. Belki ikisi de etkiliydi.

Çadırını Çinli bir ailenin yakınlarına taşıyan Ah-Suk'a da biraz makarna götürdüm. Daha önce ona bizim grubumuza katılmasını söylemiştim ama bunun uygun olmayacağını düşünmüştü.

Onun bulunduğu kampta, ateşteki bir tavanın üzerinden acı ve balığa benzer bir koku yükseliyordu. Bir adam, beş galonluk bir yağ şişesinden yapılmış ocaklarında tavayı sallıyordu. İcadın basitliğine hayretle baktım. Bir yağ şişesi ve havalandırma deliği açmak için bir bıçak. Aşçı başını kaldırıp baktığında balık avlarken gördüğümüz adam olduğunu fark ettim.

Ah-Suk'a makarna dolu yaprağı uzattım. Başını eğerek kabul etti. "Teşekkürler." Sonra aileye döndü. "Bu Mercy Wong. Babası Wong Wai Kwok, annesi Lei Ha. Bunlar da Bay ve Bayan Pang. Bir de babaları büyük Bay Pang var."

"Umarım iyisinizdir." Başımı saygıyla eğdim.

"Annemi tanırdık," dedi Bayan Pang. Yüzü, karanlık çukurları olan ayı andırıyordu. "Bize oğullarımız olacağını söylemişti. Oldu da. Kaybın için üzgünüz."

Başımı hafifçe salladım. Konuşmak bir an çok zor gelmişti. Önümde birden bir kül bulutu yükseldi, üfleyerek savuşturdum.

Neşeli görünen Bay Pang tavayı kaldırarak bana içindekileri gösterdi. "Biz de sana biraz karahindiba ve levrek ikram edebilir miyiz? Ben bu yemeğe Deprem Hasadı diyorum."

"Teşekkür ederim ama ben tıka basa yedim." İkram edilen yemeği geri çevirmek kabalıktı ama çok az yemekleri vardı. Benim kendi spagettim bana yetmek zorundaydı. Bunu düşününce mideme bir kramp girdi. Süt açlığını bastırmıştı ama uzun süre uzak tutamazdı. Yeniden ziyarete geleceğime söz vererek kızların yanına döndüm.

Yanlarına ulaştığımda Francesca akşam duasını başlatıyordu. Yanına süzülerek ellerimi birleştirdim. Ama Tanrı'ya duyduğum kini hatırlayarak gözlerimi kapamayı reddettim.

“Yüce Babamız, bu yemek için sana şükürler olsun. Kullarını bu isyan zamanlarında koruman için sana yalvarıyoruz. Sevdiklerini kaybedenlerin kalbine teselli ver ve bu zorluklarla, bizi sıradışı şeylere hazırladığını bilerek başa çıkmamızı sağla.”

Aklıma kendi babam geldi. Nerede olabileceğini, şu an ne yaptığını hayal etmeye çalıştım. Feribotu, San Francisco'ya gelmek yerine Oakland'e geri dönmüş olmalıydı. Kırmızıya boyanmış el arabasıyla iskeleyi bir an önce geri dönmek isteğiyle arşınladığını görebiliyordum.

Francesca istavroz çıkardı. “Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına, amin.”

Makarnaları dilimin üzerinde tuttum. Suçluluk duya duya, yemeğin tadını olabildiğince uzun süre duymak istiyordum. Üzerine yapışmış küçük pastırma parçacıklarıyla tuzlu ve yağlı bir spagettinin bu kadar lezzetli olabileceği hiç aklıma gelmezdi. Açlığın etkisiyle hepsi bol bol lezzet veriyordu. Kızlar keyifle inleyerek yemeklerini yalayıp yuttu. Yapraklarını bile yaladılar.

Sekiz ya da dokuz yaşlarında bir kız kampımıza yaklaştı. Muhtemelen yemek kokusu çekmişti onu. Özlemle grubuma baktı, sonra ağlamaya başladı. Annesi onu çekiştirdi.

Francesca'yı dürterek uzaklaşan ikiliyi işaret ettim. Ağzındakini yuttuktan sonra çubuktan çatalını kenara bıraktı. Kısa bir süre bakiştık. Sonra hiçbir şey söylemeden kalkıp onların peşinden gittik.

Makarnaların kayıp düşmesini engellemek için yapraktan tabaklarımızı iki elimizle tutarak kesilmiş çimlerin üzerinden geçtik. Spagettim beni baştan çıkarmaya çalışıyordu. *Ye beni! O insanlar için endişelenme. Başka birileri yemek verir.*

Ama tabii ki bunun doğru olmadığını biliyordum. Yakın zamanda Tanrı'ya bile güvenilmeyeceğini öğrenmiştim.

Nihayet kamp alanlarının yakınında onlara yetiştik. Bir düzine kadar çadırla dolmuş küçük bir açıklıktı. İnsan kaynıyordu. "Affedersiniz!" diye seslendim.

Anneyle kız döndüler ve şaşkınlıkla bize baktılar.

"Ben Mercy Wong. Bu da Francesca Bellini. Bunlar fazla." Tabagımı kadına uzattım. Bizim yaşlarımızda bir genç onlara katıldı.

Kız ince uzun buklelerini çekiştirirken çenesi titriyordu. Annesi yemeği aldı. "Tanrı sizi korusun. Devrilmiş bir stanttan patates almaya çalıştık ama silahlı askerler vardı," dedi, ağzında bir erik varmış gibi sesler çıkarmasına neden olan İrlanda aksanıyla. "Yağmacıların kahrolasica Bobby Scott'la vurulacağını söyledi. Belediye Başkanı Schmitz yazılı bir bildiri yayınlamış." Kadının dudakları titredi. "Sadece çocuklarımı beslemek istiyorum."

Francesca soluğunu tuttu. "Bu korkunç!"

Kadının konuşmasının tamamını anlamasam da özünü kavramıştım. "Elbette bazı istisnalar yaparlar," dedim. "Düşmanımız yangın, onun kurbanları değil."

Kadın başını iki yana salladı. "Sıkıyönetim ilan ettiler."

Francesca tabağını annesi ve kardeşiyle aynı seyreke, kahverengi saçlara sahip genç çocuğa uzattı. "Lütfen alın, ziyan olmalarını istemiyoruz."

Çocuk yemeği gönülsüzce kabul etti. Karanlıkta kalsa da yanaklarının utançla kızardığını görebiliyordum.

Bir insanın yemeğinden vazgeçmesi mi daha zordu, yoksa sadaka olarak birinin yemeğini kabul etmek mi? Açlık, keskin bıçaklar gibi mideme saplanırken uzatılan bir sadakayı ağızımı kocaman açarak kabul edebilirdim. Ama onun için (belki de o bir erkek, bizse kız olduğumuzdan) bu seçim çok daha zor görünüyordu.

Kampımıza dönerken Francesca her zamankinden hızlı yürüyordu. "Ordu ne zaman gelecek? İnsanlar acı çekiyor."

Etraftaki insanlara baktım. "Biliyorum. Keşke yapabileceğimiz bir şey olsaydı."

Annem yerimde olsa ne yapardı? Bir yolunu bulur ve bir şeyler yediğimizden emin olurdu. Fakir olabilirdik ama taslarmız hiç boş kalmadı. Annem buradaki onca aç insanı görse, onlara bir şeyler verene kadar önlüğünü çıkarıp asmazdı.

Kampa döndüğümüzde Harry ve Katie daldan çatalları yıkıyordu. Georgina ile Minnie Mae ise su içerken kullanmak için yaprakları katlıyordu. On bir kişi olmamıza rağmen sadece bir kavanozumuz vardı, yaprak fikri çok zekiceydi. Bostonlular üç un çuvalı gibi birbirilerinin üstüne yığılmıştı. Biri, diğerlerine görgü kitabından sayfalar okuyordu. İlk bölümü koparılan kitaptan geriye elli dokuz bölüm kalmıştı. Bu orana bakılırsa tuvalet kâğıdı stokumuz iki ay daha idare ederdi.

Batmakta olan güneş gökyüzünü sarı ile pembenin karışımı tuhaf bir renge boyamıştı. Batı kısmı yarı gündüz, doğu kısmı yarı geceydi. Dünya bir cehenneme dönmüşken bile kenarda köşede böyle güzellikler olması beni büyülemişti.

Francesca, soğumaya başlamış tencereyi karıştırdı. "Büyükannem Luciana, makarna suyunun besleyici şeylerle dolu olduğunu söylerdi." Rahatlayarak sönmeye yüz tutmuş ateşin yakınına oturduk ve midemizdeki boşlukları doldurmak için sıraya girdik. İnsanlar geçerken duruyor, güzel bir şeyimiz var mı diye tencerelere bakıyordu. Onlara makarna suyu ikram ettik. Hiç kimse çok kullanılmış meyve kavanozumuzdan bir yudum almayı kabul etmedi.

Harry ve Katie yanımıza çöktü. "Yaptığınız şey muhteşemdi," dedi Katie. "Büyükannem olsa siz birinci sınıf kızlarsınız derdi."

Guruldayan midem aksini söylese de, "Onların bizden daha çok ihtiyacı vardı," dedim.

Francesca bana bir kaşık makarna suyu uzattı. “Kahvaltıya kadar idare etmek için pirinç haşlayabiliriz. Aslında sütle daha iyi olur ama ineği sağdığımız için su kullanırız.”

Birden neşelendim. “Jık’u öyle yaparız biz. Kahvaltıda hep onu yedik. Öğle ve akşam yemeklerinde de. Jack bayırdı. Annemin tasa koymasından daha hızlı yalayıp yutardı. Annem ona dipsiz kavanoz derdi.” Bunları hatırlamak birden kalbimin sızlamasına neden oldu. Açlığım falan uçup gitmişti.

Kaşığı Francesca’ya uzattım ama o sadece dokunmakla yetindi. Kızların üçü de bakışlarını bana çevirdi. Etrafımdaki duvarı yeniden inşa ederken başka tarafa bakmalarını dileyerek kaskatı kesildim.

“Mercy?” dedi Francesca. “Umarım olanlar için kendini suçlamıyorsundur. Senin yapabileceğin hiçbir şey yoktu.”

Yumuşak sözleri kalbimin sıkışmasına neden oldu. Doğruyu söylüyor olsa bile bu, şu anda kabul edebileceğim bir doğru değildi. Belki uzun bir süre de kabul edemeyecektim.

Annesi öldüğünde, Tom çevresinde nefes alan herkesle kavgaya tutuşmuştu. Tam bir yıl boyunca sürdü bu deli halleri. Şimdi bile bu konudan bahsetmekten hoşlanmazdı. Sanki öfkelerini sürdürerek annesinin onun için önemli olduğunu itiraf ediyordu. Benim için de durumun böyle olacağını düşünüyordum.

Yıldızlar göz kırpmıyor, sanki tüm bunların büyük bir şaka olduğunu söyleyerek benimle dalga geçiyorlardı. Sanki her an Clay Caddesi’ndeki evimizin oturma odasında, greyfurt kokusuyla uyanacaktım. Ama evren asla şaka yapmazdı. O her zaman son derece kararlı bir biçimde ciddiyetini korurdu.

Yumruklarımı sıktım. Tırnaklarımın avucumdaki baskısını hissediyor, hissettiğim acı beni serbest bırakmaya zorlayana kadar daha da sıkıyordum. Acı gerçektir. İçimdeki de dışımdaki de. Hayatım değişmişti. Bunun geri dönüşü yoktu. Yapılabilecek tek şey şimdiye tutunmaktır ki onun şekli de bir bulutun şekli kadar tanımlanması zordur.

Aklıma bir an *İş Hayatına Atılmak İsteyen Kadınlar* kitabının son bölümü geldi. Bayan Lowry bu bölümde, iyi bir işin başına kötü şeyler gelmesinden bahsediyordu. Başarımız dış faktörlere değil, bizim onlara nasıl tepki verdiğimizize bağlıymış. Annem de daha talihsiz olan müşterilerine her zaman şanssızlık kuşlarının başınızın üzerinde uçmasını engelleyemezsiniz ama saçınıza yuva yapmalarını engelleyebilirsiniz demez miydi?

Bunu (ve sadece depremden bahsetmiyordum) atlatmak istiyorsam yürümeli, yüzmeli, kürek çekmeli, kazı yapmalıydım. Olduğum yerde durmamalıydım.

Katie, dizini dizime vurdu. "Ne düşünüyorsun Mercy?"

"Açlığı. Park aç insanlarla dolu. Belki ilk gece buna dayanabilirler ama yarın ne olacak? Sonraki gün? Sonraki hafta?"

Harry, "Burada o kadar uzun kalacak mıyız?" diye sordu. Sülük olayından beri ilk kez konuşuyordu.

"Umarım kalmayız. Ama hazırlıklı olmak her zaman iyidir."

Francesca'nın siyah gözleri, solgun teninde fazlasıyla parlak görünüyordu. "Önerin nedir?"

"Bu akşam hemen hemen bir düzine insana yemek verdik. Bahse girerim ki yarın bunun iki, hayır, üç katı insanı besleyebiliriz. Ya da..." Zihnimde sayılar dönüp duruyor, rakamsal düşmanım dörtte duruyordu. Kırk dört kişiye yemek verebilirsem bu uğursuz sayıyı hem kendim hem annem için iyi bir şeye çevirebilirdim.

Farklı kültürlerden kırk dört kişi, büyük bir mahalle ederdi. Tıpkı Jack'in, günün birinde, en azından bir geceliğine yaşayacağımıza inandığı gibi. İkisinin de anılarını onurlandıracak, belki öbür dünyada daha iyi yerlerde olmalarını sağlayacaktım. "Yarın kırk dört kişi için bir sofraya kuracağız."

Katie'nin burnu kırıktı. "Neden kırk dört?"

"Ağzımdan öyle çıktı: Kırk dört kişilik sofraya." Batıl inançlarımızı öğrenirlerse bizim dar kafalı insanlar olduğumuzu dü-

şünebilirlerdi. Oysa annem tanıdığım en bilge insanlardandı. Ateşe yeni bir odun attım ve alevlerin yayılışını izledim.

“Peki ama nasıl?” diye sordu Francesca. “Kadını duyduğun, yağmacıları vurduklarını söyledi.”

Harry’nin eli ağzına doğru gitti. Katie, kollarını dar göğsünün üzerinde birleştirdi. “*Vuruyorlar mı? Canlı insanlar ölmekte olan bir tür.*”

“İşte bu yüzden yardım etmeliyiz. Biz yapmazsak kim besleyecek onları? Ayrıca bir kurşunla ölmek, açlıktan yavaş yavaş ölmekten daha kolay.”

“Büyükannem her zaman der ki ‘*Dolu bir mide bu işi çok daha hızlı halledebileceken kim mutlu olmak için bir vicdana ihtiyaç duyar ki?*’”

Francesca ateşe yeni bir su kabı koydu. “Yemek huzur verir. Dünyadaki en güzel his, bir müşterinin içeri asık suratla girip gülümseyerek ayrılmasıdır.” Pirinç paketinin yarısını tencereye boşalttı, bir tutam tuz attı, sonra karıştırdı. “İşte tam da bu yüzden ailemin restoranı abime değil de bana bırakmasını istiyorum.” Bana bakıp gülümsedi. “Merhamet, hem vereni hem alanı kutsar.”

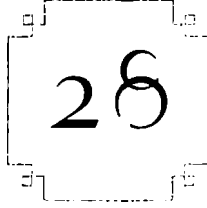
“İncil’den mi bu?”

“Hayır.” Tebessümü genişledi. “Shakespeare. Bunu yapabileceğimizi düşünüyorsan Mercy, ben de seninleyim.” Elini elbisesinin önüne sildi, sonra ileri uzattı. Elimi onunkinin üzerine koydum.

Katie de elini uzattı. “Pankek yığını. Hadi Harry, şurubu dök.”

Harry adını duyunca irkilir gibi oldu. Gözlüklerini geriye ittirip ellerimize baktı. Sonra makamında yemin edilen bir yargıç ciddiyetiyle yığının üzerine elini koydu.

Uzaklardan bir patlama sesi daha geldi, hemen ardından da sirenler çalmaya başladı. Ama ellerimizin düşmesine izin vermedik.

Çadırın içinde Harry ile Francesca, ekibin en sıcak bedenleri olduğumuzdan Katie ile benim aramda yatıyordu. Soğuk beni hiçbir zaman çok zorlamamıştı. Ah-Suk, bunun tıpkı annem gibi iyi bir enerjim olmasından kaynaklandığını söylüyordu.

Francesca dönerek karın üstü yattı. "Yarın kızları da yemeğe yardım etmeleri için çağırmalı mıyız?"

Harry kısık sesle, "Yağma düzeni yüzünden istemeyebilirler," dedi.

Dalgın biçimde hafifçe çeneme vurdum. "O halde onlara bir seçenek sunarız. Bana bırakın."

"Başka bakkallar bulacağız. Ama Gil gibi olmayacak." Francesca kasvetle bana baktı.

"Sandıkları götüremeyiz," dedim. "Fazla ortada olur." Çimenler, kanvas zeminin altından yanaklarıma değiyordu. "Hayes'teki şu içecek aldığımız şarküteriye hatırladın mı? Orası camları dışında hasarsız görünüyordu."

Francesca başıyla onay verdi. "Belki bayatlamış kabuklu ekmek vardır. Ekmek kırıntılı parmesanlı tavuk yaparım." O kadar yakınımıdaydı ki soluğunun sıcaklığını hissedebiliyordum. "Tabii bunun için tavuk ve iyi bir bıçak da almamız

lazım. Bir tavuk normal şartlarda dört insan doyurur. Ama yanına makarna koyar ve porsiyonları küçültürsek bu sayıyı artırabiliriz.”

Jack tavuğu severdi. Özellikle de bol zencefilli ve kırmızı hurmalı tavuk çorbasını.

Jack’i zihnimden uzaklaştırmak için Francesca’nın gevezeliklerine odaklanmaya çalıştım ama Jack’i aklımdan çıkarmak imkânsızdı. Tıpkı tuğla dolu bir sandığı uzun süre kaldırmak gibi. Anılar hızla hücum etti. Tek tişörtünü dikkatle katlayışı. Beni bulup paylaşabilmek için yedi blok boyunca yürürken elinde taşıdığı şekerli buzun eriyip kollarından akışı. Keşke okula gitmek için bu kadar acele etmeseydim. O zaman depresyon olduğunda yanlarında olurdum. Onları kurtarabilirdim.

Ya da bunu denerken ölürdüm.

Şafak, bir ördek yumurtasının sarısına benzeyen altın rengiyle sisi dağıtarak söktü. Çimenlerin üzerine yayılmış küller, sığındığımız parktan bunu görmemiş olsak da her şeyin gerçek olduğunu ve sürdüğünü hatırlatıyordu.

Babam dün gece uyuyabilmiş miydi? Bir kez daha onun güvende olup olmadığını merak ettim. Acaba öldüğümü mü düşünüyordu? Havada hâlâ yanık ve is kokusu vardı. Sirenler yeniden çalmaya başlamıştı. Belki de hiç susmamışlardı. O sesler ve kokular, buradaki manzaranın bir parçası haline gelecek, tıpkı sis ve ufuktaki tepeler gibi kalıcı olacaklardı belki.

Emekleyerek çadırdan çıktığımda Elodie’nin ıslak çimlerin üzerine bağdaş kurmuş oturduğunu ve meyve kavanozumuzdaki son suyu içtiğini görünce şaşırdım. Kucağındaki açık defterin tam ortasında bir kurşun kalem duruyordu.

Ona başımla selam vererek Çin işi ceketimin kollarını ovaladım. En azından ateşi yakmayı akıl edebilirdi. “Günaydın.”

“Sen öyle diyorsan...” Gözlerinin altında mürdüm eriği renginde halkalar vardı.

“Annemi duydum. Kaybın için çok üzgünüm. Yapabileceğim herhangi bir şey varsa...”

Başını yana doğru salladı. Artık özenli şeklinden eser kalmamış olan yağlı saçları yığınlar halinde hareket etti. Acilen yıkanmaya ihtiyacı vardı. “Zırvalamayı kesmekten başka bir şey yapamazsın,” dedi sertçe. “Tıpkı annemin yaşlı teriyeri gibisin. Havlar durur, hiç susmazdı.”

Birden cinlerim tepeme çıktı. Ona edebileceğim tüm hakaretler zihnime dolmuştu. Yararlı bir şeyler yapması gerektiği, o üzgün kıcını kaldırıp su tenceresini doldurmasını ya da kibriti yakmasını söyleyebilirdim. Tepemi her attırdığında kenara beş sent koymuş olsam darphane açabileceğimi ya da en azından annemin bir papazla işi pişirmediyini de söyleyebilirdim!

Ama Bayan Lowry’nin *batmamak* sözü devasa bir çadır gibi zihnimde belirdi. Ânın geçmesini beklemeye başladım. Birbirimizi sevmiyor olabilirdik ama şu an yas konusunda iki kardeşlik.

“Neden eve dönüp babanı orada beklemiyorsun?”

Güldü ama neşeli bir gülüş değildi bu. “Duymadın mı? Nob Hill artık bir taş yığınının ibaret. Artık bir evim yok.” Küstah bakışları bir süre üzerimde dolaştı, sonra son suyu elinden bırakıp kalemini aldı.

Demek doğrudu. Nob Hill bile düşmüştü. Bay Mortimer, bütün kartların, kralların, kraliçelerin ve ikilerin, bir noktada desteye döndüğünü söylemeyi çok severdi. O ölümden bahsediyordu ama beni asıl çarpan, felaketlerin insanları eşitleme gücüydü.

Ateşi canlandırdıktan sonra soğumuş pirinç lapası tencere-mizi üzerine koydum. Lapanın üzeri tozlanmış ve birkaç böcek kirlenmişti. Üst tabakayı sıyrıp attım. Francesca çadırdan çıkarak yumruklarını gökyüzüne doğru uzattı. Pembe yanakları

ve gözlerindeki parlaklıkla, Elodie'nin aksine inanılmayacak kadar canlı duruyordu. Burada, St. Clare'ın lambri duvarları arasında olduğundan daha çok evinde gibi hissediyordu.

"Günaydın," dedi. Gözleri Elodie'ye takıldı. "Ah, merhaba."

Elodie göz ucuyla şöyle bir baktı. Oraya ne yazıyor olabilir ki? Bir göz atmayı denedim ama niyetimi hissetmiş gibi defteri kendisine doğru çekti.

Boşalmış tencereyi kaldırıp kollarımı etrafına sardım. "Sıra uzamadan gidip su getireyim."

"Ben de geliyorum," dedi Francesca.

Şükür ki inek hâlâ servi ağacına bağlıydı ve yakın zamanda biraz rahatlamaya ihtiyaç duyacak gibi görünüyordu. İneğin boynunun etrafındaki bir şey dikkatimi çekti. İneğin gevşek tasmaına bağlanmış sarı bir kurdele parçasıydı. "Şuna bak!" diye fısıldadım.

Kuyruğuyla sinekleri savuşturarak otlayan hayvana yaklaştık. Kurdelenin üzerine birisi koyu bir kurşun kalemle bir şeyler yazmıştı. Minnie Mae'in saç tokasıydı bu.

Francesca, "Bizi *affet* yazıyor," diye soludu.

"Ona mektup yazmanın bir yolunu bulmuş."

Parkın Çocuk Karargâhı kısmına daha yakın olan tulum-baya doğru ilerlemeye devam ettik. Sis yavaş yavaş kalkıyor, nüfustaki devam eden artışı gözler önüne seriyordu. Üstelik herkesin uygun bir çadırı da yoktu. Battaniyelerden, kıyafetlerden, ağaç dallarının üzerine atılmış karışık yorganlardan yapılmış çadırlar görülüyordu. Kimilerinin üzerlerine örtecek bir şeyleri de yoktu. Isınabilmek için birbirlerine sokulmuşlardı. Çatalkuyruklu bir palto giymiş olan bir adam, bir battaniyeye sarılmış bir kadına yaklaştı. İçi kedi yavrusuyla dolu bir kuş kafesi vardı elinde. "Anneleri kaçıp gitti. Bebeklerden birini alsanız bile çok büyük bir yardımınız dokunur."

Kadın ayağa kalkınca battaniyesi üzerinden düşerek üzerine bir tepsi koyabileceğiniz karnını ortaya çıkardı. Kadın

karnını okşadı. “Üzgünüm. Kendi bebeğim için endişelenmek yetiyor.”

Tulumbanın ucunu tutup bastırdım. “Ordunun gelmesi neden bu kadar sürdü? Yollarını mı kaybettiler?”

Francesca’nın alnı kırıştı. “Belki de yangınlarla mücadele ediyorlardır. Su bulmakta bu kadar zorlanırken itfaiyecilerin yükü çok artmış olmalı.”

Tulumbayı üzüntüyle bir kez daha çalıştırdım. Bu suyu kullanmamız bir şekilde birilerinin hayatına mal oluyor olabilir miydi? Ama bu suyu biz içmesek de başkası içecekti. Hem biz de onsuz hayatta kalamazdık.

Tencereyi ağır ağır, bir damlasını bile dökmemeye çalışarak kampa taşındık.

Francesca, “Dün geceki sarsıntıları hissettin mi?” diye sordu.

“Sen döndüğün için olduğunu umuyordum.”

Gitgide daha çok insan uyanıyordu. Bizi ve yükümüzü ilgiyle izleyen iki genç adamın yanından geçtik. Ya da belki de Francesca’yı izliyorlardı. Üniforması üzerinde oldukça düzgün duruyordu. Saçlarını da güzelce toplamıştı.

“Senin şu genç adam, seni aramıyor mudur? Adı Marcus’tu değil mi?”

“Onu biraz tanıyorsam çoktan gönüllü olarak orduya katılmıştır. Etrafındaki insanlara emirler vermekten hoşlanır.” Tencerenin onun taşıdığı kısmından bir parça su yere döküldü.

“Ondan hoşlanmıyorsun.”

“Ondan bir martının kayalık bir uçurumdan hoşlandığı kadar hoşlanıyorum sanırım,” dedi durgunca. “Tünemek için iyi, yüksek bir yer. Tabii ki ailemin beni St. Clare’e göndermek istemesinin temel sebebi de buydu. Herkes ailesinde bir İtalyan görmek istemez. Uygun bir topluluğa girmek için fazla gürültücü, sarhoş ya da sarımsaklıyız. Müdire Crouch, kurulu beni kabul etmeye ikna ettiği için şanslıydık.”

Kadına dair yumuşak bir noktası olması boşuna değildi. “Fransızlar da gayet sarımsaklı,” diye mırıldandım. Tencere kaymaya başlamıştı. Tutuşumu yeniden ayarladım. “Martıların olayı, kanatlı doğmuş olmalarıdır. O yüksek uçurumlara, hatta isterlerse daha bile yukarılara kendi başlarına ulaşabilecek güçleri var.”

Francesca hafifçe gülümsedi. “Öyle sanırım.”

Ona Tom’dan bahsetmeyi düşündüm ama fazlasıyla karmaşıktı. Acaba Tom şimdi ne yapıyordu? Depremi duyunca elbette geri dönecekti, öyle değil mi? Ah-Suk’la ettiği küçük kavganın onu durdurmasına izin vermeyecekti. Yine de geri dönmesi haftalar alabilirdi. Bir ulaşım yolu bulması gerekiyordu. Belki de benzersiz bir yol bulur, uçarak gelirdi. Ama bizi nasıl bulacaktı?

Döndüğümüzde bütün kızlar kamp ateşlerinin etrafında toplanmıştı. Bostonluların her birinin elinde minik bir yavru kedi görmek beni şaşırtmıştı. Çatalkuyruklu adam aradığı enayileri bulmuştu. İç geçirdim. Beslenecek daha çok boğaz çıkmıştı. Tabii geceyi atlatacaklarını varsayarsak. En azından ineğimiz vardı.

Müdire Crouch’u kızların arasında göremedim. Genellikle ilk kalkan o olurdu. Bir ara uyandırmayı düşündüm ama sonra yapmamaya karar verdim. Kadın uyuyabildiği kadar uyusun dedim.

İleride Katie, Minnie Mae’ye süt sağmayı öğretiyordu. Harry pirinç lapasını ocaktan indirmiş, soğuması için karıştırıyordu. Su tulumbasına doğru giden insanlar iştahla tenceremize bakıyordu. Tuhaf tuhaf birbirine bakan kızlar da bu bakışları fark ettiğine göre konuşmanın zamanı gelmişti.

Katie ve Minnie Mae sütle birlikte dönünce bir sandığın üzerine çıktım. “Günaydın hanımlar.” Defterine bir şeyler kalamaya devam eden Elodie hariç kızların hepsi yaptıkları işi bırakıp bana baktı. “Hepimiz sarsıcı bir yirmi dört saat geçir-

dik ama başarıyla atlattık. Tanrı'nın izniyle, her şey sona erdiğinde bu parktan eskisinden de güçlü çıkacağız."

Bostonlu kızlar beni porselen yüzlerinde bir kuşku ifadesiyle izliyordu. Küçük ağızları, küçük nakış düğümleri gibi büzülmüştü. Georgina ise o bilindik gülümsemeyen, ifadesiz duruşuyla bakıyordu.

"Bay Waterstone'un bize sık sık hatırlatmaktan hoşlandığı gibi, bir St. Clare kızına yakışan, başkalarının refahı için fedakârlık yapmaktır. Görgü kurallarını sayfalarını, gölgede kalan yerlerimizi silmek için kullansak bile bu kural doğruluğunu sürdürüyor." Bu, Georgina'dan ufak bir tebessüm aldı. "Çadır arkadaşlarımla birlikte bu akşam, hâlâ erzak bulabiliyorken, kırk dört kişilik bir misafir topluluğuna, ücretsiz, güzel bir sofa hazırlamaya karar verdik."

Bakışlarım, yazı yazmayı bırakan Elodie'ye kaydı. Kısılmış gözleri benimkilerle buluşunca burnunu yeniden defterine gömdü.

Bostonlu kardeşlerden biri, "Herkeseye yetecek yiyeceği nereden bulacaksınız?" diye sordu. Yüzünü yumruğuna yaslayarak çilli yanaklarında kırışıklıklar oluşturdu.

Müdire Crouch'un bastonu kanvas kapıdan belirdi. Ardından kendi de çıktı. Uzun uykusu keyfini pek yerine getirememiş gibiydi. Yüzü hâlâ bembeyazdı. Dudakları ise sımsıkı bir birine kenetlenmişti.

Ne dediğimi hatırlamaya çalışarak boğazımı temizledim. "Detaylar üzerinde hâlâ çalışıyoruz. Gerekirse ödünç alacağız."

Georgina halata benzer örgüsünü çekiştirdi. "Yağmalamaktan mı bahsediyorsun yani? Belediye Başkanı Schmitz, yağmacıların görüldükleri yerde vurulmasını emretmiş."

Birkaç kız şaşkınlık çığlıkları atsa da sesler yükselmeden konuşmaya devam ettim. "Bu sadece bir söylenti. Ayrıca bize yardım etmenizi beklemiyoruz. Sadece sizi bize katılmaya davet ediyoruz." Işıl ışıl gülümsedim. "Unutulmayacak bir gece olacak."

Georgina elini kaldırdı. "Ben yardımcı olurum. Ne yapılması gerektiğini söyleyin yeter."

"Teşekkürler. Daldan çatallar çok yardımcı olur. Ama gerçek bardaklar ve çatal kaşık da kullanabiliriz. Hatta belki birkaç kap kaçak."

Bostonlu kardeşlerden bir diğeri elini kaldırdı. "Yalnızca dört tenceremiz var. Birileri su depolamalı," dedi ciddiyetle. "Bu işin nasıl mümkün olacağını bilemiyorum."

Francesca lapaya süt karıştırdığı yerden başını kaldırdı. "Bir keresinde restoranda ocağımız bozulmuştu ama yemek sunmaya devam ettik. Soğuk meze, peynir ve zeytin tabakları hazırladık. En iyi akşamlarımızdan biriydi. Her zaman bir yol vardır."

Arkadan gelen memnuniyetsiz bir ses, "İçinizden biri yakalanırsa neler olacağını düşünüyorsunuz?" diye sordu. Müdür Crouch, göz kapaklarının arasından bana bakıyordu. Aslında herkes aynı şüpheli ifadeyle beni izliyordu şimdi.

Bir dakika geçti, sonra iki ve sonra üç. Ona verilecek bir cevabım yoktu. Tek bildiğim, herkes kendini düşünürse dünya berbat bir yer olurdu. Hristiyanlık kurallarına göre, Budizm ve muhtemelen Hindu ve Zulu kurallarında da hepimiz kardeşlerimizin koruyucularıydık. Sorusunun etrafından dolandım. "Bir kanun adil değilse, ona itaatsizlik etmekte sıkıntı olmadığına inanıyorum. Hatta, ahlaki olarak o adil olmayan kuralları uymamakla yükümlü olduğumuza da."

Müdür Crouch bastonunu yere vurdu. "Hepimiz kuralları ihlal etmeye düşkünlüğünü biliyoruz. Ama yasaların bir mantığı vardır. Ordu yakında gelecek, geldiklerinde de hepimizi besleyecek. İnsanların trajedilerden çıkar sağlmasına izin verilmemeli."

Sözleri zaten iyice azalmış olan sabrıma darbe indirdi. "Bunu çıkar için yapmıyoruz."

Ağır adımlarla bana yaklaştı. "Kanıtlamak istediğin mesele için bu kızların hayatını tehlikeye atıyorsun!"

İçimdeki bütün hava boşalıp gitti. “Ne meselesi?”

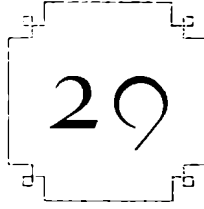
“St. Clare gibi kendi saygınlıklarını elde etmiş kurumların kapılarının bütün kâfirlere, barbarlara ve hatta maymunlara, aslanlara ve ayılara açılmasını istiyorsun!” Bastonunu, bir kurtçuğa mızrak saplarmış gibi sertçe yere vurdu.

“Hayır, ben...”

“Zaten bir yağma olayına karıştın Bayan Wong. Bu trajediyi kendi kişisel çıkarların için çaldın!” Kadının gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi. Yüzü de terden parlıyordu.

“Müdire Crouch!” dedi Francesca sertçe.

Kadın aniden durdu. Güneş ışığı fazla parlak geliyormuş gibi gözlerini kırıştırdı. Göğüs kafesi kızla kalkıp indi. Kadının bir elini göğsüne götürdü. Bastonu, devrilmiş bir ağaç gibi gümbürdeyerek yere düştü. Birkaç saniye sonra ise St. Clare’in baş tavus kuşu, bastonunun ardından yere yığıldı.

Kızlar çığlıklar atarak müdirenin etrafını sardı.

“Doktora ihtiyacı var!”

“Açılın, hava alsın!”

Garip ama şaşırtıcı olmayan bir şekilde hâlâ bilinçli olan Müdire Crouch, “Bırakın beni, sadece başım döndü,” diye solumdu. Şüphesiz o ahşap paltoyu giydiğinde, gözleri asla kapanmayan ve sonsuza dek parıldayan o cesetlerden olacaktı.

Georgina kadının başını kaldırıp sağlam dizinin üzerine yerleştirdi. Minnie Mae de kadını yelpazeliyordu. Harry, biraz su getirdi. Katie ise kadının alnına koymak için bir kompres hazırladı. Bostonlu kardeşler farklı yönlerde kaçışmışlar, bir doktor bulmak için haykırıyorlardı. Yavru kedileri de ateşin yanına toplanmıştı.

Müdirenin soluk aldıkça inip çıkan bedenine baktım. Öfke-den hâlâ ağzım büzüşüyor, yüzüm yanıyordu. Bir yanımda, söylediği bütün o korkunç şeyler için acı çektiğini görmek istiyordum. Ama bu sadece sonradan suçlu hissetmeme neden olacaktı.

Sandığım üzerinden atlayarak Ah-Suk’un kampına doğru koştum. Şüphesiz o, Müdire Crouch’un alışkın olduğu veya

onaylayacağı türden bir doktor değildi ama sağlam bir iştah, ekmek sert diye şikâyet etmezdi.

Ah-Suk, gölün kenarında durmuş gövdesini sağa sola dördürüyordu. Sallanan kollarıyla sırtını ve göğsünü dövüyordu; kapı çalma egzersiziyle enerji akışını başlatıyordu.

“Ah-Suk! Öğretmenimiz bir tür kriz geçiriyor! Yere yığıldı. Yüzü kıpkırmızı, zor nefes alıyor,” dedim anadilimde heyecanla.

Aceleyle bizim kampa gittik. Kızlar bizi görünce şaşkınlıktan fal taşı gibi açtığı gözleriyle kenara çekildi.

“Bu Dr. Gunn sadece Kanton lehçesiyle konuşabiliyor, o yüzden ben tercüme edeceğim.”

Ah-Suk, Müdire Crouch’un güçsüz bileğini kemikli, mavi damarları seçilen parmaklarının arasına aldı. Müdire, Georgina’ya doğru çekildi. Elini çekmek için de çabaladı ama bunu yapamayacak kadar bitkindi. Ah-Suk üç parmağını ustalıkla kullanarak kadının nabzını ölçtü. Sonra yer değiştirdi ve diğer bilekten de ölçtü. Düşündüğünü belirten bir inleme sesi çıkardı. “Güçlü ve düzenli. Yoğunluğu çok yüksek.”

Henüz sözlerini çevirmeye yeltenmedim. Zira bunu yaparsam, en az fal kadar karmaşık olan nabız okuma meselesini de açıklamam gerekecekti. Ayrıca Ah-Suk ne kadar anlaşılmaz olursa kadın da ağız dalaşı yapmak için o kadar az fırsat bulurdu.

Kanton lehçesinde, “Dilini çıkar,” dedi Ah-Suk. Çevirdim.

Müdire Crouch başını öbür tarafa çevirdi. “Ne tür bir büyü getirdin? Bu adamı benden uzaklaştırsın. Ayrıca şu tüy yumağını da üstümden alın!” Yavru kedilerden biri yalpalaya yalpalaya gelmiş, kadının ayakkabılarının üzerine çıkmaya çalışıyordu. Bostonlu kardeşlerden biri hayvanı alıp diğerlerinin yanına döndü.

Ah-Suk kalın kaşlarından birini kaldırarak benim çevirimi bekliyordu.

“Eee, diyor ki dilini çıkarmaktan utanıyormuş,” diye yalan söyledim.

“Neden?” Dilini şaklattı. Ah-Suk da en az Müdire Crouch kadar huysuz olabiliyordu. “Yemek yerken ağzını açmaktan utanıyor mu? Ya da esnerken? Aynı şey. Söyle ona.”

Müdire Crouch kışığı gözleriyle bana bakıp, “Bu ne barbarlık! Dilimi çıkarmak ha! Bu edepsizlik! Seni tanımıyorum bile,” diye mırıldandı.

Yine aynı söz, *barbar*. “Dilinizin çürümüş olabileceğini, yakından bakması gerektiğini söylüyor.” İşte seni gösterişli tavus kuşu, aksiliğin bedeli bu.

Kadın şaşkınlıkla soluğunu tuttu. “Dilim çürümüş filan DEĞİL.” Bana öyle dikkatli baktı ki gözlerinin silahtan fırlayan mermiler gibi yuvalarından fırlayacağını sandım.

Ah-Suk kendi dilini çıkararak *aaaaalllllll* diye ses çıkarmaya başladı. Kadını da aynısını yapmaya teşvik etmeye çalışıyordu. Müdire Crouch, Georgina’ya doğru biraz daha geriledi. Beyaz yüzünde açıkça seçilen bir korku vardı. “Kes şunu! Kes dedim!” diye haykırdı boğuk sesiyle.

“*Aaaaalllllll!*” Ah-Suk onu kışkırtmaya devam ediyordu.

Kadın biraz daha direndikten sonra nihayet huysuz bir çocuk gibi kırmızı bayrağını açtı. Dili dışarıda yalnızca birkaç saniye kaldı ama yüzeyini kaplayan kalın sarı tabakayı görmemize yetti.

Ah-Suk başını salladı. “Yüksek tansiyon dalak büyümesine neden olmuş.”

Tercüme ettim.

“Evet, biliyorum,” diye çıkıştı Müdire Crouch. “Bu saçmalıkları bana yaşatmasanız size söyleyebilirdim. Ah, başım dönüyor.” Başını yeniden yere bıraktı.

“Sana teşekkür ediyor,” dedim Ah-Suk’a. “Peki ne yapması gerek?”

“Sülük tedavisi gerekiyor. Eğer bunu yapmazsa kalp krizi geçirebilir. Durumu kötü.”

Sülük mü? “Bundan pek hoşlanacağını sanmıyorum. Verebileceğin bir bitki yok mu?”

“Sülükler yüksek tansiyonu rahatlatmakta çok etkilidir. Hissetmeyecek bile. Yanımda sadece uyku yapıcı bitkiler var, daha güçlü bir şeyim yok.”

Kızlar aramızda geçen Kanton lehçesindeki konuşmaları bir masa tenisi maçını izler gibi izliyordu. Katie, sözlükleri yalamaya çalışırken dudakları kırırdıyordu.

Burnundan soluyarak, “Ne diyor?” diye sordu Müdire Crouch.

Boston kızlarından biri kadının alınına ıslak bez koymaya çalıştı ama müdire tıslar gibi bir ses çıkarınca kız hemen geri çekildi.

Tuttuğum nefesi birden bıraktım. Müdire Crouch üzerine sülük konmasına asla izin vermezdi. Özellikle de bunu Dr. Gunn yapacaksa. Batılı bir doktor bulunana kadar beklerdi. Ama o doktorun elinde de uygun ilaçlar olmayabilirdi. En yakın hastane kilometrelerce uzaktaydı. Tabii yıkılmamış olduklarını ve onca kanamalı deprem mağdurunun yanında huysuz bir ihtiyarı kabul edeceklerini varsayarsak...

Ah-Suk bir eliyle diğer elinin bileğini çevreleyerek sabırla cevabımı bekliyordu.

“Uyku çayın olduğunu söyledin. Peki sülük tedavisini o uyku dayken uygulayabilir miyiz?”

Yanağındaki kaslardan biri seğirdi. “Elbette.”

Müdire Crouch susamış gibi dudaklarını yaladı. Çelik gibi bakışları hâlâ üzerimdeydi.

“Size bir fincan çay yapacağını söylüyor,” dedim ona. “İster misiniz?”

Bir kaşı havaya kalktı. Kızlar da aralarında mırıldanmaya başlamıştı. Bulunduğumuz şartlarda bir fincan çay teklifini reddedebilecek tek bir insan bile tanımıyordum.

Ah-Suk'a dönüp, "Tamam diyor," dedim.

Bir kaşını kaldırarak bana baktığında, Müdire Crouch daha cevabını vermemişken çevirdiğimi fark ettim. Ama Ah-Suk başını öne doğru salladı. "Ben sülükleri alayım. Sen de çantamı getir."

Adam ağır ağır ayağa kalkıp göle doğru ilerledi.

"Benim Dr. Gunn için bir şeyler getirmem gerek," dedim kızlara. Francesca'yla göz göze gelmeye çalıştım. Sonra başımla bir işaret vererek benimle gelmesini söyledim. Harry ve Katie de geldiler.

Duyuş mesafesinin dışına çıktığımızda Francesca, "Neler oluyor?" diye sordu.

"Dr. Gunn ona bir uyku çayı verecek. Sonra da sülük tedavisi uygulamak istiyor."

Harry, sanki ağza alınmaz bir şey söylemişim gibi kulaklarını kapadı.

"Kalp krizi geçirmesini önlemek için tek şansı bu."

"Büyükannem genç bir kızken insanlara sülük tedavisi yaptığını söylerdi. İnsanların sinirlerini yatıştırmaya iyi gelirmiş. O mızımız kadının da yatışacak çok fazla siniri var gerçekten."

"Onun gibi bir şey değil," dedi Francesca gülümseyerek. "Seninle ilgili söylediği korkunç şeyler için çok üzgünüm Mercy. Hiçbirimiz o şekilde düşünmüyoruz." Harry ve Katie de başlarını sallayarak katıldı. "Ama gerçekten de izni olmadan ona sülük tedavisi uygulayacak mısınız?"

"İdeal olanı bu değil tabii ama Dr. Gunn, Chinatown'daki en saygıdeğer doktor. Aramızdaki en zeki insanlardan biri. Elodie'nin annesi bile ilaçlarından almak için ona gelirdi." Detaya inmedim. "Binlerce insanı kendi elleriyle tedavi etti. Bunlardan biri de hıyarcıklı veba aşısı yüzünden ciğerleri zayıf düşen kardeşimdi. O olmasa Jack ölürdü. Müdire Crouch'un durumu da ciddi."

Francesca yürümeyi bıraktı ve kirpiklerinin altından ciddi-yetle beni süzdü. "Eğer kadının ölebileceğini düşünüyorsan, sana elimizden gelen her şekilde yardım edeceğiz."

"Teşekkürler." Ben hızla yürürken diğerleri de adımlarını bana uydurdu.

Ah-Suk'un kampına vardığımızda Bay ve Bayan Pang, tavalarında yine balık pişiriyordu. "Teyze, Amca, günaydın." Kızları tanıttım. Pang çifti onları başlarını eğerek selamlarken kızlar da beceriksizce karşılık verdi.

"Dr. Gunn benden çantasını ona götürmemi istedi," dedim.

Çadıra girip çantayı aldım. Dışarı çıktığımda Bay Pang, kızlara balığını gösteriyor ve el işaretleriyle tadına bakmalarını söylemeye çalışıyordu.

"Biz yemeğimizi yedik Amca," dedim ona. Üzgün bir yüz ifadesiyle tavayı indirdi. Hiç beklemeden, "Ama bu akşam siz bizim yemeğimize katılırsanız çok seviniriz. Kırk dört kişilik bir sofraya hazırlayacağız. Lütfen arkadaşlarınıza da söyleyin," diye ekledim.

Bay Pang kaşlarını çatınca geç de olsa uğursuz sayıyı dile getirmemem gerektiğini fark ettim. Ama Bay Pang güçlkle tebessüm etti ve başını tamam der gibi salladı. Diğerlerinin önünde davetimi reddetmek kabalık olacaktı ama o ve ailesi gelmemeye karar verebilirlerdi.

Ah-Suk'un çay seti, Bay Waterstone'un Çin'den gelen se-tinden çok daha moderndi. Daha parlaktı ve kenarına küçük çiçekler çizilmişti. Fakat tıpkı Bay Waterstone'unki gibi ahşap parçaları vardı: fırça, kaşık ve çubuk. Ah-Suk demliğe bir kepçe su döktü. Onun içine de çantasından çıkardığı bitkileri koydu.

Müdire Crouch, bir sandığa yaslanmıştı. Sırtında yastık vardı. Daha rahat nefes alıyordu.

Minnie Mae, küçük fırçayı kaldırdı. “Ruhları kovma işini ben yapabilir miyim?”

Ah-Suk havayı fırçalayan kıza kaşlarını çatarak baktı.

“Eeee, deprem hepimizi biraz aptallaştırdı,” dedim Ah-Suk’a utangaç bir kahkahayla.

Ah-Suk homurdandı. Bitkiler demlendikten sonra fincanlardan birine bir parça koydu, demliğı bıraktı, sonra sıvıyı sallayıp ikinci bir fincana döktü. Pirinç lapalarını bitiren kızlar şaşkın bakışlarla onu izliyorlardı. Oldukça hoş bir gösteriydi. Keşke kendi çay seremonimde ben de bunu akıl edebilseydim. Ah-Suk nihayet diz çöküp çayı Müdire Crouch’a uzattı. Müdirenin elleri titrediğinden zarif fincanı ağzına götürmesine Ah-Suk yardım etti.

Bir kaz sürüsü, kanat çırpışlarıyla yere kondu, sonra öterek dolaşmaya başladı. Zarafetle salınan uzun, siyah boyunları, hanımefendilerin eldivenlerini andırıyordu. Dakikalar sonra gökyüzüne yükseldiklerinde, ânın tuhaf güzelliğiyle büyüledim: Bizim kız grubu, yüzleri sabah ışığiyla aydınlanmış halde Ah-Suk’un zarafet ve kültür dolu bir seremoni icra edişini izliyor; gökyüzü sabah griliğini hâlâ üzerinden atamamış; sirenler ve trampetler sessizliğı bölüyordu.

Artık her şey tepetaklak olmuşken fasulyelerden payıma ne düşeceğine dair hiçbir fikrim olmayabilirdi. Ama bildiğim bir şey varsa o da bu âna ait olduğumdu.

Müdire Crouch çayın tadına bakınca kaşlarını çatı. Beklediğı Seylan çayından farklı bir şey içtiğine şüphe yoktu. Ah-Suk’un karışıma eklediğı karahindibanın kokusunu alabiliyordum. Kokusuna, daha önce hiç duymadığım bir koku karışıyordu. Kızarmış mantar kokusu gibi bir şey. Ama ardından müdirenin yüzü ferahladı, ikinci, hatta üçüncü bir fincanı da kabul etti.

Gözlerini kaparken, “Bu çok sıradışı bir çay,” dedi. Az sonra da nefesi düzenli bir hal aldı.

Boston kızlarından biri demliğin içine bakmak için eğildi. "Ah, biz de biraz çay alabilir miyiz lütfen? Çay partisi yapabiliriz!"

Ah-Suk Kanton lehçesinde, "Çekilin de kadını çadırına taşıyalım," diye bağırdı.

Müdire Crouch tahmin ettiğimden daha hafıftı. Katie, Francesca ve ben içeri taşıdık onu. Hemen ardından Ah-Suk çadırın girişine çömeldi. Kızlar arkasında toplandı. Böylece kendilerine yol açarak Katie ve Francesca'nın müdireyi rahat bir pozisyonda yatırmasını daha yakından izlediler.

"Uyuyan bir hanımefendiyle çadırın içinde bulunmam uygun değil. Bunu sen yapmalısın." Bana genellikle bitkilerini sakladığı küçük kumaş keselerden birini uzattı.

"Ben mi?" Düşüncesi bile midemde kasılmaya neden olmuştu.

"Bunu sırtına, izleri görmesinin çok mümkün olmadığı bir yere yerleştir." Sözlerini kimse anlamayacağı için fısıldama zahmetine bile girmemişti. "Sülükler ısırmadan önce uyuşturucu bir salgı yayarlar. O yüzden hiçbir şey hissetmeyecek. Tamamen doldukları zaman sülükler kendi kendilerine koparlar. Yani onları söküp alma, yoksa bir enfeksiyona neden olursun."

Birden dün zamanından önce söküp attığımız sülükleri düşündüm. Tüylerim diken diken oldu. Belki de şu an hepimiz vebadan ölüyorduk.

"Mercy, dikkatini veriyor musun?"

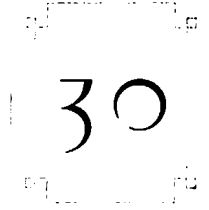
"Evet Ah-Suk."

"Bu fincanda kalan çayı sonradan kanı pıhtılaştırmak için kullan, yoksa saatlerce kanar. Çok meşakkatli."

Müdire Crouch'un kendi kanından bir havuzun ortasında yattığını hayal ederek titrek bir sesle, "Tamam," dedim. "Sen nerede olacaksın?"

"Dışarıda," dedi yoğun bir alayla. "Bir çay partisine ev sahipliği yapacağım."

Yüksek sesle homurdandı, sonra çadırın kapaklarını kapadı. Kanvas kumaşa hayretle baktım. Demek kurnaz Dr. Gunn her iki dili de çok iyi anlıyordu.

Francesca ve Katie'yle birlikte Müdire Crouch'un gömlek düğmelerini, onu uyandırmamaya çalışarak açtık. Neyse ki korse si çadırın köşesinde duruyordu. Harry ortadan kaybolmuştu, muhtemelen şimdiden Kanada'ya varmıştı. Kızlara kıpırdanan sülük kesesini gösterdim. Francesca'nın yüzü soluk bir yeşile döndü.

"Herkes bitirmeden bize biraz pirinç lapası almaya ne dersin?" diye önerdim ama bir ay kadar yemek yiyebileceğimi sanmıyordum.

Francesca başını iki yana salladı. "Hayır. Sana yardım edeceğim. Katie, sen gidip Harry'ye bak."

Katie, "Tamam. Size afiyet olsun emiciler," diye fısıldadı sülük kesesine, sonra çıktı.

Bir tane sülük aldım. Aklıma annemin tavuklardan çıkardığı safra kesesini getirdi. Annemin kurtulmak istediği bir, iki parçadan biriydi. Sülük kıpırdanmaya başlayınca tepki olarak kendi safra kesem ürperdi. Emicileri büyük bir dikkatle kadının damarlı sırtına yapıştırırken kendimi Müdire Crouch'un kürek kemiklerine odaklanmaya zorladım. Köpek balıklarının yüzgeçlerine benziyordu.

Francesca, yüzünde dehşetten doğan boş bir ifadeyle sülükleri yerleştirmeme yardım ediyordu. Pizzanın üzerine sucuk yerleştirir gibi hızlıydı.

Sülük tedavisine maruz kalmanın, başıma gelebilecek en iğrenç şey olduğunu düşünmüştüm ama yanılmıştım. O sülüklerin bir başkasının kanını emişlerini izlemek, o kan hiç sevmediğiniz birine ait olsa bile... ödülü kazanıyordu.

Tom'un, babasının görevini devralmak yerine uçmayı düşlemesi boşa değilmiş.

"Ben onu izlerim, sen gidip bir şeyler ye," dedim sessizce Francesca'ya. Çıkması için ona bir bahane sunuyordum. İkimizin de bu acıyı çekmesine gerek yoktu.

"Tamam. Sence ne kadar sürer?"

"Yarım saat? Bir saat?" Ah-Suk'un randevuları asla bundan daha uzun sürmezdi.

"Güzel. Planlamam gereken bir akşam yemeği var. Hemen dönerim."

Saniyeler âdeta sürüklenerek geçiyordu. Ne zaman bir siren çalsa ya da bir trampet ötse endişeyle sığıyor, müdirenin uyanıp beni üzerine sülük yapıştırırken bulmasından korkuyordum.

Yeniden babam geldi aklıma. Belki bir şekilde ona yerimi bildiren bir telgraf çekebilirdim. Yapması gereken tek şey parka gelmekti. Kayıp İnsanlar Defteri'ni görecekti ve nerede olduğunu bulacaktı. O bulamasa da ben onu arardım.

Az sonra Francesca başını içeri uzattı. "Senin için biraz lapa ayırdım. Gel de ye."

Dikkatle yer değiştirdik. Dışarı çıkınca serin San Francisco havasını içime çektim. Lapa hâlâ ılıktı. Üstelik sülükler yüzünden kaçmış olan iştahım bir bumerang hızıyla geri döndü. Lapa payı iştahla bitirdim.

"Mercy!" diye tısladı Francesca çadırın içinden.

İçeri girdim. Sülüklerin ilki topaklaşmıştı. Saniyeleri sayarken güçlükle nefes alabiliyordum. O sülükleri sessizce böcek keselerine doğru ittirdim. Müdire Crouch tam şu anda uyansa, yaptığımız şeyi olduğundan daha iyi gösterebilecek bir açıklamamız yoktu. Yasadışı sülük tedavisi yüzünden bizi tutuklatabilirdi. Öyle bir yasa yoksa bile benim için özel bir yasa çıkarırlardı.

Sülük tostoparлак olunca kesenin içine attım. Francesca da kadının sırtına soğuk çayla kompres yapıyordu. Diğer sülükler de teker teker demir aldılar. Soluk almaya her ara verişinde, burnunu her oynatışında korkudan dona dona kadını kuruladık.

Tüm yaralardaki kanama durunca oldukça ağır hareketlerle onu tekrar giydirdik.

Nihayet bütün düğmeler kapanıp bütün kurdeleler bağlanınca Müdire Crouch horlamaya başladı. Francesca bana kızgın bir bakış attı. Sanırım Ah-Suk'un uyku iksiri oldukça sert bir darbe vurmuştu.

Müdirenin çadırından çıktığımızda güneş iyiden iyiye parlıyordu.

Ah-Suk kızlara bir taş fırlatma oyunu gösteriyor, oldukça da akıcı biçimde onlarla konuşuyordu. Ancak Elodie hâlâ defterine bir şeyler yazıyordu. İlk önce kolu mu, defteri mi yoksa kalemi mi pes edecek diye düşündüm. Georgina taşı atıp hedefini vurunca diğerleri alkışlamaya başladı.

Bizi görünce Ah-Suk, Harry ve Katie hızla bize doğru yaklaştı. Ah-Suk'un bakışları Müdire Crouch'un çadırına kaydı, sonra bana dönerek Kanton lehçesinde, "Bundan sonra en iyi tedaviyi Dr. Zaman uygulayacak," dedi.

"Teşekkürler Ah-Suk."

Başını hafifçe öne doğru salladı, sonra kampına doğru yola çıktı.

"Neler oldu? Hâlâ uyuyor mu?" diye sordu Katie.

“Evet. Şimdilik her şey yolunda.” Sülük kesesini arkamda tutuyordum. Kesenin Müdire Crouch’un kanundan parçalarla dolu olduğunu düşünmek tüylerimi ürpertiordu. Şimdi yapılacak tek şey bir domuz kurban etmek ve bacağıma devasa bir su kabağı bağlayarak benden olmamı istediği barbara dönüşmekti.

Katie, “Ne zaman istersen şu *borç alma* olayına başlamaya hazırız,” dedi.

Harry ürpererek kollarını sımsıkı birbirine kenetledi. Kol düğmeleri kopmuştu ve kaşınıp duran sülük izleriyle kaplı kolları ortadaydı. Gözlükleri burnunun üzerinde eğri duruyordu. Belki de onu yanımızda götürmek pek iyi bir fikir değildi. Son zamanlarda Harry’de görülen o tecrübesiz haller, kabuğu hâlâ sertleşmemiş bir kaplumbağaya benzetiyordu onu ve bende onu koruma isteği doğuruyordu. Ama Katie nereye, Harry orayaydı.

“Siz ikiniz burada kalmalısınız,” dedim onlara. “Buradaki lerin başında duracak birilerine ihtiyacımız var. Ateş yakmak için odunların toplandığından emin olacak, konukları çağıracak ve mekânı hazırlayacak birileri.”

Katie burnunu kırıştırdı. “O işi Georgina’ya verebiliriz.”

Francesca’yla göz göze gelip anlamlı bir bakış attım. Ne demek istediğimi anlaması uzun sürmedi. “Ama Georgina süt sağlamakla ilgili hiçbir şey bilmiyor,” dedim sakın bir havayla. “Hem bizim ineğin de biraz daha rahatlaması gerekiyor sanki.”

Katie servi ağaçlarının olduğu tarafa döndü. Minnie Mae ineği uzun çimenlerle beslemeye çalışıyordu. “Bizaffet’i neredeyse unuttuyordum! Bir ineği ne kadar sağarsanız o kadar çok süt verir. Bu yönden şahane hayvanlar.”

Bizaffet mi? En azından bir ismi vardı artık.

“Belki de kalsak daha iyi olur. Bize ihtiyacınız olmadığından emin misiniz?”

“Halledebiliriz,” diye söz verdim ona. “Zaten sadece iki kişi olursak daha az şüphe çekeriz.”

“Pekâlâ, o halde iyi şanslar.” İkili ateşin yanına doğru uzaklaştılar.

“Sülükleri nehre atmam gerek,” dedim Francesca’ya.

Yüzünü buruşturdu. “Benim de Müdire Crouch’un şapkasını almam gerek. Malzemeler için bir yüklüğe ihtiyacımız var.”

Kokulu defneleri ilk bulduğumuz şarküterinin bulunduğu sokakta yeni hasarlar göze çarpıyordu: yıkılmış bir ağaç, devrilmiş sokak lambaları ve sokağa saçılmış bir yığın tuğla. Kaplan ve ejderha buraya geri dönmüş olmalıydı, kalabalık iyiden iyiyi azalmıştı. Molozların arasından ilerledik.

Şarküteri hâlâ ayaktaıdı. Sadece dükkânın önündeki kırık şişeler kenara süpürülmüştü. Francesca dış duvara dayanmış süpürgeye baktı. “Birileri temizlemeye çalışmış.”

“Kaybetmeye mahkûm olduklarını anlamış olmalılar.” İçerisi ise öncekinden daha dağınık görünüyordu. Yeşil tente tamamen çökmüş, ardındaki kapıyı devasa bir incir yaprağı gibi örtmüştü.

“Belki geri gelirler.”

“O zaman vakit kaybetmeyelim.” İçeri dalmadan önce hızla etrafa göz attım. Bakışlarım bütün karanlık köşelerden, gizli deliklerden geçti. Sokak tamamen ıssız görünüyordu.

Hemen ardımdan Francesca da içeri girdi.

Ekşi şarabın berbat kokusu, talaş kokusuyla karışıyordu. Geçen seferki gibi tavan çökmeye başlarsa diye ön tarafta kaldık. Francesca piknik örtüleri ve paketli bitkilerle dolu bir sepete doğru ilerlerken ben de salam ve sert peynirlerle dolu bir fıçının yanında durdum.

“Salamların *Abbiati* olanlarını al. *Abbasia* fazla acı oluyor.”

Salamları saran kâğıtların etrafındaki yazıları okumak için gözlerimi kısmam gerekti. Bir iki harf farkla tamamen aynı görünüyordular. “Gerçekten fark eder mi?”

Bana sert bir bakış attı. İki tane *Abbiati* salamı bulabildim ve ikisini de elbisemin kollarından içeri tıktırdım. Bu durum hareketlerimi engelleyecekti ama kollarımı yukarıda tutmayı unutmadığım sürece düşmelerini engelleyebilirdim. Ayakkabılarımın içine tahta kaşıklar yerleştirdim. Elime geçen iki portakalı ise, iki portakalın konabileceği en uygun yere koydum. Kimse daha akıllı olamazdı. Son olarak iki paket peyniri pantolon ceplerime yerleştirdim.

Francesca şapkasını çıkarıp başının üzerine bir paket makarna ile şapkanın çukuruna tam uyan iki yuvarlak kraker kutusu yerleştirdi. Sonra şapkayı kulaklarına kadar çekti. Elbiselerinin cepleri benim pantolonumun ceplerinden büyüktü. Onlara da domates olduğunu söylediği kurutulmuş kırmızı yuvarlaklardan birkaç paket tıktırmayı başarmıştı.

İçeri girdiğimizden birkaç kilo daha ağır çekerken, “Hazır mısın?” diye sordum.

Francesca makarna paketinin altına düşen iplerini şapkanın içine sıkıştırdı. Yanakları kızarmıştı. Bakışındaysa muzip bir parıltı vardı. “Şu tarçını koyacak bir yerin var mı?”

“Küçükse çorabımın içine yerleştirebilirim.”

Şapkasını kıpırdatmadan, dikkatle çömelerek ince tarçın paketini çorabımın içine koydu. Aynı yavaşlıkla ayağa kalktı. Ben onun altına değen makarna paketine bakarken o da yeni göğüslerimi inceliyordu.

“Kendimi hiç bu kadar kadınsı hissetmemiştim,” dedim.

“Beni güldürme.”

“Sen beni güldürme asıl. Makarnan görünüyor.”

“Ah!” Bir eliyle şapkasını tutarak rafın üst kısımlarında bir yeri işaret etti. Duvarda saç kılı şeklinde bir çatlak vardı.

Kalbim birden sıkıştı, tavanın çöküp çökmeyeceğini düşündüm.

“Sen bir şey duydun mu?”

“Hayır. Kurutulmuş *porcini* var orada. En sevdiğim mantar türü!”

Bir somun ekmek büyüklüğündeki çuvala baktım.

“Oraya yetişemem. Bir tabureye ihtiyacım var.” Francesca bakışlarını içeride şöyle bir gezdirdi, sonra bir fıçıya odaklandı.

“Eee, ben de iyi mantar severim ama nereye koymayı düşünüyorsun?”

“Bilmiyorum ama onu almam gerek. Bunlar Parma’dan gelen en şahane *porciniler*. Dilin üzerindeki cennet onlar.” Gözleri öyle parlıyordu ki o çuvalda yarım kilo yeşim taşı var sanırdınız. Şapkasını çıkardı ve fıçıyı itirmeye çalıştı. Ama fıçı hem çok ağırdı hem de bir tarafı sıkışmıştı.

Ona yardım etsem de fıçıyı yerinden kıpırdatamadık. Tom olsa ne yapardı? *Arayanlar için en basit çözüm hemen göziünün önündedir*, dediğini duydum. “Bir dakika, başka bir yol var.”

Ayaklarımın altında çıtırdayan cam parçaları ve kurumuş makarnalara basarak, büyük bir dikkatle dökülmüş soğan turşusu kavanozlarının yanından geçip şarküterinin dışındaki süpürgeyi aldım, sonra da Francesca’nın yanına döndüm. “Şu mantarları tadarken meleklerin şarkısını duysam iyi olur.” Süpürgenin sapını kullanarak çuvalı Francesca’nın bekleyen kollarına düşürdüm.

Paketi piknik örtülerinden birine sarıp kollarında tuttu. Kundaklanmış bir bebeğe benziyordu. Makarna ve krakerlerle dolu şapkasını başına yerleştirmesine yardımcı oldum, sonra çıkışa doğru ilerledik.

Harap haldeki caddelerde düşmüş ağaçların ve kablo yığınlarının kenarından geçerek ilerledik. Havada dumandan fazlası vardı. Yanan harabelerin, yeni gün yüzüne çıkan top-

rağın, kanalizasyon sularının kokusu. Kavşağa geldiğimizde güneye, parka giden yola döndük. Elllerinde tavuklar ve Theodore Roosevelt'in pirinçten bir büstünü taşıyan bir grup kadının yanından geçtik.

"Sence yağmalamışlar mı?" diye fısıldadım.

Francesca homurdandı. "Tavukları mı yoksa Teddy Rossevelt'i mi?"

Tam *tavuklar* diye cevap verecektim ama bir an neden Teddy Roosevelt de olmasın ki diye düşündüm. Deprem bana bir şey öğrettiyse, o da insanların neye değer verdiğini tahmin etmenin her zaman kolay olmadığıydı. Francesca bir paket mantar için düşme riskini göze almıştı. Harry yastığını sımsıkı kavramıştı. Benim bozuk param vardı ve bir çift çorabım daha olsa güzel olur diye düşünsem de ihtiyacım olan tek şey o bozuk paraydı.

Yanımızdan dörtlümlü geçen bir çift at, ardında bir toz bulutu bıraktı. Toz nihayet yok olduğunda, sokağın karşı tarafında koyu tişörtleri ve taba rengi pantolonlarıyla iki asker gördüm. Bellerinde alet kemerleri, başlarında geniş siperlikli kahverengi şapkaları vardı. Tüfekleri sırtlarında asılıydı. Öne eğilmiş, bir şeyi muşambaya sarıyorlardı. Bir ceset.

"Francesca," diye tısladım.

Derin bir nefes aldı.

"Hiçbir şey yokmuş gibi yürü," dedim ona. Geri dönmemiz onları mutlaka şüphelendirirdi. Bizi sorgular, belki üzerimizi ararlardı. Ya sonra?

Her adım bir işkenceydi. Ben uçup gitmek istesem de şapkası kraker ve makarnayla dolu olan, kucağındaysa bir bebek taşıyan Francesca ancak bu kadar hızlanabiliyordu. Salamlar dirseklerimi bükmemi engel olsa da doğal görünmeye çalışıyordum.

Biz yaklaşırken askerler başlarını kaldırıp baktı. Dikkatlerini çekenin yağmadan ziyade Francesca'nın güzelliği olmasını

umdum. Kısa bakışları birden uzamaya ve odaklanmaya başla-
yınca korku, soğuk parmaklarını sırtımda gezdirmeye başladı.

Yüce Tanrım, neden böyle bir risk aldık? Bu kadar açgözlü ol-
masaydık, bu hızda yürümek zorunda kalmazdık.

Bir sonraki sokak yirmi adım kadar ilerideydi. Bir köşe-
yi dönecek, şapkayı bırakacak ve koşmaya başlayacaktık. Bir
adım, bir adım daha...

Sağımızdaki evler öne doğru eğrilmişti. Kırık camdan göz-
leri ve açık kapılardan ağızlarıyla yan yan bize bakıyorlardı
sanki.

Birkaç adım sonra askerlerin yanından geçtik, biraz sonra
da köşeyi döndük.

Kırık camların birinden fırlayan bir şey hırıldayarak bize
doğru gelmeye başladı. Kahverengi-siyah bir kürkü vardı.

"Aman Tanrım!" Francesca sokağın ortasına doğru sende-
ledi ama şapkayı başında tutmayı başardı. Ben de onun peşin-
den gitmeye çalışsam da köpek çılgınlar gibi havlayarak etra-
fımda halkalar çiziyordu. Çenesinde salyaları akıyordu. Öyle
büyük bir çenesi vardı ki başımı kolaylıkla içine alabileceğini
düşünmeden edemedim. "Sakin ol dostum." Sesim titriyordu.
Gözlerinin içine bakmamaya çalışıyordum.

Arkamdan bir yerden sesler gelmeye başladı ama kıpırda-
madım. Belki ölüyü oynarsam, ayakları üzerinde dikilen bir
ölüyü, köpek beni rahat bırakırdı.

"Uzak dur ondan!" diye haykırdı Francesca. Beton zemin-
de bir taş sekti ama köpek fark etmedi bile. Avına, yani bana
odaklanmıştı.

"Bugün bana biraz izin ver," dedim sesim titrediği halde
avutmaya çalışır gibi. "Aç olduğunu biliyorum ama ben sert ve
sık kayım. Muhtemelen karnının ağrmasına neden olurum."

Sesler giderek yükseldi.

"Dur!"

"Sakin kıpırdama! Hank, direği tut!"

“Unut onu. Mıhla gitsin.”

Devamını dinlemedim, çünkü köpek o anda sıçrayarak kolumu yakaladı.

Francesca cıglık attı.

Şaşırtıcı bir şekilde sandığım kadar acımamıştı canım. Belki de ânın şoku acıyı engelliyordu. Köpek kolum için mücadele ederken, ısırıldığı şeyin ben olmadığını fark ettim. Dişini salama geçirmişti. Korkudan elbisemin içindeki ekstra kolları unutmuştum.

“Tamam, tamam, bırak da onu sana vereyim!” diye haykırdım. Ama köpek onu da ceketimin kolunu da bırakmadı.

Ve kulaklarımın dibinde bir patlama sesi yükseldi.

Köpek gevşedi, sonra ayaklarımın dibine yığıldı. Acıyla çınlayan kulaklarımı kapadım. Francesca beni tuttu ama ne dediğini duyamıyordum.

Gözyaşları içinde, “Beni ısırması, salamı istiyordu,” dedim.

Ayağım dibinde kıvrılmış yatan köpek az önceki kadar kocaman gelmiyordu gözüme. Kulakları gözlerinin üzerine düşmüştü. Patileriyse pembe yoncaları andırıyordu.

İki asker bana bir şeyler dediler ama İspanyolca konuşuyor gibiydiler.

“Onu vurmak zorunda değildiniz!” diye haykırdım ama sesim bana çok uzaklardan geliyor gibiydi. “Sadece acıkmıştı. Zarar vermek istemiyordu.”

Silahı tutan asker kaşlarını çatı. Meseleyi burada kapatmalıydım ve yola koyulmalıydık. Yağma mallarının üzerimizde olduğunu keşfederlerse bir sonraki kurbanları biz olabilirdik. Tetiği ne kadar hızlı çektiğini acıyla hatırladım. Nefes almayı güçleştiriyordu.

Bir hayat, sadece bir yanlış anlaşılma ile ne kadar da çabuk son erebiliyordu. Hepimiz dikenlerin üzerindeki örümcek ağı kadar kırılgandık.

Gözyaşlarımı koluma sildim. Salamlar hâlâ saklıydı. Şaşırtıcı ama Francesca'nın şapkası da yerindeydi. Mantarlarımsa sıkıca göğsüne bastırılmıştı.

Konuşmaya başladığında onu dinlemek için kendimi zorladım. "Müsaadenizle. Hepimiz büyük stres altındayız."

Yüzü güneş yanığı olan asker, "Hey, Bayan Bellini, siz misiniz?" dedi. "Benim, Er Smalls." Askeri şapkasının kenarına dokunduktan sonra silahlı arkadaşını işaret etti. Kulakları balmumu gibi sarkık, daha yaşlıca bir adamdı. Balmumu'nun ismini duymadım.

Francesca çenesini kaldırdı. Bir kaşı da havaya kalktı. Adamı hâlâ tanıyamamıştı.

"Eee, ben Marcus'un arkadaşıyım. Yani Teğmen McGovern'ın arkadaşı demek istedim." Çatlamış dudaklarını yaladı.

"Teğmen McGovern mı?"

"Daha bu sabah terfi aldı. Subaylara ihtiyaçları var. O da sizin için endişeleniyordu."

"Gördüğünüz gibi gayet iyiyim."

"Bebeğin onca gürültünün ortasında uyumaya devam etmesi bir mucize." Er Smalls, Francesca'nın kundağına göz atmak için eğildi ama Francesca mantarlarını sımsıkı sararak kendine çekti.

"Evet, bu oğlan her yerde uyuyabilir."

"Sizin çocuğunuz değil, öyle değil mi?"

"Elbette değil Er Smalls," dedi Francesca buz gibi bir sesle. Duruşunu öyle bir dikleştirdi ki neredeyse karşısındaki adamdan daha uzun görünüyordu. Burun delikleri, bir yılanla karşılaşmış kısırak gibi genişliyordu.

"Tabii, elbette. Nerede kalıyorsunuz? Teğmen McGovern'a haber vereyim."

"Sınıf arkadaşlarımla birlikte parktayım."

"Peki ya aileniz?" Fazla uzamış tırnağıyla sakalını kaşıdı.

“Tanrı’ya şükür, abimle birlikte San Jose’delerdi. Her an gelip beni almalarını bekliyorum. Marcus’a söyleyin, yapacak çok önemli işleri olduğundan eminim. Benim için sıkıntıya girmesin. Ben iyiyim.”

“Burada bir başınıza, kucağınızda bir bebekle yürümeme-lisiniz.”

“Bir başıma değilim.”

Askerin renksiz gözleri üzerimde gezindi. Muhtemelen benim biri olduğuma ikna olmamıştı. Balmumu, ayağıyla köpeğin cansız bedenini ittirdi.

“Yine de burası buldukları her şeyi çalmak isteyen suçlularla dolu,” dedi Er Smalls. “Bizden düzeni sağlanmamız bekleniyor.”

“Ordu ne zaman ihtiyaç içindeki insanlara yiyecek getirmek gibi yararlı işler yapacak?” diye sordum dayanamayarak. Francesca bana uyarıcı bir bakış attı.

Asker kaşlarını çatı. “Elimizden geleni yapıyoruz,” dedi lütfedermiş gibi bir sesle.

Francesca koluma girdi. “Peki, okul müdiremiz bizi bekler. Hem kızçağızın da süte ihtiyacı var.”

“Bebeğin erkek olduğunu söylememiş miydiniz?” Balmumu, ekose kumaşa sert bir ifadeyle baktı.

Bir an nefesim kesildi. Orada bebek olmadığını anlamak için tek yapması gereken uzanıp pakete dokunmaktı.

Francesca kundağı sallamaya başladı. “Sütüne ihtiyacı olan oğlanın *annesi*.” Her hece bir bıçak gibi savruluyordu. Adamın teninde sıyrıklar bile görebilirdim. “Şimdi müsaadenizle.”

Er Smalls şapkasına dokununca yeniden soluk almaya başladım. “Teğmene yerinizi iletirim.”

Francesca’nın bakışından anladığım kadarıyla bu pek de iyi bir haber değildi.

Kayıp İnsanlar masasına vardığımızda kulaklarım hâlâ çınlıyordu. Saat öğleni geçmiş olmalıydı. Etraf kaygılı yüzlerle doluydu. Babamın kaydında bir değişiklik olup olmadığını görmek istiyordum ama dükkânda aldıklarımızı boşaltana kadar beklemeliydim.

“İyi olduğuna emin misin? Yemeği iptal edebiliriz...”

“İyiyim ben. Hatırlat da seninle mantarların arasına asla girmeyeyim,” diye takıldım endişesi geçsin diye. Bu yemek hazırlansın diye masum bir can öldüyse eğer, iptal edilmesi söz konusu bile olamazdı. Köpekle ilgili hislerimi kendime sakladım. Beni korumak için yapılmış yanlış bir atıştı. Şikâyet etmek nankörlük olurdu. Francesca’nın alnı kırışınca, “Umarım üstesinden gelebiliriz. Kırk dört kişiye yetecek yemeğimiz yok,” dedim.

“Biraz, hiçten iyidir.”

Ona katılmıyor değildim ama benim için sayının önemi büyüktü. Dört sayısının üzerimdaki lanetinden kurtulmak istiyordum. Ama daha da önemlisi, kırk dördü annem için istiyordum. Böylece lanet sonraki yaşamda bile peşine düşmeyecekti. Böyle bir şey varsa eğer, onun sonraki yaşamının buradakinden çok daha bolluk içinde geçeceğinden emin olmak istiyordum.

Francesca şapkasını düzeltti. “Aslında daha çok askerlerin birden ortaya çıkıp yiyecekleri nereden bulduğumuzu sormasından endişeleniyorum.”

“İncelenmesine kalmadan kanıtları yemek zorundayız. Bir grup kızı sırf başkalarına yemek vermeye çalıştıkları için vurmaları kulağa korkunç gelse de bir parmağa bakıyor. Peki o asker kimdi?”

“Marcus’un Wilkes Koleji’ndeki arkadaşlarından biri. Üni-formalar içinde tanıyamadım.” Çimlere baktı. Artık düzgünce kesilmiş değildi çimler, üzerinde çamur parçaları vardı. “Hepsi askercilik oynamak isteyen zengin çocukları. Bekledikleri fırsat ellerine geçti işte.”

Gözüne bir şey takıldı. "Baksana!" Eliyle bir noktayı işaret etti.

Elli metre ileride, bir sandığın üzerine oturmuş, Bizaffet'i sağan Minnie Mae'in yanında kuyruk oluşmuştu. Beni daha çok şaşırtanın ne olduğunu bilmiyordum. Kollarını sıvamış, her daim kırılgan yüzünde kararlı bir bakışla oturan Güneyli hanımefendi mi, yoksa Bizaffet'in dünyanın en verimli ineği olması mıydı?

"Bir inek ne kadar süt verebilir ki?" dedim yüksek sesle hayretimi dile getirerek.

"Tanıdığım bütün çiftçiler ineklerini bir sabah bir de akşam saçarlar. Bu özel bir inek olmalı."

Sağır adamın hali gözümde canlandı. O kederli gözleri, büyük elleri ve düzgünce ütülenmiş tulumu... "Bence o adam da bunu biliyordu."

Francesca başını iki yana salladı. "Adamın o inekle birlikte ortaya çıkışı bir mucizeydi."

"Ve şimdi tam şurada yeni bir mucize gerçekleşiyor." Başım la kampımızı işaret ettim. Önüne iki katlı küçük bir el arabası konulmuştu. Katie ve Harry arabanın üzerindeki tenteleri çekince alt katında yarım düzine boya kutusu görüldü. Kamp Elodie dışında ıssızdı. O da nihayet yazmayı bırakmış, başı ellerinin arasında gökyüzünü izliyordu. Bir zamanlar parıldayan çizimleri şimdi çamur lekeleriyle kirlenmişti.

Katie ve Harry bizi görünce alelacele yanımıza geldiler. Onlar daha bir şey sormadan Francesca piknik örtüsünü açtı ve onlara çörek mantarı paketini gösterdi.

Harry şüpheye göğsüme bakıyordu. "Yalnızca bu kadar mı?"

Francesca iç geçirdi. "Bunlar Parma'dan."

"Birkaç bir şey aldık," dedim Francesca'nın şapkasına bakarak. "Sadece nereye bakacağınızı bilmeniz gerek."

"O zaman malzemeleri yeni çalışma tezgâhımıza koyabilirsiniz." Katie kolunu el arabasına doğru uzattı. Kızlar boya

kutuları, çeşitli fırçalar ve bir merdivenden oluşan son eşyaları da çıkarmıştı.

Francesca çörek mantarlarını örtüden tamamen çıkardı. "Bunu nereden buldunuz?"

"Sokakta. Harry'yle birlikte kendi başımıza buraya kadar getirdik."

Üzerimizdeki yükleri boşalttıktan sonra bir adım geri çekilerek ganimetimize hayranlıkla baktık: mantarlar, sarımsak, krakerler, makarna, bitkiler, kurutulmuş domates, kuru kayısı, iki paket *Abiati* salamı (birinde diş izleri vardı), peynir, tarçın, tahta kaşıklar ve bir paket pirinç. Son olarak portakalları da çıkardım.

Francesca taşırken hissettirdiğinden çok daha az görünen malzemelere kaşlarını çatarak baktı. Ümidim kırılmıştı. Bunlar kırk dört insanı doyurmaya asla yetmezdi. Öyle açtım ki bütün yığını bir oturuşta bitirebilirdim. Belki de Bay Pang'den balık avlama tekniklerini bana da öğretmesini istemeliydim. Sülükleri düşününce ürperdim.

Katie öne doğru eğilip salamı kokladı. "Keşke şunu hemen deneyebilseydik."

İç geçirdim. Neden olmasındı ki? Aslan şimdi bir fare yerse, daha sonra bir koyun yakalayacak gücü bulabilirdi. "Salamın bir ucu hasar görmüştü zaten. O kısmını yiyelim."

Francesca, eti mumlu ambalajından çıkardı. "Keşke bıçağımız olsaydı."

Katie, cebinden bir alet çıkardı. "Boyacı bıçağına ne dersin? Yıkadım."

Francesca bıçağı Katie'den alarak tahta sapından tuttu. Sapa tutturulmuş kare şeklindeki bıçak pek keskin görünmüyordu.

Ben portakallardan birini alırken Francesca da düzgünce dört dilim salam kesti. Çinliler ölümlere portakal sunardı. Ben de bunu annem için saklamak niyetindeydim. Ama Katie portakala sanki gözleriyle soyacakmış gibi bakıyordu. Ve ben, annemin bu meyveleri yediğimiz için bize güvenmeyeceğini

biliyordum. Annemin bazı inançları olabiliirdi ama aslında pratik biriydi.

Bir portakalda on dilim vardı. Her birimiz iki tane alabiliyorduk, geriye de iki tane kalıyordu. İkinci meyveyi yemek ziyafetimiz için sakladık. Oturmaya gerek görmeden, Francesca'nın ara sıra çıkardığı inleme sesleri dışında sessizlik içinde salamlarımızı zı yedik. Hepimiz portakalları sona bırakmıştık.

Elodie dirseklerinin üzerinde doğrularak bizi izlemeye başlamıştı. Başımı hafifçe hareket ettirerek onu işaret ettim. Francesca yemeğini çiğnemeyi bıraktı. Katie'nin de yüzü asıldı. Hepimiz merhametin ne yapmamızı gerektirdiğini biliyorduk ancak o merhametin muhatabı bize tuz bile vermemişken bunu yapmak çok zordu.

Katie, "Bütün gün çimenleri süslemekten başka bir şey yapmadı," diye mırıldandı.

Francesca parmaklarını yalarken parkın kalanına göz gezdirdi. "Diğerleri nerede? İşe başlamam lazım. Yapılması gereken bir yığın hazırlık var."

Katie ayağının üzerinde ileri geri sallandı. "Georgina ve Boston kızlarını kap kacak toplamaya gönderdik. Biz de onlarla gidecektik ama Harry birilerinin bir kasapla ilgili konuşmalarına kulak misafiri oldu. Epey gizli bir bilgiydi."

"Kasap dükkânı mı?" diye sordum.

Harry'nin yanakları kızardı. "Lincoln ile Second'un köşesindeki dükkânın bozulacağı için et dağıttığına dair bir söylenti var."

"O zaman söylentiler gerçeğe dönüşmeden oraya gitsek iyi olur."

Francesca kalan salamı güzelce sardı. "Ben de geleceğim."

"Hayır, senin yemekleri pişirmeye başlaman gerek. Katie ve Harry de sana yardım edebilir." Sırtımı onlara döndüm. "Elodie." Sesim havayı yarıp geçti. "Acıkmış görünüyorsun. Burada fazladan birkaç atıştırmalığımız var. İlgilenir misin?"

“Sadaka kabul etmiyorum.”

“Nasıl istersen.” Arkamı döndüm. Harry’nin gözlüklerindeki yansımadan Süslü Çizme’nin gururu ve midesi arasındaki güreş müsabakasını izledim. Ayağa kalkıp sinsice ilerlemeye başlaması sadece beş saniye sürdü. Francesca sakın bir yüz ifadesiyle bir parça salam kesti. Harry de kalan portakal dilimlerini verdi. Elodie bunları o kadar hızlı yalayıp yuttu ki dilinin herhangi bir tat almadığından şüphelendim. Parmaklarını bile yaladı.

Hemen ardından sütünü de içince Elodie’ye, “Artık işe girişme vaktin geldi,” dedim. Sesimden memnuniyetin tüm izlerini silmiştim. Balıkçımızın her zaman dediği gibi, “Bir balık akıntıya ne kadar çabuk geri atarsa, yaşama şansı o kadar artar.” Elodie’ye döndüm. “Tanrı onu göklerde yaratmaya değer bulduysa, yeryüzünde muhakkak bir işe yarayacaktır.”

“Bu saçmalık da ne demek oluyor?” Elodie’nin menekşe gözleri kısıldı.

“Sen ve ben gidip ana yemeğimizin malzemelerini alacağız.”

“Hayır, teşekkürler.” Yanımdan ayrılmak için hareketlendi ama elbisesinden yakaladım.

“Buna nasıl cüret edersin!” diyerek hızla döndü.

“Asıl sen nasıl cüret edersin.” Manalı bir şekilde güzelce süpürülmüş kamp alanımıza, sonra da boya arabasına dizilmiş ve güçlükle elde edilmiş erzakımıza baktım. Öfke, göğsümde çıldırmış bir kuş gibi çırpınıyordu.

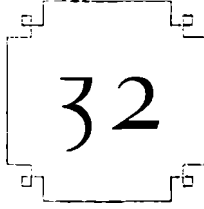
Katie’nin yüzünde tatmin olmuş bir sırıtış vardı. Her daim hanımefendiliğini koruyan Francesca ise ihtiyatlı hareketlerle malzemeleri düzenliyordu. Bir nefes aldım ve sakinleşmek için ceketimi birkaç kez çırpıtım. “Yalnızca senin gibi birinin yapabileceği bir konuda yardıma ihtiyacım var ve yardımın için...” Sözcükler neredeyse boğazımda takılacaktı. “...sana minnettar olacağım.”

Cevabını beklemeden ilerlemeye başlayıp Elodie'nin çadırının yanından geçerek parkın güney sınırına doğru ilerleyen patikaya girdim. Elodie'yle inatçı keçiler gibi tartıştığımız birkaç haftanın ardından, onunla bir yere varmanın en iyi yolunun arkanı dönmek olduğunu öğreniyordum.

Çok geçmeden ardımdan gelen ayak seslerini duydum. Yalnızca beş gün önce benzer bir görevin altından kalktığımızı hatırlayarak, bana yetişmesi için yavaşladım. O gün ikimiz de daha farklı yürüyorduk. Hayallerimiz bizi dimdik ve kendinden emin kılıyordu. Onda annesinin kibirli burnu, bende annemin çıkık elmacıkkemikleri vardı.

Peki ya şimdi, bizi tanımlayacak annelerimiz yokken kimdik biz? Yollarımız bizi nereye götürecekti? Süslü Çizme'nin diğerlerinden daha iyi et yakalayacağına inandığım filan yoktu. Ama içimden bir ses, onun bana düşündüğünden de çok ihtiyacı olduğunu söylüyordu.

Belki ben de ona biraz ihtiyaç duyuyordum.

Elodie ellerini kartopu gibi sıkılmış halde yürürken, “Ben hiçbir yeri yağmalamam,” dedi. Bileğinde küstahça sallanan boncuklu çantasını da getirmişti.

“Biz yağmalamıyoruz, borç alıyoruz. Hem zaten bu sefer onlar et dağıtıyor olabilir.”

“Sadaka da kabul etmiyorum.”

“O zaman Bizaffet’in senin için bir hesap çıkarmasını söyleyeyim.”

Kaşlarını çattı. Hızlı adımlarla ilerliyor, servi ağaçlarının altında toplanmış bakışları boş, yüzlerinden açlık akan insanların yanından geçiyordum. Çocuklar kırık atlıkarıncanın etrafında dolanıp duruyor, aileleri onlara engel olmaya çalışıyordu. Bembeyaz bir kaplan, flamingo ve ayı birbirlerinin üzerine devrilmişti. Beton kubbeli yapı ise yıkılmak üzereymiş gibi duruyordu. Birkaç salıncak seti hâlâ sağlamken diğerleri birbirine girmiş metal ve tahta yığınlarından ibaretti.

Jack o salıncaklardan birine ve atlıkarıncaya binme şansına bulsa çok sevinirdi. Onu buraya hiç getirmemiştim. Stow Gölü’ndeki kayıklara binmek isteyip de (Çilek Tepesi’ne gitmenin tek yolu buydu) paramızın reddedilmesinin üzerinden on yıl

geçmiş olsa da bu süre öfkemin dinmesini sağlamamıştı. Benim binmek istediğim tekneye buluta benzer bukleleri ve papatyalı bir şapkası olan küçük bir kız bindirilmişti. Kızla birbirimize bakmıştık. Onun kafası karışmıştı, ben gücenmiştim. Nihayet annesi onu çekiştirerek benden uzaklaştırmıştı. O kız Elodie gibi biri olabilirdi.

“Hiç Stow Gölü’ne gittin mi?” diye sordum.

“Kim gitmedi ki?”

Yolda kırık bir şarap şişesi ile soğan kabuğuna benzeyen bir çuval vardı. Parkın travma geçirmiş insanlarla dolu olduğu şu günlerde temizlik lüks kaçıyordu artık. Kırık camları toplayıp çuvala koymak için durdum. “Sürekli incitici sözler söylemek ağzın için yorucu oluyordur.”

Bakışları elimdeki çuvala odaklandı. “Onunla tam olarak ne yapmayı planlıyorsun?”

“Çöpe atmayı elbette.”

“Artık bütün şehir bir çöplük. Yalnızca civardaki çöplerin yerini değiştirmiş olacaksın.”

“Birilerini ayaklarını kesmekten kurtarıyorum ve bu çok daha...”

“Herkesi sen kurtarmak zorundasın değil mi Mercy? Dünyayı kurtarmak, Müdire Crouch’u kurtarmak, hatta sülükleri kurtarmak... Ne işler çevirdiğini biliyorum. Senin ve sen söylediğinde meleyen o üç koyunun. O...” Ürperdi. “...O şeyleri ne-re geri bıraktığını gördüm.”

Çıkkı elmacıkkemiklerim kızardı. “Neden kendi işine bakmıyorsun?”

“İşim, Müdire Crouch’a ona ne yaptığınızı söylemek. İşine gelir, değil mi?”

Birden buz kestim. “Bunu yaparsan onu şoktan öldürebilirsin.”

“Pek sanmıyorum. O bir bufalo kadar sağlamdır.”

Blöf yapıyor olmalıydı. Yüzümdeki tüm duygu izlerini silerek yürümeye devam ettim. "Pekâlâ, yap o halde. Benim için fark etmez. Ne de olsa artık atılacağım bir St. Clare kalmadı. Üstelik yalnızca ona yardım etmeye çalışıyordum. Senin bunu anlamayı beklemiyorum."

Patika, parkın güney sınırındaki Lincoln Caddesi'ne doğru küçük çıkıntılarla zikzak çiziyordu. İç taraftaki Sunset bölgesine çıktık. Burası binaların ara sıra görüldüğü, çoğunlukla kum tepelerinden oluşan bir yerdi. Şehrin bu kısmı genellikle soğuk ve rüzgârlı olurdu. Ama bugün sıcak hava dalgaları soğuğa karışıyordu. Annem bu tarz istikrarsız havaların enerjiyi zayıflattığını, çünkü vücudumuzun sürekli yeni bir şeye alışmaya zorlandığını söylerdi.

Tepenin eteğinde dolup taşan bir çöp kutusu gördüm. Elimdeki çuvalı yanına bıraktım.

Elodie diliyle bir kibritin sürtünmesine benzer bir ses çıkardı.

"Düşünsene, herkes birkaç tuğla alıp onları olmaları gereken yere koysa, bu şehri göz açıp kapayıncaya dek yeniden inşa edebiliriz."

"Böyle bir şey asla olmayacak. Sonunda herkes kendi çıkarına bakar. Güvenebileceğini sandıkların bile. Kalpsiz olduğumu düşünebilirsin ama ben yalnızca doğruyu söylüyorum."

"Hiçbir zaman kalbin olmadığını söylemedim. Sadece ara sıra atmayı denese güzel olurdu."

Nihayet bir duvarı boyunca helezonik el yazısıyla *Buchard Kasap* yazılmış kırmızı tuğlalı binaya ulaştık. Bir etin kenarı ne kadar süslü olabilirdi ki? Yazının ardında çiçeklerle dekore edilmiş bir dağ sırası vardı. Binadaki bir çatlak, dağ sırasını tam ortadan ikiye bölmüştü. O çatlak ve kırılmış camlar dışında, bina civardaki diğer binalar gibi hasarsız görünüyordu. Elektrik lambası satan bir dükkânla beş dolara tüylü şilteler satan bir yer vardı zaten sadece.

İnsanlar kalabalık gruplar halinde sokakları dolduruyor, muhtemelen civarda cezbedici şeylerin çok olduğunu düşünen askerler tarafından yürümeye zorlanıyorlardı. Kasap açları cezbedebilirdi ama tüylü bir şilteyle ne kadar uzaklaşabilirdiniz ki? Bütün kablolar arızalıyken elektrikle çalışan lambalar ne işe yarardı?

Gösteriyi ben yönetiyor olsaydım, insan gücünü bir sağlık merkezi ve geçici barınaklar yapmak için kullanırdım. İnsanlar hayatta kalma uğraşısıyla o kadar meşguldü ki düzenbazlık yapacak halleri yoktu.

Dükkânın önünde bir adam cam parçalarını süpürerek bir yığın halinde getiriyordu. Bir uzun vuruş, ardından iki kısa vuruş.

Ölü bir katırın etrafında geniş bir yay çizerek caddeyi geçtik. Elodie düşmüş tuğla ve camların üzerinden dikkatle atlıyordu.

Yerleri süpüren adama bir çift yanaştı. “Kurumuş etlerden de mi veremezsiniz biraz? Doyurmamız gereken insanlar var.”

Süpürgeli adam kolunu süpürge sapının tepesine dayadı. “Kurumuş etlerin hepsini dün verdiler.” Sesi sertti.

“Bu kadar eti ne yapacaklar? Hepsi ziyan olacak.”

Adam omuzlarını silkti, sonra yeniden işe döndü. “Biraz daha kurutup dağıtırlar,” dedi sabırsızca.

Elodie’ye, “Bırak konuşmayı ben yapayım,” dedim. Başını sıkılmış gibi arkaya attı.

Süpürgeli adam bizi görünce süpürgesini kapının önüne bıraktı. Dükkânın içine göz attım. Takkeli bir adam, beyaz bir tezgâhın üzerinde satırını bir et parçasının üzerine indiriyordu. Tepesindeyse hayvan gövdeleri asılıydı. Sığır, domuz ve kuzu. Kümes hayvanı yoktu. Belki de onları çoktan vermişlerdi. Dediklerine göre kümes hayvanları da balıklar kadar hızlı bozuluyordu.

“İyi günler. Acaba dükkân sahibiyle görüşmemiz mümkün mü?”

Süpürgeli adam şapkasını birazcık kaldırdı. Saygıdan değil

de bizi daha iyi görebilmek için yapmıştı bunu. “Durun tahmin edeyim. Siz de sadaka istiyorsunuz.”

Saçlarının ucunu inceleyen Elodie’ye baktım.

“Aslında gerçek şu ki burada insanlar açlıktan ölüyor. Dünyada insanlara yardım etmekten daha tatmin edici bir his...”

Nasırlı avucunu bize gösterecek şekilde elini kaldırdı. “Bana vicdan yapmayın, bu sözleri daha önce de duydum. Cevap hayır.”

“Fakat eğer dükkân sahibiyle konuşabilirsek...”

“Dükkân sahibi benim.”

“Ama...” Yeniden Bayan Kesinlikle-Yardım-Etmem’e baktım. Bu kez bir tutam kirli saçı yanağına doğru çekiştiriyordu. “Diğerlerine dediniz ki...”

“Onları yollarına göndermek için ne söylemem gerekiyorsa onu söyledim. İşim gücüm var benim. Bütün envanterimi hayır işlerine harcayacak gücüm yok. Buradaki hiçbir şey ziyan olmayacak. Yapmam gereken tek şey etlerimi kurutmak ve bu zar fincanına dönmüş şehirden defolup gitmek. Şimdi kaybolun. İki kız tarafından kandırılmayacağım.”

Yeniden yerleri süpürmeye başladı. Böylece uçuşan camlardan kaçmak için uzaklaşmaya zorluyordu bizi.

Gitmem gerekiyordu. İlerideki askerlere kolaylıkla seslenebilirdi. Ama o çıkık elmacıkkemiklerim bir kez daha yanmaya başladı. Günün birinde beni öldüreceklerdi. Hatta o gün, bugün de olabilirdi.

Adamın süpürgesi tekrar durdu. Uzaklaşmadığım için daha yüksek sesle inlemesi normaldi.

Hızlı hızlı, “Bağış gibi bir şey olmayacak. Sadece borç. Size geri ödeyeceğiz. Ayrıca bize et vermeniz işiniz açısından da iyi olur. Herkese eti nereden aldığımızı, dükkân sahibinin ne kadar eli açık biri olduğunu anlatınız,” dedim. Bu kısmı ciddi bir yüzle söylemeyi başarmıştım. Adam son bir saç teli kalmış bir kelin olabileceği

kadar cömertti. "San Francisco yeniden inşa edildiğinde insanlar iyi kalpli Kasap Burkhard'ı muhakkak hatırlayacaktır."

Adam kaşlarını çatmaya devam etti. "Bedavaya et *vermiyorum*. Son sözüm bu."

Elodie'nin sıkılmış sesinin, "Bu çok sinir bozucu," dediğini duydum. "Eti sizden satın alacağız. Ne kadar?" Boncuklu çantasının klipsini çevirdi.

O çantada parası mı vardı?

"Pekâlâ," dedi Burkhard, şeytani bir kurnazlıkla. Çantanın içine bakmaya çalıştı ama Elodie çantayı kendine çekti. "Ne kadar istediğine bağlı."

"Elli kişiye doyuracak kadar," dedim.

"Elli mi? En uygunu hayvanın bir yanını komple almanız olur. Epey bir kişiye yetecektir."

"O ne kadar peki?" diye sordum.

"Elli dolar." Adamın ağzı kulaklarına dek ayrılmıştı.

"Elli dolar mı? O paraya iki inek ve bir domuz alırız."

"Etlerimiz kaliteli ettir. Diğer çocukların sattığı boynuzlara benzemez."

"Bana pek de güzel gelmediler. Şuradaki kıkırdaktan ibaret. Hem ne kadar zamandır orada?" Üzerinde açıkça seçilen yeşil parıltılar vardı.

Elodie elini bana doğru salladı. "Alıyoruz." Parmaklarının arasında bir şey tutuyordu ama para değildi. İnci yüzüğüydü. "Buyrun."

"Yüzük mü? Bununla ne yapacağım ben?"

"Onu veremezsin," diye tısladım. "Aile yadigârı gibi duruyor. Buna değmez." Çinliler aile yadigârı olan takılara çok değer verirdi. Atalara saygılarımızı sunmamıza yardımcı olurdu.

"Bu takı *bana* ait," dedi ağırbaşlılıkla. "Onunla ne istersen yaparım." İç geçirerek yüzüğü yakından görmesi için Burkhard'a uzattı. "Eper tüm o insanları besleyecekse, ondan seve seve ayrılabilirim."

“Hayır, bunu yapmana izin veremem. Hadi gidelim.” Onu caddeye doğru çektişirdim.

Burkhard hoşgörölü bir sesle, “Eh, o kadar önemliyse yüzüğü alır, size sığırı veririm,” dediğinde daha kaldırımdan bile inmemiştik.

Elodie, bana göre fazla hızlı davranarak yüzüğü adama verdi. Eminim ki ondan sığırın yanında biraz tuzlanmış domuz da alabilirdik. Adam yüzüğü gömleğinin cebine koydu. “Beni izleyin.”

Elodie ağzını kulağıma iyice yaklaştıırarak, “O yüzük sahte, geri zekâlı,” diye fısıldadı.

Neredeyse gülümseyecektim ama tam zamanında kendimi tutmayı başardım.

Dükkânda etin ağır kokusu vardı. Tavandaki pervaneler artık çalışmadığından sinekler hayvan ölülerinin etrafında uçuşuyordu. Burkhard takkeli adama sert seslerle dolu bir dille bir şeyler söyledi. Sanırım Alıncaydı.

Adam homurdandı, sonra kancalı bir sopaya uzandı. Yalnızca iki tane yan görüyordum ve biri diğerinden kesinlikle daha büyüktü.

Büyük parçayı işaret ettim. “Şunu alacağız.”

Burkhard’ın ince dudakları aralandı. Yeniden itiraz edeceğini düşündüm ama başıyla onayladı ve seçilen parçayı işaret etti. Alman, elindeki sopayla etimizi indirip tezgâhın üzerine koydu.

Elodie ciddiyetle, “Ayrıca fatura da istiyoruz,” dedi.

Burkhard abartıyla iç geçirerek bir fatura hazırladı. Alman da o esnada etimizi bir çuvala koymaya başlamıştı.

“Eti kesmeyecek misiniz?” diye sordum.

“Ekstraya girer.” Burkhard faturayı Elodie’ye uzattı. Elodie de çantasına yerleştirdi.

“Benim kasabım kesim için asla ekstra ücret almazdı!” diye itiraz ettim.

“Bugün alıyoruz. Şu sinekleri görüyor musun? Elimizdeki ürünleri kurtlanmadan kesmemiz gerekiyor.”

“Kesim ne kadar peki?” diye sordum.

“Bir dolar.”

İşte bu yağmacılığa giriyordu. “Ama size aile yadigârı bir yüzük verdik!” Hakkım olandan daha çok incinmiş hissederek ayağımı yere vurdum. İşin prensibi buydu.

“Normalde et karşılığında mücevher kabul etmem. Size iyilik olsun diye aldım.”

Elodie bana uyarır gibi bakarak kollarını kavuşturdu. “Peki. Lütfen adamınız paketi Alvord Gölü’ne getirsin.”

Burkhard homurdandı. “Bu da fazladan bir dolar eder. Bir dolarınız olmadığını da bildiğimize göre, sanırım eti kendiniz taşımak zorundasınız.”

“Taşımak mı?” diye köpürdü Elodie. “Kimse eti taşıyacağımdan bahsetmedi bana. İstemiyorum, kalsın. Yüzüğümü geri ver.”

Alman çeyrek hayvanı kaldırıp tezgâhun etrafından dolanarak yanımıza getirdi.

“Üzgünüm iade almamak konusunda sıkı bir kuralımız var.”

Elodie’ye sert bir bakış attım. Bu ete ihtiyacımız vardı. Ama ben daha fazla itiraz edemeden Alman adam çuval bezini önümüze bıraktı. Çuvalı zar zor tuttuk. Et, ikimizden de ağır olmalıydı. Adam süpürgesinin ucuyla bizi selamladı. “İyi günler hanımlar.”

Elodie adama delici bir bakış attı. “Bir daha gölgem bile kapınızın önünden geçmez.”

“Benim de,” diye ekledim iyice vurgulayarak.

Puslu güneş ışığı altında yalpalayarak ve eti ardımızdan sürükleyerek ilerledik. Elodie’yle ilk kez bir konuda aynı fikir-deydik.

Yükümüzü caddenin karşısına sürükledik.

Yükümüzün değişken ağırlığı tutuş şeklimizi sürekli değiştirmemizi gerektiriyordu. Eğri büğrü sokaklarda yürümekten ayakkabılarının çarptığı noktalarda oluşan yaralar da acıyı artırıyordu.

Biz geçerken insanlar dönüp dönüp bakıyorlardı. Baksınlar. Elodie'nin pratik düşüncesi sayesinde faturamız vardı. Aslında o olmasaydı ana yemeğimiz hiç olmayacaktı. Kendi tuttuğum kısmı düşürmemeye odaklanmışım. Çuvalı tuttuğum nokta ıslanmıştı ve üzerinde kanlı lekeler belirmişti.

Elodie, "En ağırını seçmek zorundaydın," diye soludu.

"Sen de geri verecektin!"

Elodie kanlı avucunu elbisesine silmek için durdu. "Beni suçlayabilir misin? Bu, hayatta yaptığım en tiksindirici şey." Yüzüne düşen saçları üfleyerek önünden çekti. "Bu akşam kesinlikle bu şeyi yemeyeceğim."

"Birkaç saat sonra midene söylersin onu."

Golden Gate Park'a giden patikanın başında soluklanmak için durduk. Bu hızla devam edersek kamp alanına asla ulaşamazdık. "Etrafta zikzak çizmek yerine şu tepeyi aşp kestirmeden gitmeye ne dersin? Yoksa senin için fazla mı zorlayıcı olur?"

“Beni asıl zorlayan, iki gündür etraftaki herkese hiç durmadan patronluk taslayışını izlemek. Bu herhangi birini tımarhanelik etmeye yeter.”

Yeniden didişmeye başlamamız çok sürmemişti.

Tepeye doğru ilerledik. Her adım büyük bir yükü ve hemen kestirmeden gitme kararımı yeniden gözden geçirdim. Ama Elodie tepeyi yarıp geçmeye kararlı görünüyordu. Ben de ilk vazgeçen olmaksızın sülük dolu bir fıçıya atlamayı tercih ederdim.

Üzerinde bulunduğumuz tepede bir parça bile gölge yoktu. Dumanla ağırlaşmış hava da bir fırının içi gibi sıcaktı. Su içebilmek için ömrümün bir yılını vermeye razıydım. Ama tırmanırken yükümüzü, sanki o dünyada kalmış son etmiş de biz de onun seçilmiş muhafızlarıymışız gibi taşıyorduk.

Başımın etrafında bir sinek uçuşmaya başladı. Onu savuşturmaya çalıştım. O aptal sineği kışkırtmaya o kadar odaklanmıştım ki yanlışlıkla bir taşla takılıp sendeledim. Dengemi sağlamak için bir şeye tutunmam gerekiyordu ama etrafta yalnızca et ve Elodie vardı. Ciyaklayarak sırtüstü düştüm. Tabii lokomotif ve yükü de kendimle çektim.

Henüz bir şey düşünmeden tepeden aşağı yuvarlanmaya başladım.

Yuvarlandım, yuvarlandım ve zeminde ne kadar can yakıcı taş ya da dal varsa hepsini bulmayı başardım. Elodie de öyle. Benimkilerden yalnızca birkaç saniye sonra gelen ciyaklamalarını duyabiliyordum. Yuvarlanmam son erdiğinde bile başım bir süre dönmeye devam etti. *Demek ekmek hamuru olmak böyle bir hismiş.*

Üzerime bir şey düştü. Hemen ardından başka bir şey daha onu takip etti ve kulağımın içine içine yüksek sesle haykırmaya başladı.

Elodie'yle kollarımız bacaklarımız birbirine karışmış halde, derin derin nefesler alarak yatıyorduk. Her yanımız çürük içindeydi ve kanlanmıştı. Gökyüzü, bir zamanda kara susam

ve dandan yaptığım sekiz hazine' *juk*'u gibi görünüyordu. Onu kadar uzun süre kaynatmıştım ki sekiz hazine, sekiz dehlete dönüşmüştü. Kül rengi sıvının üzerinde küçük benekler ve kahverengi pıhtılar yüzüyordu.

Bir dakika kadar sonra yüzümü ekşiterek doğrulup saçım-dan bir saman parçasını çıkardım. Yirmi adım kadar solumda Lincoln Caddesi uzanıyordu. Elodie de titreyerek doğruldu. Üniforması çimen lekeleriyle dolmuştu. Bir kolu da yırtılmıştı. Kulağında bir parça çamur vardı. Yanağındaysa kırmızı-mor bir çürük belirmeye başlamıştı.

Bir hapsirink bütün vücudunu sarstı. Çantasına uzanmayı başardı. İçinden Wilkes oğlanları için işlediği tavus kuşu desenli mendilini çıkardı. Gözlerine hafifçe dokundu, yüzünü sildi ve sesli bir sümkümeyle işini tamamladı.

İşini bitirince dönüp bana baktı. "Bana sana benzemediği-mi söyle."

"Benzemiyorsun. Daha betersin." Aramızda sessizce duran ete baktım. "Ama onun kadar berbat da değilsin. Sence kaburgaları kırılmış mıdır?"

Yüzü seğirdi, derken yavaşça bir tebessüm belirdi. Omuzları sarsılmaya başlayınca güldüğünü fark ettim. Bu da en az alkış kadar bulaşıcıydı. Önce kıkırdadım, sonra kahkahayı bastım. Kurtulmanın pek de kolay olmadığı bir kriz beni ele geçirmişti.

Elodie, "Yani şimdi..." diye konuşmaya çalıştı ama yeni bir kahkaha krizine tutuldu. "Şimdi..." Zorla bir nefes aldı. "Sığır çevirme böyle mi oluyor?"

İkimizi de yeni bir kahkaha dalgası sardı. Gözümden akan yaşları sildim.

Ah, Jack beni bu tepenin yamacında, üstüm başım çimen olmuş halde ve sığır eti tarafından alt edilmişken görse çok gülerdi.

* Çin kültüründe insanların ürün hasadının bereketi, mutluluk ve barış için dualarını simgeleyen en az sekiz malzemeden yapılan bir yiyecek. -çn

Farkına varmadan boğazım düğümlendi ve gülmekten akan gözyaşlarım birden kederle akmaya başladı. Jack'e yalnızca ökü z kemiği almak yerine et de alabileceğim günlerin hayalini kuruyordum. Artık o gün hiç gelmeyecekti. Jack'in kâsesi bir daha dolmayacaktı.

Elodie'nin de ağlamaya başladığını görünce şaşırdım.

Neşe ve keder arasındaki çizgi ne kadar da inceydi... Bunu daha önce mezarlıkta, bir törenin ortasında yken de görmüş-tüm. Birilerinin aklına komik bir şey gelir ve kahkahalar kontrolsüz bir yangın gibi yayılır, durumun uygunsuzluğu işi daha da komik hale getirirdi.

Belki acı ve onun zıddı olan mutluluk, karanlık ve aydınlık gibiydi. Biri olmadan diğeri de var olamazdı. Ve o kesişim anları, ayın ve güneşin aynı anda gökyüzünde olmasına benziyordu.

Orta yaşlı bir çift bize bakmak için durdu. Kadın siyah eldivenli elini ağzına götürerek kocaman açılmış gözlerini kocasına çevirdi. Adam kolunu karısının kolundan çekerek çimenliği geçerek bize doğru geldi. Elodie de ağlamayı bırakmış, sessizce hıçkırmaya başlamıştı.

Adamın korku dolu bakışları kanlı çuvaldan bize, şişmiş gözlerimize, gözyaşıyla lekelenmiş yüzlerimize çevrildi. "Kaybınız için çok üzgünüz. Lütfen bunu alın. Tanrı sizi korusun." Adam ikimizin eline de beşer dolar sıkıştırarak hızlı adımlarla kadının yanına döndü.

Bir cesedin başında ağladığımızı sanmıştı.

Bizden uzaklaşırlarken kadın birkaç kez arkasına dönüp bize baktı. Elodie kirli elindeki paraya baktı. Ardından şaşkın bakışlarını bana çevirdi.

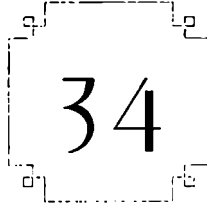
Gülümsedim. Karşılığında o da gülümsedi. Kısacık ama gerçek bir ânın saatler süren düşmanlığı silmesi tuhaftı.

"Eh, artık bu eti kestirip taşıtacak paramız var," dedim.

"Dalga mı geçiyorsun? Blowhard denen adama tek kuruş

vermem. Yokuş çıkmadığımız sürece Brisky'yi kendimiz taşıyabiliriz." Bana sert bir bakış attı ama etine ad veren birinin azarını ciddiye almak zordu.

Ayağa kalkıp zikzaklı yoldan ilerlemeye başladık. Yeniden yola çıktığımızda Brisky her nasılsa hafiflemişti.

Brisky'yi bir grup adamın hamaklarını serdikleri çam ağaçlarının ötesine kadar taşıdık.

"Peki Bayan Lowry kim?" diye sordu Elodie biraz sonra.

Saçının arkasına yapışmış kozalaklara bakakaldım. Adımlarım neredeyse duracaktı. "Sen onu nereden biliyorsun?"

"Uykunda konuşuyorsun. 'Bayan Lowry der ki kuralları sevmediyseniz onları değiştirin' gibi şeyler söyledin."

Bu yeni bir keşifti. Biraz da rahatsız ediciydi. Saklanmaya geçecek pek bir sırrım olmasa da horlamayı, uykumda konuşmaya tercih ederdim. "*İş Hayatına Atılmak İsteyen Kadınlar* diye bir kitabın yazarı. O kitap bana hayat hakkında çok şey öğretti. Ve tabii iş dünyası hakkında da. Mesela yazar der ki, 'Sıkıntıları, büyük öğretmenlerdir.' Bunu epey geç idrak ettim."

Çiçeklenmiş bir çalının gölgesinde durdu. "Brisky'nin dinlenmesi gerek."

Yan yana oturduk ve insanların ateş yakmasını, uzun yapraklı çam dallarıyla yeri süpürmelerini izledik. Sanırım bu, en doğal davranışlardan biriydi; bir evin yoksa kendine bir ev yapardın. Annem, temiz bir zihnin süpürülmüş bir verandayla başladığını söylerdi.

Artık çoğu insanın bir çadırı vardı. Kimileri kendi çadırlarını kurdeleler, çiçekler ve hatta bodur söğütlerle yuvaları yapmıştı. Parlak şallı Sonoralı kadınlar, manolya yapraklarıyla kendilerini yelpazelerken çocukları da saklambaç oynuyordu. Beyaz bir kadın beş yaşlarındaki bir kıza yaklaşıp ona bir kraker kutusu uzattı. Küçük kız krakerden bir tane alamadan annesinin sert elini omuzunda hissetti. İki kadının bakışları birbirine kilitlendi. Tek bir söz bile söylenmemiş olduğu halde iki kadın arasındaki karmaşık duygu akışı açıkça görülüyordu: acı, utanç, gurur, anlayış ve minnet.

Sonoralı kadın içtenlikle başını evet anlamında sallayınca küçük kız bir kraker aldı.

Belki de görünmez duvarların bazıları çatlamaya başlamıştı.

“Üniformanla yapılan şakayla hiçbir ilgim yok.” Elodie’nin bakışları tam karşısına, çamurun içinde emekleyen bir bebeğe odaklanmıştı. “Letty’nin yapmış olabileceğini düşünüyorum. Ama emin değilim. Odaların değiştirilmesi onu hiç mutlu etmemişti.”

Kendim de şaşırdım ama Odun Surat’a öfkelenmemiştim. Artık hiçbir önemi yok gibiydi. “Sence Müdire Crouch neden bizi aynı odaya yerleştirdi?”

“Babam öyle istedi. Böylece sırrını saklamanın daha kolay olacağını düşünüyordu. Ayrıca senden bir şeyler öğrenebileceğimi söylemişti.”

“Çok nazikmiş.” Bebek yumruğunu havada sallıyordu.

“Sadece kendine faydası dokunan biri aslında. Hatırladığım kadıyla sırlarında onun da payı vardı.”

“Anlaşmamız seni neden bu kadar mutsuz etti? Baban daha fazla para kazanırsa annen de sen de çalışmak zorunda kalmayacaktınız.” Sırayla iki kolumu da ovuşturmaya başladım. Brisky’yi aldığımızdan beri ikisi de birkaç santim uzamış gibi hissediyordum.

“Annem mecbur olduğu için çalışmıyordu.” Elodie’nin sesi

aşağılayıcıydı ama bu kez aşağıladığı ben değildim. “İş pratiğini kaybetmek istemiyordu. Kendini korumaya çalışıyordu.”

“Neyden?”

“Ondan.” Başım iki yana salladı. “Annem kalçasındaki ki-reçlenme yüzünden zorlanmaya başladığında babam New York seyahatlerine başladı. Kimi zaman döndüğünde kıyafetlerinde hanımeli kokusu oluyordu. Annem babamın karşısına dikilerek metres konusunu açtı. Babam da eğer bundan hoşlanmadıysa çekip gidebileceğini söyledi.”

Bebek bize doğru yaklaştı. Nihayet kirli bedenlerimizi fark edince de ağlamaya başladı. Bir kadın aceleyle gelip onu kucağına alırken bize özür dilercesine, biraz da kafası karışmış gibi bakarak gülümsedi.

“Tabii bizim çevremizde boşanmış bir kadına yer yok. Hasta birine de. Babamın yanında kalması ve sıkıntılı günler için para biriktirmesi onun için daha iyiydi.” Elodie’nin gözleri bana döndü.

Annesi muhtemelen bir şeylerin üzerinden atlamanın yolunu arıyordu. Belki onun durumunda olsam ben de öyle yapardım. Acaba Elodie, annesinin aradığı teselliği kilisede bulduğunu bilse dehşete mi düşerdi yoksa rahatlar mıydı?

“Üzgünüm.”

Bir parça çimi koparıp ileriye fırlattı. “Babamın günün birinde bana da bir iş vermesini, böylece anneme yardımcı olmayı umuyordum ama babam söylediğim hiçbir şeyi hiçbir zaman dinlemedi.”

Bana olan tavrına şaşmamak gerekirdi. Babası benim gibi bir yabancıнын sözüyle risk almıştı. Yani benim yeteneklerime güvenmişti. “Yani gerçekten kumandan yardımcısı değildin.”

“Sadece sözde.”

Bu durumda birlik toplantısında yaptığımız onca işin zaten bir önemi olmayacaktı. Aslında öfkelenmem gerekiyordu ama yalnızca hayal kırıklığıyla iç geçirebildim.

Bakışlarını tekrar bana çevirdi. "Ama o işçileri işe almak için savaşırdım. İyi bir plandı."

Başımın altına onayladım. Boncuklu çantasından defterinin ucu çıkıyordu. "O deftere ne yazıyordun?"

Defteri çantaya sokuşturdu. "Anneme bir mektup yazdım. O ölürken orada olmadığım için ne kadar üzgün olduğumu anlattım. Keşke nasıl olduğunu öğrenebilsem."

Ona asla anlatmayacaktım ama kendi hissetmek isteyeceğim türden bir teselli sunma arzumu bastıramadım.

"Annem bir falcıydı. İnsanların yüzünden karakterini görebileceğine inanırdı. Annenin dar bir yüzü vardı. Bu da pratik ve disiplinli biri olduğu anlamına geliyor. Eminim ki oturup kendine üzülecek türde bir insan değildi. Hayat, omletine bir yumurta kabuğu düşürürse, bahse girerim o kabuğu çıkarıp yemeye devam ederdi."

Elodie, çenesi avucunun içinde, kaşları birbirine yaklaşmış halde başıyla onayladı.

"Gözleri berrak ve açıktı. Yani akıllı biriydi. Gözlerinin altında çukur olmaması da çocuğuyla sevgi dolu bir ilişkisi olduğunu gösteriyor. Kızı muhtemelen onun için dünyalara değerdi."

Elodie bir anlığına yüzünü çevirdi. Burnunu çektiğini duyabiliyordum.

Gözlerinin altında çukurlar olmayan kendi annemi düşününce gözlerim tekrar nemlendi. Ölmeden önce aklından geçen son şey neydi acaba? Benim için ne çok şey ifade ettiğini biliyor muydu?

"Brisky kokuyor," dedi Elodie az sonra. "Onu tencereye götürmeliyiz."

Yeniden kendi tarafımı tuttum. "Çinliler küçük kâğıt parçalarına mesajlarını yazar, sonra da ölümlere ulaşması için o kâğıtları yakarlar. Sen de mektubu yakabilirsin."

Başını çevirip gökyüzüne baktı. Hareketli bulutlarda annesini görmeye çalışıp çalışmadığını düşündüm. Ben kendi anemi aramıyorum dersem yalan söylemiş olurum.

Sonorali kadınların yanından geçerken onları da yemeğimize davet ettim. Başlarını kibarca salladılar ama geleceklerini söylemediler. Belki de kanlı görüntümüz onları endişelendirmişti. Ama beslemeleri gereken çok insan vardı.

Atlıkarıncayı geçerek alana yaklaştık. Sonunda küçük kampımızı karşımda görebiliyordum. Pang ailesinin çadırı hemen solumuzda duruyordu. Kurumaya bırakılmış çamaşırlarla süslenmişti. Akşam yemeğine gelip gelmeyeceklerini merak ettim. Belki de bu yemek tam bir fiyasko olurdu.

Ah-Suk'u bir çay demliğinin yanında Müdire Crouch'la sohbet ederken görünce düşüncelerim aniden kesildi. Neredeyse eti elimden düşürecektim. Ah-Suk çay fincanını bana doğru kaldırıp başıyla selam verdi. Müdire Crouch tam çayı yudumlarken yakalanmıştı. Fincanını ağzından çekti. Yüzü bir an kaymağa limon sıkılmış gibi dondu. Sülükleri öğrenmiş miydi acaba? Eğer öyleyse neden Ah-Suk'la böyle medeni medeni çay içiyordu? Peki öğrenmediyse... Yine neden Ah-Suk'la böyle medeni medeni çay içiyordu?

Belki de çaya duyduğu sevgi, barbarlara duyduğu nefrete ağır basmıştı. Ah-Suk'a gelince, belki onun da yalnızlığı, yabancılara duyduğu güvensizliğe ağır basmıştı. Durum her ne olursa olsun, ikisini bir arada görmek bana tahtanın zıt taraflarındaki iki satranç taşının ortada buluşmasını hatırlatmıştı.

Minnie Mae, Bizaffet'e kılavuzluk ederek bize doğru gelmeye başladı. Georgina'yı kendinden uzaklaştırmayı başarmış gibiydi. Şimdi de neredeyse her ânını inekle geçiriyordu. O hayvanını bizim kendi hayvanımızı ilerletebildiğimizden hızlı hareket ettiriyordu. Üstelik Bizaffet ne zaman karahindiba görse yemek için durduğu halde.

Yeterince yaklaştıklarında Minnie Mae bizim kanlı elbisele-
rimizi fark etmeden çuvala odaklandı. “Umarım o Bizaffet’in
kardeşlerinden biri değildir,” diye fısıldadı, sanki ineğin ger-
çekten onu anlayabileceğine inanıyormuş gibi.

Elodie neredeyse hırıldayarak, “Olsa iyi olur, yoksa birileri
yumruğumun tadına bakacak,” dedi.

Daha önce bunu deneyimlemiş biri olarak yüzümü buruş-
turdum. Hemen konuyu değiştirmeye çalıştım. “Ordu yeni bir
şeyler getirdi mi?”

“Hayır ama Kızıl Haç battaniye, mum, küvet ve kıyafet ge-
tirdi,” dedi her birini parmağıyla göstererek.

“Peki yiyecek?” diye sordum.

“Yarın geleceğini söylediler.”

Bizaffet möleyince Minnie Mae hayvanın musluklarını
kontrol etti. “Sağma zamanı.” İneğin kulaklarını kaşıdı. “Gü-
zel kız, bütün gün süt veriyorsun. Sana Aziz Bizaffet demeye
başlayacağız.”

Kampımıza doğru ilerlerken mekânın değişmiş olduğunu
gördüm. Bir dizi kozalakla bizim dört çadırın etrafına geniş
bir daire çizilmişti. Boya arabasında süsen çiçekleriyle dolu bir
ayakkabı tuhaf ama çarpıcı bir süs oluşturunuyordu. Francesca
ocaklardan birinde bir şeyler pişirirken Harry ile Katie bir ağaç-
tan ipele bir araba tekeri sarkıtıyordu. Çiçekli bir çarşafın bir ucu
tekerleğe sarılmıştı ve bir gizleme perdesi oluşturunuyordu. Artık
tuvalet için çalılar kullanmak zorunda kalmayacaktık.

Tom bu zekâ parıltısını görse hoşuna gitmez miydi?

Onun *İlahi Takdis*’in güvertesinde, çenesi kuzeye doğru uza-
nırken bir direk başı kadar kararlı duruşunu hayal ettim. Ya da
belki haberi almıştı ve Kaptan Lu’ya geri dönmesi için yalva-
rıyordu. Onu, alevin gölgesini özlediği kadar çok özlemiştim.

*Biz iyiyiz Tom. Babanı tanı bir kahraman, keyfi de yerinde. Her
neredeysen, bizim için endişelenme. Sadece kendine dikkat et.*

Georgina ve Boston kızları çadırlarının yanında toplanmış, bezlerle meyve kâselerini ve birtakım aletleri ovuyorlardı. Sonunda bizim için hayata dönmüşlerdi. Kedileri bir tart kalıbının içine kıvrılmıştı. Hayata hâlâ dört patiyle sarılmayı başaran siyah turuncu bir tüy yığını gibilerdi. Kızlardan biri sabunlu bezle yavrulardan birini gıdıkladı. Hayvan sırtüstü dönerek bezi emmeye çalışınca kızlar cıyakladı.

Üstüne titrenecek bir şeylerin olması, insanın kendini iyi hissetmesi için önemliydi. Tıpkı Minnie Mae ve ineği gibi. Jack yine zihnimin kapısını tıklattı ama bu kez onu içeri almadım. Yapılacak işler vardı.

Francesca nihayet güçlkle ilerleyişimizi fark edince yüzü mutlulukla parladı. "Bize ne getirdiniz avcılar?"

"Adı Brisky," dedim.

Kaşığıyla boya arabasını işaret etti. "Arkadaşınızı masaya koyun."

Elodie'yle birlikte Brisky'yi bitiş çizgisine sürükledik. Omuzlarım ağrıyordu, ellerim kısaçla sıkıştırılmış gibiydi. Brisky bizi aynı yoldan taşısa daha kolay olabilirdi.

"Üç deyince, hazır mısınız? Bir, iki, üç!" Eti kaldırdık. Araba üzerine binen yükü gıcırdadı ama sabit kaldı.

Harry ile Katie işlerini bitirip yanımıza geldi. Harry gözlüklerini kaldırdı. "Siz ikiniz pek iyi görünmüyorsunuz."

Elodie homurdandı. "Senin de kendisini çizen bir Monet olduğun söylenemez."

"Ne yaptınız?" Katie, parmağıyla Brisky'yi dürttü. "Cephe-den filan mı getirdiniz bunu."

Omzumu silktim. "Bunun için savaşmak zorunda kaldık."

Katie soluğunu tuttu. "Savaştınız mı?"

Elodie bana gülümsedi. "Ciddi olduğumuzu anladıklarında çok bozulacaklar."

Çıngıraklı yılan sinirine sahip şımarık bir tavus kuşu olsa da içinde kendisine has bir cevher vardı.

İleride iki adam düşmüş bir ağacı iki ucundan tutmuş bize doğru taşıyordu.

Francesca bileğini ustalıkla çevirdi. Domatesler tekrar tava-ya düşmeden önce havada dans etti. "Yemeğe bu şekilde katılamazsınız. Bay Fordham'dan sizin için yeni yıkama teknemi-ze su getirmesini isteyeceğim. Sıcak tuğlalardan birini ısınsın diye suyun içine atarız, siz de yeni tuvaletimizi denersiniz."

Bay Fordham'ın kim olduğunu düşünürken ağaç gövdesini taşıyan adamlar kozalakların çevrelediği sınıra girerek ellerin-deki ağacı iki çadırın arasına bıraktı.

"Bay Fordham," diye seslendi Francesca onlara doğru. Seslenilen adam gözlerinin önüne düşmüş saçlarını geri attı. Francesca'ya gülümsedi. Bebeklerin gaz çıkarırken gösterdiği türden budalaca bir gülüştü.

Genç adamı hatırladım. Dün akşam spagetti paylaştığımız ailedendi.

Bay Fordham'ın hemen ardından başka bir genç adam gel-di. Açık renk bir takım elbise ve kırmızı-mavi şeritleri olan ha-sır şapkasıyla şık giyimliydi.

Francesca, "Bayan Mercy Wong'u dün gecedен hatırlarsın. Bu da Bayan Elodie Du Lac," diyerek bizi tanıştırdı. "Bay Nate Fordham ve arkadaşı Bay Oliver Chance. Bu akşamki yemek için bize bir bank getirme nezaketi gösterdiler."

"Merhaba," dedim kendimden pek de emin görünemeye-rek. Kısa süren görgü derslerinde kendimi genç beyefendilere takdim etmenin yolunu öğrenmemiştim. Biriyle tokalaşmam gerekir diye yapışkan ellerimi pantolonuma sildim ama kimse elini uzatmadı. Genç adamlar bunun yerine başlarını öne eğe-rek bizi selamladılar ve "Nasılsınız?" diye mırıldandılar. Bay Chance şapkasını kaldırdı. Koyu sarı saçları başının iki yanın-dan düzgünce aşağı iniyordu. İyi bir berberin işiydi. Bakışını üzerimden çekme konusunda ağırdan alıyordu ama ben de meydan okurcasına gözlerimi çekmeyince başka tarafa baktı.

Kırmızı lekeli avuçlarını tiksintiyle inceleyen Elodie, başını önceden çalışılmış bir açıyla eğerek selam verdi. “*Enchanté.*” Birbirine girmiş saçları, yırtılmış elbisesi ve yanağındaki kan lekesine rağmen hâlâ erkeklerin başını döndürmeyi başarıyordu. Ellerinin ayaklarının nasıl dolaştığını, nasıl kekelediklerini görerseniz, İngiltere Kraliçesi’ne takdim edildiklerini sanırdınız.

Ama genç adamın hevesli gözlerinin ona kayıp durmasından, sanki çimler üzerinde durulmayacak kadar sıcakmış gibi ayaklarını oynatmasından anlaşıldığına göre Bay Fordham’da ilk kıpırtıyı Francesca oluşturmuştu. Annemin deyimiyle, *böbrek yeung’u* kabarıyor olmalıydı. Bahar sevinci başlamıştı.

“Acaba gölden bizim için biraz su getirebilir misiniz? Yıkanma teknesi orada.” Francesca yine kaşığıyla işaret etti.

“Elbette Bayan Bellini,” dedi Bay Fordham. Oğlanlar hemen işe koştular.

Katie arkalarından, “Sülük olmadığından emin olun!” diye seslendi.

Müdire Crouch'a göre temizlik imandan gelirdi ama ben, imanlı olmaktansa haftanın her günü temiz olmayı tercih ederdim. Yıkandıktan sonra Elodie'yle birlikte benim çadırıma gittik ve bağışlanmış kıyafet yığınının altını üstüne getirirken titredik.

Katie ve Harry başlarını içeri daldırıp bize birer kavanoz süt uzattılar. Ben elimdekini iştahla höpürdettim.

Katie sırtarak yumruğunu havaya kaldırdı. "Bana o yorgun, zavallı, bir köşede kıvrılmış temizlenmeyi arzulayan kıyafetlerinizi verin." Önündeki birkaç mavi ordu gömleğinden birini inceleyen Elodie'ye baktı. "Sanırım seninkileri de temizleyeceğim."

"Bunu yapmana gerek yok," dedim Katie'ye. "Biz yıkarız."

İtirazlarıma rağmen Katie kirli kıyafetlerimizi alarak, boş süt kavanozlarımızı taşıyan Harry'yle birlikte uzaklaştı.

Her ne kadar tam manasıyla St. Clare eğitimi almamış olsam da daha bir şey elde etmiştim: balkabağını tıklatarak yoklayıp içinizin pelteleşmediğinden emin olan arkadaşlar. Belki de Tanrı, annemi ve Jack'i alarak ne kadar bencilce davrandığını fark etmişti ve durumu telafi etmeye çalışıyordu. Eğer işler böyle yürüyorsa ona inanmayı yeniden gözden geçirebilirdim.

Hele babamı bulursam, tüm dikkatimi yeniden ona verirdim.

Elodie, gömleklerden birindeki lekeye bakarken burnunu kııştırdı. "Sanki yalnızca erkeklerin ve erkek çocuklarının kıyafete ihtiyacı olduğunu düşünmüşler... Şunlar sana olur gibi." Bir gömlek ve pantolon bana doğru geldi. Gömlek erkek çocuklar için olmalıydı, üzerime tam oldu. Ancak pantolon belden epey bol geldi.

Elodie de benimkiyle birebir aynı kıyafetler giydi. Sonra saçlarını ördü. Hatta dışarıdaki bir buketten bir papatya koparıp örgüsüne taktı. Bense kendi küt saçlarımı kulaklarımın arkasına sıkıştırdım. Benim için olabilecek en süslü hal buydu.

"Baban cuma günü gittiyse, New York'a varana kadar haberi öğrenememiştir. İlk trene bindiyse yakında burada olur."

Gözlerini devirdi. "Sanırım." İç geçirerek başını salladı. Örgüsüne tutuşturduğu papatya düştü. "O annemi hak etmiyordu."

"Belki öyle. Ama sana hâlâ ihtiyacı var. Elinde bir tek sen kaldın."

"New York'taki işi de var." Acı acı güldü. Sonra papatyasının yapraklarını teker teker koparmaya başladı. "Babamdan doğum günümde beni ve annemi *Carmen*'e götürmesini istediğimi hatırlıyor musun?"

Başımınla onayladım.

"Belki ailece daha çok zaman geçirirsek metresini unuttur diye umuyordum. Ama gördüğün gibi onun başka planları varmış."

"Üzgünüm," diye mırıldandım. "Bazı anne babalar çocuklarını ellerinden tutup kaldırırken sanırım diğerleri de ellerini bırakıyor. Ama en azından arkadaşlarımızı seçebiliriz."

Başıyla onayladı. "Baban için endişeleniyor musun?" Sözcükler ağzından sert çıktı. Benimle ilgilenmeye alışkın değildi.

Bütün giysileri düzgünce katlayıp üst üste koydum. "Evet." Elodie yıkanırken Kayıp İnsanlar Defteri'ni kontrol etmişim. Defterlerin sayısı üçe katlanmıştı. Ölülerin arasına hemşerile-

rimden birkaçı eklenmişti ama babamın adını görmemiştim.
"Yarın sabaha kadar gelmezse onu aramaya başlayacağım."

Elodie dizlerini göğsüne çekti. "Bunu yapamazsın. Van Ness'in doğusundaki her şeyin yandığını söylüyorlar."

"Bir şeyler yapmam gerek."

"Ya o seni aramak için buraya gelirse? Onu kaçırsın."

"Dr. Gunn burada olacak." Gömleklerden birinin kollarını, tıpkı babamın öğrettiği gibi birbirine paralel olarak düzenledim.

Elodie çizmesinin bir tekini alıp ordu gömleklerinden biriyle silmeye başladı. Görünüşe bakılırsa birilerinin onu giymeye ihtiyacı olabileceğini umursamıyordu. "Yine de bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum. Sokaklar suçlular ve ayaktakımıyla dolu."

Annesinin bu sözü benim için kullanışını hatırlayarak yüzümü astım. "Kimileri benim de ayaktakımından olduğumu düşünüyor. Hem dışarıda depremden öncekinden daha çok suçlu olduğundan şüpheliyim. Ölümleri düşünürsek muhtemelen eskisinden de azdır."

Çizmesini silmeyi bırakıp başını kaldırdı. "Sana neden Mercy ismini vermişler?"

"Babam beni kucağına aldığı anda gördüğü ilk sözcükmüş: Mercy Genel Hastanesi." Güzel düşünce için kullanılan Çince sözcüklere benzetmiş: *mei-si*

Elodie'nin yüzünde yapmacık bir gülümseme belirdi. "Genel de sana uyarmış aslında."

"Ha-ha-ha!"

Çadırın loş ışığında Elodie'nin menekşe gözleri, yıldızların çıkmasından hemen önceki gökyüzünü andırıyordu. O gözlerde tuhaf bir huzur buldum. Üşüyüp de başka birinin şalını örtünmek gibiydi. Elodie Du Lac'la hiçbir zaman en yakın arkadaş olmayabilirdik ama en azından artık düşman değildik.

Dışarda Francesca ustalıkla eti kesiyordu. Tencereden ise ağzımın suyunu akıtan kokular geliyordu. Katie ve Harry küp

şeklindeki etleri ateşin üzerinde pişirmek için ıslak çubuklara geçiriyordu. Francesca'nın "kebab" dediği bir şeydi bu. Boston kızları çadırlarının yanında oturmuş krakerlerin arasına peynir ve salam yerleştiriyor, bir veranda salıncağının oturma kısmından yapılmış bir tepsiye güzelce diziyorlardı.

Gözüme içine çiçek konmuş çizmeye dayanmış bir levha çarptı. Üzerinde güzel bir kaligrafiyle *Mercy Mutfağı* yazıyordu. Annem adımın kullanıldığını görse dilini şaklatırdı. Çinliler, kendi üzerine dikkat çekenlere hoş bakmazdı. Ama iyi niyetle yapılmış bir hatayı ortaya çıkarmak daha kötü olurdu. O yüzden bana ıslık ıslık gözlerle gülümseyerek bakan Francesca'ya karşılık verdim. "Harika."

"İsmi Harry'yle Katie buldu. Sen banyo yaparken de Elodie yazdı."

İnsanlar gelmeye başlamıştı. Kalbim âdeta dans ediyordu. Henüz hazırlıklarımız tam olarak bitmemişti. Ama en azından etrafta dolaşan üniformalı askerler yoktu. Askerlerin kendi mideleriyle ilgilenip bizi rahat bırakmalarını diledim.

Munis Müdire Crouch, Ah-Suk'un kolunda çay içmekten dönüyordu. Yürümek için Ah-Suk'tan yardım alması mı gerekiyordu yoksa başka bir şey mi vardı?

Beni zar zor tanıdı. Belki böylesi en iyisiydi. Tencereyi iyice sarsan trajedi yalnızca içimizdeki iyi yanların yüzeye çıkmasını sağlamakla kalmayıp gizlenmiş kötü yanları da ortaya çıkara-bilirdi. Belki de kötü yanları yüzeyden alıp atmak daha iyiydi.

Francesca, Harry ile Katie'yi süslemelerde kullanmak için nane ve maydanoz toplamaya gönderdi. Sonra ellerini silerek ilk konuklarımızı karşılarken bana eşlik etmeye geldi: Önce Nate'in annesi Bayan Fordham'la küçük kız kardeşi Bess; ardından köpekli bir ihtiyar; sonra bebekleriyle birlikte hoş görünümli siyahi bir çift, Bay ve Bayan Gulliver.

Bay Gulliver içtenlikle elimi sıkarken belki de başka siyahi ailelerin gelip gelmediğini görmek için etrafa bakındı.

Gamzeli Bayan Gulliver, bebeklerini taşıyan insanların her zaman yaptığı gibi ayakları üzerinde salınıyordu. "Bizi ağırladığınızı için minnettarız."

"Bizim için zevktir. Bebeğinizin adı ne?"

Bayan Gulliver bebeğin alnını öptü. "Ona Milagro diyoruz ama bizim bebeğimiz değil. Yıkılmış bir binanın ilk katında ağlarken bulduk. Ailesine ulaşamayınca yanımıza aldık."

Bir yetim. Bebeğe parmağımı uzattım, tutup sıkı. "Senin için bol bol sütümüz var Milagro."

Bay Gulliver büyük ellerini birbirine sürttü. "Bunca şeyi bu kadar hızlı toplamanız bir mucize. Daha bir gün oldu. Tüm bu erzakı nereden buldunuz?"

Francesca dindar bir edayla başını eğdi. "Tanrı sağladı."

Jack yaşlarında üç çocukları olan İtalyan bir aile geldi. Babanın epey küçük gelen melon şapkasının kenarı, baba konuşurken başka bir ağızmuş gibi hareket ediyordu. "Ben Sergio Vita. Bu eşim Adrianna ve bunlar da oğullarımız Davy, Danny ve Donny."

Uzun boylu kadının baskın karakterini yansıtan köşeli bir yüzü vardı. Bir havluya sarılmış tuğla şeklindeki bir nesneyi Francesca'ya uzattı. "Son meyveli kekim."

"Çok teşekkürler," dedi Francesca.

Bay Vita başını iki yana salladı. "Ben paltolarımızla şapkalarımıza koştum, o da bunu aldı."

"Tam üç aydır viskide bekliyordu, onu arkamda bırakacak değildim." Oklavaya benzeyen kollarını kavuşturdu. "Burada çok güzel bir iş yapıyorsunuz."

"Tekrar teşekkürler, ama tüm övgüler Bayan Wong'a gitmeli. Bu onun fikriydi."

"Ne enteresan." Bayan Vito'nun ikna olmamış bakışları üzerimde gezindi ve pantolonumdaki bir söküşte takıldı.

Francesca boğazını temizledi. "North Beach'ten misiniz?"

“Hayır, Feribot İskelesi’nin yanında oturuyoruz,” dedi Bayan Vito.

Göğsümde kaygılı bir kabarcık fokurdadı. “Feribotların çalışıp çalışmadığını biliyor musunuz?”

Bay Vito şapkasının üzerini kaşdı. “Bildiğim kadarıyla evet. Ama orası sallanmış bir arı kovanı gibi. Karşıya geçmeyi düşündüğünü söyleme sakın.”

Başımı iki yana salladım. “Deprem olduğunda babamın feribotta olduğunu düşünüyorum.”

“Oradaki herkesi parka yönlendiriyorlar,” dedi adamın karısı, her şeyi bilirmiş havalarında. “Burada kalıp beklemen daha iyi.”

O eski, inatçı yanımdan yeniden canlandı. Hemen o an koşarak Feribot İskelesi’ne gitmek istedim. Francesca yaklaşıp kulağıma eğildi. “Sabret. Baban için yapabileceğin en iyi şey hayatta kalmak.” Kolumu sıktı.

Kaygıyı inine dönmeye zorlayarak başımı salladım. Hakkıydı. Babam zaten karısını ve bir çocuğunu kaybetmişti. Üstelik herkes bir yemek beklerken çekip gidemezdim.

İnsanlar gelmeye devam ediyordu: kavun sarısı saçlarıyla terlik giymiş İsveçli bir aile, yetmişlerinde görünen ihtiyar bir çift ve balık kokan kıyafetler giymiş adamlar.

Pang ailesini ya da Çinlilerden herhangi birini göremedim. Hevesle insanların elini sıkarak tuhaf bakışları görmezden gelmek için elimden geleni yaptım. Belki de Çinli bir kızın diğer St. Clare kızlarının arasında bu kadar rahat sosyalleşmesi gerçekten tuhaftı. İnsanlar arkamda toplanmış tuhaf tuhaf duruyor, birbirleriyle konuşmuyordu.

Sonorali iki adam görüldü. Geniş hasır şapkalar takmışlardı ve omuzlarında örgü şallar vardı. Şalların altında ikisi de sivri uçlu şişkin bir şey taşıyor gibiydi. Tüfek olduğunu düşünmekten alamadım kendimi.

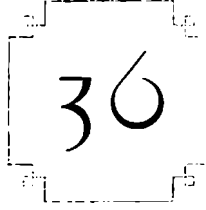
“Burada olmanıza çok memnun olduk,” dedim onlara, sesi-
min fazla yüksek çıktığını fark ederek.

Adamlar homurdandı. Yavaş yavaş başlayan sohbetler ta-
mamen kesildi. Onlar Boston kızlarının hâlâ çalıştığı boya ara-
basına doğru ilerlerken herkes onlara yol verdi. Boston kızları
da teker teker başka yerlere çekildi.

Bay Gulliver yakınlardaki bir bankta, karısıyla onun kuca-
ğındaki telaşlı Milagro’nun yanındaki yerinden kalktı. Elleri,
bir kavgaya hazırlanır gibi titriyordu. İsveçliler çocuklarını
yanlarına çağırdı. Mavi gözleri Sonoralılara odaklanmıştı. İh-
tiyar adamsa kolunu korumak ister gibi karısının omzuna ko-
yup onu kampımızdan uzaklaştırdı.

Elimi cebimdeki bozuk parama götürdüm. Öyle sıkıştım
ki parayı, Kızılderilin solğunun kesildiğini duyar gibiydim.

Ne düşünüyordum ki? Malzemeleri kâseye atıp *spaghetti
alla gricia* olmasını bekleyemezdin. Hayatımda ilk kez, çiğne-
yebileceğimden daha büyük bir lokma ısırıp ısırmadığımı me-
rak ettim.

Bay Gulliver taş gibi bir yüzle seğiren kollarını önünde kavuşturdu. “Ne var o şeyin altında?”

Sonorallılar cevap vermedi. Sadece hepimize dönüp baktılar. Belki de dilimizi bilmiyorlardı. Ayağımı sürüyerek onlara doğru ilerledim. *Şimdi ne olacak?* Arabanın üzerinde kraker ve peynirden oluşan yarım sandviçler vardı. İkisini aldım. “Çerez?” Krakerleri istiyorlarsa, o taşıdıkları şeyi bırakmaları gerekecekti. Francesca ters çevrilmiş bir sandığın üzerinde kesmeye başladığı meyveli keki bırakıp yanımıza geldi. Bıçağı da elindeydi. Bay Gulliver da yaklaştı.

Sonorallılardan biri krakerleri inceledi. Sonra pelerinini geriye doğru attı.

Ne yapacağımı bilemediğimden irkilirken kendimi tutmaya çalıştım.

Elinde bir şarap şişesi tuttuğunu görünce şaşırdım. Titrek bir kahkaha attım. Etrafımdan birkaç iç çekme sesi geldi. Sonoralı etiketi okuyabilmem için şişeyi çevirip köşeli dişlerini göstererek gülümsedi. Hızla başımla onayladım ama iyi şarabı kötüsünden ayırmaya yetecek bilgim yoktu. “Ne kadar cömertsiniz.”

Adam şarabı bıraktı, sonra iki krakeri de ağzına atarak yüksek sesle çiğnemeye başladı. Arkadaşı da ikinci bir şarap şişesi çıkardı ortaya. Birileri tirbuşon istedi.

Birinin pantolonumu çektiğini hissettim. Sonoralıların ailelerinin de grubumuza katıldığını görünce şaşırdım. Sonoralı çocuklardan fırça saçlı biri, simsiyah gözlerini kırıştıtarak bana baktı. "Şekerin var mı?" Annesi renkli eteğine yapışmış birkaç fırça saçlı çocukla birlikte yaklaştı. Oğlunu pataklayarak ince kolundan tuttu ve benden uzaklaştırmaya çalıştı.

"Sorun değil," dedim kadına. "Gelebilmenize çok sevindik."

"*Gracias*, biz geldiğimiz için size teşekkür ederiz." Konuşması bozuk ama içtendi.

Çocuğa doğru eğildim. "Üzgünüm, bugün şekerimiz yok."

Çocuğun yüzü düştü. Jack'e öyle benzedi ki kalbim acıdı. "Adın ne?"

"José."

Diğer konuklar, dirseklerini sımsıkı tutmuş dikiliyordu.

Belki de ihtiyacımız olan işleri yağlamanın bir yoluydu. "Oyun oynamayı sever misin?" diye sordum José'ye.

Ellerini koltukaltlarına sokunca gömleğinin etekleri dışarı çıktı. "Sanırım."

José'nin kız kardeşlerinden biri annesinden uzaklaştı. "Ben oyun severim."

Chinatown'daki ailelerin çoğu gibi yeni neslinin konuşması daha akıcıydı. "Pekâlâ, o halde toplanın," dedim yüksek sesle, Vita oğlanlarını, İsveçli çocukları ve Bay Fordham'ın küçük kız kardeşini çağırarak. Hepsisi merakla bir diğerine bakıyordu. Bayan Vita kaşlarını çatırsa da oğulları diğerleriyle birlikte yaklaştı. "Hepiniz José'nin arkasına dizilin. Bir dalda iki kurbağa oynayacağız."

Küçükler, piyano tuşları gibi nizami bir sıra oluşturdu. "Bir zamanlar, bir dalın üzerinde karşı karşıya ilerleyen iki kurbağa

karşılaşmış ve ikisi de diğerine yol vermeye niyetli değilmiş. Sonunda kim diğerini önce güldürürse ilk onun geçmesine karar vermişler.

“Kurallar şöyle: Dokunmak yok. Gözleri kapamak yok. Kim diğerinin yüzünde bir gülümseme oluştursa o kazanır. Kazanan sıradakiyle oynar.”

Yetişkinlerin kimi hafifçe gülümseyerek, kimi de yavaş yavaş yaklaşarak bizi izliyorlardı. Kimileriye Bayan Vita gibi meyveli keki kemiriyordu. Oliver Chance’in üç adım ötede bir süt kavanozunu çevirirken uzun uzun bana baktığını gördüm. Başparmağını, Tom’unünün aksine kırışıkları olmayan yağlı kemerine geçirmişti.

José’nin önünde diz çöktüm. “Hazır mısın?”

José ağzını sımsıkı kapadı. Çikolata gözleri benimkilere odaklanmıştı. Ona karşı nazik olmalıydım. Daha ufak bir çocuktuk, komik suratlar yapmayı bile bilmiyordu. Kılıcını çekmezsen bir krallığı asla deviremezsin evlat. Diğerleri sıradan ayrılp etrafımızı çevirdi.

Kaşlarımı oynattım. Jack’i her zaman kahkahalara boğan bir numaraydı. José ağzını tam ortada kıstırdı. Sanki çene çukurunun altına bir düğme varmış gibi. Çocuklar tavuk gibi çırpınarak ve gürültü çıkararak etrafta maskaralık yapıyordu.

Kendim gülmeye başlamadan önce gizli silahlarımdan birini devreye sokup burun deliklerimi titrettim. José’nin kaşları, gülmeme çabasıyla yayıldı. Taca uzanmanın vakti gelmişti: ölü balık yüzü. Dudaklarımı büzdüm, gözlerimi şaşılaştırdım ve kulaklarımı kıpırdattım.

Çocuklardan kıkırtılar yükseldi, kısa sürede de herkese yayıldı. Birkaç yetişkin de kıkırdadı. José’nin alnında ter damlacıkları belirdi. Yüzünü ekşitmek için öyle bir çaba harcıyordu ki ağzı gagaya benzemişti.

Kendime hâkim olamadım. Yanaklarım gevşedi, kılıcımın üzerine düştüm.

José, her bir kıvrımından zafer akan parmağını bana doğru bükte. "Ben kazandım!"

Üzülmüş gibi davranarak isteksizce ayağa kalktım. "Teslim oluyorum." Oyunun en iyi yanı, sonunda herkesin gülümse-
mesiydi.

Tencereden yemek dolduran Francesca, ona doğru baktı-
ğında bana göz kırptı. Yeni bir mücadele başlıyordu ve ço-
cukların kahkahaları sıkışmış bir kavanoz kapağının üzerine
dökülen sıcak su gibi sohbetin önünü açmıştı.

Kalkanlar inerken, otuz dört kişi saydım. On insan eksikti.
Elodie nihayet çadırından çıkarak tüm gözleri üzerine çekti.
Çemberin içindekilere bakındı. Herkesin ismini hatırlama ve
bir rahibin komünyon ekmeğini dağıtması gibi rahatlıkla soh-
bet etme niteliği olan doğal bir ev sahibiydi. Çemberin karşı-
sındaki bir kütüğün üzerine tünemiş olan Müdire Crouch ka-
labalığı inceliyordu. Yüzünde, St. Clare'ın yemek odasındaki
değerlendirme ifadesi vardı.

"Bayan Wong?" Oliver Chance yanımda bitti. Yüzü, hırslı
doğasını gösterircesine köşeliydi. Yeni tıraş ettiği yanakları
sabun gibi pürüzsüzdü. "Oyunun çok hoş. Çocuklar seni çok
seviyor." Eğitilmiş insanlara özgü dikkatli bir telaffuzu vardı.

"Teşekkürler."

"Chinatown'dan mısın?"

Tebessümüm soldu. Eğer bir erkek, bir kıza Chinatown'dan
olup olmadığını soruyorsa, genellikle aslında başka bir şey so-
ruyor olurdu. "O türden biri değilim."

Oliver kızarınca ela gözlerinin yeşili ortaya çıktı. Öksürdü.
"Ah, öyle demek istememiştim... Yalnızca yangınları duymak
korkunç olmalı diyecektim."

Başımı evet anlamında salladım.

"Biz çamaşırlarımızı oraya götürürdük de. Eee... Özür di-
lerim. Sanırım seni yine gücendirdim." Alnı endişeyle kıvrıldı.

Derin bir nefes alarak göğsünü şişirdi. "Beni bağışla. Büyükanem hep zencefilli kadar kalın kafalı olabileceğimi söyler zaten."

"Hiç o cins bir fil duymadım."

"Fil değil, bir tür baharatlı kurabiye. Biz Almanlar Noel zamanı yeriz genelde."

Küçük Bess Fordham aramızdan geçerek birkaç adım ileride, dudakları memnuniyetsizlikle aşağı sarkmış olarak beni izleyen Ah-Suk'un önünde durdu.

"Bir dalda iki kurbağa!" dedi Bess, Ah-Suk'a. Adam dikkatini hemen önünde zıplayıp duran kıza vermeden önce sert bakışlarını Oliver'ın üzerinde dolaştırdı.

Oliver, unutulmuş bir tişört gibi ortalıkta duruyordu. Burumdan derin bir nefes aldım. Tıpkı annemin ciğerlere enerji vermek ve negatif duyguları dağıtmak için öğrettiği gibi. Bu genç adam sırtıma birkaç devedikenini batırsa da kötü niyetli biri değildi. Kendime Oliver Chance'in bir şeyler kaybettiği için burada olduğunu hatırlattım. Belki bir ev, belki sevdiklerinden birileri...

"Ailen iyi mi?" diye sordum.

"Genel olarak evet. Büyükbabam ayak bileğini kırdı ama sağlam. O yaşta biri olarak herhangi bir şey hissettiği için bile şanslı olduğunu söylüyor." Gülümsedi.

"Enteresan birine benziyor."

Boston kızlarının içine mum konmuş kavanozları yakındaki bir ağaca asarak gölgeleri titreştirmesini izledik.

"Burada yaptığın şey, çok iyi." Oliver'ın bakışları usulca benimkilerle buluştu. "Beni bir hayranın olarak düşün."

Bir vuruş sesi duyulunca bütün sesler kesildi. Bay Fordham kaşığı Francesca'nın tenceresine vuruyordu. "Dinleyin, dinleyin! Hanımefendi yemeğin hazır olduğunu söylüyor!" Hemen yanındaki Francesca tatlılıkla kızardı. "Ama önce bir konuşmaya ne dersin?" diye sordu Bay Fordham, Francesca'ya herkesin duyabileceği kadar yüksek bir sesle.

Francesca başını iki yana salladı. Beni fark edince eliyle bulunduğum yeri işaret etti. "Bu Mercy'nin fikriydi. Bu akşam hepimizin burada toplanmasının sebebi o."

Bütün gözler bana çevrildi. Dilim sanki düğüm olmuştu. Her ne kadar güvertede olmayı sevsem de bu gemiyi yürütüp yürütemeyeceğimden emin olmadığımı fark ettim.

Gülümseyen Bay Fordham boya merdivenini hemen önümde açtı. Bay Chance hızla elini uzatınca ona tutunup yukarı çıktım.

İki basamak yukarıda hafif bir esinti yakaladım. Jack bu siyah, kahverengi, sarı ve beyaz, her yaştan ve her boyuttan bunca yüzün ıslıl ıslıl bana baktığını görse mutlu olurdu. Herkesin hoş karşılandığı bir mahalle yaratmıştık.

Hepimizin ortak bir özelliği vardı: bir bakış açısı. Bu, içinden geçtiğimiz sürecin anısıyla dövülmüştü ve direneceğimize dair umutla şekillendirilmişti. Bir çimentodaki ayak izi kadar silinemez bir şeydi bu.

Elodie bana gösteriş yaptığımı ima eden o yapmacık gülüşlerinden biriyle bakınca beni konuşmaya teşvik etti. Sesim çok cılızdı. Tıpkı uzun çimlerin arasında cıyaklayan bir fare gibi. "Bu yemeği düzenlemek benim fikrim olabilir ancak bu akşam burada olmamız, St. Clare kızlarının toplu çabalarıyla mümkün oldu."

Harry'yle nane ve maydanoz toplamaktan dönmüş olan Katie ellerini çırparak bir alkış başlattı.

Sesler kesilmeden önce söyleyecek başka bir şeyler bulma umuduyla ağaçlara baktım ama yapraklarını hışırdatmakla yetindiler. Uzaklarda üç Çinli gördüm. Neredeyse merdivenden düşecektim ama Bay Chance beni tuttu. Gelenler Pang ailesiydi. Hemen arkalarında da tanımadığım iki Çinli aile vardı. Elllerinde Deprem Hasadı ile dolu bir kızartma tavasıyla gelmişlerdi işte. Kırk dört küsur.

Anne, başardım. Belki dört artık bizi rahat bırakır.

Onlar da çemberimizin içine girip herkese kibarca baş selamı verdiler ve nihayet aradığım sözleri buldum. “Tavus kuşları ve ördekler kadar farklı olsak da bir trajedi hepimizi aynı gölete attı. Hepimiz önemli bir şeyler kaybettik. Bazılarımız için bu, arkadaşları ve aile üyeleri oldu.”

José tatlı, neredeyse saygı dolu bir ifadeyle baktı. Bir an onun Jack olduğuna yemin edebilirdim: sağduyum, kendi şahsi çorbam. Gözlerime yaşlar dolmadan, boğazım düğümlemeden önce bakışlarımı çocuğun üzerinden çektim. “Bu yemeği o insanlara adıyoruz. Ölümleri, kalbimizde okyanuslar kadar derin bir yara açmış olabilir ama bunun tek sebebi *kalbimizin* okyanuslar kadar derin, sevme kapasitemizin gökyüzü kadar geniş olmasıdır. Deprem bizden çok şey aldı. Ama bizim de ondan alabileceğimiz çok şey var.”

O an, en ufak bir dokunuşla içi dökülecek bir bardak gibi doluydu. Merdivenden indiğim an Katie ve Harry sıcacık kollarını benim kollarıma doladı. Francesca’ysa duaya başladı.

Diğerleri başlarını eğerken ben bir aralıktan, batmakta olan güneşin altın rengi ışınlarıyla aralanmış bulutlara baktım. Depremden beri ilk kez, paramparça kalbimin küçük bir parçası yerine oturdu. O parça, şimdilik bana yeterdi.

Karınlar doyuruldu, hikâyeler anlatıldı. Epeyce et vardı. Kimi ızgarada pişmiş, kimi kızartılmıştı. Mısırla takviye edilmiş güveç, çörek mantarlı makarna, tarçınla lezzetlendirilmiş ve üzerine portakal dilimi konmuş karahindiba yaprakları...

Kalabalığa, kümesine bakan bir horoz gibi baktım. Midedeki açlığın yerini derin bir tatmin hissi alıyordu. Bayan Lowry'nin başarılı bir girişim için söyledikleri gibi: Rüya gibi işler, takım çalışmasıyla ortaya çıkar.

Anne, sen ve Jack her neredeyse, kâseleriniz her zaman ağzına kadar dolu ve sandalyeleriniz rahat olsun.

Babam bile bunca insanın aynı tencereden yemek yediğini görse etkilenirdi. Belki benimle gurur bile duyardı. Bu kadar farklı insanların omuz omuza durduğunu yaşarken görebileceğine hiç inanmamıştı.

Bunu kaçırmak istemiyorsan çabuk gelsen iyi olur baba.

Birisi omzuma dokundu. Üniformasının üzerine bağışlanmış ordu gömleklerinden birini giymiş olan Georgina'ydı. Her zamanki ciddi konuşma tarzıyla, "İnsanları sayıyordum," dedi, "burada seksen iki kişiyiz ve sürekli yeni birileri geliyor. Ne yapmalıyız?"

“Son kırıntı da tükenene kadar onları beslemeye devam edeceğiz.”

Yakınlarda dolaşan Harry ile Katie, konuşmamızı duymak için daha yakına geldiler. Francesca da bize katılmak için Bay Fordham’ın hayranlık dolu ilgisini bıraktı.

Georgina kaşlarını çattı. “O dediğin yarım saat kadar önce oldu. İnsanlar şimdiden kemikleri emmeye başladılar.”

Bir adamla bir kadın tencerenin üzerine eğilmiş, çocuklarına emmeleri için kaburga kemiği vermişlerdi. Kraker tepsisi, birkaç maydanoz parçası dışında bomboştu. Yeşilliklerle marnanın bulunduğu tencere ise çoktan ovalanmak için göle taşınmıştı.

Francesca parmağını çenesine koydu. Ojeleri hızla dökülmüştü. “Onlara süt verebiliriz belki?”

Katie başını iki yana salladı. “Bizaffet’in nereye gittiğini bilmiyoruz. Minnie Mae onu aramaya gitti.”

Derin bir nefes aldım. Bizaffet tek başına bile midemi kuru üzüm gibi büzüşmekten koruyordu. Akşam yemeğinde tek yiyebildiğim Francesca’nın ağızma zorla tıktığı, küçük bir şarap kavanozundan bir yudum alarak yuttuğum et parçasıydı.

“Eh, bir parti yiyecekten çok daha fazlasıdır. Bir arada olmak güzel, ateş de öyle.” Bu, bir şeftaliyi parlatmaya çalışmak gibiydi. Kimsenin ruh hali düzelmedi. “Keşke birinin de kemarı olsaydı,” diye ekledim somurarak.

Francesca’nın gözleri Oliver Chance’in dikkatle kozalakları dizişini izleyen sarkık saçlı adama yöneldi. Oliver bana kaçamak bir bakış attı, o sırada kozalak yığını düşünce herkes güldü. “Bay Fordham tarak üflemeyi biliyor.”

Katie, Harry’yi dirsekledi. “Harry de bir melek gibi şarkı söyler.”

Harry buna, sanki bir örümcek hızla gözlerinin önüne sarkmış gibi tepki verdi. “Ah, hayır! Yapamam!”

“Nedenmiş?”

“Çünkü ne söyleyeceğimi bilmiyorum.” Geri çekildi.

“Atterly Row’daki şu kızla ilgili olanı söyle.”

Harry bir elini kızarmış yanağına koydu. “O avlanan bir kadınla ilgili!”

Georgina, “Peki *Johnny Eve Koşarak Döndüğünde** nasıl?” diye öneride bulundu.

“O da savaşla ilgili!”

Katie, “Eh, şarkıların bir konusu olmak zorunda,” dedi.

Parktaki küçük köşemizi dolduranlara birkaç insan daha eklendi. Sakince yiyecek bir şeyler arıyorlardı etrafta. Haber yayılmıştı. Her ne kadar yalnızca temizlenmek için sıcak su ve nane-den başka bir şey bulamasalar da yanımızda kalıyorlardı, çünkü aç olmaktan daha korkunç olan tek şey aç ve yalnız olmaktı.

Ortamı biraz hareketlendirmenin zamanı gelmişti.

Derin bir nefes alıp haykırdım. “Johnny ayaklarını vura vura eve döndüğünde, heeey! Heeey! Onu kahkahalarla karşılayacağız, heeey! Heeey!”

Aramızda ötücü kuşlar olduğuna dair bir önsezim vardı. Birileri melodinin içine ederken müzik kulağı olan birinin hiçbir şey yapmadan durmasının güç olduğunu umuyordum. Her yeni yıl arifesinde annem bambu yapraklarına pirinç sarmak için beni zorlar ama sonunda kaçınılmaz olarak beni kaldırıp başına kendi geçirdi. Yapmaktansa yemeyi tercih ettiğimden, annemin beni kölelikten azat etmesi için bilinçli olarak mahvederdim.

Kızlar ağızları açık bana baktılar. Harry’nin elleri kulaklarına yaklaştı. Sonra yeniden yükselmelerini engellemek istermiş gibi kucağında birleştirdi ikisini de.

“Erkekler neşelenecek ve çocuklar haykıracak, kadınlar bir araya toplanacak. Johnny eve koşarak döndüğünde hepimizin keyfi yerine gelecek!” diye söylemeye devam ettim.

* (İng.) *When Johnny Comes Marching Home*. ABD İç Savaşı’nda kullanılan popüler bir şarkı. –yln

Birilerinin bir an önce şarkıya katılmasını tüm kalbimle istiyordum, zira herkesin bana tuhaf tuhaf bakması bir yana, sözlerin devamını bilmiyordum. Gulliver'lerin bebeği ağlamaya başladı. Yapma mızımız, o kadar da kötü değilim. "Ah, eski kilisenin çanı... ding-dang-dong..." Sırada ne olduğunu bilmediğimden sesim canlılığını yitirdi.

Hemen solumda kadifemsi, alto bir ses yükseldi, "Neşeyle çalacak heeey! Heeey!" Francesca! "Sevgili oğlumuzu karşılamak için, heeey!"

"Heeey!" diye eşlik ettim.

Üçüncü bir ses de şarkıya katıldı. "Köyün delikanlıları ve genç kızları, gül dökecekler yollara." Öyle berrak ve hafif bir sesteki ki kuşlar bile onu dinlemek için durdu. Harry şarkı söylerken parmaklarını birbirine geçiriyordu. Duruşu öylesine dikti ki sanki parmak uçlarında duruyor gibiydi.

Francesca'yla birlikte koroya katıldık. "Johnny eve koşarak döndüğünde hepimiz neşeleneceğiz!"

Harry üçüncü bölüme geçtiğinde birileri ahenkle ıslık çalmaya başladı. Sonra Bay Fordham bir tarak çıkardı, üzerine bir sigara kâğıdı sarıp heyecanlı notalar üfledi. Bay Chance altta kalmamak için bir şarap şişesi alıp uyumlu sesler öttürmeye başladı.

Ve atlar serbest kaldı! Sesimi alçaltarak Harry'nin sesinin ortaya çıkmasını sağladım. Değişimi beni büyülemişti. Her zaman sıkılgan, katı biri olduğunu düşündüğüm o kız, ipek bir yelpaze gibi açılmış, tüm gözleri üzerine çekmişti.

Şarkı bittiğinde insanlar yeni bir şarkı için haykırdı. Yemek yememiş olanlar bile öneriler sunuyordu.

Harry, *Ah Bir Tanem, Clementine'e** başladı. Birileri bir tenekenin içindeki sığır kemiklerini sallayarak düzenlemeye katıldı. Elodie'nin hayranlarından biri, daha çok yeni yakalanmış balıkların çırpınışına benzeyen bir dansla onu etkilemeye çalışıyordu.

* (İng.) *Oh My Darling, Clementine.* -yhm

Yüzümde tatlı bir esintiyle gülümseyerek Francesca'ya döndüm ama yarımda değildi. Puslu ışık yüzleri belirsizleştiriyordu. Francesca'yı aramak için geniş çemberimizin etrafında dolaştm. Kozalak sınırının yirmi adım kadar ötesinde bir askerle konuştuğunu gördüm. Asker, başındaki kahverengi ordu şapkasıyla ondan yalnızca bir iki santim uzun görünüyordu.

Telaştan olduğum yerde donup kaldım. Sonra hızla onlara doğru ilerledim. En azından yağmamızın kanıtları tüketilmişti. Asker sözlerini el hareketleriyle vurgularken Francesca kaşlarını çatmış dinliyordu. Adamın burnunun altında sarı bir bıyık gizleniyordu. Burun delikleri kalındı. Annem olsa, bunun, çocuğun parayı korumaya çalıştığı anlamına geldiğini söylerdi.

Biraz uzakta başka bir asker dikilmiş, dansa kaldırılmadığı için dans etmekten hoşlanmıyormuş gibi görünmeye çalışan bir kızın özlem dolu bakışlarıyla partimizi izliyordu. Adamın güneş yanığı tenini, köpeğin vurulması olayından hatırladım: Er Smalls.

Durumu anlamaya çalışarak yavaşladım. Francesca kollarını kavuşturdu. İlk asker onu tutmaya çalıştı ama Francesca geri çekildi. Topukları üzerinde dönerek kampa doğru yürümeye başladı. Adam bir şeyler söyleyince yine durdu. Birkaç şey daha konuşuldu.

Gördüğüm, Marcus denen yüksek rütbeli asker olmalıydı. Onlara doğru ilerledim. Daha fark edilecek kadar bile yaklaşmamışken Marcus'un kolonyası, beni yeni ölmüş bir misk öküzünün cesedi gibi çarptı.

"Kendimi ifade ettim," dedi Francesca. "Buradan ayrılmaya hazır değilim."

"Ama burada kalamazsın, bu uygun değil." Marcus'un vurgulu bir konuşma tarzı vardı. Heceleri, sanki ağzıyla yazarmış gibi söylüyordu. "O şarap şişelerini gördüm. Belediye başkanı alkol satışını yasaklayan bir bildiri yayınladı, yani o şaraplar muhtemelen yağma malı."

“Depremden önce alınmadılarsa tabii.”

“Deprem, suç oranını devasa boyutlara taşıdı.” Son sözlerini özellikle vurgulamış gibiydi. “Halı silkelendi, bütün zararlı haşereler ortaya çıktı. Bulabildikleri her şeyi götürmeye çalışıyorlar. O böceklerle bir arada olmak istemezsin Chessie.”

Chessie mi? Bu küçültücü isim beni öfkeliendirdi.

“Belki de böcekler yalnızca hayatta kalmaya çalışıyorlardır, herkes gibi,” dedi Francesca buz gibi bir sesle.

“Bugün Shreve Mücevherat’ın önünde üç yağmacı vurduklar. *Hayatta kalmak* için en son ne zaman elmas bir gerdanlığa ihtiyaç duydu?”

Er Smalls tartışmanın olduğu yere doğru baktı ama yerini korudu.

Francesca, “Ordunun depremzedeleri hayatta tutmak yerine mücevher dükkânlarını koruması üzücü,” diye karşılık verdi. “Ne zaman yiyecek getirecekler? Ve daha iyi barınaklar?”

Marcus’un yüzünde öfkeli bir ifade belirdi. “Senin tiyatron için zamanım yok. Abime seni ailemin evine bırakacağımı söyledim ve dediğimi yapmaya kararlıyım.”

“Ben burada gayet iyiyim. Abime iyi ve hazır olduğumda gideceğimi söyle.”

Marcus sonunda orada dikildiğini fark etti. Kurumuş çimen rengi gözleri benim de o böceklerden biri olduğumu söyler gibi kısıldı.

Bir adım yaklaşp elimi uzattım. “Merhaba, ben Mercy Wong.”

Hafifçe öksürdü, sonra Francesca’ya *bu arsız tavuk da kimin* der gibi baktı.

“Mercy, bu Teğmen McGovern. Bayan Wong benim yakın arkadaşarımdan. Gördüğün gibi çok meşgulsüz. Uğradığın için teşekkürler, iyi geceler.”

“Bir dakika Bayan... Wong.” Bir ceviz kırabilecek kadar

güçlü dişlerini gösterdi bana. “Eğer gerçek bir arkadaşsanız, Francesca’nın bir çatının korunmasına ait olduğunu görebilirsiniz. Buraya, avam insanlara değil.”

Ne demek istediğini bilmiyordum ama sanki bize *ayak takımı* diyordu ve bu da pek iltifat sayılmazdı. “Endişelendiğiniz şey çatıysa, bizimkiler gayet yeterli.” Çadırımıza baktım. Harry, *Oh! Susanın*’nın heyecanlı bir versiyonuna başlamıştı. Birileri kaşıkları tencereye vurarak tempo tutuyordu.

Marcus bakışlarımı takip etti. “Sizin? Yani sen *onunla* mı uyuyorsun?” Francesca’yla konuşuyordu ama parmağını bana uzatmıştı. “O *kılıfın* içinde.”

“Aslında orada dört kişi kalıyoruz,” diye yanıtladı Francesca.

Marcus’un hızla soluk verdi. Sıkışmış bir kapağın açılışı gibi bir ses çıktı. “Senin bir barbarla böyle bir yerde kalman hiç ama hiç uygun değil. Her türlü hastalığı taşıyorlar. Buna izin veremem. Benimle geliyorsun. Tek bir söz daha istemiyorum.” Bu sefer Francesca’nın kolunu yakaladı.

“Belediye başkanı kadınların istemedikleri halde zorla alıkonulabileceklerine dair bir genelge de mi yayınladı?” diye sordum. “Eğer yayınlamadıysa buradaki barbar kim?”

Marcus’un dudakları büzüldü. Bana *kara* kelimesiyle başlayan ve *balçık* ile biten bir hakaret etti.

Francesca çekilmeye çalıştı ama Marcus onu bırakmadı.

İyi bir işkadını bir hasmına ne zaman karşı duracağını ve ne zaman bacaklarını tekmeleyeceğini bilirdi. Zorbaya doğru ilerleyip ona becerebildiğim kadarıyla hak ettiğini verdim.

Teğmen McGovern, üzerine çekirge sıçrayan Jack’in attığına benzer bir çığlık attı.

Birileri beni yakamdan tuttu. Er Smalls. Ona da bir tekme attım.

“Bırak onu!” diye bağırdı Francesca. “Aklını mı kaçırdın sen? Marcus, söyle ona kızı hemen bıraksın!”

Er Smalls sonra yeniden dengesini sağladı. Gözümün önünde yıldızlar uçuşmaya başlamıştı. Francesca bana ulaşmaya çalışıyordu ama Marcus onu çekip uzaklaştırdı.

Aniden Er Smalls'ın tutuşu gevşedi. "Ahhh! Ah!" diye haykırdı acıyla.

"Çok ayıp Bay Smalls! Ne yapıyorsun sen? İtip kaktığn bu kız bir St. Clare kızıdır seni terbiyesiz ahmak."

Müdire Crouch, Bay Smalls'a bastonuyla bir kez daha vurdu. Çocuk beni bırakmadan önce bir çığlık daha attı. Müdire Crouch'un bastonunun ucunu memnuniyetle hatırladım. Er Smalls'u kebaba çevirmesini umdum.

"Ve sen Bay McGovern. Wilkes Koleji için bir utanç örneğisin."

İki arkadaş üniformalarının içinde küçüldükçe küçüldü. Artık askerden çok sigara içerken yakalanmış oğlan çocuklarına benziyorlardı. Francesca benim yanıma koştu.

Müdire Crouch bastonunu yere vurduktan sonra iki elini törensel bir edayla pirinç topuzun üzerinde birleştirdi. "Müdür Donahugh senin Bayan Bellini'ye, *talip olduğun hanımefendiye*, zorbalık yapmanı duymaktan hoşlanmayacaktır, değil mi? Müdür bey biraz yufka yürekli olabilir ama tahammül edemediği bir şey varsa o da kaba davranışlardır. Ona benim kızlarıma eziyet ettiğinizi söylediğimde sizi okuldan atmakla kalmayacak, büyük yükseköğrenim kurumlarının kapılarının da kurbağa lekeli yüzlerinize kapanmasını sağlayacaktır."

Bu kadarı Bay Smalls'a yetmişti. Birden, "Hayır efendim! Lütfen ona söylemeyin. Onun St. Clare'den olduğunu bilmiyorduk!" diye haykırdı. Korku dolu gözlerini bana çevirdi. "Yemin ederim ki bilmiyorduk."

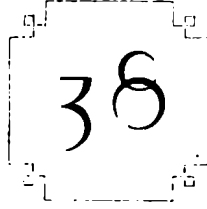
Teğmen McGovern yere tükürdü. Müdire Crouch tiksintiy-le homurdandı.

"Hemen bu kamp alanını terk edecek, savunmasız kadinları rahatsız etmeyi de bırakacaksınız. Yoksa başka yollar

aramam gerekecek. Eğer gölgenizin ucunu burada görür ya da içinde yüzdüğünüz o kolonyanın kötü kokusunu duyar-sam..." Marcus'a doğru sert bir bakış attı. "En kısa zamanda Müdür Donahugh'u ziyaret ederim."

Bay Smalls sendeleyerek uzaklaştı. Bize son bir bakış atan genç teğmen de onu takip etti.

Uzaklaşan askerler oyuncak boyutuna geldiğinde Müdire Crouch, Francesca'ya döndü. "Bayan Bellini, ellerini yoğurmayı bırak. Pizza yapmıyorsun." Sonra aksi mizacıyla yeniden bana odaklandı. "Bayan Wong, Bayan Beauregard gittiği o... *inek avından* döndü. Kendinden geçmiş bir halde çadırına girdi. Seni istiyor."

Francesca'yla birlikte neredeyse yüz kişiye ulaşmış kalabalığa doğru ilerledim. Müdire Crouch'un benim için yaptığı sağlam savunma hakkında ne düşüneceğimi bilemiyordum. Belki de beni sandığım kadar küçük görmüyordu. Francesca'nın, ceza aldığım gün söyledikleri aklıma geldi. *Bütün dikenlerine rağmen iyi niyetli biri.*

*"Give My Regards to Broadway"*i söylüyordu. Birileri seslere saksafonu da eklemişti. Pantolon askıları takmış bir adam etrafta dolaşüyor, insanlara bir sandıktan yaban elması ikram ediyordu. Bir diğeri ise bir çuvaldan fındık dağıtıyordu. Her nasılsa bolluk artmıştı.

Çadırın içinde Katie, Minnie Mae'in bir ordu gömleği giymesine yardımcı oluyordu. Saçları boş buğday başakları gibi omuzlarına dökülen ve ekşimiş süt kokan Minnie Mae, o ilk gördüğüm sessiz sosyete kızına hiç benzemiyordu. Gözleri vahşi bakıyordu. Sanki bir kuşmuş da her an kaçacakmış gibi soluk kesen bir yanı vardı.

Katie kızın yumrulu omuzlarına bir battaniye serdi. "Bir cadının burnu gibi soğuk."

"Neler oldu Minnie Mae?"

Kız sallanmaya başladı. "Dışkılar Stow Gölü'ne kadar takip ettim. Bizaffet köprüünün üzerinde duruyordu. O adam da köprüünün sonunda Çilek Tepesi'ndeydi."

Katie oturduğu yere yerleşti. "Kim?"

"Sağır adam." Minnie Mae sallanmayı bırakıp yaşlı gözlerini bana sabitledi.

Çadırın kapağı açıldı. Elodie bir yaban elmasını dişleyerek içeri girdi. "Popüler olmak çok yorucu." İçeri süzülüp uzandı. Payına düşen yerden fazlasını kaplamasını önemsemeyerek dirseklerinin üzerinde doğruldu. "Minnie Mae, iyi görünmüyorsun."

Minnie Mae onu sallamadı. "Sağır adamın köprüünün ucunda durduğunu gördüm. İpini uzatmıştı." Eliyle gösterdi. "Bizaffet'i gelmesini söylüyordu. Bizaffet köprüyü geçti, ilerledi, ilerledi, ta ki..." Gözleri iyice büyüyerek alev alev yanmaya başladı. "Öylece kaybolana kadar." Burnunu battaniyeye sildi.

"Gözden mi kayboldular yoksa artık onları göremeyeceğin kadar karanlık mıydı?" diye sordu Francesca kibarca.

"Hâlâ ışık vardı. Sanki havanın içinde kaybolup gittiler."

"Peşlerinden gittin mi?" diye sordum.

"Hayır! Orası lanetli. Güneş batana kadar bekledim. Geri dönmediler."

Katie, "Belki de diğer taraftan suyu geçmişlerdir," diye fikir yürüttü.

Minnie Mae başını ağır ağır iki yana salladı. "Neden öyle bir şey yapsınlar ki? İnekler yüzmekten hoşlanmaz."

Elodie burnunu kırıştırdı. "Neden Çilek Tepesi'ne tırman-sınlar ki? Orada hiçbir şey yok. Bir ineğin çıkması zor olan yokuştan bahsetmiyorum bile."

"Manzarasının çok güzel olduğunu duymuştum," dedim. Tabii ki kendi gözlerimle görme şansım olmamıştı.

Minnie Mae gözlerini ovuşturdu. "Bizaffet'te Ruby'nin bir parçası olduğunu düşünmüştüm. Onun o güzel ruhunu hisse-

debiliyordum. Adam, onu bana getiren bir melekti. Bence Tanrı onlara dağa tırmanmalarını söyledi. Böylece onları yanma alması daha kolay olacak.”

Çadırdaki tek lambanın yaydığı gölgeler, yüzlerimizdeki ifadeleri gizliyordu. Kimse meleklerin genellikle insanlar tarafından dövülmediğinden bahsetmedi.

“Onun bir melek olduğunu sanmıyorum Minnie Mae. Ama bize büyük bir iyilik yaptı. Bunun için ona teşekkür edilmeli.”

“Gidip onları arayacak mısın Mercy? Ona gerçekten ne kadar üzgün olduğumu söylemek istiyorum.” Ağlamaya başlayınca omuzları sarsıldı. “Keşke ben olsaydım. Ah, Ruby, keşke ben olsaydım.”

Hıçkırıkları içimde bir çukur kazarak kendi acımı gömdüğüm yere ulaştı.

Francesca, kızın battaniyeyle sarılmış bacağına dokundu. Elodie doğruldu. Katie, Minnie Mae’in uzanmasına yardımcı oldu. Çadır bir anda tabut gibi bunalıcı geldi. Dışarı çıkıp tatlı gece havasını içime çektim. Harry artık şarkı söylemiyordu. Bir gitar sesi vardı.

Elodie arkamdan geldi. Onun peşinde de Francesca ile Katie vardı. Georgina, bir grup genç insanla konuştuğu noktadan bizi görünce hızla yanımıza geldi.

“Minnie Mae?”

“Dinleniyor,” dedi Katie. “Ama gözümüz üstünde olsa iyi olur.”

Georgina başıyla onayladı.

Kalabalığın arasından kendi çadırımıza doğru ilerledim. Konuklar gidene dek uyku yoktu. Ve bir yanım, Minnie Mae’in acısını biraz olsun dindirebilirim kendi acımın da biraz iyileşeceğini söylüyordu. Üzüntü, insanların mantıksız şeyler yapmalarına neden olabilirdi. Bir adamda bir melek, bir inekte bir kız kardeş görmek gibi. Ama belki de yeniden mantıklı düşünmemizi sağlayan şey bu mantıksızlıklardı.

Bir fenere ihtiyacım olacaktı. Çadırımızın yanındaki malzeme sandığını kolaçan ettim.

Elodie, "Bu saatte Çilek Tepesi'ne gidecek değilsin herhalde, öyle değil mi?" diye sordu.

Katie yanıma çömeldi. "Ben de seninle geliyorum. Mezarlığa filan gitmeyeceksek tabii."

Francesca çadırımızdan bir fener daha çıkardı. "Bunu mu arıyordun? Ben de geliyorum."

Karanlığın içinden Harry çıkageldi. Yüzü daha önce hiç görmediğim kadar canlıydı. "Neler oluyor? Hepiniz ortadan kayboldunuz."

Katie, "Bizaffet'le sağır adamı bulmak için Çilek Tepesi'ne gidiyoruz," dedi.

Harry gözlerini kırıştırdı. "Çilek Tepesi mi?"

"Hepiniz gelmek zorunda değilsiniz. Parti ne olacak?" dedim.

Francesca etrafa, sesleri tek bir gürültüye dönüşen insanlara baktı. "Yokluğumuzu fark etmezler bile."

"Hepiniz keçileri kaçırmışsınız." Elodie sandığın yanına çöküp dizlerini karnına çekti. Pantolonunda çimen lekeleri vardı. "Orası lanetli. Stow Gölü'nün Leydisi elli yıl önce gölde bebeğini kaybetmiş. Duyduğuma göre üç kez arka arkaya *Beyaz Leydi* dediğinizde size görünüyormuş. Bebeğini görüp görmediğinizi soruyormuş ve siz de gördük dersiniz hayatınız boyunca sürecektir biçimde sizi lanetliyormuş."

Katie, "Peki ya görmedik dersek?" diye sordu.

"Sizi öldürür."

Güldüm. "O zaman sanırım adını üç kez tekrar etmeyeceğiz." Elodie'nin yeni ortaya çıkan bu yanı, öyle sandığım kadar da zorlu olmayan yanı beni eğlendiriyordu.

Francesca feneri yaktı. Katie birkaç yedek mum ile kibrit koydu cebine.

Elodie'nin ağzı açık kaldı. "Yine de gidecek misiniz?"

Ayakkabımın bağcıklarını sıkıca bağladım. “Uyanık kalıp bizi beklemen gerekmez.”

Deprem bizi anlaşılmaz şekillerde etkilemiş, sosyal statü ve düzenin temelinde yatan varsayımları yerinden oynatmıştı. Okulda kızlar Elodie’ye her zaman köpek balığıyla aynı tekne-
de yüzen küçük balıklar gibi saygıyla yaklaşıyorlardı. Şimdi, yakın dostları yokken ise köpek balığının dişinin hâlâ durup durmadığı belirsizdi ve kızlar onu çoğunlukla görmezden geliyordu.

Elodie somurturken yüzünde o eski alev titreşimlerinden biri belirdi. Oturduğu yerden doğruldu. “Ben hortlaktan korkmuyorum. Hem zaten yapacak daha iyi bir şey de yok.” Francesca’nın elinden aldığı fener bir gıcırta çıkardı. Süslü Çizme, gecenin içinde en önden ilerlemeye başladı.

Elodie parkın batı tarafına doğru bize öncülük etti. Gece karanlığında gökyüzündeki dumanları göremesek de hava hâlâ doğal olamayacak kadar sıcaktı. Tenimizde boncuk boncuk beliren ter damlaları bunu açıkça gösteriyordu. Sanırım şehrimizdeki yangınlar tıkmaya devam ettikçe hava ısınmaya da devam edecekti. Bizim parktaki vahamızı rahat bırakmalarını umdum. Çadırdan kentlerinde kumda kaleler yapmak için ellerinden geleni yapan yüzlerce sığınmacının yanından geçtik. Çoğunun üzerinde bizimki gibi alakasız kıyafetler vardı. Bir kısmıysa en güzel pazar kıyafetlerini giymişti. Kravatlar, fraklar, kabarık etekler, eldivenler... Bir an dünyanın sonunun geldiğini düşünüyorlar da yaratıcılarıyla karşılaşırken en iyi hallerinde olmak mı istiyorlar diye düşünmeden edemedim.

Yukarılardan bir yerlerden çalman mızıkânın cızırtılı melodisi duyuldu. Başımı yukarı çevirdiğimde bir ağacın üzerinde oturmuş bir boruya üfleyen bir adam gördüm. Mızıkalar bile

neşelerini kaybedermiş demek. Onların hep neşeli enstrümanlar olduğunu düşünmüştüm ama bu akşam her bir nota ağlıyor gibiydi.

Babam her zaman bir gün ölürse birilerinin cenazesinde, olması gerektiği gibi borazan çalmasını istediğini söylerdi. Aleyhimize çıkardığı onca kanundan sonra Amerika bize en azından bunu yapabilmeliydi.

Francesca'yla benim birkaç adım önümde, Katie ve Harry bu akşamki yemekten konuşuyordu. Harry'nin adımlarında bir rahatlık vardı. Sanki bu gezegende daha çok yer edinmeye başlamış gibi hareketleri büyümüştü. Belki de şarkı söylemek aklındaki şeytanların bir kısmından kurtulmasını sağlamıştı. Daha önce canını sıkan her neyse artık yoktu. Belki de iyileşmenin en iyisi, içten gelen ve zamanla beslenendi. Onun değişimi bana umut verdi.

Francesca bana doğru eğildi. "Bay Chance'in büyükbabasını kontrol etmek için erken ayrılması gerekti ama benden sana onun adına iyi akşamlar dememi rica etti."

"Demek öyle." Ona yan bir bakış attım.

"İyi bir aileden geliyor."

"Onun gibi biri, benim gibi biriyle ilgilenmez."

"Her kuralı delen biri vardır." Bana doğru baktı. "Cetvelleri de kıran."

Söylediği şeyin önemini algıladığından şüphe etsem de hedefi vuran atışına gülümsedim. Genel bir kural olarak beyaz insanlar, Çinlilerle arkadaşlık etmezdi. Onlarla insanların önünde dalga geçmek gibi bir niyetleri yoksa evlenmezlerdi de. Olmazdı işte. Yine de bir an için kendimi başımın üzerinde ipekten bir şapka, ayaklarımda süsleri meydanda deri çizmelerle Bay Oliver Chance'in kolunda hayal ettim. Ama onun pürüzsüz yüzünü, utangaç tebessümünü ve sevgi dolu bakışlarını gözümde canlandırmaya çalıştığımda tek görebildiğim Tom'du.

Son görüşmemizin anısı yeniden kalbimi acıttı ama acıyı omuzlamak için kendimi zorladım. *Kendine iyi bak Tom. Senden tek istediğim bu.*

Katie bir ağaç kökünün üzerinden atladı. “Müdire Crouch, Güney Pasifik Demiryollarının şehirdışına ücretsiz insan taşıdığını söyledi. Ama bir bekleme listesi varmış. Yarın bizi Texas’a götürecek biletlere bakmaya gidecek. Mercy, eğer kalacak bir yere ihtiyacın olursa, biliyorsun, eğer... eğer istersen, benimle ve Harry’yle eve gelebilirsin. Bol bol yerimiz var. Büyükanнем insanları çok sever.”

“Teşekkürler. Teklifine minnettarım ama burada kalıp babamı bekleyeceğim.” Daha önce Texas’a gitmeyi hiç düşünmemiştim. Acaba Texas’ta hiç Çinli var mıydı? Annemle Jack’in ölümlerinin üzerinden bu kadar az zaman geçmişken, sanki onları terk ediyormuşum gibi şehirden ayrılmak bana doğru gelmiyordu. Annem ölülerin aşına oldukları yerlerde dolaştıklarına inanırdı. Jack’in beni arayıp bulamadığını düşünmeye dayanamazdım.

Francesca gülümseyerek, “Babamın sigarasıyla ve abimin katlanılmaz tavırlarıyla baş edebilirsen San Jose’de bizim aileyle de kalabilirsin,” dedi. Dile gelmeyen endişesi havada asılı kaldı. *Ya baban gelmezse?*

Elodie arkasını dönüp bana baktı. “Kimse San Jose’de yaşamak istemez. Onarımdan sonra babamla ve benimle kalabilirsin. San Francisco’dan ayrılman gerekmez.” Onun teklifi beni diğerlerinden daha çok etkiledi, zira o derin nefretini hâlâ hatırlıyordum. Ama Jack ve annem artık yokken Nob Hill’de yaşama fikri benim için tüm cazibesini yitirmişti. Ayrıca hayatlarımız yeniden yoluna girince Elodie’nin neler hissedeceğini kim bilebilirdi ki? O hâlâ zengin olacaktı, ben ise hâlâ fakir. O hâlâ Fransız olacaktı, ben hâlâ Çinli.

Eh, bu başka bir günün problemiydi. “Hepinize teklifiniz

için teşekkür ederim. Özellikle de sana Elodie. Ne de olsa pencerenin aralık kalmasının seni ne kadar öfkeliendirdiğini biliyorum.”

Elodie homurdandı. “Seninle odamı paylaşacağım demedim ki.”

Uyuyan insanların (en azından ben uyuduklarını umuyordum) arasından ilerleyerek devasa çam ağaçlarından oluşan bir alanı geçtik.

Francesca kolumu çekiştirerek kenarları şişkin bir ocakta yumurta yapan bir kadına dikkatimi çekti. “Bunun gibi küçük bir ocak, mutfak için harika olur. Odun ateşini daha verimli kullanır. Bir keresinde böyle bir ocakta bir tekne dolusu memura yetecek kadar turta yapmıştım.” Mesele yemek olunca oldukça takıntılıydı.

Kadına doğru ilerledim. “Affedersiniz hanımefendi ama buralardan geçen bir inek gördünüz mü?” Stow Gölü’ne giden taşlı yol, kadının durduğu yerin birkaç adım ilerisindeydi. Bizafet ve sağır adam bu taraftan çıkmış olmalıydı.

Kadının uzun yüzü daha da uzadı. “İnek mi? Hayır, görsem kesinlikle hatırlardım.”

“Teşekkürler.”

İlerlemeye devam ettik ama kadın arkamızdan seslendi. “Gecenin bu saatinde gölden kendinizi koruyun. Beyaz Leydi etrafta olabilir.”

Elodie soluğunu tutarken elindeki fener gıcırdadı. Hepimiz dönüp ona bakınca omuzlarını dikleştirip eğimli patikada ilerlemeye devam etti.

Neredeyse hatırladığım gibiydi ama ufak tefek değişiklikler vardı. Takırdayan ağaçlar şimdiki kadar uzun değildi ve görkemli vagon daha güzel günler de görmüştü. Bir zamanlar binmek istediğim tekneler *malijong* taşları gibi rasgele birbirlerine değiyordu.

Harry eteklerini iki yandan kaldırmış, bir gölge gibi sessizce ilerlerken taşlarla kozalaklar arasında yolunu arıyordu. “Burası zifiri karanlık.”

Rüzgâr dumanın epey bir kısmını götürmüştü, yıldızlar göğün endişesini renklendiriyordu. Elodie fenerini daha yukarı kaldırdıncı ışık inci gibi tenini aydınlattı.

Gölün merkezindeki Çilek Tepesi’nde sona eren iki kemerli köprüye ulaştık. Tepenin yokuşu oldukça dikti ve yanlara doğru daralıyordu. Eğer adam Bizaffet’ı oraya çıkarabilirdiyse sadece tek bir yere gidebilirlerdi: zirve.

Köprüyü sessizlik içinde geçerken sudan yükselen serinlik kolumdaki tüyleri diken diken etmişti. Bizaffet’in nazik mөлlemelerini duyabilmek için kulaklarımı dört açmıştım. Teknelelerin çarpışması, ayakkabılarımızın yere sürünüşü ve hışırdayan yapraklar, etrafımızda ürkütücü bir sesler korosu oluşturuyordu ama mölleme yoktu. Gündüzleri bu kadar pastoral olan bir yerin geceleri nasıl kurtadamların fink attığı bir yere dönüştüğünü merak ettim.

Burnum çileklerin korkusuyla sızladı. O sızı yavaş yavaş ayak tabanlarıma dek yayıldı. Birileri bana hayaletlerin çilek koktuğunu söylemiş miydi daha önce? Yoksa kendim mi uydurmuştum? Buraya Çilek Tepesi deniyordu, elbette adı gibi kokacaktı.

Bir örümcek ağı gözlerime çarpınca gerekenden daha fazla güç kullanarak ağı tırmaladım. Genellikle ürkek biri sayılmazdım. Daha önce en az yüz kez karanlık mezarlıkta yürümemiş miydim? Ama etrafımı saran kolektif kaygı bir şekilde zihnimle oynamıştı.

Ürkütücü sessizliği bozmak için, “Beyaz Leydi neye benziyor?” diye sordum. Bir nedeni de korkuyu alt etmenin en iyi yolunun onun üzerine gitmek olmasıydı.

“Adını söyleme!” diye ciyakladı Elodie bana ters bir bakış atarak. Sonra sesini alçaltarak fısıldadı. “Kirli beyaz bir elbise

giyiyor. Saçları uzun ve ıslak. Gölden çıkmış gibi böyle. Bazen bebeğine ninni söylüyor.”

“Kim?” diye sordu arkamızdan gelen Katie.

“Beyaz Leydi,” dedi Elodie. Der demez eliyle ağzını kapadı. “Azizler adına! Adını tekrar söyledim. Bu iki oldu. Birileri başka bir konu açsın.”

Harry ve Katie arkada, karanlıkta kalmıştı. Onları göremesem de ayak seslerini duyabiliyordum. Francesca da geride kalmıştı. Tepe dik bir şekilde uzandığı için nefesim kesiliyordu. Diğerlerinin bizi yakalaması için durdum. Francesca bir anda yanımda bitti. Eğilip ayakkabısını tuttu. “Ah! Ayakkabıma taş girdi. Elodie, ışığı yaklaştırsana.”

Elodie geri dönerken ışık da çoğaldı. Feneri aşağı indirdi. Francesca ayakkabısını sallarken ben de kolundan tuttum.

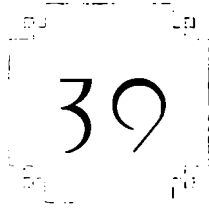
“Hah, buldum.” Francesca feneri Elodie’den aldı. “Bırak ben taşıyayım. Beyaz Leydi’den korkmuyorum.”

Elodie’nin yüzü, ismin üçüncü kez zikredilmesiyle küle döndü. Havada öyle bir gerginlik vardı ki iğne batırsanız patlardı. Francesca bizi merdivenlere doğru götürürken benim kalbim de hızla çarpıyordu.

İleride bir yerde usulca söylenen bir şarkı başladı. Öyle yumuşak bir sesteki ki başta hayal ettiğimi sandım. Derken ses hızla yüksek notadan bir çığlığa dönüşerek hepimizi olduğumuz yere çiviledi.

Merdivenlerin başında biri duruyordu ama yalnızca mum ışığıyla aydınlanan yüzü seçilebiliyordu. Yüzü bir yana eğik, gözleri aşağı çekilmiş ve dili ölümün ürkütücü ifadesiyle dışarı çıkmıştı.

“Bebeğimi gördünüz mü?” diye haykırdı Stow Gölü’nün leydisi.

Elodie hortlağa tek bir bakış atıktan sonra antik Mısır'daki mumyaları bile uyandıracak güçte bir çılgılık attı. Hızla arkasını dönerek sıvışmaya yeltendiyse de onu tuttum.

“Bırak beni!” diye haykırdı.

Cevap veremeyerek iki büklüm oldum.

“Ne?... Neden orada öylece duruyorsun?” diye sordu.

Hortlak da içten bir kahkaha attı. “Amma korktun ha!” dedi Katie.

Hemen yanında ürkütücü şarkıyı mırıldanan ve kendini gülmekten alamayan Harry duruyordu. Francesca gülümsemesini eliyle sakladı.

Elodie'nin yüzü bir süre daha muhafız aslan heykeli gibi donmuş vaziyette kaldı. Ama neşe de korku gibi her zaman yolunu bulurdu. Çilek Tepesi'nin zirvesine vardığımızda Elodie de bizimle birlikte kıkırdıyordu. Sanırım diğer kızlar, köpek balığının yanımızda yüzmesine izin vermeden önce skoru eşitlemeye ihtiyaç duymuştu.

Çilek Tepesi'ni, yıldızları izlemek için yapılmış bir amfiteatr taçlandırıyordu ancak taşlar çatlamıştı ve bir zamanlar yapıyı ayakta tutan kolonlar, devrilmek üzere olan domino taşla-

rı gibi bir yana eğilmişti. Neşem birden silindi. Ortam yalnızca yıldızlardan ve fenerimizden yayılan cılız ışıklarla aydınlansa da bu ışık, Bizaffet'ın da sağır adamın da burada olmadığını anlamaya yeterdi.

Kızlar küçük zirveye dağılmıştı. Bense aniden kendimi çok bitkin hissederek yapıdan düşmüş uzun, düz bir kayanın üzerine çöktüm. Francesca yanıma oturdu. "Sanırım kaçıp gittiler."

Neredeyse bir ineğin üzerinden atlamasını bekler gibi ayın halesini izledim. Ne olursa olsun bir adamla ineğinin bana aradığım bağışlanmayı sağlayacağını düşünmekle delilik etmiştim. Minnie Mae'in sanrısının gerçek olduğuna inandırdım kendimi. Belki de keder bir hapishane gibiydi. Bir kez oraya girdiniz mi, her şeyi, hatta yıldızların dizilişini ya da hayvanların hareketlerini bile, oradan çıkmak için bir yol olarak görüyordunuz. Belki de başka bir çıkışı yoktu bu hapishanenin. Yalnızca zamanın geçmesini çabuklaştırıyordunuz.

Dirseklerimin üzerine yaslanarak gözün algılayamayacağı seslerin ve kokuların içimi doldurmasına izin verdim. Mavi balıkçılın ürkütücü ciyaklamasıyla eş zamanlı olarak vıraklayan kurbağalarla akan suyun çağıltısı duyuluyordu. Çileklerin ve ot cinsinden bitkilerin kokusu havada uçuşuyordu.

Harry, Katie ve Elodie aramıza sığışarak ısınmak için büzüştüler. Yanaklarımı serin bir esinti yalayıp geçti. Onun üzüntümün bir kısmını uyuşturmasına izin verdim.

Sonra iç çekerek kızlara en sevdiğim mezar yazılarından birini aktardım. "*Günün birinde Pasifik'te yelken açacağım ve rüzgâr beni nereye götürürse orada olacağımı.*"

"Denize açılmak mı istiyorsun?" diye sordu Katie.

"Bir nevi. Küresel işim için koca bir filo satın almayı planlıyordum. Dünyayı gezecektim." Sözcükler ağzımdan öyle dümdüz çıkmıştı.

Belki şehir yeniden inşa edildikten sonra eski kurallar artık işlemezdi. Nerede istersek orada yaşayabilirdik. Ne de olsa bu

akşam Mercy Mutfağı'ndan yüzden fazla insan geçmişti. Bir trajedi yaşamış olmak dışında hiçbir ortak noktaları bulunmayan yüz insan. Bedel ağır olmuştu. Beni duyan her kimse, bunun bir hiç için olmaması için yalvardım ona.

Yanımdaki Harry birden kıpırdandı. "Senin bu yönüne hayranım. Her zaman ne istediğini biliyorsun."

"Aslında daha çok ne istemediğimi biliyorum."

Elodie'nin net sesi birden yükseldi. "Ben de ne istemediğimi biliyorum. Yaşadığım sürece bir parça bile çikolata görmek istemiyorum."

Hepimizin bakışı tam ortamızda oturan Elodie'ye çevrildi. Elodie ise omuzlarını silkti. "Alerjim var."

Francesca, "İnsanları doyurmaktan asla vazgeçmeyeyim istiyorum," dedi. "Yaptığım bir şeyi yedikten sonra yüzlerinin aldığı ifadeyi görmek hoşuma gidiyor." Ayağını uzattı. "Peki ya sen Katie?"

"Ben mi?" Katie karanlığın içinde kaşlarını çattı. "Şey, ben faydalı olmayı seviyorum. O yüzden sanırım insanların artık bana ihtiyaç duymamasını istemezdim."

Harry ve Katie'nin neden bu kadar iyi arkadaş olduklarını o an anladım. Harry'nin Katie'nin korkusuzluğuna ihtiyacı vardı, Katie'nin de birilerinin ona ihtiyaç duymasına.

"Arkadaşlarımıza artık ihtiyaç duymadığımız gün, ahşap paltomuzu giydiğimiz gündür," dedim.

"Amin," dedi Francesca.

Harry sessizce, "Yalnız kalmak istemiyorum," dedi. "Ailem beni rahibelere bırakıp gittiğinde yalnızlıktan öleceğimi sandım."

Onu dirseğinle dürttüm. "Bu kesinlikle çok kötü bir şey. Ama seni istemeyen anne baba, seni hak etmeyen anne babadır."

Francesca, "Mercy haklı," dedi. "İşe iyi yanından bakarsak, sana kiminle evleneceğini söyleyen ebeveynler konusunda endişelenmene gerek yok."

“Ya da seni hayal kırıklığına uğratacakları için,” dedi Elodie. “Ya da hayal kırıklığına uğratmaktan korkacağın.”

Elodie’ye, “Sen babarı hayal kırıklığına uğratmadın,” dedim.

“Ama uğrayacak. Ona annemin işle ilgili hisselerini satmayı düşündüğümü söylediğimde. Annem vasiyetinde hisseleri bana bırakacağını söylemişti.”

“Pekâlâ, ama onları şimdi satma. San Francisco henüz canlı bir piyasa sayılmaz.”

Elodie bana o delici bakışlarından birini attı. “Sandığın kadar aptal değilim Mercy. Sonunda o parayı annemin gurur duyacağı bir şeyde kullanmak istiyorum.”

Francesca parmaklarıyla fenerden yayılan ışıkla oynadı. “Keşke Mutfak daha uzun süre açık kalabilseydi.” Dönüp tek tek hepimize baktı. “Bir işkadınımız, bir şarkıcımız, bir evsahibimiz ve bir sürü yardımcımız var. Elbette aşçı olarak da ben varım. Bir restoran daha ne ister ki?”

“Bulaşıkçı,” dedi Elodie.

Gölmek iyi geldi.

Katie iç geçirdi. “Bu akşam uzun zamandır geçirdiğim en eğlenceli akşamdı. Birileri Harry’den imza bile istedi.” Bize bakıp gizlice yardımımızı ister gibi göz kırptı.

Yanımda kıpkırmızı kesilen Harry’yi dürttüm. “Çok ünlü ve zengin biri olduğunda ve Bayan Du Lac seni görkemli bir opera sahnesinde izlediğinde, seni buralara getiren et parçasını unutma.”

Elodie gözlerini o kadar devirdi ki başı geriye doğru sallandı. Harry ise kıkırdadı.

Katie, “Ne düşünüyorum biliyor musunuz?” dedi. “Bizim şu Mutfak, Çilek Tepesi gibi. Her şeyden uzakta küçük bir ada.”

“Hayaletsiz,” diye ekledi Elodie.

Yüzlerini görebilmek için öne eğildim. “Sanki insanlar yeniden normal şeyler yapabilecekleri, yiyip içip eğlenebilecekleri bir yere ihtiyaç duyuyormuş.”

Harry başıyla onayladı. “Katie’yle birlikteyken Falsom’daki konserve fabrikasının, işler düzelmezse stoktaki mallarını dağıtabileceklerini duyduk.”

Francesca sıranın diğer ucundan bana baktı. “Belki Bay Fordham ve Bay Chance, o kadınıki gibi bir ocak *ödünç almamıza* yardımcı olur.”

“Ödünç almamıza gerek yok, satın alabiliriz.” Elodie çantasını kaldırdı. “Mercy’yle ikimizin beşer doları var.”

Katie’ye dönüp, “Ama bir tren yakalayabilirsiniz,” dedim.

Başının etrafında dolaşan bir kelebeğe vurdu. “Büyükanem muhtemelen buraya doğru yola çıkmıştır. Müdire Cro-uch yine de bilet almamız gerektiğini düşünüyor ama belki fikrini değiştirebiliriz. Seninkilerden ne haber?” diye sordu Francesca’ya dönüp.

“Endişelenme işini bütünüyle abime bırakmışlar. Görünüşe bakılırsa o da Marcus’a havale etmiş. Dürüst olmak gerekirse şu an eve gitmeyi pek tercih etmem.”

Hepimiz dönüp Elodie’ye baktık. Elodie omuzlarını silktili. “Bildığım kadarıyla birlikte kaldığım insanlar geleceğimi bilmiyor.”

Francesca doğruldu. “O zaman yeni bir ziyafet düzenleyebiliriz.”

Elimi kaldırdım. “Bir dakika. Hiçbirimiz salı gününden beri doğru düzgün yemek yemedik. Ayrıca tütsülenmiş et gibi kokuyoruz. Çiftçilere benzediğimizden bahsetmiyorum bile.”

“Kendi adına konuş.” Elodie omuzlarını geriye attı. “Ben kendimi gayet çağdaş hissediyorum.”

Ben ordu kıyafetleri içinde oldukça erkeksi görünürken, Elodie gömleğin ve pantolonun düzgünce kıvrılmış paçaları ve kollarıyla capcanlı görünüyordu. Papatyadan bir kolyesi bile vardı.

Dün yanan şehirde koşarken elimde oluşan kesiğe baktım. Hâlâ kırmızıydı ama yavaş yavaş kapanıyordu. Bu yemeği başlar-

miş olmak, Jack ile annemin ölümünden sonra kalbimde oluşan boşluğun bir kısmını da doldurmuştu. Elbette Texas büyüklüğünde bir çukura atılmış bir çay kaşığı topraktan ibaretti ama yine de bir başlangıç sayılırdı. Hem sadece bir akşam yemeğiydi bu.

Belki de ben *bu tür* işlere uygundum. Herkesin, süslü püs-lülerin ve sadelerin, spor şapkalar takanların ve siyah takke tercih edenlerin kabul edileceği parasız yemeklere ve tabii eğ-lencelere.

Şehir bir çöp yığınınına dönmüş olabilirdi ama karınlarımızın hâlâ doyurulması gerekiyordu. Kalplerimiz hâlâ neşelen-meye ihtiyaç duyuyordu.

Para ve iyi bir mali plan olmadan uzun süre devam ettirile-bilecek bir şey değildi. Tabii kızlar evlerine dönünce tek başı-ma kalacağımдан bahsetmiyordum bile. Ama annemin dediği gibi, binlerce millik bir yolculuk, tek bir adımla başlar. Çıkık elmacıkkemikleri ve koşan ayaklarımla bir gün o binlerce mili tamamlayacaktım.

“Hadi yapalım şu işi,” dedim kızlara.

“O zaman herkes pankekleri üst üste dizsin.” Katie eli-ni uzattı ve hepimiz tek tek kendi ellerimizi üzerine koyduk. “Büyükanne her zaman dediği gibi: *Rüya gibi işler, takım çalışmasıyla ortaya çıkar.*”

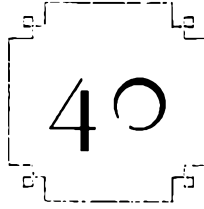
Zihnimin tozlu köşelerinde bir kıpırtı oldu. Bayan Lowry de aynı şeyi söylemişti. Düşününce, o da Texas’ta yaşıyordu. “Büyükanne Evelyn Lowry’nin *İş Hayatına Atılmak İsteyen Ka-dınlar* kitabını okumuş olabilir mi?”

Katie bana sanki başkanlığa adaylığımı koyacağımı söyle-mişim gibi baktı. “Okumak mı? Yazdı.”

“Meryem Ana’nın kutsal dokuz meyvesi adına, ben onun bir numaralı hayranıyım!” diye çağıladım. “Kitabını en az on on iki kez okumuşumdur.”

Katie’yle birbirimize az önce dişlerimizi yeni keşfetmişiz gibi sırtttık. Onca zaman büyük bir kadının torunuyla dirsek

dirseğeymişim meğer. En karanlık anlarımda, kendi tarzıyla ihtiyaç duyduğum o muma dönüşebilen bir kız. Eğer Katie'nin büyükannesinin Bayan Lowry olması evrenin duruşunu düzeltmeye başladığının bir işareti değilse, neyin işareti olduğunu hiç bilmiyordum.

O gece diğerleri horuldayıp iç çekerken ben neredeyse gözümü bile kırpmadım. Bir şekilde kaderim, çekiştirildiğini hissetmeyecek kadar gevşek ama oltaya takılmış bir balıkmışım gibi yolumu çiziyordu. Babam olsa oltanın Tanrı'nın elinde olduğunu söylerdi. Ben de bunun doğruluğunu kabul edebilirdim. Ya da belki, tıpkı annemin inandığı gibi, tesadüfi olmayan bir olaylar zinciri beni buraya getirmişti.

Mezarlıktaki işe girmeseydim Bayan Lowry'nin kitabından asla haberim olmazdı. Onun kitabı olmasa St. Clare'e gitmeyi asla aklıma getirmezdin. Ve eğer St. Clare'e gitmeseydim Katie'yle ve diğer kızlarla tanışamazdım.

Şimdilik Texas'a gitmeyecek olsam da günün birinde Bayan Lowry'yle tanışacağımı biliyordum. Tıpkı hapşırığın gelişini hisseder gibi kemiklerimde hissediyordum bunu. Ürünlerini bedavaya sunan bir işin nasıl idare edileceğini bilen biri varsa bu şüphesiz oydu.

Her akşam ziyafetler, paylaşan insanlar ve gülen çocuklar.

Jack gibi çocuklar. *Benim cesur küçük askerim, Mutfak senin sayende var. Senin ve annemin sayesinde. Siz öldüğünüzde dünya*

güzel bir şeyler kaybetti ve bu ömrümün kalanına mal olsa da o güzel şeyi ait olduğu yere geri koyacağım.

Islak bir şey burnuma değdi. Siyah bir kedi yavrusu. Francesca artık yanımda değildi. Katie ve Harry sırt sırta vermiş uyuyordu. Dirseklerimin üzerinde doğrularak kedinin avuçlarımda gezinmesine izin verdim. “Sanırım yolunu kaybettin.” *Sanırım hepimiz yolumuzu kaybettik. Kulaklarının arkasını okşadım. Ama şimdi buradayız, öyle değil mi?*

Annem ve Bayan Lowry haklıydı. Önemli olan yolunuzu kaç kez kaybettiğiniz değil, yürümeye devam etmenizdi. Yeterli zaman verilirse eninde sonunda yolumuzu bulurduk.

Kediyi yere bırakıp diğer tarafa döndüm. Sırtımda sert bir şey hissettim. Elodie’nin günlüğüydü. Bir an tereddüt ettikten sonra defteri açtım. Defterin ilk kısmını koparmıştı. Kalan sayfalar, ilk sayfanın üst kısmı dışında tamamen boştu. İlk sayfaya düzgün bir el yazısıyla *Ölülere mektupların için* yazmıştı.

Kanvas duvarların artından kısık sesli konuşmalar geliyordu. Çadırın açık kanadının ötesinde Ah-Suk ile Müdire Crouch’un sandıkların üzerinde oturmuş kahvaltı ettiklerini görebiliyordum. Ah-Suk’un söylediği bir şey Müdire Crouch’u güldürdü. Çabasızca çıkan türden bir gülüştü.

Ne alışılmadık bir çiftlerdi ama. İkisinin de arkadaşları ya da herhangi bir refakatçileri olabileceğini hiç düşünmemiştim. Tom on yaşındayken Ah-Suk’un karısı öldüğünde hepimiz kanun Çinli kadınların göçünü yasakladığı için onun bekâr kalacağını var saymıştık. Müdire Crouch’a gelince, belki standartlarından belki de akşam yemeği niyetine adamı yiyeceğini düşündüğümden asla bir eşi olmayacak türden bir kadın olarak kodlamıştım onu.

Yulaf lapasının leziz kokusu burnuma gelince midem gu-

ruldadı. Çin işi pantolonumu, ceketimi ve gömleğimi alarak hızla üzerimi değiştirdim. Sonra kediye alıp çadırın dışına çıktım.

Francesca kendi kendine mırıldanarak bir tencereyi karıştırıyordu. Boya arabasının üzerinde süsen çiçekleri gülümsüyordu. Arabanın yanında iki yeni sandık vardı. Sandıklar, üzerlerine *yulaf*, *kayısı* ve *karışık* gibi sözler damgalanmış çuvalarla doluydu. Birkaç şişe süt ve bira da gördüm. Tanrı Amerika ordusunu korusun. Sonunda gelmişti.

Francesca bana ısıltı ısıltı gülümsedi. Diğerlerinden önce onunla konuşmak istiyordum ama Müdire Crouch aramızdaki yirmi adımlık mesafeyi aşacak kadar sert öğretmen sesiyle bana seslendi. "Günaydın Bayan Wong. Seninle bir şey konuşmak istiyorum."

Ah-Suk başıyla beni selamladı.

"Buyrun efendim." Kedi yavrusunu Boston kızlarının çadırına bıraktıktan sonra Ah-Suk'un Müdire Crouch'un ayağa kalkmasına yardım ettiği yere koştum. Francesca ona ikinci Mutfak partisinden bahsetmişti de onun azarı mı geliyordu acaba?

Müdire, kolumu avcı bir kuşun dala konuşu gibi kavradı. "Biraz yürüyelim."

Beni kamp alanına doğru yöneltti. Harry ve Katie başlarını çadırımızdan dışarı çıkarıp sanki bir adamın darağacına götürülüşünü izlemiş gibi ciddiyetle bizi izliyorlardı. Müdire Crouch onlara şöyle bir bakış atınca hemen içeri kaçtılar.

"İyi hissediyor musunuz efendim?" Kadının solukları düzenli görünüyordu. Peygamber çiçeği gözleri de ayna gibi parlaktı.

"Bana aptalı oynama Bayan Wong. Ne yaptığının farkındayım."

Sakince ateşi izleyen Ah-Suk'a baktım. Ona sülüklerden mi bahsetmişti yoksa? Güçlkle yutkundum. "Öyle mi?"

“Dr. Gunn’la durumum hakkında uzun uzun konuştuk.”

“Öyle mi?”

“Evet.” Bunu sanki dişlerinin arasında bir bıçak tutuyormuş gibi söylemişti. “Yaptığın şey küstahça ve sana büyük bir öfke duymaya hakkım var.”

Yüz ifadesini çözmeye çalıştım. Paylama hissi veren daima kalkık kaşları ve kâğıtsı tenine boyut katan köşeli elmacık kemikleri vardı. En çok da kalemle çizilmiş noktalara benzeyen gözbebekleri sinirimi bozuyordu. Durmadan dünyaya nişan aldığı silahın gez ve arpacığı gibiydi.

Devam etmedi. O yüzden, “Yani... kızgın mısınız?” diye sordum.

“Aslına bakarsan...” Alnımda ter damlaları birikmesine yetecek kadar uzun bir süre sustu. “Hayır. Kendimi daha önce hiç bu kadar iyi hissetmemiştim. İtiraf etmeliyim ki çayıma denizati koyma fikri midemi hoplatıyor ama işe yaradı. Bana söylememekte de haklıydın. Yoksa o çayı yere dökerdim. Ağzını kapa, biz süs balığı değiliz.”

Çenem hızla kapandı. Ah-Suk sürprizlerle doluydu.

Kampımızın etrafında geniş daireler çizmeye devam ettik. Bir çadıra ya da ağaca denk gelmeden yirmi adım dümdüz yürümek mümkün değildi.

Yürüyüş yollarından birine konmuş bir bankta adamın biri ayçiçeği tohumlarını ayıklıyordu. Müdire Crouch bir kaşını kaldırıncı adam ayağa fırladı. “Hanımefendi?” Banktaki kabukları şapkasıyla temizledikten sonra hızla uzaklaştı.

Müdire Crouch dikkatle artık dolu olmayan banka oturup gözlerini bana dikti. “Yıldızlı davetiye mi bekliyorsun? Otur.”

Oturdum.

“Şimdi seninle mevcut şartlarınla ilgili konuşmak istiyorum.” Ellerini birbirine geçirip kucağına koydu. “Diğer kızların yanlarına dönebilecekleri bir aileleri var ama sen...”

“Babam beni bulacak. Ya da ben onu bulacağım.” Sözüünü

kesmem karşısında kaşlarını çattı ama azarlamadı. “İyi olacağım.”

Çenesini bir yana çevirdi. Solgun profili bana ayın hilal halini hatırlattı. Birine farklı bir açıdan bakmanın nasıl da daha önce fark etmediğiniz şeyleri görmenizi sağladığını düşündüm. Kulak memesindeki zenginlik göstergesi sayılabilecek küçük ben ya da yandan bakınca neredeyse kırılğan görünmesi...

“Binlerce kayıp olduğu tahmin ediliyor. Babanın geri dönmemesi ihtimaline hazırlıklı olmalıyız.”

Dudaklarımı yaladım. Tanrı bu kadar acımasız olamazdı, değil mi? Annem babamın ölümüyle ilgili bir öngöründe bulunmamıştı. “Hayır, beni bulacak.”

“Belki de ama geleceğin neler getireceğini söylemek zor. Tek yapabileceğimiz hazırlıklı olmak ve geldiği zaman kapıyı nazikçe çalmasını ummak. Sen becerikli bir kızsın. Dik kafalı ama becerikli. Alternatifleri düşünmek gerek. Hani eğer...”

Sesi giderek kısıldı. Babamı yıkılmış bir binanın enkazı altında kalmış ya da panikle kaçan kalabalık tarafından ezilmiş olarak hayal ettim. Ya da başına daha kötüsünün geldiğini. Zihnim ürkmüş bir at gibi senaryodan senaryoya koşuyordu. Sarsıldığımı hissettim.

Müdire Crouch yeniden konuşmaya başladığında dikkatimi ona vermek için kendimi zorladım.

“...Önemli bir özellik. O yüzden sana bir anlaşma teklif etmek istiyorum. Annem bana San Mateo’da bir ev bıraktı. Onun yıkılmamış olduğunu var sayarsak, St. Clare yeniden inşa edilene kadar orada benimle kalabilirsin. Son derece huysuz bir kadın olmanın yanında oldukça da ılımlı biriyim.” Bana bakarak bir kaşını kaldırdı. “Ve yapacağım son şey de olsa okulun yeniden kurulduğunu göreceğim.”

“Çok cömertsiniz efendim,” dedim ağır ağır. “Ama sizin merhametinize ihtiyacım yok.” Kulaklarım, dün yere yığılmadan önce beni azarladığı sözlerin anısıyla yanıyordu.

İç geçirdi. “Özür dilemek gibi bir alışkanlığım yoktur, çünkü nadiren yanılırım.” Tanrı’yla çelişme riskini göze alarak hızla yukarı baktı. “Ama sanırım bu kez ayıbım için bir istisna yapabilirim. Özür dilerim.”

Sözcükler ağzından bir tüy gibi hafifçe süzüldü. Öyle ki onları duymaktan çok belli belirsiz hissettim.

Devam etti. “Açıklamam gerekirse, kurallara uymamaya son derece meyillisin. Büyük felaketler doğuracak derecede bir eğilim. Bunu senin...” Alnıma bakarak doğru sözcükleri aradı. “...kendini koruma konusundaki müthiş eksikliğininle bir arada düşününce, dün geceki ziyafetin her şeyi mahvedebileceğini düşünmek için elimde epey veri vardı. Sadece senin için değil, sorumluluğumdaki, iyi veya kötü senin liderliğine inanan herkes için. Erken konuştum ama niyetim iyiydi.”

Hayallerimdeki özür bu değildi ama muhtemelen hayatım boyunca ondan görüp görebileceğim yegâne özür olduğu için kâsesinde hiç beklemediği anda bir parça et bulmuş bir insanın onu kabullenmesi gibi özür kabul ettim. Öyle bir durumda etin nereden geldiğiniz sorgulamaz, yalnızca yerdiniz.

“Ne olursa olsun, bu bir sadaka değil. Bu lanet yüksek tansiyon yüzünden eskisi kadar dinç değilim. Ama hâlâ yapmam gereken bir sürü iş var. Belli ki sen de işleri yoluna koyabilen birisin.”

“Evet efendim.” Zihnim, bana ne teklif ettiğini anlamak için mücadele ediyordu. Bana bir ev vermek istiyordu. Okulu yeni-den kurmasına yardım etmemi istiyordu. Yüzünde tüm bunların bir şaka olduğuna dair bir işaret aradım ama bu kez kalkık kaşlar yoktu.

Beni cetveli kırılana kadar döven kadın mıydı karşımdaki? Beni tavan arasında kalmakla cezalandıran kadın mıydı? Kuralları ve düzeni bir din gibi benimsemiş biriyle yaşayabilir miydim gerçekten? Basit bir oturma eylemini bile dik duruş kuralına karşı gelmek olarak algılayabilen biriyle?

Peder Goodwin'in günah çıkarmam esnasındaki sözleri kulaklarımda yankılandı. *Kurallar bizi güvende tutmak için konmuştur. Müdire Crouch'u koruyucun olarak düşün.*

Müdire Crouch ayağa kalktı ve bastonunu kullanarak kampa doğru ilerlemeye başladı. Ben de uysalca yanında ilerliyordum.

Bir aile altı sandalye, masa örtüsü ve şamdanlarla tamamlanmış bir yemek masasının etrafında şükran duası ediyordu. Müdire Crouch bu sahne karşısında şaşırıysa bile belli etmedi. "Rahat bir odan ve sofran olacak. En önemlisi, sana zarif yaşam sanatını öğretmek için ben olacağım. Elbette kurallar olacak. Özellikle de senin etrafta sinsice dolaşman yasaklanacak, bu yalnızca ihtiyaç kadınlara verilen bir ayrıcalıktır," Dudakları zevkle çarpıldı. "Umarım tavan arasını rahat bulmuşsundur."

Kuşkuyla, "Tavan arasındaki hayalet siz miydiniz?" diye sordum.

Omuzlarını silkti. "Dizlerim ağrıyorken ara sıra oraya çıkmış olabilirim. Derin düşüncelere dalmak için güzel bir yer."

"O güneş şemsiyesi sizin miydi?"

"Evet, elbette benimdi."

"Neden orada tutuyorsunuz?"

"İnsanlar neden çiçeklerini saçlarına ya da göğüslerine takarsa o yüzden. Duygusal nedenler. Sadece Carl'ın saklayacak kadar saç yoktu."

Francesca'nın bahsettiği şu genç adamı hatırladım. Müdire Crouch'a "Annabel" diyen adam.

"Ona ne oldu?"

"Reddettim. Bilmen gereken tek şey bu."

Bir an için düşüncelerinin arasında kaybolmuş gibi göründü. Sonra yuvarlak omuzlarını kulaklarına doğru yükseltip tekrar serbest bıraktı. "Huzurlu bir birliktelik olmayacaktı. Hem zaten iyi geçirilmiş bir yaşam biraz acı biraz tatlı anılarla doludur. Teklifimi düşün Bayan Wong."

Geri döndüğümüzde Ah-Suk, aletlerinden biriyle demlikteki yaprakları topluyordu. Yan tarafta Elodie çadırından çıkıp Harry ve Katie'yle yulaf lapası yedi.

Elodie bana bakınca günlüğü düşünerek ağzımı oynatıp *teşekkür ederim* dedim. Başıyla onayladı.

Francesca bana bir parça yulaf lapası uzattı. "Askeri bir kamyon Stanyan'da yiyecek dağıtıyor. Nate... eee, Bay Fordham," Yanakları kızarken gözleri Müdire Crouch'a kaydı. "Ve Bay Chance, her şey tükenmeden önce bize bu sandıkları getirme nezaketi gösterdiler."

Katie sırtarak, "Ayrıca Bay Chance'den zencefilliler var," dedi. Sicimle bağlanmış pembe bir paket vardı elinde. "Senin için."

Yemek odası takımı Müdire Crouch'u şaşırtmamıştı ama bu leziz parça şaşırttı. Kaşları yüzünün nadiren ulaşabildiği bölgelere kadar kalktı.

Boynumu ateş bastı. Yulaf lapamı karıştırmaya odaklandım. Mercy Mutfağı 2 için izin almanın tam zamanıydı. "Müdire Crouch, dün akşamki yemeğin başarısını düşünerek bunu yeniden yapmayı umuyoruz. Bu akşam."

“Bu akşam mı? Ama kızların eve gitmesi gerek.”

Francesca tencereyi ateşin üzerinden indirdi. “Burada bir değişim yaratabiliriz. İnsanlar hâlâ aç.”

“O zaman bu sandıklardakileri paylaşıyoruz.”

Francesca, “Ama onlar için yemek pişirmekle aynı şey değil,” dedi yalvarırcasına. “Yemek pişirmek önemsemektir. Müdire Crouch, dün akşam siz de bunu hissetmiş olmalısınız. Herkesin bir araya gelme şekli... Tıpkı komünyon ayini gibiydi.”

Müdire Crouch kaşlarını çatı. Siyah göz bebekleri, sanki bir iç mücadeleye ayna tutar gibi titrek.

Yulaf lapamı bıraktım. “İnsanlar pek çok şey kaybetti. Ama biz onların gülmesine ve dans etmesine yardımcı olduk...”

“Şarkı söylemelerine de.” Katie, Harry’ye bakıyordu.

“Ya ailen ne olacak Bayan Bellini?”

“Abim, Teğmen McGovern’ı beni gözetmekle görevlendirmiş. O da beni nerede bulacağını biliyor,” dedi Francesca alaycı bir tınıyla.

“Marcus McGovern’la ilişkini riske atma.” Müdire Crouch’un sesi tıpkı eski günlerdeki gibi sertti. “Öfkeli biri olabilir ama girişimleri yanlış yönlendirilmiş olsa da seni gözetmeye çalışıyordu.”

Francesca bakışlarını yere indirdi. “Evet efendim.”

Katie dua edermiş gibi ellerini birleştirdi. “Büyükanne min yola çıktığını biliyorum. Çoraplarım üzerine bahse girerim ki buraya gelmesi, Harry’yle benim Texas’a gitmemizden hızlı olacaktır.”

“Üzgünüm Bayan Quinley ama sen ve Bayan Wincher, eve geri dönerken Bayan Beauregard’a eşlik edeceksiniz. Boston kızları eve dönerken kuzeydoğu bağlantısını kullanacak. Siz üçünüzse güneye gidiyorsunuz. Bayan Beauregard’ın yalnız seyahat etmesini istemiyorum. Özellikle de içinde bulunduğu durum göz önünde bulundurulursa... Öğlen treni için biletlerinizi ayırtm.”

“Tamam Müdire Crouch.” Katie ve Harry kederle bakiştılar.

Kampımızın üzerine bir sessizlik çökmüştü. Ah-Suk’un çay yaprakları ateşe değdikçe cızırdıyor, sonra yumuşak, hoş bir koku yayıyorlardı.

Elodie kendine biraz daha yulaf lapası aldı. “Yine de yemeği yapabiliriz. Beni almaya gelecek bir ailem yok. Sadece nerede olduğumu bile bilmeyen babamın iş arkadaşları var. Bu durumda istediğimi yapabilirim. Üç kişiyiz.”

“Dört kişiyiz,” dedi çadırından çıkan Georgina. Gemi hatları kadar kalın saç örgüsü sallanıyordu.

“Ne diyorsunuz Müdire Crouch?” diye sordu Francesca nazikçe.

Müdire hepimize sırayla baktı. Ah-Suk’a dönünce ağzından çıkan bir *hummm* sesiyle omuzları düştü.

Ah-Suk, görgü kitabının kapağında yapılma tepsinin üzerine fincanları yerleştirdi. “Kızlara istediklerini yapmaları için izin vermenizi öneririm. Çok şey kaybedildi, onlara hiç olmazsa bunu verin.”

Müdire Crouch’un ağzı gevşedi, ardından iç geçirdi. “Eh, sanırım... artık biraz yiyeceğimiz var...”

Elodie’nin yüzünde nadiren görülen tebessümlerden biri belirdi. Francesca, Georgina’ya bir tabak yulaf lapası uzattı. Sonra sandıkları karıştırmaya başladı. “Menüyü planlamaya başlayayım.”

Katie iç geçirdi. Harry saçlarının dibini kaşdı. Sandıklarının yanına çömeldim. “Bizimkilerin bir sözü vardır. İyi arkadaşlar hiçbir zaman hoşça kal demezler, yalnızca görüşürüz derler.”

“Çok güzel. Büyükannem de her zaman ‘şimdi kaybol’ der.”

“Birlikte yürümek için hâlâ vaktimiz var. İnsanlara haberi vermeme yardım edebilirsin.” Bu kez olabildiğince geniş

bir alana haber yayacaktık. Belki babam da St. Clare'ın Mercy Mutfağı'ndan haberdar olurdu. Beni nerede arayacağını bilirdi.

Ah-Suk fincanları düzenlediği yerden doğrulup bileklerini çevirdi. "Mercy, gitmeden önce bana bir iyilik yapıp biraz superisi çayı yapraklarından getirebilir misin?"

Teklifi beni hem gururlandırdı hem de şaşırttı. Yine de hiç tereddüt etmedim. "Tabii ki Ah-Suk."

Çukurlu şakaklarında bir keder geziniyordu. Gözlerinin altındaki üçgen biçiminde büzüşmüş deri ise gözyaşlarını andırıyordu. Gösterdiğinden çok daha fazla acı çekiyor olmalıydı. Çinliler, başkalarının rahatsız olmaması için acılarını saklamaya meyilliydi. Ah-Suk da bilhassa acıya dayanıklıydı.

Katie, Harry'yi ayağa kaldırdı. "Yaya yolundan ilerliyoruz Mercy. İşin bitince bize yetişirsin."

Onu esas endişelendirenin Tom olduğunu düşünerek Ah-Suk'un çadırına gittim. Ah-Suk onu tabii ki affetmişti. Bu şartlarda nasıl affetmeyebilirdi ki? Halı silkelenirken karıncaın bir kırıntıya tutunmaya çalışması gibiydi bu. Kimi zaman tutunmak için bırakmak gerekirdi.

Pang ailesiyle selamlaştıktan sonra Ah-Suk'un çadırına girdim. Aktarın çadır kanvası, bir yelken gibi sıkıydı. Katlanmış bir battaniye, çantasına yaslanmıştı. Görünürde yalnızca bu iki nesne vardı.

Çantanın azıcık açılabilen klipslerini açmak için tabakları kenara koydum. Çantanın içindeki balmumu paketler, karmaşık toprak kokuları saçıyordu. Ah-Suk bu ilaç çantasını Tom için hazırlamış, içine en iyi çay setini bile koymuştu.

"Seni tahmin ettiğinden daha çok özlüyor," diye fısıldadım.

Çantanın bir kenarında katlanmış bir kâğıt duruyordu. Tom'un mükemmel el yazısını tanıdım. Babasına bıraktığı nottu bu. Kâğıda dokundum. Yazısını görmek bile içimi burkmuş, nefesimi kesmişti. Hislerim içime küçük iğneler saplıyor, yüzlerce yumruk atıyordu. Pişmanlık, sevgi, öfke, korku ve hatta

bu sonuncusu için kendimden nefret etsem de bir parça arzu.
Beni bekleme, demişti. Beni bekleme.

Mektuplar özeldi.

Yine de... Ah-Suk burada bu mektubu bulmamı mı istemişti? Bu yüzden mi benden sıradışı bir istekte bulunmuştu? Katlanmış kâğıdın üzerinde parmağımı bir kez daha gezdirdim.

Belki de nerede olabileceğine dair önemli bir şey görmek için yazılanlara huzulca bir göz atabilirdim.

Kâğıttan çıkan huşurtılar, annemin dilini şaklatışı gibi geldi kulağıma.

Tom'un babasından özür dilediği ve annesini andığı kısımları atladım. Gözlerim adımın yazıldığı ve içinde *kalp* de geçen kısma takıldı.

Mercy'yle ilgili söylediklerini düşündüm. Doğru, iyi bir geleceği ve güvenilir bir işi olan bir eşi hak ediyor. Toplumda saygın bir yeri olan birini. Ama sen bana bir öksürüğü geçirmenin çeşitli yollarını öğrettin. Farklı formüller, aynı sonucu verebilir. Tıpkı şehrin yolları gibi.

Ben şifacı olamam baba. Ama bu, kendim için iyi bir şey yapamayacağım anlamına gelmiyor. Doğruyu söylemek gerekirse, Mercy'nin kalbinde umut yeşertmeyeceğim. Yalnızca kendi yolunu açmak için çabalayacağımı ve o yolun beni günün birinde ona götürmesini umacağım.

Kâğıt yeni ütülenmiş sıcak bir gömlek gibi elimden düştü. Tom kendini layık görmüyor muydu? Bana? Gülmekle bir inilti koparmak arasında kaldım.

Bazen aklın gerçekten beş karış havada oluyor Tom.

Yüksek sesle burnumu çekip tekrar okudum. Sonra mektubu dikkatle yerine koydum.

Tom'un son sözlerinden anlamalıyım. Yalan, üzerinde kaşındıran bir gömlek gibi duruyordu. Yarı yalanlar bile boyunun kaşındırıyordu. Kendini oynamadığını anlamalıyım. Ah-Suk, Tom gittiğinde suçlu hissetmiş olmalıydı. Sözlerinin oğlunu uzaklara götüreceğini hiç düşünmemişi muhtemelen.

En nihayet çadırın kapısını açıp elimde superisi çayının yapraklarıyla dışarı çıktığımda kuşluk vaki rüzgârı ıslak yüzümü yaktı. Kendimi denizin dışarı attığı bir deniz kabuğu gibi korunmasız hissettim. Belki de herkes yanaklarıma yayılan sevinci ya da çeneme yerleşmiş endişeyi görebiliyordu.

Tıpkı kumsaldaki o gün gibi, ben Tom'un elini bırakmıştım ama o benim elimi bırakmamıştı. Beni önemsiyordu.

Bunu arka arkaya tekrarladım. Ta ki inanana kadar.

Elodie'nin siyah bir atı göle doğru götürüşünü görünce dizlerim kesildi. Bu Winter'dı. Ah-Suk'un koşum atı. Hızla onlara doğru ilerledim.

Elodie bir elini pantolonuna sildi. "Birisi bu ata nasıl davranması gerektiğini öğretmeli. Salyası üzerime aktı."

"Onu kim getirdi?"

"Bay Cruz..."

Çayı sımsıkı göğsüme bastırılmış kampa doğru koşarken yabancıların şaşkın bakışları beni takip etti. Belki Portekizli adam babamla ilgili bir şeyler biliyor olabilirdi.

Üç sandık karşılıklı bir üçgen oluşturmuştu. İkisinde Ah-Suk ile Müdire Crouch, üçüncüsünde ise bir bacasını yana uzatmış olan Bay Cruz oturuyordu. Boynunun katları arasında is vardı. Hasır şapkasının arka tarafı yanmıştı. Üzerinden is ve ter kokusu yayılıyordu.

Bitkin görüntüsüne rağmen gülebiliyordu. Kanton lehçesinde, "Bütün dünya paramparça olmuşken senin hanımefendileri eğlendirdiğini görmek beni neden şaşırtmadı acaba?" diye gürledi.

Müdire Crouch yeni gelen adamı, iki başlı bir keçi görmüş insanlar gibi ağzı şaşkınlıktan açılmış bir halde izliyordu. Bay Cruz yarı Çinli olsa da güçlü burnu ve kıllı yüzüyle Portekizlilere daha çok benziyordu. Adamı bizim dilimizi konuşurken görmek müdireye tuhaf gelmiş olmalıydı.

Bay Cruz ortak dile geçerek, "Ah, Mercy geldi," dedi. "Seni iyi gördüğüme sevindim."

"*Si-foo*, babamı gördünüz mü?" diye soruverdim.

Bay Cruz başını iki yana salladı. "Hayır Mercy. Babanla ilgili bilgi edinemedik." Ceketinin cebinden bir defter çıkardı. "Ben buraya kendi kayıtlarımı tutuyorum. Korkarım derneğimiz dağıldı. Ng ve Sadece Bob, Jefferson Meydanı'ndalar. Leung ve Chow kurtulamadılar."

Bir an için kalbimin çarpıntısından başka hiçbir şey duymadım. Bay Leung ve Bay Chow dürüst, nazik insanlardı. Öyle olmadığından korksam da ölümlerinin hızlı gerçekleşmiş olmasını diledim. Ah-Suk yıpranmış ayakkabılarına bakıyordu. Ölüye saygısızlık olmasın diye düşenleri yabancıların önünde tartışmadık.

Francesca hızlıca bir kâse yulaf lapası hazırlayıp Bay Cruz'a uzattı. Bay Cruz başını sallayarak teşekkür etti.

Ah-Suk defteri Bay Cruz'dan alarak sayfa sayfa incelemeye başladı. Bir süre etrafta onun okurken çıkardığı ve yalnızca sayfaları çevirişyle bölünen hırıltılarından başka bir şey duyulmadı.

"Ah-Suk, Winter'ı ödünç almam gerek," dedim.

Defterden başını kaldırıp bana baktı. Kaşları çatıştı. O reddetmeden devam ettim: "Depremin üzerinden iki gün geçti. Feribot İskeleyi'ne gidip babamla ilgili bir şeyler öğrenmeye çalışacağım."

Bay Cruz yemeğine ara verdi. "Orası tam bir tımarhane," dedi. "Herkes şehirden ayrılmaya çalışıyor. Sokaklar çok tehlikeli. Yangınların yayılmasını engellemek için evleri havaya uçuruyorlar. Aptallar, barutun yanabilir olduğunu anlamıyorlar." Yılgınlıkla soluğunu verdi. "Birkaç kıvılcım sıçradı, Palace Hotel hayalet parası gibi yandı."

Jack'le birlikte, Tiffany lambayı gördüğümüz o görkemli taş konağı siyah bir kül yığını halinde gözümde canlandırınca irkildim.

Babamı aramak sonuç vermeyecek gibi görünüyordu.

Hafızamda aniden, insanın yüzünde göremediği, sadece hissedebildiği bir saç teli gibi bir şey kıpırdandı. Annemi son gördüğümde, demek toplantısından sonra, bana Valencia Hotel'in çamaşır işlerini babamın yapmasını kabul ettiğini söylemişti. *Can sıkıcı müşterilerinden bir kısmını bıraktı bile.*

Annem, babamın bir sürü şeyi ücretsiz isteyen ucuzcu müşterileri bıraktığını ima ediyor sanmıştım. Ama babamın başka yönlerden can sıkıcı olan müşterileri de vardı. Az para verdikleri için değil de mesela uzun mesafeler kat etmesini, San Mateo'ya ya da körfezin karşı tarafına gitmesini gerektirdiği için can sıkınlardı.

Ya babam depresim sabahı Oakland'da değilse? Ellerim titremeye başladı. Neredeyse hâlâ elimde tuttuğum superisini düşürecektim.

Francesca'nın bakışları benimkilerle kesişti ve ağzı soru sorar gibi kıvrıldı.

"Valencia Hotel'e gitmem gerek," dedim ortaya. Babam şu an herhangi bir yerde olabilirdi ama bir yerden başlamam gerekiyordu. Ah-Suk defterden başını kaldırdı. "Babam onların çamaşır işini almıştı. O sabah orada olabilir. Winter'ı alabilir miyim? Lütfen..."

Ah-Suk nazikçe, "Birçok yerde olma ihtimali var," dedi çay paketine uzanarak. "Nob Hill'de de epey müşterisi olduğunu hatırlıyorum."

Başımı iki yana salladım. "Devriyeden hep altıda dönerdi. Deprem saat beşi çeyrek geçe oldu. Valencia, Slot'un güneyinde, kırk beş dakikalık yürüme mesafesinde." Market Caddesi'nin aşağısındaki alan, güneydoğuya doğru kuş uçuşu iki mil uzanıyordu.

Ah-Suk fincanını bırakıp sanki zihinsel sağlığını değerlendiriyormuş gibi sert bir bakış attı. "Peki, Winter'ı alabilirsin. Ama sırf at olsun olmasın oraya gideceğini bildiğim için."

Müdire Crouch, insanların aslında katıldıklarını gösterirken yaptıkları gibi başını iki yana salladı.

Ah-Suk devam etti. "Ama yanına birini alman daha güvenli olur. Benim ya da Bay Cruz'un seninle ata binmesi son derece uygunsuz. Müdire Crouch da sana refakat edemeyecek kadar hassas bir durumda."

"Ben giderim," dedi Francesca her zaman yaptığı gibi.

Gülümsemeye çalıştım ama o tebessümü yüzümde tutmak güçtü. Yalnızca Francesca'nın başını belaya sokmayacağımı umdum.

Müdire Crouch şakağında bir noktayı ovuşturdu. "Buna izin veremem Bayan Bellini. Ailene karşı sorumluluklarımdan vazgeçmedim, biliyorsun."

"Korkarım beni durduramayacaksınız efendim."

Francesca'nın beklenmedik cesur çıkışı karşısında Müdire Crouch'un gözleri dal taşı gibi açıldı.

Ah-Suk'un kurnaz bakışı üzerimde gezindi. Sonra Müdire Crouch'un koluna dokundu. "Zamane kızları işte. Çok başına buyruklar."

"Katılıyorum."

"Onları çok iyi eğitmişsiniz."

Bu, kadının itirazlarını bir süreliğine durdurdu. Ardından Ah-Suk, Müdire Crouch'u onun yanında olduğuna ikna etmek ister gibi, "Çabuk git Mercy. Bay Cruz'la birlikte Bay Ng ve Sadece Bob'la buluşup neler yapılabileceğini konuşacağız."

Başımı eğdim. "Peki Ah-Suk. Hızlı olacağım."

Francesca yeni giydiği ordu pantolonlarıyla arkamdaydı. Winter bir mavna kadar sağlam ve yavaştı. Ancak dikkatli adımları bizi yıkık caddelerde kendi başımıza gidebileceğimize daha hızlı ilerletiyordu. Ara yollara gire çıka, dolambaçlı bir yol izledik. Enkazın arasında ayakta kalmış evleri, yalpalayan baca kalıntılarını, ormandaki dallar gibi sallanıp duran kabloları geçtik. Yıkımdan yılmıştım artık. Yeni düşmüş bir şeyler yüzünden her seferinde adımlarımızı geri çektikçe rahatsızlığım artıyordu.

“Baban nasıl biri?” diye sordu Francesca.

“1.65 boylarında, patates gibi kahverengi tenli, başı kel ama gri şapka takıyor. Bizim boya arabası büyüklüğünde bir kırımızı çamaşır arabası ittirir.” Babam rengi seçmeyi bana bırakmıştı. Hatta Jack’le ikimizin alt kısmına sarı boyayla parmak izlerimizi bırakmamıza bile izin vermişti.

Askerlerin sayısı bir gecede ikiye katlanmış gibiydi. Bu da içimde kaynaşıp duran karanlık hislere bir de kaygıyı eklemişti. Askerler Francesca’yı da huzursuz etmiş olmalıydı. Ne zaman bir asker görsek beni daha sıkı kavrıyordu.

“Arkada her şey yolunda mı?” diye sordum.

“Marcus inatçıdır. Beni kampta bulamazsa aramaya çıkacaktır. Henüz beni bulmasına hazır değilim.”

“Neden hoşlanmadığın biriyle evleniyorsun?”

Arkamda kıpırdandı. “Bir sürü kadın sevmediği adamlarla evleniyor.”

“Sevmemekle nefret etmek aynı şey değil. Sevmemek, benim kedilere karşı hissettiğim şey işte. Ama biraz kibirli olsalar da bazen sevimli olabiliyorlar. Nefret etmekse sincaplarla ilgili hislerim. Duvarlarda hızla gezinip dururlar, çamaşır iplerini düşürürler, sürekli başına dert açarlar.”

“Sana söylemiştim, en iyi talibim o.” Sesinde hayal kırıklığı tınılıyordu. “Abim restoranı alıyor. Başka türlü nasıl ilerleyebilirim?”

“Düşüncem şu ki,” dedim ağır ağır, “makarna pişirmenin türlü türlü yolunu biliyorsun.”

Deri bir sandığı, sahibi yanında dikilirken didik didik arayan iki askere yaklaştık. Bu da konuyu derinleştirmemek için uygun bir bahane sundu. Adamın kaldırım boyunca sandığı sürüklediği yerden itibaren isin üzerinde iz oluşmuştu. Askerlerden birinin elinde bir çocuğun pelüş ayısı vardı. Çoğu kısmı kayıptı ama hâlâ kürküne sarınmayı başarmıştı. Sandığı içinde çalıntı mal bulamayan asker adama devam etmesini işaret etti. İhtiyar adamın ayıyı usulca kıyafetlerinin arasına koyarkenki hâli o askerleri pataklama arzusu uyandırdı içimde.

Winter’ı topuklarımla dürterek ilerledim. Bir yanım düzeni koruma ihtiyacını anlasa da diğer yanım yanlış şeylerden korktuğumuzdan endişeleniyordu.

Tıpkı Chinatown ve bizi kapsayan bütün o kanunlar gibi. Düşman hiçbir zaman biz değildik. Düşman, ülkemizin kendi korkusuydu.

Francesca, dikkatimi ön yüzü tamamen çökmüş bir eve çekeerek, “İnsanın evinin tüm dünyanın gözleri önüne serilmesi, bir yarayı açığ çıkarmak gibi,” dedi. Devrilmiş birkaç lambayı ve yere

saçılmış kitapları saymazsak odaların hepsi olduğu gibi duruyordu. Zemin katta büyük bir piyanonun üzerinde bir şamdan sallanıyordu. Bir duvar saati ise 05.12'de durmuştu. Üst katta yapılmamış yataklar ve çekmeceleri açılmış şifoniyerler, depremin vurduğu ânın paniğini zamanın içinde dondurmuş gibiydi.

“Evet. Ama bahse girerim orada her kim oturuyorsa artık pek de umurunda değildir. Deprem, hepimizi asıl önemli olanları yeniden düşünmeye itti.”

Müzik aletleri satan bir dükkânın yanından geçtik. Sokaktaki dükkânların büyük çoğunluğu gibi onun da camları kırılmış, enstrümanları, vitrinlerden alınmaya hazır halde bırakmıştı. Ama kimse pirinç bir tuba ya da klarnetle bir şey yapmamış gibiydi. Cebirail'in bizzat çalmak isteyeceği kadar parlak bir borazan da vardı.

Havanın kararıp yoğunlaştığı Market Caddesi'ne yaklaştık. Şaşkın insanlar ve birkaç otomobil etrafımızdan akıp geçiyordu ama çok azı bizimle aynı yönde ilerliyordu. İleride kötü bir şey olmalıydı.

Jack'in hâlâ cebimde taşıdığım bozukluğuna dokundum. Şans getirmiyor olabilirdi ama varlığı benim için bir teselli ve hatta şansın bel bağlanacak bir şey olmadığını hatırlatıcısıydı. Tersine, kötü şanslı alt etmenin tek yolu sıkı çalışmaktı.

Bir kadın, “Gitti! Gitti!” diye inledi.

Başka bir ses, “Mavi! Bah-Loo!” diye ağlıyordu. Küçük bir çocuk, duman dolu gökyüzünü işaret etti. Duman öyle yoğundu ki içine parmağınızı sokabilirdiniz.

Annesi çocuğu çekiştirmeye çalıştı. “Mavi değil. Siyah canım. Gel hadi, gel!” Çocuğun kolunu tutup çekti.

“Mavi!” diye ısrar etti çocuk kaldırıma pat diye oturarak.

Winter bizi onlardan uzaklaştırdı. Gökyüzünün bıraktığı küçük çocuğa ne olduğunu göremedim.

Market Caddesi'ni geçip Slot'un güneyindeki Valencia'ya doğru ilerledik.

Sanki ejderha ve kaplan, son savaşlarını burada yapmış, çatların üzerine alevler üfleyip zeminde büyük delikler açmışlar, binaların parçalarını ısırmışlardı. Yeryüzü bir yapboz gibiydi. Tramvay tehlikeli bir açıda dimdik duruyor, her çat-laktan toz akıyordu.

Birkaç ev, kaosa açılan taş periskoplar gibi ayakta kalmış bacaları dışında tamamen yıkılmıştı. İtfaiyeciler ve siciller, yangının henüz sıçramadığı binalara koşuyor, ıslak çuvallar-la dumanı bastırmaya çalışıyordu. Ejderhanın sıcak nefesi her yerdeydi. Canlı, hırıldayan bir cehennemdi burası.

Enkazın kalın örtüsü arasında babamdan ya da arabasın-dan bir iz göremedim. Winter gevşemiş çimentonun üzerin-de sendelese de toparlandı. Birkaç adım sonra ileride Valencia Hotel belirdi. Renksiz, grenli dünyada, siyah bir leke gibiydi. Hatırladığımdan dört kat daha kısa görünen otelin önünde si-yah figürler koşuşuyordu.

Dört, yeniden burnunu uzatmıştı bana.

Gözlerime inanıp inanmamakta kararsız kalarak Winter'ı ilerlemesi için dürttüm. Otel tamamen eğrilmiş, caddenin üze-rine sarkan üst katıyla halıda pire olup olmadığını inceleyen birine benzemişti.

Francesca kulağıma, "Bu nasıl olur?" diye soludu.

Valencia'nın yanındaki bina alev almıştı. İnsanlar söndür-mek için koşuşuyordu. Yem çuvallarına şişe şişe şarap dökölü-yor, ardından bu çuvallar alevlere vuruluyordu. "şarap yanıcı değil mi?" diye sordum.

"Ucuzlar değil."

İnsanların etrafından dolaştk. Yıkımın boyutu öyle büyük-tü ki endişeli gözlerim gördüklerini algılamakta zorlanıyordu. Winter, yüksek sesler duyduğunda kafasını arkaya atıyordu. Ürkmemesi için dua ettim.

"Bak!" Francesca, Valencia'nın karşısındaki bir binayı işa-ret ediyordu. Yani en azından bir zamanlar bina olan bir şeyi.

Şimdi ise duvar parçaları ve tuğlalardan oluşan bir yığından ibaretti. Derin bir nefes alıp gösterdi. "Ah, Mercy."

Bir enkaz yığınının arasından kırmızı bir renk parlıyordu. Bir arabanın uzantısı!

Çılgın atarak Winter'dan inip enkaza doğru koştum. Güçlülükle aldığım her soluk, boğazımdan yanan bir çorap geçiriyordu sanki. Soluk soluğa enkazın üzerine yığıldım. Küçük tuğlaları tek tek çekmeye başladım. Sert parçalar tenimi kesse de hissetmiyordum.

Enkazın arasından gri bir şapka çıktı.

"Baba!" diye haykırdım. Gözlerim dolmaya başlamıştı. "Hayır!" Onu ezen tuğlalar saman balyası büyüklüğündeydi ama kazmaya devam ettim. En azından... *Ölmüş olamaz!*

"Geldim baba, dayan. Buradayım." En üsttekini kımıldatma çabasıyla çimento parçalarını güçlülükle itiyordum.

Elinde kova tutan bir adam bana doğru koştu. "Çekil oradan evlat! Otel birazdan çöker. Altında kalmak istemezsin."

"Babam bu enkazda!" diye bağırdım ona.

"O bina ilk gün yıkıldı. Eğer baban oradaysa çoktan ölmüştür. Sen de onun yanına gitmek istemiyorsan çekil oradan!"

Onu dinlemedim. Onun yerine enkazın üzerine tırmanıp bulabildiğim her boşluktan içeri baktım. Bir şeyler hissetmek umuduyla ellerimi o boşluklara soktum. Toz gözümü kör etmişti. İnsanların haykırıışları ve rüzgâr bedenimde uğulduyordu. Ona dokunabilseydim yanında olduğumu anlardı.

Ah, baba!

Her şey onun sayesinde başlamıştı. Bizi teknelere sokmadıklarında bana fıstıklı şekerleme almıştı. Ben parmaklarımı yalarken de günün birinde kendi tekneme sahip olacağımı söylemişti. Ona inanmıştım.

Tepemde ve arkamda çekilmem için beni uyaran sesler duyuyordum ama duymazdan geldim.

"Kenara çekil!" diye bağırdı biri.

“Düşecek!”

Artık ne olacağının hiç önemi yoktu. Önemli olan tek şey babamı oradan çıkarmaktı.

Bir el beni kolumdan çekti. “Mercy, bir faydası yok artık!” Francesca beni bir kez daha çekiştirip enkazın üzerinden aldı. “O öldü.”

“Hayır.”

Birbirimize baktık. Ben yarı delirmiş haldeydim. O ise tuhaf bir sükûnet içindeydi.

“Artık biz varız,” dedi sadece.

Sözleri beni içine düştüğüm şoktan çıkardı.

Beni çekip götürmeye başladı. Hain ayaklarım da ona uydu. Gözümden yaşlar süzülüyor, sönmüş ciğerlerim hava almak mücadele ediyordu.

Top patlamasına benzer gürültülü bir çökme sesi kulaklarımı sağır etti. Sırtıma enkazdan parçalar çarparken kulaklarımı tutarak sendeledim. Arkamı döndüğümde, bir dakika önce kazmaya çalıştığım yerden toz ve beton parçaları yükseldiğini gördüm.

Valencia Hotel resmî olarak yıkılmıştı.

Babam şimdiye kadar dayanmışsa bile artık ölmüştü. Bu düşüncenin verdiği dehşet beni sarstı ve midem düğümlendi.

Francesca beni kendine çekip sarıldı.

“Çok geç kaldık.” Ağlamak istedim ama gözyaşlarım akmadı. Kendimi balıkçının buz yataklarında sergilediği bir günlük balıklar gibi soğuk ve uyuşmuş hissediyordum.

Saatler önce yaptığım bütün o planlar kelebekler gibi uçuşup gözden kayboldu.

Ailem olmadan bir hiçtim ben. Depremin en acımasız marası buydu işte. Bana neyin önemli olduğunu hatırlatmış, sonra hepsini elimden almıştı.

Francesca soluklarının arasında, “Zaten ölmüştü,” dedi. “Adamı duydun. O bina iki gün önce yıkılmış. Hemen ölmüş olmalı Mercy. Muhtemelen hiçbir şey hissetmedi.”

En azından annemle Jack'i öğrenmemişti. Koca bir kül yığını içinde küçücük bir tomurcuktu bu düşünce. En kısa zamanda Valencia Hotel'e geri dönecek ve cesedini ya da cesedinden geri kalanları alacaktım.

Francesca tekrar sarıldı bana. "Gel hadi, parka dönelim."

Mucizevi bir şekilde kaçmamış olan Winter'ı getirdi.

Titreye titreye ilerlemeye başladım. Francesca'nın yanımdaki varlığının bile farkında değildim neredeyse. Ayaklarımın altında sert kaldırım taşlarını hissetmek istiyordum. Hayatta kalmış olmanın acısını dindirmek için her şeyimi verirdim. Kırık taşlar ayak tabanlarıma batıyordu ama hâlâ hiçbir şey hissetmiyordum. Kendime sarılarak yürümeye devam ettim. Acı bizi ilerletiyordu.

Babamın kulakları dikti. Güvenilir, *dişli*, yıkama teknesi ve çamaşır arabasıyla silahlanmış savaşçı biriydi. Geleceğimiz için savaşıyordu. İyi bir yaşam için sürdürölen sonu gelmez, yorucu bir savaş. Başka hiç kimse on altı saat boyunca ayakta çalışamazdı. Uyumaya bile zor zaman buluyordu.

Artık uyuyacaktı.

Francesca ile birlikte Winter'ı yürütürken yeniden müzik aletleri satan dükkânın önünden geçtik. Borazan hâlâ oradaydı. Bana göz kırpmıyor, cenaze borusu çalmam için bana yalvarıyordu âdeta.

O borazana ihtiyacım vardı. Yalnızca babam için değil, anem ve Jack için de. Onların külleri ya da cesetleri elimde olmasa da Laurel Tepesi Mezarlığı'na gidip onlar için kâğıt yakacaktım. Ondan sonra da cenaze borusu çalacaktım. Herhangi biri borazanı çalabilirdim. Sürgüsü ya da kapağı yoktu. İhtiyaç duyduğu tek şey sıcak bir rüzgârdı.

Elimi cebime daldırıp beş dolarımı çıkardım. Üzerindeki etikette bir dolar yazıyordu ama para üstüne ihtiyacım yoktu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Francesca.

"Borazan alıyorum." Parayı koyacak bir yer aradım. Kasa yoktu. Biri almış olmalıydı.

"Oraya girmeye kalkma. Gil'in yeri gibi. Tavan her an çökebilir."

Haklıydı. Kapı eşiğinde dururken tavandan parçalar düşüyordu. Bina yıkılıp alev aldıktan sonra para da yanacak, ölümler

için başka bir adak olacaktı. Parayı pencerenin içine, tubanın yanına koydum ama Francesca geri aldı. "Bizde kalsın. Günün birinde sahibini bulur, parasını öderiz." Beni oradan uzaklaştırdı.

Borazanı kırık vitrindeki yerinden çıkarıp kolumun altına yerleştirdim. Piriñ sıcaktı.

Francesca aksamaya başlamıştı.

"Sen ata bin." Winter'ı tuttum.

"Sen de bineceksen."

İç geçirdim. Onun elmacıkkemikleri de inatçıydı. "Senin peşinden binerim."

Winter'a bindik. Bu kez Francesca öndeydi. Yeniden sokaklarda ilerlemeye başladık.

Market Caddesi'ni geçip batıya doğru devam ederken duman nihayet biraz azaldı. Bu mahalle, her ne kadar evlere girip çıkan insanlarla dolu olsa da Slot'un güneyindeki o cehennemle karşılaştırıldığında daha sakin görünüyordu. Tam tepemizde, gri bulutlarla sımsıkı sarmalanmış güneş vardı.

Saat öğleni geçmiş olmalıydı. Ah-Suk endişelenecekti. Minnie Mae, Katie ve Harry çoktan gitmişti muhtemelen. O son yürüyüşü yapamamıştık.

Bu blokta insanlar özellikle heyecanlı görünüyordu. Belki de yakınlardaki yangınları duymuş, eşyalarını korumak için kaygılanmaya başlamışlardı.

"...tam köşede. Böyle bir şey her gün görülmez..."

"...birilerini arıyor olmalı..."

"Belki bir işarettir..."

"George, o lambayı bırak. Zaten ondan kurtulmak için bir bahane arıyordum..."

"Chessie?"

Üç asker silahlarını çekip önümüzde dikilince Winter hohmurtuyla durdu. İnsanlar rüzgâra kapılmış saman gibi kaçıştı.

Francesca soluğunu tutarak, "Marcus!" dedi.

"Bütün sabah seni aradım." Askerlerinden birine bir işaret

verdi. Köpeği vuran adamdı, Balmumu. Yanındaysa Er Smalls duruyordu. Balmumu, Winter'ın dizginini tuttu.

Marcus gözlerini kısarak bana baktı. Eğimli burnu seğirdi. "Yine sen. Bilirsin Chessie, köpeklerle yatarsan sonunda pirenirsin."

Şakaklarım atmaya başlayınca patlamamak için tüm gücümü kullanmam gerekti. "Ama Chessie, misk konusunda fazla cömert davranırsan pireler bile seni yalnız bırakır, bilmiyor musun?" dedim.

Francesca beni dirseğiyle dürttü. "Yorgunuz ve çok susadık. Lütfen bizi bırak da kampımıza dönelim."

Er Smalls atını yanıma doğru hareket ettirdi ve kolumun altındaki müzik aletini gördü. "Teğmen, elinde bir borazan var."

"Borazan mı?" Bir tebessüm, Marcus'un yağlanmış bıyıklarını bir korkuluğun kolları gibi gerdi. "Ver onu bana."

"Hayır." Yanaklarımı ortaya çıkararak çenemi kaldırdım. Bu da çaresizliğime ve kaybıma rağmen bana küstah bir hava verdi.

Derken Balmumu, borazanı arkadan çekti. Neredeyse beni Winter'ın sırtından düşürecekti. Francesca'ya tutundum. Gemi sarsıldı.

Az sonra borazan Marcus'un ellerindeydi ve fiyat etiketi ucunda sallanıyordu. "Hey, bu yepyeni görünüyor. Dün gece elinde böyle bir şey olduğunu hatırlamıyorum. Yoksa o köylü orkestrasıyla birlikte çalardın."

Er Smalls derisi soyulmuş boynunu uzattı. "Bana yağlanmış gibi geldi."

"Marcus, görüldüğü gibi değil." Francesca'nın sesindeki o yalvarır ton Marcus'tan daha da nefret etmeme neden oldu.

"Seni alt sınıflarla arkadaşlık etmemen konusunda uyar mıştım. Kuralların kendileri için olmadığını düşünür onlar." Kadeh kaldırır gibi borazanı kaldırıp dudaklarını büzdü. "Bilmek istediğim tek şey, neden tuba değil?"

Diğer askerler güldü.

Dalağım muhtemelen zehirli bir yeşile dönmüştü. “Senin gibi birinin kaymak tabakanın erdemlerine daha aşına olacağını sanırdım.”

İnce gözleri kısıldı. İki gözünün tam ortasında soluk bir ben vardı. Annem olsa ömrü kısa sürecek birini tanımladığını söylerdi. Böyle bir işaret taşıyanlar için her zaman nazik davranmamız gerektiğini söylerdi ama o bile burada nezaket göstermekte zorlanırdı.

Diğerlerine bakarak, “Yağmacıları görüldükleri yerde vurmamız emredildi,” dedi.

Balmumu’nun silahı bir engerek gibi hareket etti. Siyah ve ateşlenmeye hazırdı ama Er Smalls, silahını daha ziyade gönülsüz bir bahçe yılanı gibi tutuyor, kararsızca bir o yana bir diğer yana bakıyordu. Muhtemelen Wilkes Koleji’ndeki geleceği için endişeleniyordu.

Francesca dizginleri sımsıkı tuttu. Winter yelesini salladı. “Evet, borazanı aldı. Ama parasını ödemek istedi. Ona parayı şimdilik vermemesini *ben* söyledim. Başka birinin oradan alacağını bilerek orada bırakmanın anlamı yoktu. İşte burada.” Francesca parayı salladı. “Şimdi bırak onu. O yanlış bir şey yapmadı.”

“Eh, gözünü boyamış bile Chessie. Sana bahsettiğim böceklerden biri de oydu. Toplumumuzun iyi tahıllarını çürüten bir *buğday biti*.” Marcus, atını bizimkinin arkasına doğru ilerletirken gözlerini benden bir saniye bile ayırmadı. İyi çocuk Winter, üç at etrafında dolandığı halde yerinde kaldı. “Buğday bitlerini temizlemeliyiz.”

“Hadi o zaman, ayıkla beni.”

Francesca bana sert bir bakış attı. Açıkça *kapa çeneni* demekti bu ama artık umursayacak durumda değildim. Annem her zaman düzgün bir ayağın eğri bir ayakkabıdan korkmaması gerektiğini söylerdi. “Bir insanı öldürmek yürek ister. Eğer

yanılıyorsan ve yağmacı değilsem, bir Birleşik Devletler vatandaşını öldürmekten asılacaksın.”

Homurdandı. “Vatandaş mı? Sen şu attan daha çok vatandaş değilsin.”

Dalın üzerindeki iki kurbağa gibi birbirimize bakarak önce kimin kıpırdayacağını görmek için bekledik.

Bir anda, bir bozuk paranın parlayışı kadar hızlı silahını çekip başıma doğrulttu.

Tuhaf bir heyecan hissettim. Yaşamak ya da ölmek artık benim için önemli değildi. Tek isteğim, bu son cepheyi kazanmaktı.

“Marcus! Hayır!” diye haykırdı Francesca. Onu durdurmak için aceleyle hareketlenirken neredeyse Winter’ın üzerinden düşecekti. “Dokunma ona. Seninle... Seninle evleneceğim. Sadece onu rahat bırak.” Elini Marcus’un silah tutan koluna uzatıp usulca yere indirdi.

“Ne yapıyorsun?” Onu uç tedbirler almaya mecbur bıraktığım için midem bulandı.

“Hişşt, Mercy.” Başını iki yana salladı.

Marcus’un dudaklarında bir tebessüm belirdi. “Chessie, beni yaraladın. Benimle kendin istediğin için evlenmeni isterdim, kolunu büktüğüm için değil. Ben kaba biri değilim.”

Francesca tatlılıkla, “Elbette değilsin,” diye gülümsedi ama titreyişini hissedebiliyordum. “Yalnızca müstakbel kocamın, sahip olduğunu çok iyi bildiğim o soylu davranışları göstermesini umuyordum.”

“Francesca, aptal olma,” diye tısladım ona. “Bunu yapmana izin vermeyeceğim.”

Marcus, hem tavşanı hem tilkiyi aynı deliğe düşürmüş bir avcı gibi kocaman gülümsedi. “Eh, aşkım, sana dayanamadığım için teklifimi kabul etmeni kabul ediyorum.” Bıyığını çekiştirdi. Tırnaklarının temizliği karşısında hayrete düştüm.

“Ve senin isteğın üzerine, bu... buğday bitine zarar vermeyeceğim. Bırakın onu.” Borazanı bana doğru salladı.

Winter’ın üzerinden çekilerek kabaca yere düşürölüşüme askerlerin kıs kıs gülüşleri eşlik etti.

“Şimdi, ailem bizi bekliyor,” dedi Marcus, Francesca’ya. “Hepimiz bize makarna yapmanı dört gözle bekliyoruz.” Kalbim acıyarak dört atın uzaklaşmasını izledim. Yola devam ederlerken Francesca beni son bir kez görebilmek için arkasına döndü.

Sana iyilikler dilerim arkadaşım. Günün birinde tekrar görüşürüz umarım.

Marcus'a karşı içimde dalgalanan enerji çekildi. Gülmeye başlamamla acım yeniden su yüzüne çıktı.

Doğrulamak acı veriyordu. Kanlı avuçlarımdaki çakılları temizledim.

Bayan Lowry başarısızlığın düşmek değil, yerden kalkmamak olduğunu söyler, ben doğrulabiliyorum anne.

İlerlemek acı veriyordu. Eklemlerim her bir araya gelişinde acıyla çıtırdıyordu. Her adım dizlerimi alev alev yakıyordu.

Hatırlamak acı veriyordu. Göz çukurlarım, sanki beynim hızla akan yaralı bir damarmış gibi atıyordu.

Küçüçük yumrukları beni sımsıkı kavramıştı. Neden gitmek zorundasın?

Ölmek acı veriyordu.

Asil babam, orada olmadığımı için özür ilerim.

Ve hepsinden daha da beteri vardı. Hayatta kalmak acı veriyordu.

Bu hain, dünyada bir mantık arayarak ileri doğru sendeledim. Etrafımdaki insanları zar zor fark ediyordum.

"...uçuyor. Daha önce hiç böyle bir şey görmedim."

"...Çok eskiden, Virginia'dayken görmüştüm."

“...burada onu saatlerce havada tutacak sıcak hava var.”

Sıcak hava mı? Ne söylediklerini anlamam birkaç saniye aldı. Çılgınca etrafa bakındım. Aynı yıkık evler, aynı çaresiz insanlar. Kül içinde yüzen aynı gri gökyüzü. Zihnimde bir yerde küçük bir çocuk zıplayıp, “Mavi,” diyordu.

Bah-loo. Balon.

En yakınımdaki adamın kolunu yakaladım. “Sıcak hava balonu gördünüz mü?”

Kolumdan silkelenerek kurtuldu. Kahverengi gözleri kocaman açılmıştı. “Ne yapıyorsun sen?”

“Gördünüz mü?” diye yalvardım.

“Artık buralarda değil ama evet, gördüm. Şu tarafa gitti.” Eliyle bir noktayı işaret etti. “Umarım sonu kötü olmaz.”

Umut etmeye cesaret edemesem de harekete geçtim. Yıkık bir kilisenin yanından, bir dizi kablounun üzerinden, biri devasa bir beyzbol sopasıyla vurmuş gibi görünen evlerin arasından geçtim.

İnsanlar benim topallayışımı izliyordu. Tek kişilik tuhaf bir geçit gibiydi.

“Bu taraftan bir sıcak hava balonu geçti mi?” dedim kollarında iki bebek taşıyan bir kadına.

“Hiçbir fikrim yok. Kimin gökyüzüne bakmaya zamanı var ki?”

Adamın birine de aynı soruyu sordum ama omzunu silkti. Ne göreceğimden endişe ederek ilerliyor, hiçbir şey bulamaktan korkuyordum.

Bir blok daha ilerledikten sonra soluk soluğa dizlerimin üzerine çöktüm. Yukarıda yeryüzüne ait parçalardan başka uçan bir şey yoktu. Onlar da nasıl olup da gökyüzünün parçası olduklarını merak ediyorlardı belki.

Tom, burada mısın?

Ön bahçesinde bavul hazırlayan bir kadın bana bir bardak su getirdi. “Al yavrum.”

Küllerin içinde bir tomurcuk. "Teşekkürler." Suyu tek yudumda içtim.

Bakışlarım kaldırımda, yüz metre kadar ötemdeki bir nesneye takıldı. Gözlerime inanamayarak bardağı kadının eline tutuşturdum. Neredeyse bir ömür önce beni bulutlara götüren sepetti bu.

Yüzen Ada. Ve hemen yanında, çarşıfa dolanmış gibi ipeğe sarılmış iki adam.

Tom başını kaldırıp yukarı baktı. Hepimizi vaftiz eden is ona da bulaşmıştı. Gömleğinin kolları kıvrılarak güçlü kollarını ortaya çıkarmıştı. Beni görünce yüzü ciddileşti.

Yanındaki adama bir şeyler söyleyince adam ipeği bırakıp bana baktı.

Babamdı.

Bir rüyanın içindeymiş gibi bana doğru yürüdü. Başı çıplaktı. Yüzünde yeni çizgiler belirmişti.

Ona doğru koşmaya başladım. O sert vücudunu kollarımda hissedene kadar da durmadım. Çamaşır sabunu ve bayat sigara kokusunu aldım.

"Ama... Seni gördüm... Nasıl hayatta kaldın?"

Yaşaran gözleri, yaşların dökülmesini engellemek istercesine kısıldı. Çatlak parmakları, sanki bir anda ortadan kaybolmamdan korkarmış gibi kollarıma sımsıkı yapışmıştı. "Deprem sabahı köpeklerin hep bir ağızdan havladığını duydum. Kuşlar dört bir yana uçuşuyordu. Bir şeylerin ters gittiğini anladım. Arabayı bırakıp eve gittim ama ben varamadan..."

Sesi boğuklaştı. Dudaklarını yaladı. Başını iki yana salladı. "Özür dilerim, geciktim. İtfaiyecilere yardım etmem gerekti. Çok fazla insan yaralanmıştı." Çıkık elmacıkkemiklerime dokundu. "Gökten bir balon düştüğünde parka gidiyordum."

Bakışlarım babamın yanında sessizce duran Tom'a kaydı. Genellikle belirgin olan gözleri kanlanmış ve şişmişti. Babamı bırakıp kollarımı Tom'a sardım. Bir insanın sevgisini, özellikle

de babasının önünde, böylesine göstermesi uygun kaçmayabilirdi ama her kuralın bir istisnası vardı.

Tom beni sıkıca sarınca içimdeki bütün boşluk çıkıp gitti.

“Sen nasıl?..” diye sordum.

“Kaptan Lu anneni ziyaret etmeye karar verdi. Annen ona pazartesisinin seyahat için uygun bir gün olmadığını, çarşambayı beklemesini söylemiş. Biz de gemide geceledik.”

Annem. Şaşkınlıkla Tom’un yaşlı gözlerine baktım. Acaba annem bana son bir hediye verdiğini biliyor muydu? Tıpkı babam gibi ben de annemin öngörülerine hep şüpheyle bakmıştım. Ama dönüp bakınca o hep haklı çıkmıştı.

Annemi, ay gibi yüzünde ironik bir tebessümle cennetten babamla beni izlerken hayal ettim.

“Ah-Suk iyi,” dedim Tom’a. “Seni çok özledi.”

Tom titrek nefesini bıraktı. İpeği yeniden toplayıp üstünkörü katladı. Duygularını çalışarak gizliyordu. Sepetten katlanabilir el arabasını çıkarıp Ada’yı onun üzerine yerleştirdi. Sonra babamla ikisi cadde boyunca parka doğru arabayı ittiler. Bense yanlarında sürükleniyordum. Öylesine hafıftım ki ayakkaбірım yüzüyor gibiydi.

45

Biz acayip bir aletle ilerlerken insanlar bize bakıyordu. Yine de bizim zamazingo, yanından geçtiğimiz doldurulmuş kuş, çello ve denizkızı tablosundan daha tuhaf değildi. Kamp alanımıza vardığımızda mavna boyutundaki siyah bir atın etrafına toplanmış kalabalığı görünce soluğum kesildi. Winter'dı bu!

Ah-Suk, atın üzengisine ayağını koymuş, binmek üzere eyeri kavramıştı. O sırada Tom, "Baba!" diye seslendi.

İhtiyar adamın yüzü şaşkınlıkla dolarken herkesin gözü bize çevrildi.

"Mercy!" Francesca bana doğru koştu. Rengi canlıydı. Bana sarıldığında titrediğini fark ettim. "Tanrı'ya şükür iyisin."

"Marcus'a ne oldu?"

Cevabını duyamadım. O anda Elodie, Harry, Katie, Minnie Mae ve Georgina da bana doğru koşuyordu. Sözcükler kadife çiçeğine üşüşen arılar gibi vızıldıyordu.

"Baban için çok üzgünüm!"

"Gerek yok, o iyi. Burada."

"Vay canına!"

"Sizin trende olmanız gerekmiyor muydu?"

"Kız kavrulmuş. Birisi ona su getirsin!"

“Bana *onun* geleceğini söyleseydin mavi ipeklilerimi giyerdim.” Elodie gözlerini Tom’a çevirirken saçlarını kabarttı.

Ah-Suk ve Tom kenetlenircesine kucaklaştılar. İhtiyar adamın da gözleri sımsıkı kapalıydı. Hiçbir sözcük sarf edilmese de çok şey söylenmişti.

Babam bana gülümsedi. Öylesine nadiren takındığı bir ifa-
deydi ki hayretle baktım ona. Burada, yıkım ve düzenin ara-
sındaki bu parkın kenarında, yaşamlar bir kalp atımı kadar
sürede yeniden birleşmişti.

Harry kolları ona fazlasıyla uzun gelen ordu gömleğinin
manşetlerini çekti. “İyi olmana sevindik.”

Francesca elime bir bardak su tutuşturdu. Uzun bir yudu-
mun ardından onlara olanları kısaca anlattım.

“Şimdi senin sıran,” dedim Francesca’ya. “Soylu teğmen
nerede?”

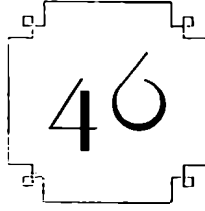
Dudakları muzip bir tebessüme kıvrıldı. “Winter’ı kendi
karargâhına götürmeye çalıştı ama o tatlı at kaçtı ve bizi doğ-
ruca Dr. Gunn’a getirdi.”

İyi çocuk Winter, patronun kim olduğunu biliyorsun.

“Marcus peşimizden geldi ama ben o anda şunu kavradım:
Bir at kendi yolunu çizebiliyorsa, ben de yapabilirim. Ona fik-
rimi değiştirdiğimi söyledim. Sonra Dr. Gunn, Marcus’a beni
rahat bırakmazsa hayvan yağmalamaktan onu tutuklatacağını
söyledi.”

Müdire Crouch, göl tarafından kampımıza doğru geliyor-
du. Yanında bir kadın ve yassı yüzlü bir köpek vardı. Yeni ge-
len, benimle hemen hemen aynı boylarda, gri saçları çenesine
dek uzanan bir kadındı. Grogren kurdelesı ve hindi tüyü, kov-
boy şapkasına kadınsı bir hava vermişti. Pantolonunun belin-
den bir çift deri eldiven sarkıyordu. Doğruca bize doğru iler-
leyip elimi tuttu. Yeşil gözleri yumuşak ama tuhaf bir şekilde
dikkatliydi.

“Merhaba Mercy. Ben Bayan Lowry. Katie bana bu girişimin lideri olduğunu söyledi. Seninle tanışmaktan onur duydum.”

Üç gün sonra...

Tom'un Yüzen Ada'yı tutan kazıkları sökmesiyle yeniden konumlandırılan mutfağımızın yanında bir kalabalık toplanmaya başlamıştı. Tom'un yeni inşa ettiği fırınların ısısını kullanan balon yeniden gururlu bir anne baykuş gibi şişmişti.

Elodie, Georgina, Francesca, Katie ve Harry, ordunun getirdiği yeni malzemelerle üzerlerine uyacak şekilde dikilmiş ordu gömlekleri ve pantolonları içinde bir aradaydı. Kızların hepsi şehirden gitmek yerine parktaki kampta kalmaya karar vermişti.

Tom, herkesi bir kez balona bindireceğine söz vermişti. Birinci olma şerefi ise bana aitti.

Minnie Mae artık ailesinin yanında, güvende olacaktı. Kızların Güney Caroline yolculuğu için uygun refakatçiler bulmak Bayan Lowry'nin yalnızca on beş dakikasını almıştı. Kendi kızları ile yolculuk eden yaşlı bir çiftle gideceklerdi. Minnie Mae ayrılırken ona Jack'in Kızılderili parasını verdim.

Belki yolunu bulmasına yardım ederdi.

Son kazık da çıkarıldı. Bu kez sepet güçlü bir meşeye bağlanmıştı. Yani o dehşetli kaçışın bir tekrarı yaşanmayacaktı. Tom kusursuzca sepetin üzerinden atlarken Elodie hayranlıkla onu izliyordu. Elodie'yi suçlayamazdım, Tom'a karşı koymak kolay değildi.

Katie ellerini çırparken Harry gülümsedi. Son zamanlarda bunu daha sık yapıyordu. Biz yükselirken Francesca ellerini gözlerine siper etti.

Sonunda yalnızdık.

Tom hava direncini düşürüp halatları kontrol etti. İpek kanatlı bambu asansörümüzle yükselmeye başladık. Tom'un becerikli ellerindeyken ve asi rüzgârlar yokken midem yerli yerindeydi. Yeni temin edilmiş kafe masalarımıza baktım. Ah-Suk ve babam, Müdire Crouch'la Bayan Lowry'ye mahjong'un dört rüzgârını anlatıyordu.

Ah-Suk ve Müdire Crouch kendilerini oyuna ya da birbirlerine öyle kaptırmışlardı ki üzerlerinde uçtuğumuzu fark etmediler. Ama babam başını çevirip yukarı baktığında göz göze geldik. Ona annem ve Jack için yaktığım kâğıtların bulunduğu kavanozu gösterdim. Başını öne doğru salladı.

"Neden bulutların üzerine yürümekten hoşlandığını anlayabiliyorum. Buradan herkesin izini sürebiliyorsun." Kocaman açtığım gözlerimi Tom'a çevirdim. "Belki benim bile."

Tom bir elini artık iyice uzamış olan saçlarının arasından geçirdi. "Bunu neden yaptım sanıyorsun?"

Parmaklarımı onun nasırlı parmaklarının arasından geçirdim. Fırın ustası, çadır kurucusu, mobilya taşıyıcısı olan, kı-sacası elinden her iş gelen Tom'un elleri son birkaç gündür fazlasıyla meşguldü.

Altımızda çadırlar rasgele saçılmıştı. Sanki gökyüzünden birisi beyaz nilüferlerle dolu bir sepeti ters çevirip parkın üzerine boşaltmıştı. İnsanlar bizi izlemek için başlarını yukarı kal-

dırıyordu. Kimi el sallıyor, kimi birilerine bizi işaret ediyor, kimileri de tezahürat yapıyordu.

Eğer Francesca bana önemli olduğumu hatırlatmasaydı, şimdi Tom'un yanında kıvrılmak yerine bir taş yığınının altında yatıyor olacaktım. "Bazen ilerlemenin tek yolu, seni önemseyen biri tarafından desteklenmektir," dedim.

"Bunu Bayan Lowry mi söylemiş?"

"Hayır." En güzel gülümsememi yerleştirdim yüzüme. "Ben söyledim."

Birlikte altımızda dönüp duran dünyayı izledik.

Ejderha ve kaplan ateşkes ilan etmişlerdi. Artık yangınlar yoktu. Resmî raporlara göre San Francisco'nun dört mil kare-den fazlası yanıp kül olmuştu. Ama bu sayı artık üzerimdeki etkisini yitirmişti, çünkü onun yoluma çıkardığı her kötülüğe rağmen bir şekilde yine yüzeye çıkmayı başarmıştım. Mucizevi yüzen ayakkabım bu olmalıydı.

San Francisco'yu yeniden inşa etmek yıllar alacaktı ama sonunda halledilecekti. Biz de üzerimize düşeni yapacaktık. Her seferinde bir yemek. Son birkaç gün içinde Mutfak'tan binden fazla insan gelip geçmişti. Georgina kayıt tutuyordu.

Tom usulca, "Dağı yerinden oynattın," dedi.

"Elinde küreği olan yalnız ben değilim."

"Doğru ama 'güzel düşünce'ye sahip olan sendin."

Rüzgâr burnumu okşarken annemin bu yıl, başıma gelecek uğurlu bir şey konusundaki ön görüşünü hatırladım. Okulu mu kastetmişti acaba? Yoksa ziyafetleri mi? Belki de henüz gerçekleşmemiş bir şeydi.

Şehrin yıkımı durduğunda gerçekleştireceğim büyük planlarım vardı. Müdire Crouch'un St. Clare'ı yeniden kurmasına yardım edecektim. Ruby Beauregard'ın anısına yıllık burs verecektik. Sonra, günün birinde, Francesca, Georgina ve Elo-die ile kendi restoranımızı kurmak için çalışacaktım. Belki bir

tepenin üzerinde olurdu. İhtiyaç sahipleri için yemekler her zaman ücretsiz olacaktı. Daha önce hiçbir meydan okumadan kaçmamıştım, bugünden sonra da kaçmaya niyetim yoktu.

“Seattle için üzgünüm.” Tom burada kalmaya, babama ve vatandaşlarımıza Chinatown’u yeniden kurarken yardım etmeye karar vermişti. Bu da birkaç yıl sürerdi. Eline geçen büyük fırsatı kaçırmış olacaktı.

Omuz silkti. “Önce yeryüzü, sonra gökyüzü. Belki kendi uçağımı yaparım. O zaman seni nereye istersen götürürüm.”

“O zaman Texas’la başlayalım. Katie ve Bayan Lowry’nin çiftliğini ziyaret ederiz. Sonra belki Harry’yi sahnede izlemek için New York’a gideriz. Ondan sonra da aya gitmek istiyorum.”

“İşimi hiç kolaylaştırmayacaksın, değil mi?”

“Annem ayı aşmanın mümkün olmadığını söyledi ama ona doğru uçmakla ilgili bir şey demedi.”

Açık yeşile çalan okyanusun, sevgilisi gökyüzüne baktığını görecektik kadar yükselmıştik.

Tom alnıma bir öpücük kondurdu, sonra yavaşça dudaklarımın altına indi. “Birazdan inişe geçeceğiz. Şimdi tam zamanı.”

Tom’un elini bırakıp kavanozun kapağını açtım. Batıya doğru bakarak Jack ile annemi, ölüm onları almadan önceki halleriyle hayal ettim. Annemin üzerinde koyu renk ceket ve pantolonu, Jack’in üzerinde uzun pijamalarıyla. Saçları yapılmıştı ve tebessümü yeni tomurcuklanan dişini ortaya çıkarıyordu. Huzurlu, hatta ısıltılı görünüyorlardı.

Mektubumun parçaları uçuşmaya başladı. Zaten küllerle kaplanmış bir şehre birkaç parçacık daha... Tuzlu okyanus havası rüzgâra karışırken ruhum büyük bir mavi balıkçıl gibi havalandı.

Kulaklarımda Jack’in neşeli sesiyle, “*Hadi gidelim Mercy!*” dediğini duydum.

Hadi gidelim.

YAZARIN NOTU

1906'daki büyük deprem ve yangının ardından, San Francisco civarında Mercy Mutfağı gibi pek çok halk mutfağı açıldı. Felaketten hemen sonra eski ayrımlar zayıfladı ve şehri bir fedakârlık dalgası sardı. Sıruf, ırk ya da inanç farkı gözetmeksiz yabancılar, ihtiyaç sahiplerine yardım etmek için bir araya geldi. İyi niyet ve kapsayıcılık adına güzel zamanlardı.

Ama sonsuza dek sürmedi. Duvarlar yeniden inşa edildi ve insanlar hayatlarına devam etti. Evet, bu insan ruhunun felaketler karşısındaki yılmazlığının delilidir. Thomas Jefferson'ın sözleriyle; "Kim olduğunu öğrenmek mi istiyorsun? Sorma. Harekete geç! Hareket seni resmeder ve tanımlar."

HÂLÂ OKUYORSANIZ YAZARIN İKİNCİ NOTU

Ben bir tarihi kurgu yazarıyım. Kafamda yarattığım hikâyeler, zamanın ilerleyişiyle silinmiş bir dünyaya konduruluyor. Bir mekânın, bu kitap için Nisan 1906'nın anlık bir görüntüsünü alıyor, onun etrafında bir hikâye örüyorum. Amacım olabildiğince özgün bir çevre içinde eğlendirmek.

Kimi zaman kesin bir tarihsel gerçeklik, hikâyenin amacı için bir kenara itiliyor. Mesela Chinatown'un yanışı 18 Nisan 1906'nın daha ilerleyen saatlerinde gerçekleşti ancak ben o anki duygusal etkiyi artırmak için sabah saatlerinde gerçekleşmiş gibi kurguladım. Ayrıca 1906 yılında Chinatown'dan bir kızın beyazlara ait bir okula girebilecek bir parası ya da bilgisi olduğu da su götürür. (1928-1975 yılları arasında Çin Cumhuriyeti'nin başkanı olan Chiang Kai-shek'in dinamik eşi Madam Chiang Kai-shek'in 1907'de New Jersey'deki özel bir okulda ve daha sonra da Wesleyan'da eğitim almak için Amerika Birleşik Devletleri'ne geldiğini de belirttim.) Çinliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin iki kızın karşılmasına geçip bir olay için ricacı olmasına izin vereceği de şüpheli. Tabii bir erkek çocuğunun aşkını sıcak hava balonuyla araması da öyle.

Ancak tarih, genel bir bakıştan ibarettir ve genellikle hikâyeyi, bireyin *olasılıklarını* gözden geçirir. Eğer doğru olduğu *bilinen* şeylerin katı sınırlarına hapsolsaydık, doğru *olabileceklerin* gücünü asla keşfedemezdik. Kendi hikâyelerimizi yaratma, kendi sihrimizi yapma becerimizi inkâr etmiş olurduk.

Bu olmadan, yaşamın ne anlamı var ki?

TEŞEKKÜR

“Şükran, kalbin hafızasıdır.”

—JEAN MASSIEU

Beni büyütüp desteklemeye devam eden harika insanlara minnettarım. Kristin Nelson ve Nelson Literary Agency'deki takımına, hikâyelerimi destekledikleri için. Şahane editörlerim Shauna Rossano ve Jen Besser'e *Düşlerini Yakala'yı* parlayana kadar ovup cilalamama yardım ettikleri için. İnanılmaz Putnam ekibine, özellikle de Kte Meltzer, Amanda Mustafic, Carmela Iaria ve Alexis Watts'a, yaptıkları tüm sahne arkası işler için ve Theresa Evangelista'ya güzel kapak tasarımları için. Sizlerle çalıştığım için çok şanslıyım.

Mercy'yi en başından beri seven suç ortağım Stephanie Garber'a. Ondan da benden de ala şüphe etmedin. Yüzüme yapışan ve hiç gitmeyen bir ahtapot olduğun için teşekkür ederim. Bana ve hikâyelerime daima zaman bulan ve “Belki hiç?” gibi faydalı yorumlarda bulunan Monica Bustamante Wagner'a. Jeanne Schriel'e William Shakespeare'in şu sözünü armağan ediyorum: “Sözcükler kolaydır, tıpkı rüzgâr gibi; sadık dost bulmak ise zordur.” Küçük bir kızken aradığı şeyin bu kitap olduğunu söyleyen Abigail Wen'e. Akıllıca tavsiyelerin ve bana nasıl cesur olunacağım gösterdiğin için Evelyn Ehrlich'e teşekkür ederim.

Yalnızca sırtımı dayadığım kayalarım değil, değerli taşlarım da olan Sabaa Tahir ve Kelly Loy Gilbert'e. BIAFAIM. Kitapların çeşitliliğine destek olmak adına yaptığınız her şey için Aisha Saaed, Ilene W. Gregorio ve We Need Diverse Books ekibine. Tüm o gerilimler ve saçmalıklar için Anna Shinoda'ya. Sükûnet vahası oldukları için Heather Mackey ve Marilyn Hilton'a. Yılmadan kitapları savunan Dahlia Adler ve tüm blogçulara. Size ne kadar teşekkür etsem az. Tavsiyen ve rehberliğin için Eric Elfman'a. Ne zaman konuşsan dinlerim.

Susan Repo, Angela Hum, Jennifer Fan, Bijal Vakil, Adlai Coronel ve Alice Chen'e. Eski dostlar çok değerlidir ve yıllar sonra da değerimizi yitirmeyeceğiz. Ormanda kulübeni benimle paylaştığın için sonsuz sevgiler Ariele Wildwind. Seni çok seviyorum. Şarabın yanında kitabın ne kadar iyi gittiğini gösterdikleri için Yuki Romero ve Rivermark Moms' Book Club'ın şahne hanumefendilerine teşekkürler.

Kanton lehçesi için bana yardım edem Amy Leung, Xia Jun Wang ve Fun-Choi/John Chen'e. Onay mührünü bastığın için Sac Francisco Chinatown'daki bir çamaşırcının torunu ve oğlu olan Jack Lee'ye. Çinli-Amerikalıların haklarını desteklemek için yaptıkları tüm çalışmalar için San Francisco Chinese Historical Society of America ve New York City'deki Museum of Chinese in America'ya. Mercy'nin hikâyesini daha orjinal kılmama yardım ettikleri ve sınırın kuzeyini savundukları için kayıinvalidem ve kaympederim Dolores ve Wai Lee'ye. Sırtımı onlara dayamama ve bazen de yere düşmeme izin verdikleri için kız kardeşlerim Laura ve Alyssa'ya. Çünkü bizi ayakta tutan, kız kardeşlerimizdi. San Francisco'nun yerlisi olan aneme; beni alışverişe götürdüğüm, çocuklarımla ilgilendiğin, kitap ayrıçlarımı İrlanda'daki turist arkadaşlarına verdiğin ve sevgini sunduğun için teşekkür ederim. Çinlileri sınırdan sokmayan kanunları aşarak 1947'de San Francisco'ya gelen baba-ma. Anne, baba bana ve bu hikâyeye siz ilham verdiniz.

Ben çalışırken masamda huzursuzca oturdukları için Avalon ve Bennett'e. Onların sevgi dolu dikkat dağıtmaları olmasaydı bu kitap çok daha erken bitebilirdi. Bana yaratma alanı verdiği için Jonathan'a. Seni seviyorum. Ve son olarak bana hayaller kuran bir zihin, makul bir dizüstü bilgisayar ve yukarıdaki herkesi kucaklayabileceğim bir çift güzel kol verdiğin için teşekkürler Tanrım.